

INFORMACIÓ OBLIGATÒRIA

- **COGNOMS I NOM DE L'AUTOR/A:** Maria del Camí Dols Martorell
- **TELEFON DE CONTACTE DE L'AUTOR/A:** 971. 62 08 40/ 651 19 70 99
- **ADREÇA DE CORREU ELECTRÒNIC DE L'AUTOR/A:**
mariadelcamidols@gmail.com
- **DEPARTAMENT:** Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts.
Facultat de Filosofia i Lletres
- **AREA DE CONEIXEMENT:** Història Medieval
- **PARAULES CLAU:** Capítol de la Seu, delme, blat, vi, oli, bestiar, hortalissa, censal, ingressos i despeses.
- **RESUM:** El treball mostra quins foren els ingressos i els costos que suposaven la venda i recaptació dels delmes eclesiàstics, de la part dels canonges de la Seu, en les illes de Mallorca i Menorca. Veure si es tenia un saldo positiu final de les dites finances, i si realment, l'Església era una institució sanejada i quina era la seva estructura financera.
- **NOM DEL DIRECTOR DE LA MEMÒRIA:** Jaume Sastre Moll
- **ADREÇA DE CORREU ELECTRÒNIC:** jaime.sastre-moll@uib.es.es
- **Data de defensa de la memòria:** 18 de juny de 2012

INDEX DE LA MEMÒRIA D'INVESTIGACIÓ

1. INTRODUCCIÓ	
1.1. Objectius del treball	
1.2. Documentació	
1.3. Les tesis presentades sobre el delme eclesiàstic	4 pàg
2. CONTEXT HISTÒRIC DEL REGNE DE MALLORCA DURANT L'INTERREGNE I EL REGNAT DE FERRAN I D'ANTEQUERA (1409-1417)	7 pàg
3. ELS DELMES	
3.1. Origen dels delmes	
3.2. El regnat de Sanç I i el Pariatge de 1315	
3.3. Els delmes de Mallorca i Menorca	10 pàg
4. EL DELME DEL VI	16 pàg
5. EL DELME DEL BESTIAR DE MALLORCA I MENORCA	50 pàg
6. EL DELME DELS BLATS DE MALLORCA I MENORCA	64 pàg
7. EL DELME DE L'OLI	127 pàg
8. EL DELME DE L'HORTALISSA DE MALLORCA I MENORCA	143 pàg
9. ELS CENSALS DE MALLORCA	163 pàg
10. CONCLUSIONS FINALS	173 pàg
11. BIBLIOGRAFIA	176 pàg
12. APÈNDIX	180 pàg

DELMES I DESPESES DE LA SEU DE MALLORCA DURANT EL REGNAT DE FERRAN I D'ANTEQUERA (1409-1417)

1. INTRODUCCIÓ

1.1. OBJECTIUS DEL TREBALL

El treball intenta mostrar quins foren els ingressos i els costos que suposaven la venda i recaptació dels delmes eclesiàstics, de la part dels canonges de la Seu, en les illes de Mallorca i Menorca.

Veure si es tenia un saldo positiu final de les dites finances, i si realment, l'Església era una institució sanejada i quina era la seva estructura financera.

1.2. DOCUMENTACIÓ

La documentació utilitzada per poder realitzar la nostra memòria d'investigació és la que trobem a l'Arxiu Capitular de la Seu de Mallorca, concretament, la secció de *Mesa Capitular* entre el 1409 i 1417, correlativament, exceptuant l'any 1413, el qual no s'ha pogut estudiar degut a què el volum està extraviat o, tal vegada, no es va enregistrar aquell any.

Els llibres de Mesa Capitular es troben en un bon estat de conservació. Tenen una coberta de pell i a l'interior, els seus fulls són de paper gruixut, propi de l'Edat Mitjana. Aquest tipus de suport permet la conservació de l'obra a llarg termini, sense fer-se gaire mal bé.

L'escriptura és aragonesa, derivada de la carolíngia. Es clara i uniforme, amb unes formes redondejades. S'hi observa un traçat clar i continuat de les formes, tendència en separar les paraules, us escàs de les lligadures i restricció de les abreviatures.

Els seus principals trets eren uns traçats ascendents i descendents molt pronunciats que accentuen la rodonesa i petitesa del cos dels símbols. Era una escriptura totalment conformada per minúscules, per a majúscules i títols de capítols s'utilitzaven les lletres capitals i uncials d'època romana.

Les abreviatures més freqüents consistien en una línia horitzontal sobre una determinada lletra per indicar l'omissió d'un caràcter, com "m", "n" o "e":

- \tilde{u} = um, un, ue
- \tilde{a} = am, an, ae
- \tilde{e} = em, en

També s'inclou la "s" llarga i les lligadures:

- ft = st
- ct
- \ae = ae

Per altra banda, la tinta utilitzada, per a redactar els documents, és de color negra.

L'organització interna del còdexs és sempre la mateixa independentment de l'any que es vulgui consultar:

1. Compte dels deutes i ingressos deguts a l'honrat Capítol, els quals romanen el poder del procurador general, Guillem Seguí.
2. Compte dels delmes¹ dels pobles de Mallorca i de Menorca, amb les corresponents cavalleries de cada una, estipulant quins son els municipis que el feien efectiu, les quantitats que s'havien de fer efectives per a la part comuna (Rei, Bisbe i Capítol) i per a la part del Capítol. Alhora, s'esmenten quins eren els llevadors² de cada delme de cada parròquia.
3. Comptes del delme dels blats de Sineu i Sant Joan de Sineu per la part comuna. Indicant qui era la collita anual i la posterior venda d'aquesta, on apareix el preu de la quartera i els ingressos que s'obtenen.
4. Messions del delmes de blats de Sineu i Sant Joan.
5. Compte dels blats i llegums de Sineu i Sant Joan per la part de les quatre canongies.
6. Vendes dels blats de Sineu i Sant Joan pertanyents a les 4 canongies.
7. Messions de les vendes dels blats per la part de les quatre canongies.
8. Comptes del delme dels blats de Petra per la part comuna, procurats per Francesc Gibert.
9. Messions fetes per Guillem Seguí per la llevada dels blats de Petra.
10. Compte i venda dels delmes de blats de Petra per la part de les quatre canongies.
11. Messions fetes per Guillem Seguí de la llevada dels blats de Petra.
12. Compte i venda dels blats d'Alcúdia.
13. Despeses per lo blat d'Alcúdia.
14. Compte i vendes del delme del blat de Felanitx.
15. Messions del delme del blat de Felanitx.
16. Compte del delmes dels blats de Porreres i les seves vendes.
17. Messions dels dits blats.
18. Comptes del vi de Ciutat i Marratxí.
19. Dades ordinàries fetes per Guillem Seguí des de dia 1 d'abril fins al 31 de març de cada any. On apareixen els salaris cobrats per cada un dels estaments eclesiàstics.
20. Dades de les reccions de les 13 festes anuals.
21. Dades de censos que el Capítol dona cada any a diverses persones.
22. Messions i dates extraordinàries fetes per Guillem Seguí.
23. Suma de totes els ingressos.
24. Suma de totes les messions.
25. Suma universal dels comptes nets obtinguts.

¹ Hortalissa, Bestiar, Oli, Blats, Vi i Censal

² *Levador*, eren les persones encarregades d'administrar els delmes de cada una de les poblacions.

1.3. LES TESIS PRESENTADES SOBRE EL DELME ECLESIASTIC

Dins aquest apartat s'ha de tenir present que treballs que facin referencia explicita al tema en qüestió només se'n poden destacar els treballs de **Francisco Lopez Bonet**, primerament amb la seva tesi titulada *El diezmo en el reino de Mallorca y en la estructura económica de la Procuración Real : 1315-1396*, d'alguna manera es una tesi especifica sobre els delmes, explica quins eren els orígens del delmes, estudiant només, els delmes pertanyents a la part reial, i quina era la recaptació i els ingressos aportats.

A partir d'aquest treball, Lopez Bonet, va eixamplant la seva bibliografia referent al tema amb una sèrie d'articles, com per exemple, *La riqueza de Mallorca al s. XIV: Evolució i tendències econòmiques*, o també, *Comunidad y corona: el precio de servir : las cargas sobre el consumo en el siglo XIV en Mallorca*, el que intenta en ells, ´es reafirmar l'estructura, gravàmens i recaptació del dit tribut.

Però només fa esment a la Procuració Reial, dels delmes de la part eclesiàstica, s'han de tenir en compte els escrits de **Jaume Sastre Moll**, *La Seu de Mallorca (1390-1430): la prelatua del bisbe Lluís de Prades i d'Arenós*, el qual ha estat una obra important per poder desenvolupar la memòria d'investigació, ja que es troba enquadrat en l'època que s'ha estudiat en el treball, però també, a saber, *Delme eclesiàstic de la vida de Sóller a la primera meitat del segle XIV (1328-1343)*, entre d'altres, on se confirmen els anàlisis realitzats.

Altres articles sobre l'impost delmàtic es el de **Juan Josep Vidal**, *Evolución de la renta de la tierra en Mallorca durante el siglo XVI: el diezmo de la procuración real (1484-1583)*, on s'analitza el seu comportament.

Els treballs de **Antoni Mayol Llompart** són: *El vi en el sistema tributari de Mallorca (segles XIV-XV)*, *El crèdit i el sistema financer del Regne de Mallorca: segles XIV-XV*, aspectes referents a Mallorca, per Mayol es un historiador juntament amb Jaume Sastre que tracten el tema dels delmes a Menorca en obres com: *El comerç marítim entre Alcúdia i Ciutadella en la Baixa Edat Mitjana: 1300-1526*, de Mayol *Menorca (1343-1412)*, o *L'organització de Menorca al 1301*, *L'ordinació eclesiàstica de Menorca feta pel rei Jaume II de Mallorca el 1301 : el pariatge*, entre d'altres.

Val a dir al nostre favor, que el present treball es inèdit degut a que es la primera vegada que s'estudien les finances eclesiàstiques, concretament, des del punt de vista, de la part del Capítol de la Seu.

2. CONTEXT HISTÒRIC DEL REGNE DE MALLORCA DURANT L'INTERREGNE I EL REGNAT DE FERRAN I D'ANTEQUERA (1409-1417)³

El regnat de Ferran d'Antequera es caracteritza per ser un regnat molt curt, comptant només quatre anys (1412-1416), alhora que el seu ascens al tron catalanoaragonès fou, en certa mesura, conflictiu.

Era la primera vegada, en la història de la Corona d'Aragó, que estaria governada per una dinastia d'origen castellà, els Trastamares.

Les causes de la seva entrada foren que al 1410, va morir el seu oncle, el rei d'Aragó, *Martí l'Humà*, sense descendència directa, i així, Ferran presentà la seva candidatura a la successió.

El conflicte successori quedà reduït finalment a dues candidatures, la seva i la del comte Jaume d'Urgell. La seva força econòmica i militar i la seva intel·ligència política, unides als grans errors dels adversaris, el suport del bàndol dels Urrea a Aragó i del dels Centelles a València, i el més decisiu encara del papa Benet XIII d'Avinyó i del seu confessor Vicent Ferrer, li garantiren el triomf.

Després de greus dissensions, a la *concordia d'Alcanyís* s'arribà a l'acord de resoldre la qüestió a través del vot de nou delegats estamentals dels tres estats de la Corona catalanoaragonesa (Aragó, València i Catalunya) en el que es coneix com a *Compromís de Casp*. La sentència final dels compromissaris dels regnes el proclamà rei d'Aragó i dels altres estats de la Corona d'Aragó el 28 de juny de 1412, i Benet XIII, ignorant els drets de Frederic de Luna, li donà la investidura de Sicília, que durant l'*Interregne* havia teòricament revertit al papat. Fou coronat a Saragossa el 5 de setembre de 1414.

L'altre candidat principal, el comte Jaume d'Urgell, confiat en el suport dels seus partidaris a Aragó i de tropes mercenàries angleses i gascones, protagonitzà una revolta el 1413. L'error d'iniciar una revolta durant la reunió de les corts catalanes a Barcelona fou aprofitat per Ferran, més intel·ligent que el seu adversari, i aconseguí el suport dels estaments, també de la noblesa, que tancaren files al voltant del nou rei. Un exèrcit comandat per Ferran en persona posà setge a Balaguer, on en un nou error s'havia tancat Jaume, que finalment, el 31 d'octubre, es rendí i fou condemnat a la confiscació de tots els seus béns i títols i a presó perpètua (al castell d'Urueña, a Castella, i més tard al de Xàtiva).

Ferran, acostumat a l'autoritarisme de la monarquia castellana, hagué de cedir, a les corts de Barcelona (1413), a la pressió dels estaments privilegiats catalans i respectar el pactisme, doctrina que ja des del segle XIII limitava l'autoritat reial a favor de les corts i de la Diputació del General de Catalunya, que amb la nova dinastia va veure créixer les seves atribucions i pes polític. Tanmateix, plantà cara a l'oligarquia barcelonina en el cèlebre enfrontament del vectigal de la carn, el 1416.

³ SANTAMARIA, A. 2003): *Historia de una marginación. La participación del Reino de Mallorca en el Interregno de la Corona de Arango*, Ed. IEB-GIM, Palma.

Pacificà Sardenya amb pactes amb la noblesa local (1414 i 1416), pactà una treva amb Gènova (1413) i signà tractats d'amistat amb el soldà d'Egipte i amb el rei de Fes (1414).

Finalment, Ferran I va morir a Igualada, el 2 d'abril de 1416, mentre es dirigia de Barcelona a Castella. Va ser enterrat al panteó reial del monestir de Poblet en un sepulcre encarregat pel seu fill Alfons a l'escultor Pere Oller el 1417.

Al rei Ferran I el succeí al tron el seu fill Alfons, conegut en la historiografia per Alfons V el Magnànim, a partir del 1416, començant una nova etapa per l'esdevenir de la Corona d'Aragó.

S'ha de tenir en compte, en qüestió religiosa, ens trobem en la prelatura de Lluís de Prades i d'Arenós (1390-1424).

a) La situació econòmica i social del Regne de Mallorca⁴

Al final del segle XIV i principis del XV, la situació econòmica de les Illes no era molt satisfactòria.

La producció agrícola de l'illa pareix que no era suficient per abastir tota la població illenca. Hi havia propietaris que emmagatzemaven part de la producció amb intencions especulatives, mentre que d'altres ho feien per alleugerir la càrrega feixuga del delme sobre la producció deficitària.

Les àrees de cultiu més extenses eren ocupades pels cereals, sobretot al Pla i constituïen l'aliment bàsic de la dieta mediterrània. La vinya, que hi havia a la majoria de les explotacions agràries del Pla i de la muntanya, ocupava terres més pobres i àrides de conreu. El tercer cultiu en importància era l'olivera, que s'estenia principalment en les explotacions de la muntanya i del Raiguer, el producte de la qual es convertí el segle següent en el principal objecte d'exportació.

En les propietats agràries es practicava una agricultura de subsistència insuficient pel consum dels habitants. Per tant, era necessari importar, sobretot, blat.

Juntament amb els cultius de seca, s'hi havia de sumar el cultiu d'horta, on eren més importants a les zones del voltant de Ciutat, gràcies a les conduccions d'aigua de la font de la Vila i la den Baster.

Per altra part, dins el conjunt econòmic mallorquí i menorquí, tenia un paper a destacar el sector ramader, sobretot en la part meridional de Mallorca i Menorca. Eren interessants els ingressos obtinguts de la comercialització de la carn, llana i formatges.

Malgrat tot, estaven mancades de productes, per la qual cosa s'havia d'acudir a la importació d'aliments, fonamentalment, blats de Sicília i carn de Menorca cap a Menorca i del nord d'Àfrica.

⁴ SASTRE MOLL, J. (2007): *La Seu de Mallorca (1390-1430). La prelatura del bisbe Lluís de Prades i Arenós*, Ed. CIM, Palma, p. 30-33.

Altres sectors interessants per a l'economia mallorquina eren el manufacturer i artesà, concentrats bàsicament a Ciutat i Inca, encapçalant la llista el sector tèxtil, malgrat el seu producte era de baixa qualitat.

Respecte al comerç, s'ha de tenir en compte, malament al segle XIV, havia estat un sector amb importància, però a partir del darrer decenni del segle, degut a la inflació, crisi econòmica i nous enfrontaments entre les potències mediterrànies, Gènova i Venècia, amb l'augment dels atacs pirates i corsaris, va fer que minvés el comerç marítim, eix de la vida financera de Mallorca.

Malgrat tot, al llarg del segle XV, el port de Ciutat esdevingué centre de redistribució de productes i de negocis per diverses ciutats del Mediterrani.

Val a dir que la situació de Mallorca en quant al camp i en les finances era dolenta. En aquest sentit, segons Jaume Sastre⁵, apunta que el 1409 es torna a repetir un gran sequera, la qual cosa va impedir als arrendadors i a les càrregues tributàries de fixar els preus acostumats i se varen haver d'aplicar rebaixes per tal d'aconseguir creditors. Tot acompanyat per posteriors inundacions, epidèmies, pestes, cosa que deixaren malmesa la població de l'illa.

Respecte a la *Menorca* de la Corona d'Aragó es va beneficiar de l'esplendor marítima i comercial d'aquesta corona, però a partir de finals del segle XIV, l'illa experimenta un dràstic procés de despoblació i decadència econòmica. Aquest procés va aconseguir cotes alarmants als segles XV i XVI, a causa d'una pluralitat de motius. Fonamentalment les lluites socials entre la pagesia i l'aristocràcia.

Per altra part s'ha de tenir present que Menorca seria una illa subjecte a les decisions de Mallorca, i per això amb la creació del Bisbat de Mallorca, se reestructura l'església menorquina amb Jaume II. Amb el *Pariatge* de 1301, el rei encomana al paborde Guillem de Vilanova que renuncià al seu càrrec el qual es trobava adscrit a l'església de Barcelona. Així, Jaume II fa que el paborde estigui sota jurisdicció del bisbat de Mallorca. El rei dictà l'organització⁶ de l'església de Menorca de la següent manera:

1. A Menorca hi haurà un paborde amb jurisdicció a tota l'illa.
2. Hi haurà una *prepositura*⁷.
3. Se crearan quatre parròquies encapçalades per quatre preveres: Sant Joan d'Artrutx, Ferreries, Santa Eulàlia des Mercadal i Sant Llorenç de Binixems.
4. Se crearan, també, tres capelles: Corniola, Musuptà i Sant Salvador⁸.

Un capítol que deixava pendent el pariatge de 1301 era la distribució dels delmes⁹. De fet, el conveni tan sols contemplava una dotació econòmica provisional per al funcionament de les parròquies recentment fundades, per la qual cosa fou necessari un nou pariatge, durant el regnat de Sanç I. Que ja hem comentat, fou signat al 1315, entre el rei i el bisbe Guillem de Vilanova, bon coneixedor de Menorca.

Amb tot, les terres que formaven part del bisbat de Mallorca en l'illa de Menorca, també eren gravades amb el delme eclesiàstic. Per cobrar l'impost es feia de

⁵ *Ibidem*, p. 39

⁶ Ordinacions, normes que regiran l'església de Menorca.

⁷ Era una prevere anomenat directament pel propi rei.

⁸ Actual Puig del Toro

⁹ Casanovas, M.À. (2005): *Història de Menorca*, Ed. Moll, Palma, pàg 197.

la mateixa manera que a Mallorca, i els més importants per les arque capitulars eren el del bestiar, el dels blats i el delme del vi. Alhora que les viles més destacables en quant a aportacions econòmiques eren Maó, Ciutadella, seguida per Ferreries, es Mercadal i Alaior.

3. ELS DELMES

3.1. L'ORIGEN DEL DELME ECLESIASTIC

El delme (en llatí *decinum*), desena part, és o era un impost o cens que gravava el 10% de la collita, destinat a assegurar el manteniment del clergat i els seus edificis.

L'Església Catòlica va adoptar l'organització administrativa dels romans, compres el dret de percebre impostos. La qual cosa va contribuir al llarg de l'Edat Mitjana al poder secular i la riquesa de les institucions de l'Església. Com que aquesta posseïa molts de terrenys fèrtils i sovint era l'únic poder alfabet, doncs, capaç d'administrar, els masovers van ser sotmesos a un gran domini espiritual i material.

Només al segle XIX, després de les desamortitzacions dutes a terme al llarg del regnat d'Isabel II, per part dels ministres Mendizábal, i posteriorment, Madoz, sumant-hi el sorgiment d'activitats econòmiques menys dependents de la terra, la industrialització i l'adveniment de la classe mitjana, faran que, poc a poc, l'església vagi perdent terreny, és a dir, vagi perdent el seu poder material.

Si ens centrem a l'estudi del delme en la Corona d'Aragó, més concretament, en el Regne de Mallorca, i del seu establiment, cal que ens remetem a l'origen d'aquest impost.

En un principi, delme era recaptat en la seva totalitat pel rei, en virtut del privilegi que atorgà el papa Urbà II, al 1095. Segons aquest privilegi el rei era propietari íntegre dels delmes de tots els territoris que obtingues dels musulmans per les armes, d'acord amb l'esperit de croada, vigent en l'època medieval.

Després de la conquesta de Mallorca, el rei i els seus porcioners¹⁰ es retindrien la totalitat dels delmes, atorgant un 25% del mateix pel manteniment de les esglésies parroquials.

A partir de 1238, l'església de Mallorca, mitjançant el seu bisbe, Ramon de Torrelles, promogué la reclamació de la percepció dels delmes. En un primer moment, el rei cedí a l'Església una tercera part dels delmes del blat, vi i oli i la meitat del bestiar i l'hortalissa.

Malgrat tot, l'església mallorquina no es conformà i continuà reivindicant la percepció íntegra d'aquest impost, fins que s'arribà al *Pacte del Pariatge* de 1315 entre el rei Sanç I i el bisbe Guillem de Vilanova, pel qual ambdues institucions es repartien a parts iguals la percepció dels delmes de Mallorca, excepte les parts reservades als barons o als cavallers i la quarta que li pertocava a la parròquia.

El delme gravava cinc productes bàsics per a l'economia mallorquina:

1. Bestiar

¹⁰ Els porcioners eren els nobles Nunyo Sanç, Guillem II de Montcada, Hug IV d'Empúries, Guerau VI de Cervelló, Ramon Alemany Cervelló de Querol, Guillem de Claramunt i Bernat de Santa Eugènia de Berga.

2. Blats: forment, ordi, mestall, tosseta, ciurons, faves i llenties.
3. Hortalissa
4. Oli
5. Vi

3.2. EL REGANT DE SANÇ I I EL PARIATGE DE 1315¹¹

Quan morí Jaume II (1311), pujà al tron el seu fill Sanç. El nou monarca havia contret matrimoni amb Maria de Nàpols al 1302. Aquesta unió va aportar bons redits, en forma de privilegis, als mercaders mallorquins. El govern de Sanç ens mostra la capacitat negociadora i l'habilitat estratègica del monarca i dels seus assessors, en primer lloc en les relacions amb la Corona d'Aragó i França, que intentà suavitzar posant-se sota la protecció del papa, però sense contravenir mai les obligacions feudovassallàtiques a que estava subjecte. Així, a les Corts Catalanes reté homenatge a Jaume II d'Aragó (1312), posteriorment també reté homenatge de Felip el Bell pel senyoriu de Montpeller.

L'habilitat negociadora del nou monarca també s'evidencia en el govern del Regne de Mallorca. Malgrat el rei tingués la seva residència establerta a Perpinyà, va residir de manera continuada a Mallorca entre 1314 i 1315, anys en què va dur a terme les resolucions més rellevants relacionades amb el regne. El control directe del municipi que havia instaurat son pare a fi d'afermar la sua autonomia al regne de Mallorca havia deixat poques escletxes.

Com diu Pau Cateura, Sanç havia succeït al seu pare de manera pacífica, després d'un llarg període de normalitat institucional. El coronament de Sanç esdevenia un moment propici perquè els diferents col·lectius de l'illa exposessin les seves peticions, en bona part relacionades amb el control de la fiscalitat i amb la representativitat institucional. D'una part el municipi mallorquí volia posar fi a la mediatització del monarca sobre el funcionament del municipi, que Jaume II havia exercit mitjançant el control dels nomenaments de càrrecs i reservant-se la llicència per concedir l'exacció de tributs. Per altra banda, els habitants de la part forana denunciaven que la recaptació de les ajudes veïnals era invertida exclusivament en benefici de la ciutat. Amb tot, el bisbat tornava a fer reviscolar la qüestió de la titularitat dels delmes i reclamava la jurisdicció sobre els seus territoris. Quant a la primera qüestió, a l'hora de jurar els privilegis del regne (1312), el monarca continuà exercint el control del govern municipal i anuncià la intenció de mantenir la seva prerrogativa d'autoritzar la imposició tributs. Malgrat tot, atesa la pressió dels ciutadans, s'avingué a negociar en un futur el sistema electoral. Era una manera de seguir controlant el municipi per mitja del lloctinent.

D'altra banda, pareix ésser que Sanç no renuncià a la facultat d'autoritzar la imposició de tributs, tot i que de fet deixà d'exercir-la en les ajudes de 1314. Les reivindicacions dels forans s'adreçaven a dos punts en concret: la participació en la gestió de la fiscalitat i l'obtenció de representants en el govern municipal el nomenament d'un jurat i de consellers forans. Però el 1315 el rei Sanç adoptà una solució que convenia més als seus interessos: convertir la part forana en una universitat a part, que fou l'origen del Sindicat de Fora, que havia de comptar amb deu síndics i un

¹¹ Berenguer, E. (coord) (2004): *Historia de les Illes Balears. L'època foral i la seva evolució (1230-1715)*, dirigit per Miquel Deyà, Ed. Edicions 62, volum 2, Barcelona, pàg 66-70.

consell en el qual havien de participar totes les parròquies. Dita decisió debilitava el poder del govern municipal illenc.

La ciutat, per la seva part, havia de constituir una altra universitat, que disposava d'una assemblea pròpia¹² en la qual havien de tractar únicament els afers que concernissin el govern d'aquesta. A partir d'aquest moment, els assumptes referents a la totalitat del regne o que afectessin la ruralia s'havien de tractar al Consell General, en el qual s'havien d'integrar tant els consellers de la ciutat com de la part forana. Aquesta darrera continuava sense tenir cap jurat que la representés. Així mateix, Sanç procedí a regular la divisió tributària entre la ciutat i la part forana: se separaven despeses privatives de cada universitat, de manera que cap no hagués de contribuir a les despeses de l'altra. Ambdues universitats havien de contribuir a les despeses que fossin considerades comunes a tot el regne, segons una proporció fixa que es considerava indicativa de la riquesa dels habitants de cada universitat. Així, dos terços de les contribucions havien de ser satisfetes per la ciutat, i un terç per la part forana. Per altra part, el contenciós amb el Bisbat se saldà, el 1315, amb la signatura de dos *pariatges* o pactes, l'un referit a la percepció el delme i l'altre a la jurisdicció. Arran del primer, l'Església augmentava significativament (del 25 al 37,5 %) la fracció del delme que ingressava en el patrimoni reial. Per la seva part, el rei passava a ingressar la meitat del delme dels territoris tenguets sota domini del bisbat i el 12'5% d'aquell percebut sobre els territoris sota domini dels magnats, porcioners i cavallers. En l'altre pariatge, el rei reconeixia els drets jurisdiccional del bisbe sobre els seus dominis, que, tanmateix reduïa a l'exercici de la justícia civil. Però els altres senyors feudals eclesiàstics no disposaven de la mateixa capacitat dissuasòria que el bisbat. El 1314, Sanç aconseguí una part significativa dels béns de que havien estat de l'ordre del Temple, i el 1323 imposà al bisbe de Barcelona un pariatge sobre l'administració jurisdiccional de la seva baronia, en virtut del qual havien de nomenar conjuntament els oficials jurisdiccional.

Les bones relacions amb la Corona d'Aragó varen permetre vèncer les resistències de l'oligarquia comercial d'aquella corona i negociar directament la creació de consolats mallorquins en diferents punts del nord d'Àfrica, com per exemple a Tunisià o l'Alguer i altres ciutats, com a Nàpols.

Mallorca era un creuer de pas obligat per a les rutes comercials que unien la Mediterrània occidental cristiana amb el nord d'Àfrica i amb aquells que l'unien amb l'estret de Gibraltar. Els vaixells mallorquins controlaven bona part del comerç amb el nord d'Àfrica i participaven activament en les altres rutes comercials, com les que unien Gènova amb Flandes i Anglaterra.

El regnat de Sanç es caracteritza per l'increment de la fiscalitat, basat en imposicions indirectes que eren gestionades per la Universitat del Regne.

Maldament, la situació de la hisenda mallorquina es va veure agreujada per circumstàncies extraordinàries, com fou la creació d'una flota (1312-1313) amb la finalitat de defensar les naus mallorquines del corsarisme, després per la formació de l'armada del pariatge (1316) i, posteriorment, per la contribució mallorquina a la conquesta catalanoaragonesa de Sardenya (1321). Per costejar l'armada del pariatge, un estol permanent de 20 naus per a la defensa del regne que havien de costejar a mitges el rei i la universitat. Sanç es valgué dels primers terminis de la multa que imposà als jueus de l'illa (1315). Aquests havien estat acusats de convertir nins cristians al judaisme. Per aquest episodi el rei els condemnà a la confiscació de tots els seus béns¹³.

Però més problemes causà a la hisenda del regne l'aportació mallorquina a la conquesta de Sardenya. Jaume II d'Aragó sol·licità a Sanç que prenguéss part en la

¹² Consell de la Ciutat

¹³ Pena que després va ser substituïda per una multa d' 1.900.000 sous.

conquesta de dita illa amb un préstec valorat en 500.000 sous barcelonesos que els mallorquins havien de deixar a la construcció de galeres, a la seva tripulació i a homes d'armes que havien de participar en l'operació de la conquesta. A canvi, Jaume II alliberava de manera vitalícia a Sanç d'acudir a les Corts Catalanes. Ja des d'un principi les despeses depassaren les que havien estat previstes, la qual cosa obligà a recórrer al crèdit privat. A més a més, les despeses augmentaren per l'increment de la durada de la campanya. La conquesta es perllongà fins al juliol de 1324, pocs mesos abans de la mort de Sanç, esdevinguda el setembre del mateix any.

A la seva mort Sanç va deixar el regne amb les finances en una situació molt malmesa i sense garanties de l'acompliment de les seves disposicions successòries.

3.3. ELS DELMES DE MALLORCA I MENORCA DES DEL 1409 AL 1417

El delme gravava la desena part de la collita i es pagava com a impost. Aquesta tributació s'aplicava als cultius de la triada mediterrània i dites produccions agrícoles eren aplicades sobre el total d'allò recollit.

Hi havia tot un sistema perfectament desenvolupat per poder vendre i recaptar els delmes. En primer lloc, el Capítol de la Seu feia el recompte de tots els productes que s'havien obtingut de l'anyada. Llavors, s'encomanava als *portadors de lletres* que anessin a fer la crida per totes les parròquies de la part forana per avisar a totes les persones que volguessin comprar delmes, anessin a la venda del producte, en població i data estipulades. Així, el *delme de l'hortalissa* i el *del bestiar* es venien el darrer diumenge gener, el primer, i l'altre dia 18 del dit mes, a la plaça del Pa de Ciutat. El *delme dels blats* era venut a la vila de Sineu el primer diumenge de maig. Per la seva part, el *delme de l'oli*, el qual es venia la diada de Sant Mateu, el 21 de setembre, a Bunyola. El *delme del vi* es feia efectiu a Inca, en la festivitat de Sant Bartomeu, el 24 d'agost.

I el darrer impost, com era el *censal*, es venia a Ciutat el dia de Nadal, o bé, el dia de Pasqua. La data de tributació depenia de la població. Tots ells eren venuts en subhasta pública.

Els compradors dels tributs eren anomenats llevadors, els quals desenvolupaven el paper d'administrador de cada delme. Una vegada que s'havia adquirit el dret del delme, s'havia de deixar constància de la transacció econòmica a través de la signa d'una lletra, la qual quedava sota tutela d'un notari.

La recaptació obtinguda se separava, com apareix en els documents, entre la part comuna, és a dir, entre el Rei, el Bisbe i el Capítol. L'altra part era exclusivament del Capítol. La quantitat obtinguda de la recaptació era administrada pel procurador general del Capítol de la Seu. Aquests foren, pel 1409, mossèn Guillem Ferrer, i a partir del 1410, apareix mossèn Guillem Seguí, fins al 1417.

Aquest, també, com a procurador general, era l'encarregat de fer els recomptes dels ingressos i despeses de les vendes dels distints delmes. Dir que tots els ingressos obtinguts dels dits impostos, es revertien a sufragar altres conceptes, com per exemple, el salari que cobrava el Bisbe, D. Lluís de Prades, i els Canonges de la Seu, els quals adquirien 90 lliures per porcions canonicals i 73 lliures per a distribucions quotidianes. Seguint, s'havien de pagar els jornals dels portadors de lletres que encantaven cada un dels delmes, 11 sous i 3 diners, el lloguer de la bèstia amb la qual cavalcava, 6 diners.

Els diversos censos que atorgava el Capítol a diverses persones cada any; les despeses de les celebracions de les festes litúrgiques, i missions d'arreglar cellers, botes, albergs. I en quant al delme del blat, els costos de transport, de porgar, d'emmagatzemar (2 lliures) i de vendre (3 diners).

El que interessa es veure quina ha estat l'evolució de les finances eclesiàstiques a partir d'allò obtingut gràcies al delme. Per això, s'ha dividit l'illa de Mallorca en cinc franges, Ciutat-Marratxí, Serra de Tramuntana, Raiguer, Pla i Llevant-Migjorn. Veient com hi ha una especialització agrícola, cada una d'elles, té una producció destacada en cada un dels tributs. En aquest sentit, Ciutat-Marratxí destaca en el delme de l'hortalissa, Serra de Tramuntana, en l'oli; Raiguer, es interessant la seva producció de vi; Pla, importància del blat; i el Llevant-Migjorn, com a conseqüència del disfrut de grans extensions de terra, destaca el sector ramader, seguit pel cultiu de farratge.

A l'igual que es parla de Mallorca, s'ha de tenir present l'illa de *Menorca*, ja que també ingressa al tribut delmàtic del Capítol de la Seu, a causa, com s'ha dit, de la seva pertinença a la diòcesi mallorquina. No s'ha dividit en seccions a l'igual que Mallorca, sinó que depenent del delme estudiat, cada poble fa la seva aportació, destacant Mao i Ciutadella, seguits per les cavalleries de la zona. D'aquesta manera es interessant veure com els ingressos sumats a la part capitular per part de Menorca destaca el delme del bestiar, seguit pel del blat i el vi. Ja el cultiu de l'hortalissa es tímid i el de l'oli, inexistent.

Estructura de l'Església de Mallorca (1409-1417)¹⁴

1. Lluís de Prades i d'Arenós, Bisbe de Mallorca. Onzè bisbe de la diòcesi de Mallorca,
2. Guido Flandi, arxidiaca
3. Vidal de Blaxia, sacrista
4. Degà
5. Canonges
 - Nicolau Rossell
 - D. Joanet de Prades, germà de Lluís de Prades.
 - Francesc Negrell
 - Francesc des Caus
 - Francesc Vallariola, encantador de delmes
 - Jaume des Mur
 - Cardenal d'Aragó
 - Pere des Lledo
 - Pere Felotxa
 - Misser Llorenç Serrallí
 - Francesc Rovira
 - Pere ça Costa
 - Arcís de Sant Dionís
 - Joan sa Plana
 - Pere Carcassona

¹⁴ *Ibidem*, p. 121

- Pere Cambí
 - Pere Pujades
 - Julià de Loba
 - Deulossal Febrer
6. Pabordes
- Francesc Rovira
 - Arsis de Sant Dionís
 - Pere Mulet
 - Pere Pujades
 - Guillem Ponts
7. Altres membres
- Domers¹⁵: Tomàs Bisbal, Jaume Garau, Joan Sans, Jaume Martí i Jaume Gironès.
 - Primatxers¹⁶: Joan Alzina i Andreu Padriga.
 - Benifets de l'epístola¹⁷: Jaume Riquelt i Antoni Bellot.
 - Professor de l'escola de gramàtica: Simon Guillem.
 - Verguer¹⁸ del Capítol: Esteve Aubela
 - Advocats del Capítol: mossèn Arnau Albertí i Arnau des Mur
 - Notari-procurador: Joan Mayrach
 - Mestre en teologia: mestre Francesc Ponts
 - Mestre en medicina: mestre Joan Fuxà
 - Mestre Pere Ninot
 - Procurador General del Capítol: Guillem Seguí

¹⁵ Clergue que exerceix un càrrec eclesiàstic per setmanes.

¹⁶ Cantor principal, que dona el to en el cor d'una església o funció religiosa.

¹⁷ Orde sagrat del subdiaconat, amb el qual es confereix al clergue la facultat de cantar l'epístola en les misses solemnes.

¹⁸ Funcionari que portava com a insígnia una verga o bastó i acompanyava els consellers o anava a complir les ordres d'aquests

4. EL DELME DEL VI DE MALLORCA I MENORCA

(1409-1417)

La presència del cultiu de vinyes en el camp mallorquí i menorquí era, i és, ben patent. També s'ha de tenir en compte l'especialització vitícola lligada al comerç del producte, va tenir importància en el desenvolupament econòmic de determinades zones.

Les vinyes eren conreus molt valorats pels seus senyors. Però aquest cultiu, sempre, té i ha tingut, un lloc secundari respecte als cereals, que va encapçalant la llista, fonamentalment, el blat.

La distribució de la vinya és curiosa ja que creix en terrenys secs i difícils de llaurar. Terrenys on altres productes, com el blat o l'hortalissa, tindrien suficients dificultats per poder-se desenvolupar.

En el cas de Mallorca, es pot observar, com hi ha una clara especialització agrària a través de la viticultura. Val a dir, però, que no tot el vi era igual, i era fàcil la corrupció en època medieval¹⁹.

La venda del vi es duia a terme en el celler, en petites quantitats. Fins i tot, algunes vegades, si la verema havia estat òptima, es podia arribar a exportar, a l'igual que l'oli. Els quals ja eren reconeguts com a productes excel·lents des d'època antiga. Així, seguint l'obra de Quadrado (1850)²⁰, ens referencia que a Menorca hi ha abundants carns, pa i vi. En l'illa major, en la zona de la muntanya i Raiguer hi destaquen les oliveres, vergers i vinyes. En el pla, la terra és més bona pel gra, escasseja fruita, falta olivera i s'hi conreen algunes vinyes.

Segons la historiografia, les vinyes de les Balears tenen un origen andalusí i musulmà. I amb l'arribada dels conqueridors cristians, es comencen a dur a terme programes de plantació de vinya. Jaume I concedeix llicències de plantació en els seus dominis, amb reserva del delme.

La vinya es concentra en la perifèria de Ciutat de Mallorca. Aquesta té la meitat del cultiu de l'illa i s'adina per les valls de Bunyola, Santa Maria, Esporles, Alaró i Orient. Cerca peus de muntanya, puja valls, per tant, es podria suposar que és obra de l'agricultura musulmana.

Alguns vins del segle XV apunten a Orient, l'origen geogràfic dels ceps productors. La més important és la denominació de "malvasia". Malvasia és una ciutat

¹⁹ SOLDEVILA I TEMPORAL, X (2000): *La viticultura y el comercio del vino en la Cataluña del siglo XIV*, pg 217.

²⁰ QUADRADO, J.M. (1850): *Historia de la Conquista de Mallorca. Crónicas inéditas de Marsilio y de Descloet*, Palma.

grega de Morea, en la que va estar molt connectada amb la dinastia catalanoaragonesa i en concret amb la casa reial de Mallorca.

Amb tot, es pot dir que a Mallorca, en major o en menor grau, en quasi tots els municipis situats en la Serra de Tramuntana i la meitat sud-est de l'illa, agrupant-se per la semblança de brous²¹ Per exemple a Mallorca, es distingeixen dues zones: l'alta (Raiguer), i la zona baixa (Llevant).

La vinya balear proporciona bons vins en terrenys de molts diferents característiques de composició, profunditat i estructura²².

Però el que ens interessa es el comportament del delme del vi de Mallorca i Menorca entre els anys 1409 i 1417.

A l'igual que la resta de tributs eclesiàstics, hi havia tota una estructura establerta per cobrar i sufragar-los.

En primer lloc, una vegada fet el recompte del que s'havia extret de l'anyada, just després de la veremada, s'encomanava als portadors de lletres que anéssim per les parròquies foranes a encantar el delme, es a dir, a avisar a tothom que volgués adquirir el tribut fos a la població i data determinada. En el cas del delme del vi, la venda es feia en la diada de Sant Bartomeu, 24 d'agost, a la plaça del pa d'Inca. Es venia en subhasta pública i el llevador de l'impost havia de deixar constància de la transacció mitjançant la signa d'una lletra, la qual romania en poder d'un notari.

Com en la resta de delmes, s'ha dividit l'illa de Mallorca en cinc seccions per fer un estudi molt més detallat: Ciutat i Marratxí, Serra de Tramuntana, Raiguer i Llevant-Migjorn.

Es veurà al llarg del treball que la zona més important en quant a producció de vi és la part del Raiguer, encapçalat per la seva capital, Inca.

La documentació del dit delme es presenta separada entre ingressos anuals del delme, dividint-los entre part comuna, Rei, Bisbe i Capítol, i l'altra part, la que pertany exclusivament al Capítol. Dins aquest apartat apareixen els comptes del celler de Ciutat i Marratxí, i gracies a dita informació podem saber de quantes bótes disposava el celler, i, al mateix temps, a quant es venia el quarter major. El preu del quarter major oscil·lava entre 3 sous i 20 diners. Des del setembre fins al desembre era quan es venia més barat, però, després de l'hivern el preu ja ascendia, ja que no hi havia tanta disponibilitat del dit brou, però consecutivament, en arribar a l'agost, quan començava de nou la verema, els preus tornaven a descendir.

Com s'ha dit el vi recol·lectat es duia al celler de Ciutat on es transmetia a les diverses tavernes de la població. Determinades quantitats de vi eren trameses per part

²¹ MULET, A., FORCEU, M.L., BERNA, A. (1989): *Caracterización químico-física de los mostos y vinos mallorquines*, Col. Projectes nº1, Ed. UIB-Govern Balear, Palma, pg 20.

²² *Ibidem*, pg 30.

del d'Inca, Selva, Campanet i sa Pobla, quera la zona de producció per excel·lència de Mallorca, a part de ser on es duia a terme la venda del tribut eclesiàstic.

Per tant, la comarca especialitzada en dita producció es el Raiguer, encapçalada per Inca. Val dir, que és una de les parts on el cultiu de la vinya va ser important des d'època àrab. El cultiu s'adapta perfectament a les condicions del sol i del clima.

L'any més important en quant a recaptació per la part d'Inca, Selva, Campanet i sa Pobla, és el 1414 amb una quantitat de 404 lliures, 16 sous i 3 diners per la part del Capítol. La resta d'anys aporten d'entre 180 i 280 lliures anuals. L'any amb menys ingressos és el 1409 amb 180 lliures. Malgrat tot, és la zona que més recapta per la part del Capítol.

A través de documentació, se sap que l'any 1263, el bisbe Torrelles ordenava la construcció d'un celler episcopal a Inca. De l'expansió del conreu de la vinya i de la seva importància dins el conjunt d'ingressos de la Corona n'és una prova el fet de l'any 1282 funcionaven ja dos cellers construïts *ex professo*, un a Ciutat i un a Inca, per emmagatzemar el vi que pertocava al rei en virtut de delmes i altres drets²³.

Però a part dels ingressos, la venda del delme i el manteniment del celler d'Inca, suposava tota una sèrie de despeses, totes elles a sufragar per la part del Capítol. Els portadors de lletres que anaven aportant la lletra per fer la crida dels delmes, 11 sous i 3 diners. La bèstia amb la qual cavalcava el corredor d'Inca, el qual es Francesc Vallariola, 4 sous. Metre els bancs i tapits a la plaça del pa el dia de Sant Bartomeu, 4 diners. Aquestes quantitats eren fixes cada any, però també, depenent de cada data, tenim despeses extraordinàries. L'adob del cup major del celler d'Inca, 17 lliures 16 sous i 6 diners; les missions que feia el procurador d'Inca, Joan Provençal, per la vigília de Sant Bartomeu; els treballs de les veremes d'Inca; el salari de Joan Provençal, 7 lliures i 10 sous.

Seguint dins el Raiguer, en quant a producció de vi, tenim la parròquia de Robines. Es pot observar com en les terres del Raiguer la tradició vitícola és vigent en l'actualitat. L'any que major quantitat recaptada es el 1411, amb un total de 66 lliures, i el de menys ingressos es el 1409, amb 35 lliures. La resta d'anys les oscil·lacions es troben entre 48 i 62 lliures.

A l'igual que Inca, Robines també disposa de celler, on emmagatzemar el vi de la verema. I també mantenir-lo, suposa tota una sèrie de despeses, les quals han de costejar els canonges de la Seu. Com per exemple, la compra de botes, l'adob del celler, entre d'altres.

Gràcies a la documentació es pot saber que, entre els anys 1409 i 1417, el procurador de Robines es Andreu Cirer, i al mateix temps, que el rector de la parròquia fou Guillaume Martí, els quals també exerceixen com a llevadors del delme.

²³ LLABRÉS, J. I ROSSELLÓ, R. (1998): *Inca en la història (1229-1349)*, Ed. Ajuntament d'Inca; Inca.

Val a dir que en la parròquia de Robines hi ha la Cavalleria de na Bausana, que també aporta, exclusivament, al Capítol de la Seu. Els ingressos anuals es troben d'entre 20 a 40 lliures, sent l'any més important, el 1416 amb el total de 37 lliures amb 15 sous.

Pel que fa a la resta dels pobles que formen part de la comarca del Raiguer, tenim que entre tots sumen unes entrades d'entre 25 i 2 lliures. Més concretament, per la part d'Alaró, l'any més important és el 1411 amb uns ingressos totals de 25 lliures amb 10 sous. El llevador amb més nomenada és Pere Pons. Les parròquies de Sencelles i Santa Maria van a la par. En aquest sentit, són les que aporten menys al delme del vi per aquesta zona. Sencelles ingressa una mica més que Santa Maria, amb un oscil·lacions d'entre 6 i 12 lliures; en canvi, l'altra, d'entre 2 i 8 lliures. La data més interessant per la primera és 1414, amb un total de 12 lliures amb 10 sous, i per Santa Maria del Camí, el 1412, amb una suma de 8 lliures. Els llevadors del delme del vi santamarier que ens apareixen més cops, en la documentació, són Antoni Horrach i Antoni Fuyós.

En quant a recaptació, el Raiguer ve seguit per les comarques de Serra de Tramuntana i Ciutat. Van a la par, ingressant gairebé, les mateixes quantitats. Tant per l'una com l'altra, l'any més important és el 1415. Es curiós veure com coincideixen. Els pobles de la Serra aporten un total de 306 lliures 17 sous i 5 diners. I per la part de Ciutat, les entrades son de 156 lliures 7 sous i 5 diners. Les oscil·lacions dels ingressos varien d'un any a l'altre. Per exemple, els de zona septentrional de Mallorca van de 37 lliures fins a les 306. En canvi, per la part de la capital, de 35 a 156 lliures.

S'ha de tenir en compte que en la costa nord de l'illa de Mallorca el cultiu de la vinya ja era present des d'època romana, concretament, al municipi de *Pollentia* (actual Pollença) s'hi desenvolupà una important tasca vitícola amb excavacions en el sòl de marès on després d'emplenar-les amb terra vermella es plantaven els ceps.

Per tant a n'aquesta part, i mes concretament, a Alcúdia, el cultiu de la vinya va esdevenir el producte estrella de la seva agricultura. Des de mitjans segle XIV, la recaptació del delme del cereal descendí considerablement en detriment del vi. Amb tot, al 1397, el rei Martí I eixampla els privilegis d'Alcúdia i els eximeix del sisè del vi i de qualsevol gravamen²⁴. Val a dir que el es taxava amb el quota del sisè, la qual gravava la sisena part del preu de compra del vi al lloc de producció. Els clergues no el pagaven del vi procedent del delme o de beneficis eclesiàstics, podent-lo vendre amb la mesura del quarter major²⁵.

Al 1410, per ordre reial del Gran General Consell, se sap que els alcudiencs tenen mandat que els eximeix de pagar, alhora, el quint de vi²⁶.

²⁴ MAYOL LLOMPART, A.: "El vi en el sistema tributari de Mallorca (segles XIV-XV)"; *Mayurqa* 26, Ed UIB, Palma, 2000, pag 165.

²⁵ Mesura de líquids, sobretot de vi, de valor variable.

²⁶ MAYOL LLOMPART, A.: "El vi en el sistema tributari de Mallorca (segles XIV-XV)"; *Mayurqa* 26, Ed UIB, Palma, 2000, pag 167.

Per tant es pot observar com aquest conreu, en el parròquia d'Alcúdia, gaudeix de rellevància dins de l'economia alcudienca i mallorquina, en general. Molt del vi produït en la zona es destinava a l'exportació, fonamentalment a Menorca, malgrat hi hagi producció pròpia, però es veu que no assegurava la demanda; i també se'n transportava cap a Sardenya²⁷. Segons Mas Forners situa que la zona més extensa de conreu de vinya es trobava a les terres properes al nucli urbà, com per exemple a Vilatorrada, o al Camp de Santa Maria²⁸.

Gràcies als privilegis atorgats per les institucions, l'augment del conreu de la vinya és un fet constatable, i consultant les sèries de la Mesa Capitular, referent al delme, es pot observar com els ingressos que aporta Alcúdia a les arque eclesiàstiques van pujant cada any.

Les entrades oscil·len entre 90 i 127 lliures anuals, és el poble que ingressa més.

Alcúdia disposava de tota una sèrie de cellers on s'elaborava, s'emmagatzemava i venia vi. Disposaven de botes, cups, premsa, bancs o portadores. La qual cosa suposa tota una sèrie de despeses per poder mantenir-lo. Així tenim que les despeses del celler van de 2 a 40 lliures. Per exemple al 1410²⁹:

<i>Adobar del celler d'Alcúdia</i>	<i>2 lb 7 s 9 d</i>
- 3 cèrcols d'àlber de set palms a 7 sous 6 diners per peça= 11 s 6 d	
- Per portar a mar= 6 d	
- Per adobar el celler, lo torn, esmaltar los cups, estopes= 12 s 9 d	
- Adobar lo celler 1409= 30 s	

El llevador del delme del vi, que apareix a la documentació més d'una vegada, és Pere Gual, mercader. I se sap, també, que el procurador de la vila d'Alcúdia, per aquestes dates, fou Francesc Sureda.

Dins el conglomerat dels pobles situats en la Serra, el segon en importància pel que fa al delme del vi, es Sóller. Els seus ingressos aportats a les arque capitulars van de 17 a 23 lliures. S'ha de tenir en compte que en la parròquia sollerica era important el conreu de la vinya, però com va succeir a la resta dels pobles de Mallorca al segle XIX, a causa de la crisi de la fil·loxera, gran part d'aquest conreu hagué d'esser arrabassat.

Pel que fa a la resta de municipalitats, és a dir, Valldemossa, Bunyola, Esporles i les tres parròquies, sumen d'entre 4 a 10 lliures anuals cada una. Uns ingressos tímids respecte a Alcúdia o Sóller.

Les aportacions de Pollença i Escorca al delme del vi no les sabem, ja que aquests venen els delmes plegats, exceptuant el del bestiar.

²⁷ MAS FORNERS, A.; ROSSELLÓ BORDOY, G.; ROSSELLÓ VAQUER, R. (1999): *Història d'Alcúdia. De l'època islàmica a la Germania*; Ed. Ajuntament d'Alcúdia; Alcúdia, pag 221.

²⁸ *Ibidem*, pag 222.

²⁹ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 44

En tercer lloc, es presenta el Pla. En la seva totalitat ingressa des de 18 lliures fins a 104, a l'any 1414. Un dels municipis que aporta més quantitats és Sineu i Sant Joan. Sineu, al ser població amb privilegi reial, i al ser capital del Pla, era distribuïdora dels principals queviures a la resta de la zona. Val a dir que era el centre de venda del delme del blat i s'hi comença a desenvolupa un mercat setmanal, on s'hi desplaçaven els pagesos a comprar i vendre. Per tant, per tots aquests motius seria zona productora de vi.

El procurador i administrador del delme del vi de Sineu i Sant Joan durant aquests anys fou Bernat Pocoví.

Gràcies a la documentació, podem saber que gran part de les somades de vi produïdes en la zona eren transportades cap a Ciutat i després allà, repartides i venudes en les diverses tavernes que hi havia.

Després de la verema, el vi produït era emmagatzemat en el celler del Capítol. L'encarregat del seu funcionament era n'Algaida. I, el manteniment de la construcció suposava tota una sèrie de despeses que les havia de sufragar la part capitular. Aquestes variaven d'un any a un altre, depenent del concepte a costejar. Qui les feia efectives era Guillem Seguí, procurador general del Capítol.

Seguint a Sineu, referint-se a les aportacions de lliures del delme del vi de la zona de la planúria de Mallorca son Petra i Porreres. Van gairebé a la pa, sumant de 20 a 10 lliures anuals. La primera parròquia, amb unes terres fèrtils, es dedicava a activitats agrícoles i ramaderes. I Porreres, els sols es destinaven a conrear cereals i vinyes.

Referent a Muro i Sant Margalida, no en sabem les sumes que ingressen a les arques capitulars pel que fa al delme del vi, per mos que venen el tribut amb la resta d'impostos eclesiàstics.

La darrera zona en importància, referint-se als ingressos aportats a les arques capitulars pel delme del vi es Llevant- Migjorn. Aquesta franja de terreny es idònia pel desenvolupament de la ramaderia, ja que gaudeix que àmplies extensions destinades a les pastures. Per tant, serà la zona que aportarà mes al delme del bestiar, però en canvi, referent a l'impost del vi, les seves aportacions son minses. Però s'ha de remarcar que és una àrea amb la tradició de viticultura més llarga ja que aquí es conreen vinyes des dels temps de l'ocupació pels romans. El motiu consta de roca amb contingut de calç (marga i dolomia) a través de la qual el sòl amb contingut més argilenc i de so amb un pH fàcilment alcalí s'ha format i la terra mostra coloracions que de l'escala de vermell fins a arribar gairebé al blanc.

Aquestes propietats del sòl produeixen un bon sistema de drenatge, la qual cosa condueix a una ràpida adaptació del sòl a través de la qual la viticultura es pot realitzar en molt bones condicions també a causa de la matèria només insignificantment existent, orgànica.

En conjunt, s'ingressen a les arques capitulars d'entre 40 i 20 lliures anuals. I ja especificant, parròquia per parròquia, la més important es Manacor i Bellver³⁰, d'entre 9 i 23 lliures. Santanyí ven el seu delme del vi amb Campos, segurament per que la seva producció devia ser reduïda. I així aquests dos pobles, a l'igual que Felanitx, aporten d'entre 3 a 10 lliures com a màxim. Unes sumes petites respecte a altres àrees de Mallorca.

Arta ven l'impost del vi amb els altres delmes, exceptuant el del bestiar.

Així doncs, entre els segles XIV i XV, la producció de vi mallorquí va ser pròspera i l'activitat vitivinícola es convertí en una de les principals activitats econòmiques dels habitants, donant lloc fins i tot a l'inici d'un important comerç marítim dels vins de la zona.

En quant a l'illa de **Menorca**, s'ha de tenir present que la cultura vitícola de la zona era ben patent en època islàmica i en èpoques posteriors. Però ja després del pacte de vassallatge, el brou dels ceps s'havia d'importar de l'illa major de les Balears, sobretot, d'Alcúdia, malgrat hi havia producció pròpia. Es de suposar, però, que no satisfia la demanda local.

El cultiu del vi era homogeni arreu dels pobles de l'illa. Però en determinades dates, es ven el delme del vi amb els altres delmes. Se solen ingressar entre 40 i 50 lliures, sent l'any més important en aportacions a les arques capitulars, el 1417, amb un total de 50 lliures 14 sous i 12 diners. La major producció es concentra a Maó.

Segons Antoni Mayol³¹ i Antoni Mas³², creuen que es duïen a terme uns intercanvis d'excedents entre Alcúdia i Menorca, concretament, Ciutadella. La primera aportava vi i aquest era canviat per l'excedent del bestiar menorquí. A Menorca també hi arribava vi procedent de Catalunya, València i Sardenya que són vins de major qualitat.

Com a conclusió es diria que el vi forma part de l'anomenada triada mediterrània, els productes pels quals se suposa que el nostre àmbit geogràfic està més dotat, ateses les seves peculiaritat climàtiques i edàfiques.

Però no tot eren avantatges pel conreu de la viticultura. Un primer problema resideix en que en època medieval, producte estrella és el cereal, aliment bàsic, que podia emmagatzemar-se durant un termini i que tenia una demanda assegurada. Per altra banda, una mala collita de cereal provocava que la gent consumís menys els altres productes, la qual cosa repercutia en el mercat del vi.

El vi formava part dels productes que s'adaptaven a les circumstàncies naturals de l'illa, patia uns gravàmens senyorials i fiscals que no es poden oblidar i era una opció de conreu que, sobretot en alguns moments, hagué de competir amb la tendència natural del sistema agrari i dels propietaris i pagesos de sembrar cereal.

³⁰ Actual Sant Llorenç des Cardassar

³¹ MAYOL, A. (2005): *El comerç marítim entre Alcúdia i Ciutadella en la Baixa Edat Mitjana (1300-1526)*; Ed. CIM-Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia.

³² MAS FORNERS, A.: *Historia d'Alcúdia. De època islàmica a la Germania*.

Durant el període de dominació islàmica aquest conreu era conegut i emprat singularment pel consum de raïm i panses, produïts més per parres que per vinyars d'extensió considerable.

Al llarg de la dominació cristiana, la vinya s'expandí ràpidament al segle XIII, més que l'olivera que, com és conegut, necessita un període més llarg per donar fruit. De les dades que aporten Soto i Kirchner es deriva que després de la Conquesta la vinya ocupà sobretot la part occidental de l'illa i la vessant sud de la serra de Tramuntana, en els territoris dels antics districtes musulmans de *Bunyula-Musa*³³, *Qanarusa*³⁴, *Suylar*³⁵, *al-Gibal*³⁶ i de *Madina Mayûrqa*. Aquesta expansió degué ser ràpida.

Aquesta distribució es donà en aquelles zones on possiblement la presència de l'agricultura musulmana va ser més intensiva i on existia una major irrigació per medis artificials durant el període de dominació islàmica. L'expansió de la vinya, com passa per a tot arreu, s'ha de vincular a l'articulació del paisatge agrari des de la Ciutat, i a partir dels interessos d'aquella i dels seus grups dirigents, que preferentment centraven la seva estratègia econòmica en el conreu de productes comercialitzables³⁷. S'ha de tenir en compte que aquest fet suposa la creació d'una infraestructura, tant per a la transformació del raïm en vi (cups, bótes i celler) com per l'emmagatzament. La zona que apareix com a màxima productora és la d'Inca juntament amb Selva, Campanet i sa Pobla seguit d'Alcúdia, en part gràcies a exempcions fiscals i que afavoriren el conreu de vinya.

Després de les contrades d'Inca i Alcúdia venien, per ordre d'importància en la producció de vi el Raiguer, Serra de Tramuntana, Ciutat-Marratxí i el Pla de Mallorca. Encara amb índex menors s'ha d'esmentar el Migjorn i el Llevant. Cal dir que Felanitx, contrada que posteriorment es dedicarà en un alt grau a la vitivinicultura, presenta segons López Bonet una producció baixa³⁸. Crida també l'atenció el cas de Sóller, que al llarg del segle XIII va tenir una certa importància en aquest conreu, malgrat presenti ara un paper molt discret.

Amb tot, es pot observar com la tradició vitícola a Mallorca i Menorca es antiga. I referent al delme eclesiàstic del vi, es una secció de les finances eclesiàstiques que ingressa mes efectius al conjunt d'aquestes.

³³ Bunyola-Valldemossa

³⁴ Santa Maria-Binissalem-Alaró

³⁵ Sóller

³⁶ Escorca

³⁷ KIRCHNER, H. I SOTO, RICARD (2006): "Les tècniques agràries andalusines i les transformacions posteriors a la conquesta catalana a les Illes Balears"; *Història de la Ciència a les Illes Balears*; vol. 1, pag 101-152.

³⁸ LÓPEZ BONET, J. F. (1989): *La riquesa de Mallorca al s. XIV (Evolució i tendències econòmiques)*, Palma.

INGRESSOS DEL 1409³⁹

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Mossèn Guillem Seguí		35 lb 5 s 10 d
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Pere Jovera Joan Ensenyat Pere Tordera, d'Andratx	10 lb	5 lb
Esporles	Mossèn Antoni Estany	5 lb	2 lb 10 s
Valldemossa	Pere Ferran Bernat Miro, verguer	20 lb	10 l
Sóller	Pere Canet Berenguer Vanrell Francesc Clement	46 lb 10 s	23 lb 5 s
Bunyola	Guillem Castelló	9 lb 10 s	4 lb 15 s
Alcúdia	Pau Piquer Bartomeu Salzet	200 lb	100 lb
SUMA TOTAL		291 lb	145 lb 10 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Antoni Orrach	10 lb	5 lb
Alaró	Antoni Domènec Arnau Joan Jaume Campins	34 lb	17 lb
Robines	Berenguer Fuyol de la Ciutat Joan Moya de Robines	70 lb	35 lb
Sencelles	Pere Rom	12 lb	6 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Gossalbo Ximeno Pau Piquer	360 lb	180 lb
Cavalleria de na Bausana en la parròquia de Robines	Mossèn Guilleume Marti, rector de Robines		20 lliures
SUMA TOTAL		486 lb	263 lb
PLA			
Sineu i Sant Joan	Joan Busquet Guillemo Rovira Joan Calvó	90 lb	45 lb
Petra	Bernat Gallines	12 lb	6 lb
Porreres	Antoni Nicolau	22 lb	11 lb
SUMA TOTAL		124 lb	62 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Mossèn Antoni Nadal	20 lb	10 lb
Felanitx	Jaume Barbera Pere Remull	12 lb	6 lb
Santanyí	Amb aquell de Campos és venut		
Campos	Antoni Pons de Campos	7 lb	3 lb 10 s
SUMA TOTAL		39 lb	19 lb 10 s
INGRESSOS FINALS BRUTS		940 lb	525 lb 5 s 10 d

³⁹ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 2-14v

COMPTE DEL CELLER DEL VIN⁴⁰ de la Ciutat i Marratxí per l'any 1409, on hi ha vuit botes grosses, comunes entre el Rei, el Bisbe i el Capítol. La tavernera és l'encarregada de vendre el vi de les dites bótes. Els ingressos aportats són:

CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS FINALS
370 qr	2 s	8 lb 12 s 3 d
380 qr	20 d	8 lb 3 s 8 d
360 qr	20 d	8 lb 8 s 6 d
390 qr	2 s	8 lb 15 s 1 d
390 qr	20 d	8 lb 6 s
380 qr	20 d	7 lb 13 s 1 d
444 qr	20 d	9 lb 11 s 3 d
400 qr	20 d	7 lb 18 s 7 d
		6 s (per lloguer del celler on ven vi el taverner Nicolau Macip)
RESTA NET		201 lb 14 s 6 d
CELLER DEL CASTELL DEL REI		
	20 d	11 lb 9 s 8 d
	20 d	20 lb 9 s
	20 d	6 lb 14 s 1 d
	20 d	8 lb 12 s 11 d
RESTA NET		47 lb 5 s 8 d
INGRESSOS BRUTS DELS CELLERS DEL VI		249 lb 2 d

DESPESES⁴¹ del delme del vi de Mallorca

DATA	CONCEPTE	COSTOS PER LA PART CAPITULAR
26/6/1409	A Antoni Avinyó, guixer per l'adob de la canal que feu en lo celler del bisbe	7 s 6 d
	A Ferrando, qui aporta una lletra per l'illa, que tothom que volgués comprar, lo delme dels vins fos a Inca lo jorn de Sant Bartomeu	11 s 3 d
	Al corredor qui anà a Inca per lloguer de la seva bèstia	4 s
	A Bernat Sans, boter, per l'adob que feu al cup major del celler d'Inca	17 lb 16 s 6 d
SUMA TOTAL		17 lb 39 s
	DADES DEL DELME DEL VI DE PLA DE CIUTAT⁴² a Guillem Ferrer	35 lb 15 s 9 d
COSTOS TOTALS FINALS		54 lb 14 s 9 d

INGRESSOS NETS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL AL 1409

INGRESSOS BRUTS	COSTOS	INGRESSOS NETS
774 lb 6 s	54 lb 14 s 9 d	719 lb 3 d

⁴⁰ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 39-39v

⁴¹ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 24

⁴² ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 40v

INGRESSOS DEL 1410⁴³

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	No s'ha venut per que els administradors mossèn Bernat Valls, Bernat Agostenencs han eixides per desavinences amb els vinyaters	269 lb 16 s 1 d	134 lb 18 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Les tres parròquies	Agustí de Móra Pere Torres	9 lb	4 lb 10 s
Valldemossa	Pere Ferran En Llorenç mercader del dit lloc	21 lb	10 lb 10 s
Sóller	Guillem Boiosa Pere Roig Bartomeu Prats	45 lb	22 lb 10 s
Pollença	Venut amb altres delmes		
SUMA TOTAL		75 lb	37 lb 10 s
RAIGUER			
Alaró	Pere Moragues i sa muller	47 lb	23 lb 10 s
Sencelles	Guillem Bausa Llorenç Batle	18 lb	9 lb
Robines	Guillem Parets Andreu Ferrer Jordi Mateu	121 lb	60 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Jaume Estaràs Pere Martí Arnau Castelló	416 lb	208 lb
Santa Maria del Camí	Antoni Campfuyós Antoni Orrach	10 lb	5 lb
Cavalleria de na Bausana en la parròquia de Robines	Andreu Ferrer Jordi Cantarelles Jaume Parets		36 lb 5 s
SUMA TOTAL		612 lb	337 lb 5 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Guillem Ferrer Jaume Vaquer i sa muller	132 lb	66 lb
Petra	Mossèn Francesc Gibert	30 lb	15 lb
Porreres	Julià Riera Andreu Mesquida	50 lb	25 lb
SUMA TOTAL		212 lb	101 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb altres delmes		
Manacor i Bellver	Joan Bonafe, barber Pere Sans de Manacor	46 lb	23 lb
Felanitx	Bernat Xemenó Berenguer Sunyer de Felanitx	20 lb	10 lb
Santanyí	Venut amb aquell de Campos		
Campos	Guillem Puig Julia Lledó	13 lb	6 lb 10 s
SUMA TOTAL		79 lb	39 lb 10 s
INGRESSOS BRUTS		1.247 lb 16 s 1 d	650 lb 3 s

⁴³ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 2-14v

COMPTE DEL CELLER DE CIUTAT I MARRATXÍ⁴⁴

DATA	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRES
11/11	385qr	20 d	8 lb 1 d
1/12	440 qr	20 d	8 lb 16 s
16/12	370 qr	2 s	8 lb 7 s 4 d
10/1	400 qr	2 s	9 lb 13 s 1 d
31/1	360 qr	2 s	8 lb 19 s 11 d
11/2	400 qr	2 s	9 lb 16 s
24/2	400 qr	2 s	10 lb 2 s 6 d
4/3	380 qr	2 s 4 d	11 lb 5 s 6 d
18/3	450 qr	2 s 8 d	15 s 6 d
7/4	400 qr	2 s 8 d	13 lb 5 s 3 d
RESTEN NETES			103 lb 5 s 8 d

DESPESES⁴⁵

data	CONCEPTE	COST
24/8	A Joan Provençal prevere, procurador del Capítol a Inca, per la messió que havia fet la vigília de Sant Bartomeu i lo jorn de Sant Bartomeu que feu les vendes dels delmes del vi	3 lb 15 s
	Dues bèsties que lloga per anar a vendre los delmes en les quals cavalca Pere Çacosta	22 s
	Una bestia en la qual cavalca lo corredor que encantat los delmes	4 s
	A aquells qui portaren lletres per les parròquies de defora a tothom qui volgués comprar delmes del vi que fossen a Inca lo jorn de Sant Bartomeu	11 s 3 d
	A en Cardona per metre lo tapit, bancs a la plaça del pa lo primer diumenge après Sant Bartomeu per tenir encant dels delmes romasos a vendre	4 d
	Adobar del celler d'Alcúdia <ul style="list-style-type: none"> - 3 cèrcols d'àlber de set palms a 7 sous 6 diners per peça= 11 s 6 d - Per portar a mar= 6 d - Per adobar el celler, lo torn, esmaltar los cups, estopes= 12 s 9 d - Adobar lo celler 1409= 30 s 	2 lb 7 s 9 d
COSTOS FINALS		8 lb 4 d

INGRESSOS NETS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL 1410

INGRESSOS BRUTS	COSTOS FINALS	INGRESSOS NETS
753 lb 8 s 8 d	8 lb 4 d	745 lb 8 s 4 d

⁴⁴ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 16

⁴⁵ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 44

INGRESSOS DEL 1411⁴⁶

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	No fou venut. Els administradors son Bernat Valls i Bernat Agostenencs i han dat eixides per avinences per ells fets amb els vinyaters	249 lb 1 s 7 d	124 lb 10 s 9 d
	Vi embotat entre 9 botes grosses		4.976 qr
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Pere Ferrer Joan Ensenyat	12 lb	6 lb
Esportles	Pere Agramunt	12 lb	6 lb
Valldemossa	Bartomeu Mager	39 lb	19 lb 10 s
Sóller	Guem Boiosa Mossèn Antoni Font	44 lb 5 s	22 lb 2 s 6 d
Bunyola	Francesc Postigo	11 lb	5 lb 10 s
Escorca	Venut amb altres delmes		
Pollença	Venut amb altres delmes		
Alcúdia	Gabriel Llodrigo Antoni Umbert	255 lb	127 lb 10 s
SUMA TOTAL		373 lb 5 s	186 lb 12 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Arbós Marti Estalella Jaume Provençal	15 lb	7 lb 10 s
Alaró	Guillem Pons	51 lb	25 lb 10 s
Sencelles	Antoni Orrach Guillem Bausa Francesc Ferragut	20 lb	10 lb
Robines	Pere Marti Bartomeu Terrassa Antoni Bastard	161 lb	80 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Antoni Salvat Antoni Bordils Jaume Lloret	560 lb	280 lb
Cavalleria de na Bausana	Jaume Garriga		33 lb 15 s
SUMA TOTAL		807 lb	437 lb 5 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Joan Calvo Joan Calvo, fill d'aquest Guillem Guitart	116 lb	58 lb
Petra	Antoni Vadell Pere Vidal	31 lb	15 lb 10 s
Porreres	Bernat Orell Antoni Riera	45 lb	22 lb 10 s
SUMA TOTAL		192 lb	96 lb
LEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Antoni Fuster Antoni Riera	47 lb	23 lb 10 s
Felanitx	Bernat Xemenó	16 lb	8 lb
Santanyí	Venut amb aquell de Campos		
Campos	Antoni Pont de Campos	12 lb	6 lb
SUMA TOTAL		75 lb	37 lb 10 s
SUMA FINAL INGRESSOS		1.696 lb 6 s 7 d	848 lb 3 s 3 d

⁴⁶ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 2-16v

Compte del celler de Ciutat i Marratxi⁴⁷ al 1411, una tercera part és pel Capítol

data	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
17/10		2 s 4 d	7 lb 9 s 1 d
4/12	430 qr	2 s 4 d	12 lb 12 s 9 d
24/12	490 qr	2 s 6 d	11 lb 14 s 4 d
4/1	400 qr	2 s 8 d	12 lb 16 s 4 d
20/2	360 qr	2 s 8 d	11 lb 19 s 7 d
19/3	400 qr	3 s	14 lb 10 s
12/4	400 qr	3 s	14 lb 15 s 6 d
3/5	386 qr	3 s	14 lb 11 s 7 d
26/5	450 qr	3 s	16 lb 16 s 3 d
4/7	400 qr	3 s	14 lb 14 s 5 d
SUMA TOTAL			131 lb 19 s 10 d

DESPESES⁴⁸ DEL DELME DEL VI DEL 1411, els costos s'han de sufragar per la part del Capítol, les despeses no són comunes

data	CONCEPTE	COST
	Missions fetes del cup major del celler de Ciutat: <ul style="list-style-type: none"> - 3 cairatsper ops de la forradura del cup amb lo port = 2 s - Per 28 jornals dels Mestres, a raó de 5 sous per jorn= 7 lb - Per abeuratges dels mestres, a raó de 8 diners per jorn= 18 s 8 d - Per 7 jornals del fadrí den Gabriel Algaida, a 18 diners per jorn= 10 s 6 d - 1 daga de reure amb lo port= 11 s - Per aportar i tornar els bancs i ciments= 4 s - Claus, jones i canelles= 18 d 	6 lb 3 s 10 d
23/8	A Joan Provençal, procurador del Capítol a Inca, per la missió que feu la vigília de Sant Bartomeu, que fou en dissabte, diumenge, dilluns que fos Sant Bartomeu, que feu vendes del delme del vi per sopars i dinars	4 lb 9 s 2 d
	2 besties que llogui com Anam a vendre el vi, en que cavalca Vallariola i son escuder, a raó de 4 s 6 d per jorn	8 s
	Doni al corredor d'Inca per cridar a tothom que volgués tornar les dites besties a Ciutat	6 d
	Costaren 2 besties per ops del dit Francesc com partir a Inca, a raó de 5 sous cada una	10 s
	1 bestia en la qual cavalca un dels corredors que anaven a encantar lo delme del vi d'Inca	4 s
	Als portadors de lletres que anaren per la terra que tothom que volgués comprar delmes del vi fossin a Inca lo jorn de Sant Bartomeu	11 s 3 d
	Per los bancs i tapit, a metre a la plaça del pa, com venem los delmes, qui eren romassos a vendre del dit vi	4 d
	Dona a Joan Provençal, a en Genestar corredor per encantar lo delme del vi d'Alcúdia	4 d
	Missions del celler d'Alcúdia <ul style="list-style-type: none"> - Desfer, cimentar, fusta per la forradura per lo puat i jornals de Mestres i altres missions fetes per lo cup major, compta cédula escrita de ma de n'Algaida, boter= 37 lb 2 s 10 d - A Francesc Sureda, procurador d'Alcúdia, el qual havia bestrets per la part del Capítol en adob de les botes del celler i granes de la botiga= 2 lb 5 s 3 d 	37 lb 8 s 1 d
	Missions del celler de Sineu <ul style="list-style-type: none"> - 1 follador⁴⁹ que fin fer n'Algaida, mestre major del celler, entre fusta i mans i altres missions= 7 lb 6 s 8 d - Costaren 4 cèrcols d'alber, a raó de 9 s per peça= 36 s 	4 lb 11 s 4 d
SUMA TOTAL		56 lb 6 s 10 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL PER L'ANY 1411

INGRESSOS BRUTS	DESPESES	INGRESSOS NETS
980 lb 3 s 1 d	56 lb 6 s 10 d	923 lb 16 s 3 d

⁴⁷ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 16

⁴⁸ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 49-50v

⁴⁹ Recipient dins el qual es trepitja el raïm per fer-ne vi

INGRESSOS DEL 1412⁵⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	No fo venut. Els administradors son Bernat Valls i Bernat Agostenencs notari, han eixides avinences per ells fetes	125 lb 12 s 11 d	62 lb 16 s 5 d
	Vi embotat entre 8 bótes grosses i una era més de mitja		4.700 qr
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Joan Simoní Llorenç Torrens	9 lb 10 s	4 lb 15 s
Esporles	Pere Agramunt	8 lb	4 lb
Valldemossa	Nicolau Calafat Joan Calafat, fill seu Bartomeu Mager	26 lb	13 lb
Sóller	Pere Soler Antoni Vila	40 lb	20 lb
Bunyola	Ponç Creus Bartomeu Poc	16 lb	8 lb
Escorca	Venut amb altres delmes		
Pollença	Venut amb altres delmes		
Alcúdia	Pere Gual mercader Nicolau Planes Joan Avarca Nicolau Macip boter	250 lb	125 lb
SUMA TOTAL		349 lb 10 s	174 lb 15 s
RAIGUER			
Santa Maria	Antoni Orrach Antoni Fuyos	16 lb	8 lb
Alaró	Pere Pons Marti Xanxo Joan Mestre sastre	36 lb	18 lb
Sencelles	Julia Cabrer	19 lb	8 lb 10 s
Robines	Jaume Noguera Pere Cantarelles Jaume Cirer Andreu Cirer Guillem d'Osona Jaume Llorenç Pere Mitger, tots de Robines	112 lb	66 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Pau Piquer Garau Ferrer, paraire Guillem Bunyola, teixidor, els dos d'Inca Miquel Piquer paraire de Ciutat	706 lb	263 lb
Cavalleria de na Bausana	Jaume Cirer		22 lb 10 s
SUMA TOTAL		889 lb	467 lb 5 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Jaume Vaquer Antoni Rosselló de Sineu	120 lb	60 lb
Petra	Mossèn Joan Riera Mossèn Francesc Gibert, preveres	22 lb	11 lb
Porreres	Julia Riera Antoni Riera, fill de Jaume Riera	66 lb	33 lb
SUMA TOTA		208 lb	104 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb altres delmes		
Manacor	Salvador Santceloni Miquel Sureda	34 lb	17 lb
Santanyí	Venut amb aquell de Campos		
Campos	Guillem Puig i sa muller	7 lb	3 lb 10 s
Felanitx	Marti Gil Bartomeu Ferrando d'aquí mateix	12 lb	6 lb
SUMA TOTAL		53 lb	26 lb 10 s
INGRESSOS FINALS BRUTS		1.625 lb 4 s	835 lb 6 s 5 d

⁵⁰ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 2-16

COMPTE DEL DELME DEL VI DE LA CIUTAT I MARRATXÍ⁵¹, que són a vendre 3.520 quartans, una quarta part és pel Capítol

Data	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
24/11		2 s 4 d	7 lb 19 s 5 d
22/12	410 qr	2 s 4 d	10 lb 14 s 3 d
26/1	430 qr	2 s	10 lb 14 s
3/2	360 qr	2 s 4 d	9 lb 15 s 2 d
8/3	400 qr	2 s	10 lb 2 s 10 d
26/3	400 qr	2 s	9 lb 17 s 6 d
5/4	386 qr	2 s	9 lb 8 s 10 d
17/4	450 qr	2 s 4 d	13 lb 10 s 6 d
16/5	400 qr	2 s 4 d	11 lb 14 s
SUMA TOTAL			91 lb 5 s 6 d

DESPESES⁵² DEL DELME DEL VI DE 1412

data	CONCEPTE	COST
23/6	Als portadors de lletres que anaren a les parròquies de fora de Ciutat a tothom que volgués comprar delmes del vi, que fossen a Inca lo jorn de Sant Bartomeu	11 s 3 d
	Una bestia en que cavalca un dels corredors que encantaren lo dit delme del vi	4 s
	2 besties on cavalquen Francesc Vallariola com anam a vendre los delmes del vi e partint de les vendes anam a Sineu per mesurar los blats e triguem les dites bèsties per 5 jorns entre Inca i Sineu a rau de 4 sous per jorn	2 lb
	A en Cellent per metre bancs i tapits a la plaça del pa com venem los delmes del vi	4 d
	A Joan Provençal procurador d'Inca per la messió que havia en la vigília de Sant Bartomeu e lo jorn de Sant Bartomeu que feu les vendes del vi	4 lb 12 s 7 d
	Al corredor qui encanta lo delme del vi en Robines	2 s
	SUMA TOTAL	7 lb 10 s 2 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL 1412

INGRESSOS BRUTS	926 lb 11 s 11 d
DESPESES	7 lb 10 s 2 d
INGRESSOS NETS	919 lb 1 s 9 d

⁵¹ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 17v-18

⁵² ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 43v

Els ingressos i despeses de la part del Capítol del delme del vi del **1413**, no els podem conèixer, ja que no disposem de la documentació pertinent. Per tant, passem a veure quines són les **aportacions** del delme del vi per l'any **1414**⁵³. Que són les següents:

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Bernat Valls prevere Joan Daulesa notari	249 lb 14 s 5 d	124 lb 17 s 2 d
	Vi embotat entre 9 botes grosses		3.706 qr
SERRA DE TRAMUNTANA			
Les tres parròquies	Mossèn Antoni Renovart, rector de Puigpunyent	21 lb	10 lb 10 s
Esporles	en Cafer	6 lb	3 lb
Valldemossa	Nicolau Calafat Ramon Mager	36 lb	18 lb
Sóller	Antoni Font Jaume Arbona	37 lb	18 lb 10 s
Bunyola	Bernat Creus	12 lb	6 lb
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Joan Avarca Antoni Puig Mossèn Pere de Déu prevere	250 lb	125 lb
SUMA TOTAL		362 lb	181 lb
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Pere Pons	8 lb 10 s	4 lb 5 s
Alaró	Pere Pons	30 lb	15 lb
Sencelles	Guillem Bausà	35 lb	12 lb 10 s
Robines	Berenguer Fillol	115 lb	57 lb 10 s
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	No fo venut. Els administradors son Joan Provençal prevere, Bernat Agostenencs notari, Cristòfol Torrent	809 lb 12 s 6 d	
	Vi embotat entre 19 bótes		412 somades
Cavalleria de na Bausana	Pere Miquel	30 lb	15 lb
SUMA TOTAL		1.028 lb 2 s	514 lb 1s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Petra	Antoni Morey Francesc Gibert, els dos preveres Bernat Galmes	22 lb	11 lb
Sineu I Sant Joan	Gossalbo Exemeno Jaume Ciurana	100 lb	50 lb
Porreres	Antoni Nicolau	35 lb	17 lb 10 s
SUMA TOTAL		157 lb	78 lb 10 s
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor	Bernat Nadal i sos companyos	25 lb	12 lb 10 s
Felanitx	Bartomeu Ferrando	12 lb	6 lb
Santanyí	Amb aquell de Campos és venut		
Campos	Antoni Pont	10 lb	5 lb
SUMA TOTAL		47 lb	23 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL INGRESSOS BRUTS		1.843 lb 16 s 5 d	921 lb 18 s 2 d

⁵³ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 2- 16v

Compte del vi de la Ciutat i Marratxí⁵⁴, els quals són a vendre 4.576 qr de vi

data	CAPACITAT DE LA BOTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
Avinences amb els administradors			124 lb 17 s 2 d
5/11	380 qr	18 d	7 lb 1 s
4/12	400 qr	18 d	7 lb 3 s 10 d
31/1	400 qr	20 d	7 lb 16 s 7 d
16/2		20 d	7 lb 5 s 9 d
27/2	400 qr	20 d	7 lb 16 s 4 d
11/3	400 qr	20 d	8 lb 4 s 8 d
28/3	386 qr	2 s	9 lb 8 d
2/5	450 qr	2 s	11 lb 13 s 8 d
3/6	400 qr	2 s 4 d	10 lb 4 s 3 d
SUMA TOTAL			76 lb 6 s 9 d

Compte del delme del vi d'Inca, Selva, Campanet i Uyalfas⁵⁵, que sumen 924 quartans i mig de vi

LLOC DE VENDA	QUANTITAT VENUDA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
Venut a la taverna, a prop del proador de na Xona	15 somades i 40 qr de mescla	12 d	17 lb 12 s
	88 somades i 220 qr de mescla	14 d	112 lb 18 s 8 d
	30 somades i 60 qr de mescla	14 d	49 lb 9 s 2 d
Venut en el celler del Bisbe i Capítol	4 somades i 12 qr de mescla	10 d	3 lb 15 s
	12 somades i 30 qr de mescla	14 d	15 lb 8 s
Venut en la taverna de la dona Torrella, prop de Santa Fe	4 somades i 10 qr de mescla	12 d	4 lb 8 s
	26 somades i 90 qr de mescla	14 d	46 lb 4 s
	12 somades i 18 qr de mescla	14 d	14 lb 16 s 9 d
Venut a la taverna den Daniel, prop de Sant Miquel	64 somades i 160 qr de mescla	14 d	82 lb 2 s 8 d
	66 somades i 84 qr de mescla	14 d	69 lb 4 s 10 d
Taverna den Carmansó, prop de la plaça den Monsó	4 somades i 10 qr de mescla	14 d	5 lb 2 s 8 d
	12 somades i 30 qr de mescla	12 d	13 lb 4 s
Taverna de na Joaneta, prop de la Quartera	8 somades i 20 qr de mescla	14 d	10 lb 5 s 4 d
	4 somades i 10 qr de mescla	12 d	4 lb 8 s
Taverna de la dona Margarita, prop de la peixateria	16 somades i 40 qr de mescla	12 d	17 lb 12 s
	36 somades i 90 qr de mescla	14 d	46 lb 4 s
SUMA TOTAL			512 lb 7 s 1 d

A l'apartat de **Rebudes⁵⁶** ens apareixen les següents referències sobre el vi

Data	PAGADOR	CONCEPTE	INGRES PEL CAPITOL
20/3	Pere Bunyola	1 bota de vi	2 lb 18 s 8 d
20/3	Pere Bunyola	L'onzena de la verema	1 lb 13 s 1 d
	Joan Provençal prevere Bernat Agostenens Cristòfol Torrent	Avinences del delme del vi	202 lb 8 s 1 d
SUMA TOTAL			206 lb 19 s 10 d

⁵⁴ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 18-19

⁵⁵ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 19v-20

⁵⁶ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 20

DESPESES⁵⁷

Missions del delme de vi d'Inca, que son a pagar per la part del Capítol

data	CONCEPTE	COST
	A Bernat Agostenencs per raó dels treballs sostenguts en les veremes del delme d'Inca i per cercar escriptures faents per la qüestió quins manera contra els habitants d'Inca sobre l'onzena de la verema	7 lb 10 s
14/12	A mossèn Cristòfol Torrent per sos treballs de les veremes d'Inca per ells sostenguts	6 lb
7/3	Mossèn Joan Provençal per son salari de les damunt dites veremes i per llevar i procurar les avinences del delme del vi	7 lb 10 s
	Delme de la dita verema de llevar així amb los traginers que havien llogats com altres que portaven la verema en los cellers com aquells qui follaven la verema i en aquells que lavaven cup, bótes i altres moltes missions	16 lb 17 s 7 d
SUMA TOTAL		37 lb 17 s 7 d

Missions fetes en la Ciutat, més compra de vi per fer mescles

data	CONCEPTE	COST
3/12	2 botes de vi de mena de Joan Bartomeu per fer mescles i 11 s 4 d per minves	16 lb 8 s 8 d
	A la taula del cinquè per lo dret del cinquè	3 lb
	Per la imposició Per verguer i corredors Els bolatxos qui aportaren dites botes en lo celler del rei, bisbe i capítol	18 s 10 d
4/1	3 botes de vi de mena den Jaume Bon dia per fer mescles i minves	23 lb 19 s
	A la taula del cinquè pel dret del cinquè Per la imposició Per verguer i corredors Als bastaixos ⁵⁸ qui portaven al celler	5 lb 12 s 8 d
28/1	1 bota de vi de mena del Guillem Clergue i per minves	7 lb 15 s
	A la taula del cinquè per son dret Per imposició a raó de 6 d per lliura Per verguer i corredors Als bastaixos qui portaven al dit celler	1 lb 16 s 5 d
5/2	1 bota de vi de mena de n'Antoni Mas per mescla a raó de 8 lb 2 s menys del fust abatuts 5 s 6 d de minves	8 lb 16 s 6 d
	A la taula del cinquè per lo dret del cinquè Per verguer i corredors Per la imposició a raó de 6 d per lliura Per los bastaixos qui aportaven al dit celler	2 lb 4 s 11 d
20/2	1 bota de vi de mena de Jaume Bon dia per la dita mescla	8 lb 5 s
	Del cinquè per lo dret del cinquè Per imposició 6 d per lliures Per verguer, corredors Als bastaixos	1 lb 18 s 9 d
	Per 2 botes de mena que em presta lo procuradors reial per portar-les a la taverna de la dita dona Torrella i tornar-les al castell	4 s 4 d
	Mesures de 12 i 14 amb un mig quarta per la taverna de la dita Torrella	2 s 4 d
	3 crides amb lo vi	4 s 6 d
	Pagui a la dita tavernera per 2 mesos, a raó de 30 s per mes	3 lb
	2 crides amb lo vi	3 s
	Salari de la tavernera per 3 mesos i 2 jorns	4 lb 12 s
	Mesures de 12 i 14 amb un mig quarta per la taberna den Carmanso	2 s 4 d
	2 crides amb lo vi	3 s
	Pagui a la tavernera per 20 jorns a raó de 30 sous per mes	1 lb
	Mesures de 12 i 14 amb un mig quartà per la taverna de la dona Joaneta	2 s 4 d
	2 crides amb lo vi	3 s
	Tavernera per un mes	30 s
	Mesures de 12 i 14 amb un mig quarta per la taverna de la dona Margarita de la pescateria	2 s 4 d
	2 crides amb lo vi	3 s
	Tavernera per un mes i 15 jorns	2 lb 5 s
	2 crides amb lo vi del celler del Bisbe, Capítol	3 s
	Tavernera per 15 jorns	15 s
	Mesures de 14 amb un mig quartà per la taverna den Daniel prop de Sant Miquel	1 s 6 d
	2 crides amb lo vi	3 s
	La tavernera de la dita taverna per 2 mesos	3 lb
	A la dona Torrella damunt dita per 14 jorns	14 s
	De port, 2 botes de mena que tramis a la taverna de la dona Joaneta i el de la dona Margarita i a tornar-les al celler del senyor Bisbe i Capítol	1 s 4 d
	Mesures i mig quartà que tramis a Inca per vendre el vi al celler del senyor Rei	1 lb 6 d
	Lavar 2 bótes damunt dites	2 s
	Rentar 203 botes les quals se són venudes per les tavernes dessus dites a raó de 4 diners per	1 lb 14 s 4 d

⁵⁷ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 21-22v, 57v-59

⁵⁸ Persones que traginren les botes de vi

	bota	
	De part d'Inca a Ciutat= 312 somades de vi a raó de 5 s per somada	103 lb
	Als portadors de lletres que anaven a les parròquies de fora de Ciutat a tothom que volgués comprar delme del vi que fossen a Inca lo dia de Sant Bartomeu	11 s 3 d
	1 bèstia en que cavalca 1 dels corredors qui anaven a encantar los delmes del vi	4 s
	A Petro Verguer per metre los bancs i tapits a la plaça del pa	4 d
	Compra de bótes per lo celler de Robines - 2 bótes de l'olivera: 1 de 26 somades 1 de 22 somades - 1 bóta d'olivera de Guillem Osona = 27 somades - 1 bóta d'olivera de Pere Vilarnam= 22 somades	39 lb 15 s
	A Joan Provençal per la messiò que havia feta en Inca lo jorn de Sant Bartomeu com venem los delmes	2 lb 16 s 3 d
	A Joan Provençal per lo salari dels treballs que ha sostenguts en lo delme de les veremes d'Inca i per llevar les avinences de les dites veremes	7 lb 10 s
	A Joan Provençal d'aquelles 3 lb, les quals ha comprat un cubell gran amb 2 congrenys per obs del celler d'Inca	1 lb
SUMA TOTAL		242 lb 8 s 6 d

INGRESSOS FINALS NETS DEL DELME DEL VI DE 1414 PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	1.717 lb 11 s 10 d
DESPESES	280 lb 6 s 1 d
INGRESSOS NETS FINALS	1.437 lb 5 s 9 d

INGRESSOS del 1415⁵⁹

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	No fou venut. Els administradors i llevadors són Bernat Valls i Joan d'Olesa, notari	312 lb 14 s 10 d	156 lb 7 s 5 d
	Vi embotat en 9 botes		3.512 qr
SERRA DE TRAMUNTANA			
Les tres parròquies	Joan Basset	11 lb	5 lb 10 s
Esporles	Pere Mascaroles	8 lb	4 lb
Valldemossa	Prior de la Cartoixa, mossèn Pere Nadal	36 lb 10 s	18 lb 5 s
Sóller	Pasqual Rabassa Bartomeu d'Olives	35 lb	17 lb 10 s
Bunyola	Bernat Huguet Pere Campins	10 lb 10 s	5 lb 5 s
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Nicolau Planes d'Alcúdia Jaume Getet Arnau Salva	200 lb	100 lb
SUMA TOTAL		613 lb 14 s 10 d	306 lb 17 s 5 d
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Mates	10 lb	5 lb
Alaró	Miquel Sunyer Arnau Guitart Antoni Mir Antoni Déu lo feu	30 lb	15 lb
Sencelles	Antoni Esteve	24 lb	12 lb
Robines	Berenguer Fiol Bernat Alberti i llurs mullers	100 lb	50 lb
Inca, Campanet, Selva i Uyalfas	En Vallespir Joan Bordells Guillem de Montpeller	500 lb	250 lb
Cavalleria de na Bausana	Joan Dardona Ramon Terrassa		24 lb 5 s
SUMA TOTAL		664 lb	356 lb 5 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Joan Coho Ramon Truyols	105 lb	52 lb 10 s
Petra	Mossèn Antoni Morey prevere Bartomeu Galmes	24 lb	12 lb
Porreres	Bernat Vidal Pere Escarrer Bartomeu Sabater Mateu Cirerol Guillem Ponts Antoni Ponts	21 lb	10 lb 10 s
SUMA TOTAL		150 lb	75 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor	Bernat Domenge Salvador Gual Joan Joan	18 lb	9 lb
Felanitx	Bartomeu Pi i la dona Bartomeva, muller sua Guillem Pi	10 lb	5 lb
Santanyí	Venut amb aquell de Campos		
Campos	Guillem Puig	8 lb	4 lb
SUMA TOTAL		36 lb	18 lb
INGRESSOS BRUTS FINALS		1.776 lb 9 s 8 d	912 lb 9 s 10 d

⁵⁹ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 2-16

Compte del vi de Ciutat i Marratxi⁶⁰, que són 3.512 quartans

data	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
Rebi de Bernat Valls i Joan d'Olesa			156 lb 7 s 5 d
6/12-21/12	420 qr	20 d	7 lb 9 s 6 d
24/1	400 qr	18 d	7 lb 10 s 6 d
17/2	309 qr	20 d	7 lb 15 s 5 d
28/2	400 qr	2 s	9 lb 13 s 6 d
24/3	360 qr	2 s	8 lb 6 s 9 d
6/4	400 qr	2 s	9 lb 15 s 4 d
18/4	400 qr	2 s	9 lb 15 s
22/4	450 qr	2 s	11 lb 5 s 7 d
12/5	400 qr	2 s 6 d	11 lb 10 s 4 d
SUMA TOTAL			239 lb 9 s 4 d

DESPESES⁶¹

data	CONCEPTE	COSTOS
22/8	Als portadors de lletres que encantaven los delmes, tothom que volgués comprar delmes del vi, anessin a Inca el dia de Sant Bartomeu	12 s 3 d
	1 bèstia en que cavalca un dels corredors que encanten los dits delmes	4 s
	En Petro Verger, per metre los bancs i tapits a la plaça del pa	4 d
	Despenem a Inca la vigília de Sant Bartomeu amb 2 jorns següents, dissabte i diumenge, com venem los dits delmes, entre pa, vi, carn i altres coses necessàries, així com es acostumat	3 lb 12 s 7 d
	Despenem en los dits 3 jorns, dita quantitat de les quals fou despenedor i administrador Alonso de Pedrola	3 lb 12 s 7 d
	A Andreu Cirer, procurador de Robines, per adob del celler de Robines i metre les botes que son comprades a 1414	15 s
	A Andreu Cirer per lo adob del dit celler del congreny del cup pus mitja quinzena trencat	16 s
	A Jaume Marti, que ell havia plegats per adob de les teulades del celler d'Alcúdia i adobar los graners del blats i treure botes del dit celler o adob altres menuduries	14 s 9 d
	En dada per lo adob del empedrament de la encontrada del celler de Sòller, que feu empedrar el mostassaf de Sòller al 1412	10 s 3 d
	Per lo adob de celler de Robines 1410	3 s 6 d
	Per lo adob del celler de Robines 1411	8 s 2 d
	Per lo adob del celler d'Inca 1412	10 s 11 d
	Per lo adob del celler de Sineu 1415	11 s
COSTOS FINALS		12 lb 11 s 4 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL VI DEL 1415 PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	1.151 lb 19 s 2 d
DESPESES	12 lb 11 s 4 d
INGRESSOS NETS FINALS	1.139 lb 7 s 10 d

⁶⁰ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 32v-33

⁶¹ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 44v, 46v-47

INGRESSOS DEL 1416⁶²

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	No fou venut. Administradors Pere Piris i el discret Joan d'Olesa notari	217 lb 5 s 4 d	108 lb 12 s 8 d
SERRA DE TRAMUNTANA			
Les tres parròquies	Joan Simoní Agustí de Mora	9 lb	4 lb 10 s
Esporles	Joan Figuera	8 lb	4 lb
Valldemossa	Antoni Sani	31 lb	15 lb 10 s
Sóller	Antoni Font prevere Jaume Alou	34 lb	17 lb
Bunyola	Antoni Domènec Joan Gelabert	7 lb 5 s	
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Nicolau Planes d'Alcúdia Jaume Getet Arnau Salvà	200 lb	100 lb
SUMA TOTAL		289 lb 5 s	144 lb 12 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Mossèn Joan Tallades prevere	5 lb	2 lb 10 s
Alaró	Bernat Pi	34 lb	17 lb
Sencelles	Guillem Armengol Guillem Bausa	21 lb	10 lb 10 s
Robines	Joan Balaguer Antoni Esteva	95 lb	47 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs	Huguet Llops Antoni Ferrer i son fill	510 lb	255 lb
Cavalleria de na Bausana	Jaume Cirer		37 lb 15 s
SUMA TOTAL		665 lb	370 lb 5 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i San Joan	Guillem Mateu Ramon Truyols	110 lb	55 lb
Petra	Bernat Olivella Bartomeu Forner	20 lb	10 lb
Porreres	Franci d'Olms Bernat d'Olms Antoni Nicolau	34 lb	17 lb
SUMA TOTAL		164 lb	82 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Bernat Andreu en Domingo	25 lb	12 lb 10 s
Felanitx	Joan Mas Antoni Ramon	11 lb	5 lb 10 s
Campos i Santanyí	Romeu Ballester Antoni Pont	10 lb	5 lb
SUMA TOTAL		46 lb	23 lb
INGRESSOS BRUTS FINALS		1.1181 lb 10 s 4 d	628 lb 10 s 2 d

⁶² ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 1-15

Compte del vi de Ciutat i Marratxí⁶³, que són per vendre 3.546 quartans

data	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
8/11-23/11	333 qr	2 s	8 lb 3 s 5 d
26/3	420 qr	2 s 4 d	12 lb 8 d
3/4	400 qr	2 s 6 d	11 lb 19 s 9 d
10/4	400 qr	2 s 6 d	12 lb 1 s
20/4	400 qr	2 s 8 d	13 lb 3 s
28/4	386 qr	2 s 8 d	12 lb 11 s 7 d
8/5	360 qr	2 s 8 d	11 lb 12 s 1 d
29/5	450 qr	2 s 8 d	14 lb 10 s 11 d
12/6	400 qr	2 s 6 d	10 lb 2 s 7 d
SUMA TOTAL			106 lb 12 s 4 d

DESPESES⁶⁴ A SUFRAGAR PER LA PART CAPITULAR

data	CONCEPTE	COST
17/8	Portadors de lletres per comprar delmes del vi, fossen el dia de Sant Bartomeu a Inca	11 s 3 d
	1 bèstia en que cavalca un dels corredors	4 d
	Per metre los bancs i tapits a la plaça del pa lo diumenge après Sant Bartomeu	4 d
	Al corredor de Robines qui encanta lo delme del vi de Robines del senyor Bisbe i Capítol	1 s
17/9	Antoni Sallent per messió d'ell i la bèstia com anem a vendre i lliurar los delmes del vi a Santa Maria des Camí i Bunyola	4 s 2 d
	Item pagui a Andreu Cirer per l'adob de la botiga i celler de Robines 1416	13 s 6 d
16/1	A mossèn Antoni Font prevere per raó d'una bota olivera amb 4 congrenys que ha comprada per lo celler del Sóller	6 lb 10 s
	A mossèn Antoni Font per raó d'adobar la coberta del celler de Sóller en lo qual mes cairats i altres coses necessàries	1 lb 10 s 3 d
	A mossèn Joan Provençal per l'adob del celler d'Inca del 1415	17 s 5 d
	A mossèn Joan per l'adob del celler dessús dit de 1416	4 lb 13 s 2 d
	A Joan Provençal per la messió que feu a Inca lo jorn de Sant Bartomeu com venem los delmes del vi	4 lb 5 s 2 d
6/6	Missions fetes per Guillem Seguí en lo celler de Sineu de 1416 <ul style="list-style-type: none"> - Compri 2 botes d'olivera amb 4 congrenys cada una de n'Andreu Ribes= 15 lb - Compri 1 bota d'olivera amb 4 congrenys per ops del celler= 9 lb - 4 cèrcols d'alber per metre en les dues botes dessús dites que foren del dit Andreu Ribes= 1 lb 1 s 	25 lb 1 s
SUMA TOTAL DE DESPESES		44 lb 7 s 7 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL VI DE 1416 PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	735 lb 2 s 8 d
DESPESES	44 lb 7 s 7 d
INGRESSOS FINALS NETS	690 lb 15 s 1 d

⁶³ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 38-38v

⁶⁴ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 49-51v

INGRESSOS DE 1417⁶⁵

POBLE	LLEVADOR/S DEL	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Mossèn Pere Piris prevere Joan d'Olesa notari	290 lb 19 s 1 d	145 lb 9 s 7 d
	Vi embotat en 11 botes grosses		4.425 qr
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Mossèn Pere Rotlan rector d'Andratx	10 lb	5 lb
Esporles	Antoni Cafer	8 lb	4 lb
Valldemossa	Prior de la Cartoixa, Pere Nadal prevere	23 lb	16 lb 10 s
Sóller	Pere Rosell Jaume Pasqual de Sóller	40 lb	20 lb
Bunyola	Llàtzer de Loscos	11 lb	5 lb 10 s
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Nicolau Planes boter Pere Gual mercader Simon Corney Martí de Pax	182 lb	91 lb
SUMA TOTAL		284 lb	142 lb
RAIGUER			
Santa Maria	Antoni Llaurador Antoni Fuyos	9 lb	4 lb 10 s
Alaró	Nadal Joan Nicolau Llorenç de Robines	24 lb	12 lb
Sencelles	Gabriel Febrer	21 lb	10 lb 10 s
Robines	Jaume Garriga Gabriel Garriga	125 lb	62 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i Uyalfas	Rebut i procurats per Joan Provençal	381 lb 19 s 10 d	190 lb 19 s 11 d
Cavalleria de na Bausana	Jaume Noguera Andreu Cirer		36 lb
SUMA TOTAL		560 lb 19 s 10 d	316 lb 9 s 15 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Procurats i administrats per Bernat Pocoví	189 somades i 6 quartans	
Petra	Bernat Armengol	15 lb 15 s	7 lb 17 s 6 d
Porreres	Antoni Rosselló Bartomeu Barceló	22 lb	11 lb
SUMA TOTAL		37 lb 15 s	18 lb 17 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Artà	Venut amb els altres delmes		
Manacor	Joan Sala Jaume Bosc	20 lb	10 lb
Felanitx	Antoni Ramon Bonanat Rovenyat	11 lb 10 s	5 lb 15 s
Santanyí	Venut amb aquell de Campos		
Campos	Guillem Puig Ferrer de Campos	10 lb	5 lb
SUMA TOTAL		41 lb 10 s	20 lb 15 s
INGRESSOS BRUTS FINALS		1.205 lb 3 s 11 d	638 lb 12 s 4 d

⁶⁵ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 1-15

COMPTE DEL DELME DEL VI DEL TERME DE LA CIUTAT I MARRATXÍ⁶⁶, així com les avinences com del vi embotat en lo celler del reverent senyor bisbe i l'honrat Capítol en 11 bótes grosses 4.425 quaters grossos, el qual vi es comú entre el Rei, Bisbe i Capítol.

L'administrador del vi es mossèn Pere Piris, prevere, i el discret Joan d'Olesa, notari, rep el Capítol per avinences 145 lliures 9 sous 7 diners.

Els ingressos que apareixen, són la quarta part dels ingressos finals, ja que aquesta és la pertanyent al Capítol.

data	SALARI DE LA TAVERNERA per un mes	CAPACITAT DE LA BÓTA	PREU DEL QUARTER MAJOR	INGRESSOS
20/1-9/2		430 qr de most	16 d	7 lb 2 s 9 d
9/2		410 qr de most	20 d	8 lb 7 s 2 d
20/2		385 qr de most	20 d	7 lb 15 s 10 d
2/3	1 lb 5 s	400 qr de most	2 s	9 lb 9 s 3 d
14/5	1 lb 5 s	400 qr de most	2 s	9 lb 2 s 4 d
4/6		360 qr	2 s	7 lb 8 s 9 d
10/6/1418	1 lb 5 sous	400 qr	20 d	7 lb 14 s 1 d
20/6/1418		400 qr	20 d	8 lb 6 s 7 d
4/7/1418		400 qr	20 d	8 lb 1 s 3 d
6/7/1418		450 qr	20 d	9 lb 11 s 6 d
23/7/1418	37 sous 6 diners ⁶⁷	400 qr	20 d	7 lb 13 s 8 d
SUMA TOTAL				90 lb 14 s 2 d

Altres rebudes⁶⁸ del vi, que són per la part del Capítol

CONCEPTE	REBUDA
Del delme de la verema de la vinya de Joan Perera del Rafal qui és de n'Antoni Perera que mos era avingut en l'any 1415	1 lb
Delme de la verema de la vinya de misser Berenguer d'Olesa. Avingut al 1416	10 s
Delme de la verema de la vinya de mossèn Pau Farrera prevere de l'any 1416	13 s 9 d
SUMA TOTAL	2 lb 3 s 9 d

⁶⁶ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 42-43

⁶⁷ Per un mes i 15 jorns

⁶⁸ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 43

Compte del delme del vi d'Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs⁶⁹. Primerament s'han rebut de les avinences del delme del vi de la dita contrada, de les quals ha estat administrador mossèn Joan Provençal, prevere amb aquells qui han comprat la part del senyor Rei i ha donat per compte d'avinences per fetes per la part del reverent senyor Bisbe i Capítol, un total de 381 lliures 19 sous 10 diners mallorquins; de les quals pertanyen a la part de l'honorat Capítol 190 lliures 19 sous 11 diners.

Al mateix temps, es reben 250 somades de vi de mossèn Joan Provençal, que Guillem Seguí, procurador del Capítol, fa vendre per les tavernes de Ciutat així com segueix:

Quantitat de vi	Taverna	Preu del quarter major	Ingressos capitulars
	Taverna den Daniel Creus	20 d	9 lb 6 s 8 d
244 somades i 10 quaters	Taverna de n'Eulàlia, prop del poador de na Xona Taverna den Daniel Creus, del carrer de Sant Miquel	18 d	180 lb 19 s 4 d
SUMA TOTAL			190 lb 6 s

Per altra part tenim **rebudes** de vi, les quals Guillem Seguí reb de Bernat Pocoví, 189 somades i 6 quaters, les quals ven per tavernes dins la Ciutat, d'aquesta manera:

Quantitat de vi	Taverna	Preu del quarter	Ingressos Capitulars
106 somades	Taverna den Daniel Creus i en la taverna del poador de na Xona	12 d	53 lb
51 somades i 6 quaters	Les mateixes tavernes	14 d	29 lb 17 s 10 d
4 somades	Celler del senyor Bisbe de dia 1/11 fins dia 8/11	18 d	3 lb
28 somades	Dit Celler de dia 10/11 a 8/12/1417	12 d	14 lb
SUMA TOTAL			99 lb 17 s

Compte del delme del vi de Sineu i Sant Joan⁷⁰, procurat i administrat per en Bernat Pocoví en l'any 1417 i rebut per Guillem Seguí, així com segueix:

CONCEPTE	REBUDA PER LA PART DEL CAPITOL
Vendre el delme del vi de Sineu i Sant Joan a diverses persones	7 lb 3 s 1 d
1 cup del celler del capítol	6 s 6 d
Del vi venut a Sineu per Bernat Pocoví	8 s 5 d
Avinences fetes per Bernat Pocoví d'alguns vinaters	10 s 4 d
Deutes d'alguns vinaters de Sant Joan de Sineu per raó de avinences	5 s 10 d
SUMA TOTAL	8 lb 3 s 9 d

⁶⁹ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 43v, 45

⁷⁰ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 45

DESPESES⁷¹ del delme del vi de Mallorca de l'any 1417, pertanyents a sufragar per la part del Capítol, sumen la següent quantitat:

CONCEPTE	COST
Missions del vi d'Inca, amb el port de vi i de taverneres i d'altres costos: <ul style="list-style-type: none"> - 1 parell de portadores amb el port = 11 s 6 d - 1 rest per ops dels torns del cups d'Inca= 4 s - Llevar el delme d'Inca i de Selva= 21 lb 2 s 9 d - Mesures i mig quarter que mis per les tavernes, llevar botes i fonar en lo celler del senyor Bisbe i per rentar 62 botes= 2 lb 4 s 10 d - Tavernera den Daniel Creus per un mes i 8 jorns= 2 lb 18 s - Tavernera del poador de na Xona per un mes i 20 jorns= 2 lb 10 s - Tavernera del celler del Bisbe i Capítol per un mes i 2 jorns= 2 lb i 12 s - De port 250 somades de vi d'Inca fins a Ciutat= 31 lb 5 s - Per treballs de mossèn Joan Provençal per procurar i administrar el delme del vi d'Inca i llevar les avinences del dit vi= 7 lb 10 s 	65 lb 15 s 8 d
Missions fetes per Bernat Pocoví i per Guillem Seguí pel delme del vi de Sineu de 1417 <ul style="list-style-type: none"> - Costaren els cups de llevar i llogar les besties per tirar tot el delme i metre en los cups= 9 lb 12 s 6 d - Llevar 8 botes grosses= 12 s - Trascolar 2 cups, un del celler del senyor Rei i l'altre del celler del senyor bisbe i Capítol= 1 lb - 1 cup de trascolar del celler del Rei= 18 s - Llogar 2 botes, una den Llorenç Mairata i l'altra de la Rectoria= 1 lb 8 s - 1 parell de portadores que trames a Sineu per ops del dit delme= 10 s - 2 mitjos quarters amb 4 crides = 3 s 11 d - 4 monoys que trames a Sineu per llevar cups i botes= 2 s - Tavernera den Daniel Creus per un mes i 20 jorns= 1 lb 5 s - Tavernera del proador de na Xona per un mes= 15 sous - Tavernera del celler del senyor Bisbe per un mes i 8 jorns= 19 s - 4 crides amb lo vi del celler del senyor bisbe=3 s - Rentar 39 botes de les dites taverneres aº de 4 diners per bota= 6 s 6 d - De port de Sineu fins a Ciutat 19 somades de vi= 3 lb 6 s 6 d - De Port de Sineu fins a Ciutat 13 somades de most= 2 lb 8 s 9 d - De port de Sineu fins a Ciutat, 157 somades i 6 quarters de vi= 21 lb 12 s 5 d 	45 lb 2 s 7 d
A 22 d'agost, pagui als portadors de lletres qui anaren per les parròquies de fora que tothom qui volgués comprar delmes del vi fossen a Inca lo jorn de Sant Bartomeu	11 s 3 d
Lloguer d'una bèstia en que cavalca un dels corredors qui encantaren los dits delmes	4 s
Per metre bancs i tapits a la plaça del pa	4 d
Costa la botiga de Robines d'adobar	2 s 6 d
Treure les fells de les bótes de Robines	1 s
Costa un canyís nou per ops del cup de Robines	2 lb
A 20 d'octubre, pagui a mossèn Joan Provençal per adobar les teulades i querenes ⁷² del celler del bisbe i capítol d'Inca	10 s 7 d
Pagui a Joan Provençal per la missió que feu a Inca lo jorn de Sant Bartomeu com venem los delmes del vi	2 lb 12 s 1 d
Pagui a mossèn Joan Provençal per fer de nou un cup del celler d'Inca i fer un congreny nou del sol i metre-hi moltes dogues d'olivera i fonadura de melis i per adobar un canyís del dit cup i moltes altres missions necessàries en el dit celler	17 lb 15 s 8 d
Missió del celler de Sineu per descobrir i cobrir de nou per en Bernat Pocoví <ul style="list-style-type: none"> - 10 polls den Pere Mairata de prima compra, de tallar, aferrar, de portar del rafal fins a Sineu, d'entaular els dits fusts, mestres i manobres, 6 feixos de canyes, terra i joncs, 6 quarteres de calç, grava i 200 teules= 7 lb 14 s 4 d - Per salari de Bernat Pocoví de 28 dies que es anat de fora per negocis del Capítol i per haver dinars, aº de 9 s per jorn= 12 lb 12 s - Costaren els presents dos llibres de retiment de comptes= 1 lb 2 s 6 d - Costaren d'escriure els presents dos llibres= 3 lb 	24 lb 8 s 10 d
COSTOS FINALS	159 lb 6 s 6 d

COMPTE DEL INGRESSOS NETS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL, DEL DELME DEL VI DE MALLORCA DE 1417

INGRESSOS BRUTS	1.366 lliures 6 sous 6 diners
DESPESES	159 lliures 6 sous 6 diners
INGRESSOS NETS FINALS	1.207 LLIURES

⁷¹ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 44, 62, fol 64v

⁷² Filera de teules o lloses cobertores, posades horitzontalment a la part més alta de la teulada o del llosat per cobrir en tota sa longitud l'aresta d'unió dels dos aiguavessos

DELME DEL VI DE MENORCA (1409-1417)

El delme del vi de Menorca dels anys **1409** i **1410** són venuts amb els altres tributs, per tant no sabem l'aportació vitícola al ingressos de l'impost eclesiàstic.

Del **1411**⁷³ tenim

POBLES	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	15 lb 6 s	7 lb 12 s 6 d
Mercadal	6 lb	3 lb
Alaior	22 lb	11 lb
Maó	35 lb 11 s	17 lb 15 s 6 d
SUMA TOTAL	78 lb 17 s	39 lb 8 s

Al **1412**⁷⁴ es ven el delme del de tota l'illa, no hi ha distincions entre els pobles. La suma aportada per la part comuna és de 71 lliures 11 sous 6 diners, i per la *part del Capítol*: **35 lliures 15 sous 9 diners**.

Com a Mallorca, del **1413**, no tenim la documentació pertinent per poder consultar el comportament del delmes. Per tant, passem directament a l'any següent. El **1414**⁷⁵ presenta

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	Pere Martorell <i>pus jove</i>	25 lb 5 s	12 lb 12 s 6 d
Mercadal	Guillem Sans	8 lb 5 s 6 d	4 lb 2 s 9 d
Alaior	Bernat Ferrer	19 lb 12 s 6 d	9 lb 16 s 3 d
Maó	Joan Serra, picapedres	29 lb	14 lb 10 s
SUMA TOTAL		82 lb 3 s	41 lb 1 s 6 d

Tant en l'any **1415**⁷⁶ com en el **1416**⁷⁷ es venen les rendes totes plegades. Així que anem a veure quins són els ingressos aportats de l'impost del vi de Menorca per la part del Capítol de la Seu en **1417**⁷⁸:

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	Ponç Ferrer	22 lb 12 s 6 d	11 lb 6 s 3 d
Mercadal	Pere Solsona	9 lb 11 s	4 lb 15 s 6 d
Alaior	Antoni Arquimbau	24 lb 5 s 6 d	12 lb 2 s 9 d
Maó	Joan Serra	44 lb 19 s 5 d	22 lb 9 s 8 d
SUMA TOTAL		101 lb 8 s 5 d	50 lb 14 s 2 d

⁷³ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 17

⁷⁴ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 16v

⁷⁵ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 17

⁷⁶ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 16v

⁷⁷ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 15v

⁷⁸ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 15v

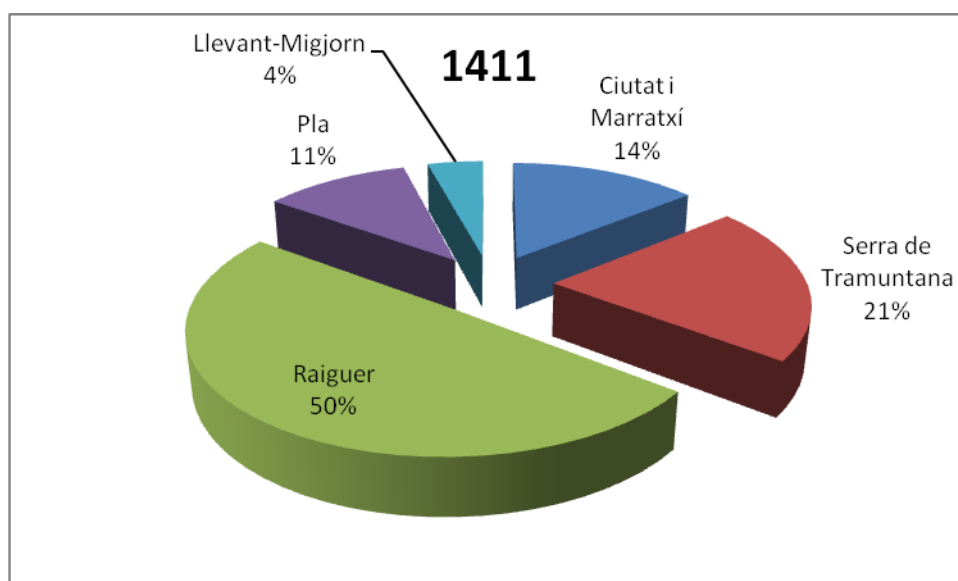
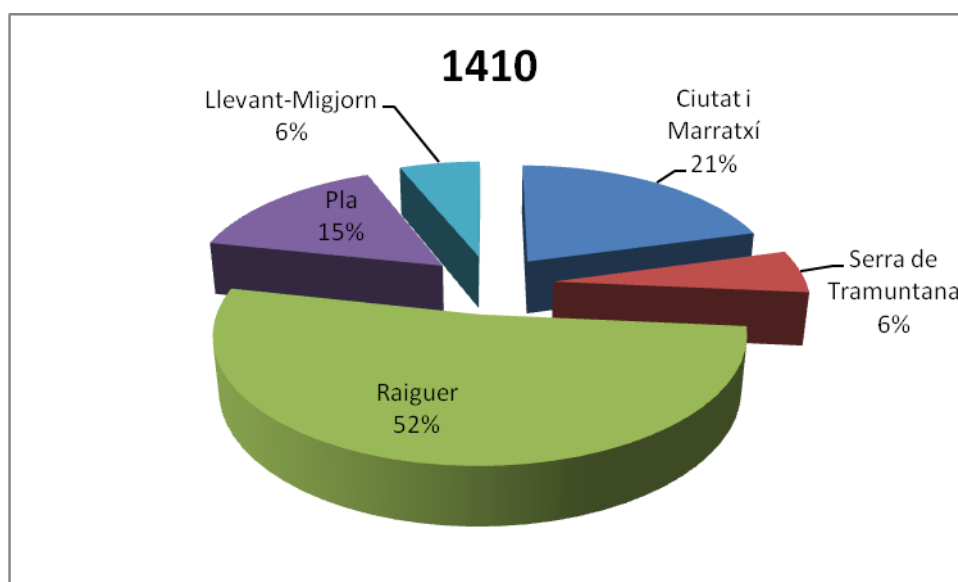
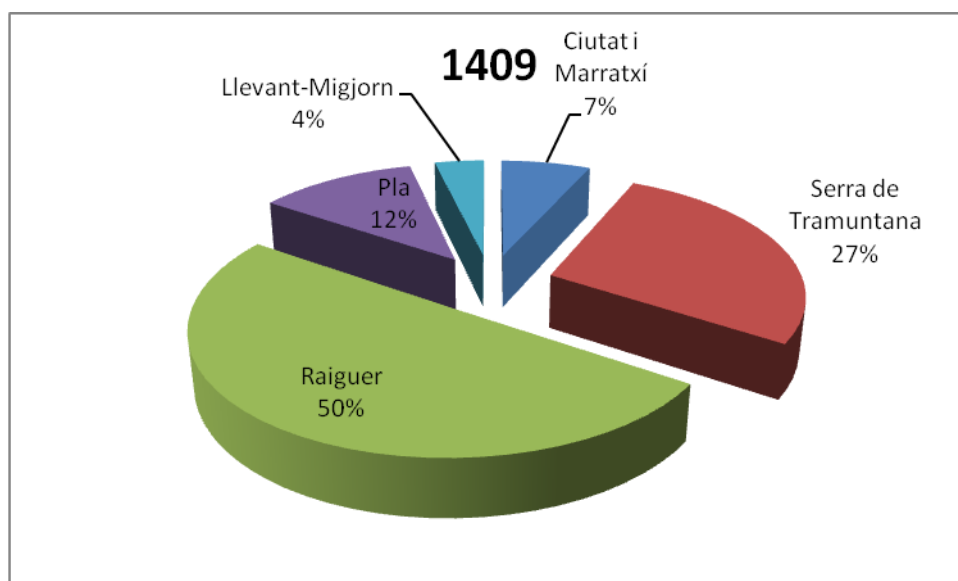
RECOMPTES FINALS D'INGRESSOS DEL DELME DEL VI

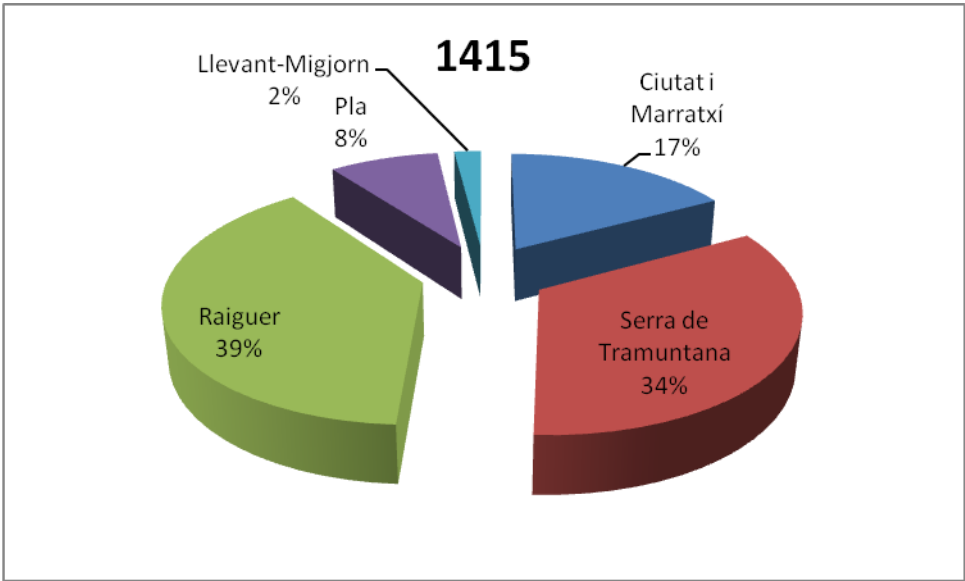
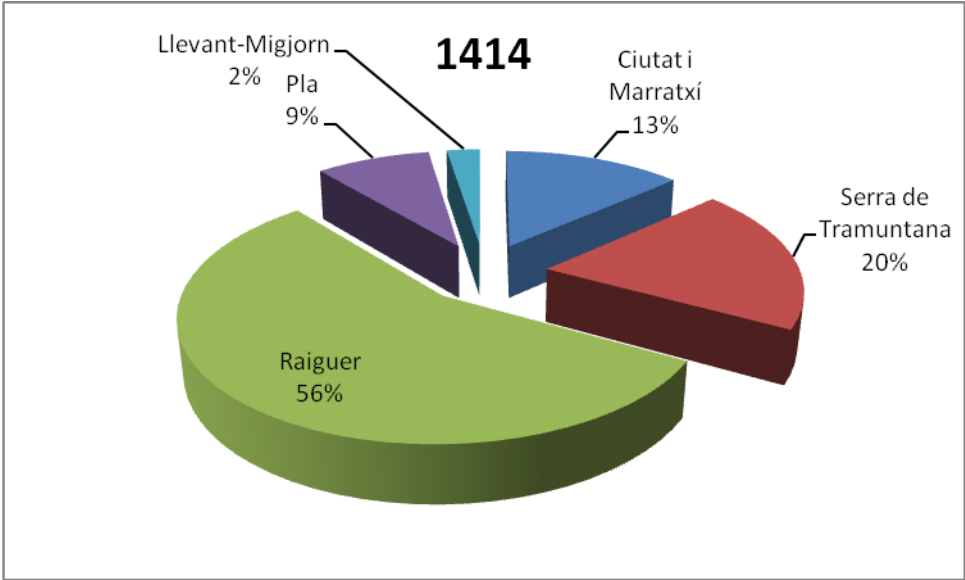
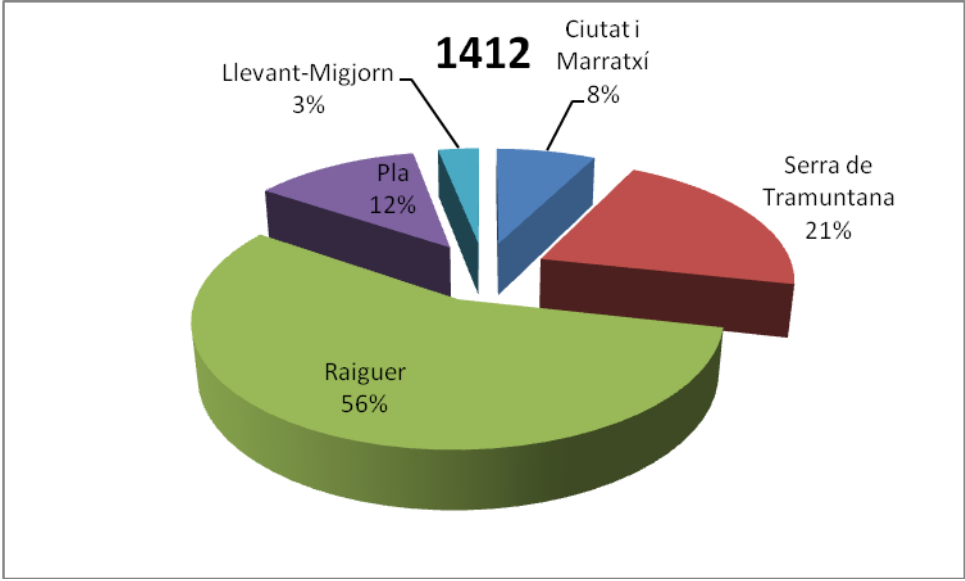
ANYS	CIUTAT-MARRATXÍ	SERRA DE TRAMUNTANA	RAIGUER	PLA	LLEVANT-MIGJORN
1409	35 lb 5 s 10 d	145 lb 10 s	263 lb	62 lb	19 lb 10 s
1410	134 lb 18 s	37 lb 10 s	337 lb 5 s	101 lb	39 lb 10 s
1411	124 lb 10 s 9 d	186 lb 12 s 6 d	437 lb 5 s	96 lb	37 lb 10 s
1412	62 lb 16 s 5 d	174 lb 15 s	467 lb 5 s	104 lb	26 lb 10 s
1414	124 lb 17 s 2 d	181 lb	514 lb 1 s	78 lb 10 s	23 lb 10 s
1415	156 lb 7 s 5 d	306 lb 17 s 5 d	356 lb 5 s	75 lb	18 lb
1416	108 lb 12 s 8 d	144 lb 12 s 6 d	370 lb 5 s	82 lb	23 lb
1417	145 lb 9 s 7 d	142 lb	316 lb 9 s 15 d	18 lb 17 s 6 d	20 lb 15 s

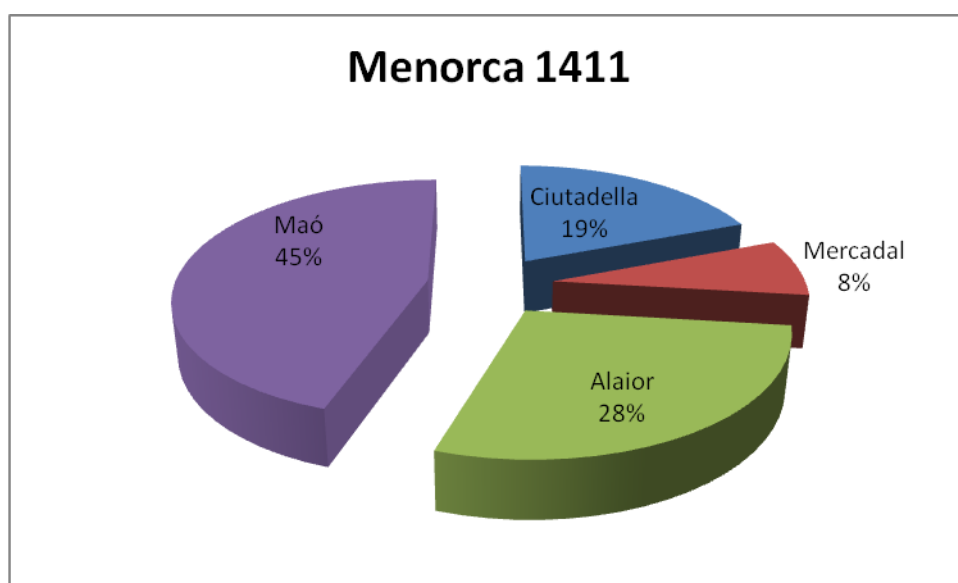
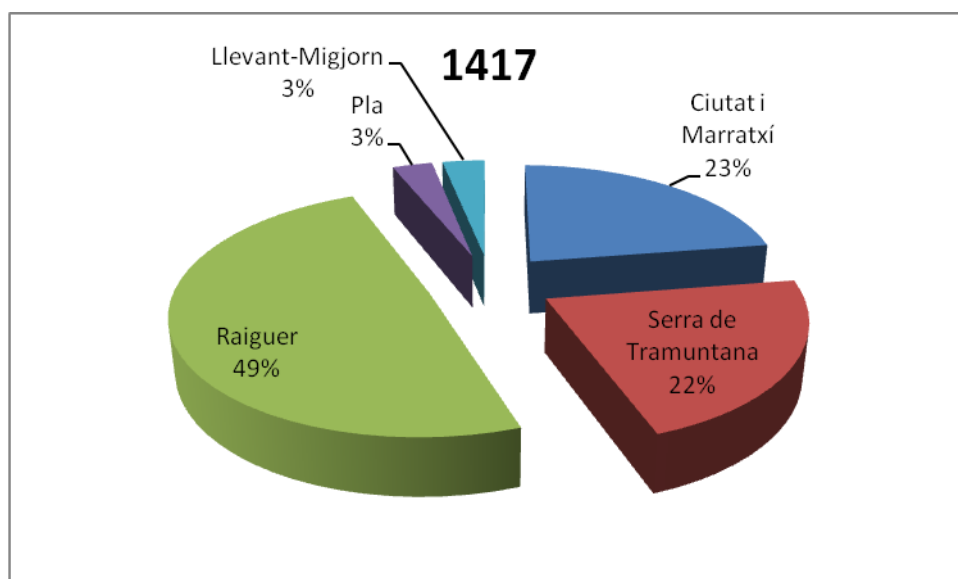
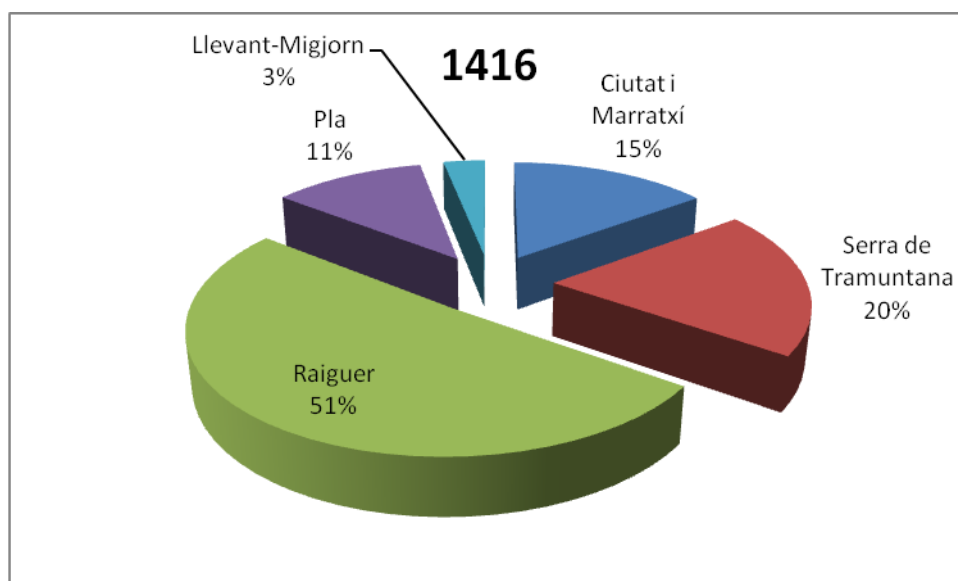
ANYS	MALLORCA	MENORCA	TOTAL
1409	719 lb 3 d		719 lb 3 d
1410	745 lb 8 s 4 d		745 lb 8 s 4 d
1411	923 lb 16 s 3 d	39 lb 8 s	963 lb 4 s 3 d
1412	919 lb 1 s 9 d	35 lb 15 s 9 d	954 lb 16 s 9 d
1414	1.437 lb 5 s 9 d	41 lb 1 s 6 d	1.478 lb 7 s 3 d
1415	1.139 lb 7 s 10 d		1.139 lb 7 s 10 d
1416	690 lb 15 s 1 d		690 lb 15 s 1 d
1417	1.207 lb	50 lb 14 s 2 d	1.257 lb 14 s 2 d

ANYS	Ciutat i Marratxí	Serra de Tramuntana	Raiguer	Pla	Llevant-Migjorn
1409	4,9 %	20 %	36,5 %	8,6 %	2,7 %
1410	18 %	5 %	45,2 %	13,5 %	5,3 %
1411	13,5 %	20,2 %	47,3 %	10,4 %	4 %
1412	6,8 %	19 %	50,8 %	11,3 %	2,8 %
1414	8,6 %	12,5 %	35,7 %	5,5 %	1,6 %
1415	13,7 %	27 %	31,2 %	6,6 %	1,6 %
1416	15,7 %	20,8 %	53,5 %	12 %	3,3 %
1417	12 %	11,7 %	26,2 %	1,6 %	1,7 %

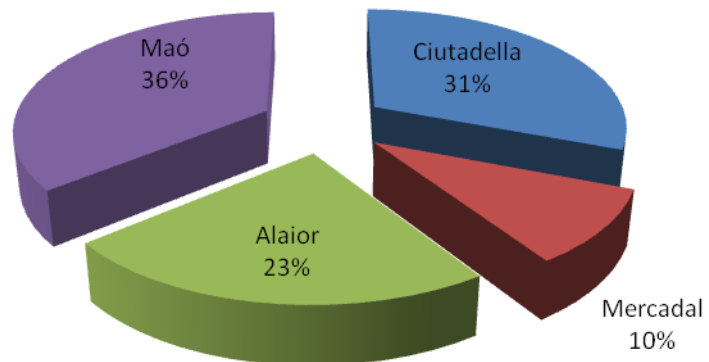
ANYS	Ciutadella	Mercadal	Alaior	Maó
1411	19,2 %	7,6 %	28,2 %	44,8 %
1414	30,4 %	9,7 %	23 %	35,4 %
1417	21,7 %	9 %	23,7 %	43,5 %

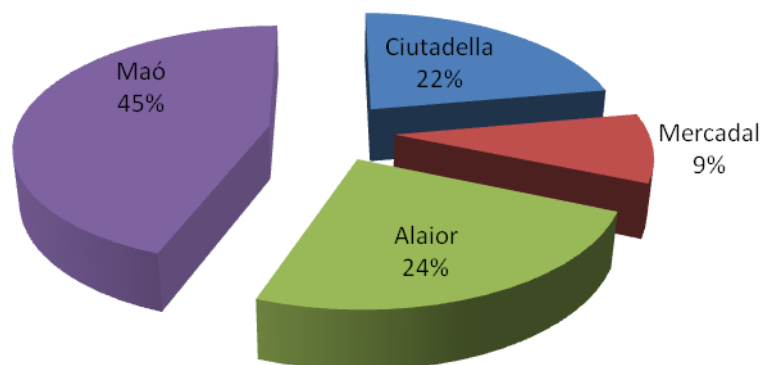

1414

1417

5. EL DELME DEL BESTIAR DE MALLORCA I MENORCA

(1409-1417)

L'impost eclesiàstic gravava el 10% del bestiar nascut en el transcurs de l'any. Es pagava a l'Església, Rei i altres senyors feudals, i es podia fer efectiu en espècies o en diners.

El bestiar ha estat un apartat important dins el conjunt del sector primari balear. Ha desenvolupat un paper complementari amb l'agricultura.

En el cas de Mallorca, aquest s'ha caracteritzat per dedicar-se, fonamentalment, a un ramat oví, seguit pel caprí. Sense menysprear al boví. Però aquest darrer era, i és, més propi de l'illa de Menorca, el qual es destinava a realitzar tasques del camp.

Seguint el treball de *Lopez Bonet*⁷⁹, explica que a finals del segle XIV, l'augment de la ramaderia és un fet constatable, sobretot en terres primes deixades en guaret i on els rendiments eren decreixents, la qual cosa donava lloc a un descens de la producció de cereals delmables, per això, aquests terrenys es destinarien al nodriment del bestiar.

Com ja es veurà al llarg del treball, una de les zones més importants de producció ramadera entre 1409 i 1417 es la part meridional de Mallorca. Aquest fet es deu a què per la manca de pluges, l'alt grau d'aridesa dels sòls juntament amb la precarietat per poder establir una agricultura optima, va fer que el territori s'utilitzés per a pasturar bestiar.

El bestiar delmat eren les cries nascudes al llarg d'un any. Se subhastava a la plaça del Pa de Ciutat, entre els dies 16 i 17 de gener. Per tant, en data anterior o en la festivitat de Sant Antoni, patró dels animals útils per a les feines del camp, se celebraven i es celebren, en el seu honor, un gran nombre de festes populars relacionades amb el sant. Era una festa clau en molts pobles de les Balears, essent la festa major d'hivern

Per poder vendre i recaptar el tribut eclesiàstic, hi havia tot un sistema perfectament estructurat. En primer lloc, el Capítol de la Seu feia el recompte dels productes que s'havien obtingut de l'anyada. Posteriorment, s'encomanava als portadors de lletres que anessin per les parròquies foranes a avisar a les persones que volguessin adquirir delmes, anessin a la venda, en data i població estipulades. En aquest cas, el dia 16 o 17 de gener a Ciutat.

Per altra banda, els compradors/llevadors del delme, havien de deixar constància de la transacció/compra, firmant una notificació, la qual romania sota la tutela d'un notari.

Les recaptacions aconseguides se separaven, segons apareixen en els documents⁸⁰, entre la part comuna, és a dir, la part pertanyent al Bisbe, Rei i Capítol, i l'altra, la pròpia dels canonges.

En aquest sentit, s'ha de tenir en compte, també, que el preu de cada animal variava depenent de la seva espècie. Per exemple, una ovella podria valer entre 8 i 14 lliures, i una gallina, 3 sous⁸¹.

⁷⁹ LÓPEZ BONET, J.F. (1989): *La riquesa de Mallorca al segle XIV. Evolució i tendències econòmiques*, Ed. CIM, Palma.

⁸⁰ ACM, Mesa Capitular, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743

⁸¹ XAMENA FIOL, P. I ROSSELLÓ VAQUER, R. (1976): *Historia de Felanitx*, Ed. Gràfiques Miramar, volum I, Mallorca

La productivitat dels animals era, bàsicament, la carn. Per aquest motiu, una vegada criats i venuts, eren duits a la carnisseria de la vila, consecutivament, exportats cap a Ciutat. Dir que, també hi havia altres productes derivats, com el formatge i la llana. Aquesta es cotitzava entre 2 i 3 lliures el quintar. I allà on abundaven els oficis de paraires, sobretot, a Inca, Sóller i Felanitx, la preparaven per a ser teixida. En canvi, el formatge era portat a Ciutat⁸².

L'evolució dels ingressos aportats a les arque capitulars per a cada una de les parts en les quals hem dividit Mallorca, és a dir, entre Ciutat-Marratxí, Serra de Tramuntana, Raiguer, Pla i Llevant-Migjorn, entre el 1409 i 1417 és molt diversa. I aquestes són les següents:

En primer lloc, s'ha de fer esment que en els anys de 1409, 1414, 1415 i 1416 es recapten els beneficis de Ciutat amb la resta dels pobles de l'illa, de manera conjunta. Aportant uns ingressos anuals importants, ja que tampoc no apareixen les despeses que suposaven dur a terme la venda de l'impost. Suposem que la transacció es feu conjuntament degut a que, tal vegada, la producció havia estat a la baixa, i per vendre-los de forma fraccionada era massa car, respecte als ingressos que podria aportar. Així que, les sumes oscil·len, per la part capitular, entre 500 i 400 lliures.

Els llevadors del delme, per aquests anys, eren *cisadors de carns*. Exceptuant al 1409, quan els compradors són els honrats Jurats de Ciutat. La *cisa*⁸³ era un impost que gravava comestibles i algunes mercaderies, llevant-ne una part del pes o mesura. I són els encarregats de cobrar aquest tribut, els que compren del delme del bestiar.

Per la resta dels anys estudiats, 1410, 1411, 1412 i 1417, apareixen les diferents parròquies separades, ja no es ven de manera conjunta, sinó part per part, així que, Ciutat, aporta entre 30 i 60 lliures anuals, a l'igual que els diversos pobles situats en la Serra de Tramuntana. En aquestes zones, la ramaderia no es una activitat òptima, ja que les terres no són el suficientment grans. Nomes es troba bestiar salvatge, com ovelles o cabres, però el ramat estabulat es gairebé inexistent, i no pot satisfer les demandes de productes.

El principal llevador del delme del bestiar de la Ciutat per aquestes dates és Bartomeu Sàlia, carnisser.

Entre les parròquies de l'àrea septentrional de Mallorca, el poble que té el màxim protagonisme és Pollença. Aquest comportament és degut a que era un dels municipis amb major nombre d'habitants i possessions de la serralada nord. A més, per poder establir les possessions, s'havien de roturar les terres, i aquestes rotes, se solien destinar a l'estabulació del ramat, d'aquí l'especialització en producció de caps de bestiar, fonamentalment, oví i caprí, els quals eren destinats a abastir la demanda de llana i de carn, productes preuats al llarg de l'Edat Mitjana. Per aquest motiu, Pollença és el principal aportador d'ingressos del delme del bestiar de la Serra al conjunt de Mallorca.

El Raiguer és la zona de l'illa, que amb la part de Llevant i Migjorn, suma unes xifres importants a l'impost eclesiàstic. Amb un total d'entre 70 i 90 lliures anuals. S'ha de tenir en compte que dins aquest grup, s'hi ha incorporat els municipis de Selva i Escorca, malgrat la seva situació geogràfica no sigui a la vall de la muntanya, s'ha fet per qüestió administrativa. Aquestes dues parròquies se sumen al conjunt d'Inca, Campanet i sa Pobla, el qual ingressa de 30 a 40 lliures. Gaudeix d'importants extensions dedicades a les pastures, per això, els ingressos són els més significatius respecte a la resta dels municipis del Raiguer. Selva, per la seva part, té importància

⁸² SANTAMARIA ARANDEZ, A. (1955): *El reino de Mallorca en la primera mitad del siglo XV*, Palma, pag 131

⁸³ ALCOVER-MOLL (2005): *Diccionari català-valencià-balear*, volum III, Palma, pag 170

gràcies a les seves impressionants terres, tenint present que d'ella hi formen part les alqueries de Caimari, Moscarí, Biniamar i Binibona.

Pel que fa a Santa Maria del Camí, Alaró, Sencelles i Robines, aporten de 20 a 15 lliures anuals. Els caps de bestiar més característics de la zona són l'oví, caprí i porcí.

En quart lloc, la zona del Pla, situada entre les dues cadenes muntanyoses de Mallorca, compta amb quatre parròquies: Muro-Santa Margalida, Sineu-Sant Joan, Petra i Porreres. Aquestes ingressen a la part capitular d'entre 60 i 35 lliures. La més important és la de Muro-Santa Margalida. El relleu, de dita porció de l'illa, és pràcticament pla, sense grans accidents geogràfics, exceptuant el puig de Randa, el desenvolupament d'una ramaderia establada ha estat important, juntament amb una agricultura de secà, basada en el blat.

És interessant citar, en l'apartat, el desenvolupament econòmic que la capital de la comarca, Sineu, en ser una de les parròquies que aporta més a l'impost del bestiar, també s'ha de tenir en compte que era el centre de redistribució de cereal a la resta de l'illa.

En darrer terme, tenim la part meridional de Mallorca. És la zona més important quan parlem del delme del bestiar. S'ingressen, de forma anual, d'entre 150 i 50 lliures. La zona sud es troba composta per vastes extensions de terra dedicades al conreu, fonamentalment, de plantes de farratges, destinades a alimentar els ramats. Degut a la manca de pluges i la precarietat del sol, com a conseqüència del clima àrid que es troba en la zona, el Llevant i el Migjorn centren la seva economia en la ramaderia. És ella que proporciona els ingressos més elevats, gràcies a la producció de carn, llana i formatges, els quals eren exportats a Ciutat.

La població més important de la zona, en quant a efectius aportats és la de Manacor-Bellver. L'antiga possessió de Sant Llorenç des Cardassar, fundada cap al 1236 pel Paborde de Tarragona, Ferrer de Pallarès, a l'indret de l'antiga alqueria, d'època musulmana, anomenada Bellver, arran de la conquesta cristiana. És probable que la primitiva església fos l'actual Son Vives. Més endavant, la parròquia fou agregada a Manacor, fins que se segrega administrativament al 1892 i eclesiàsticament al 1913.

Aquestes dues són seguides, referint-se als ingressos de la part capitular, per Artà, Campos, Santanyí i Felanitx. En aquestes parròquies hi ha una davallada de la producció cerealícola, i per aquest motiu destinen els cultius al consum del bestiar, així que les terres eren ocupades per farratges.

Segons *Lopez Bonet*⁸⁴, des de les zones d'especialització ramadera, possiblement a l'estiu es desplaçaven les companyies cap al nord de l'illa, passant pel Raiguer, fonamentarien la causa ramadera. Alhora que les parròquies amb especialització olivarera, el bestiar s'ho podia trobar sobre les pastures de primavera i rostolls.

Els principals compradors de caps de ramats eren, bàsicament, carnisers i teixidors. D'entre ells, s'han de destacar a Bernat Julià, Bartomeu Sàlia i Simon Argelers, tots ells carnisers, i dins el grup dels teixidors, Joan Julià.

El carnisser preparava i venia el producte càrnic a la carnisseria de la vila de Ciutat, i l'altre, el teixidor, preparava la llana i la teixia, per aquest motiu els interessava disposar de caps de ramat per aconseguir ingressos.

Respecte a les despeses, que suposava la venda del delme del bestiar a sufragar per la part del Capítol, no superen la lliura anual. Es pot saber que els encarregats d'encantar el delme tenien un cost d'11 sous i 3 diners. Per tant, les finances

⁸⁴ LÓPEZ BONET, J.F. (1990): *La riquesa de Mallorca al segle XIV: Evolució i tendències econòmiques*, Ed. CIM, Palma

eclesiàstiques tenen un saldo positiu. L'any de majors ingressos, pel que fa al delme estudiat, és el 1414, amb unes aportacions de 500 lliures.

Referint-nos a l'illa de **MENORCA**, val a dir que és una terra destinada a les pastures de ramat, fonamentalment boví, dirigit a solventar la demanda de llet i formatge.

Entre els anys 1409, 1410, 1415 i 1416, el delme del bestiar, no apareix venut. Tal vegada, la producció no hagi estat la suficient per poder-lo vendre. El punt més àlgid en quant aportacions es el 1414, a l'igual que Mallorca, amb un total de 92 lliures. La resta d'anys s'ingressen d'entre 85 i 65 lliures.

Menorca, també, com l'illa major de les Balears, se sol vendre el delme de tota l'illa de manera conjunta. No s'especifiquen les aportacions que fan cada una de les parròquies. El que sí apareix es una cavalleria, la pertanyent a Andreu Martorell, que segurament devia formar part de la propietat de l'Església de Mallorca, i per això, els efectius sostrets son sumats a l'impost eclesiàstic.

Dir, ahora, que així com a Mallorca es repeteixen les mateixes persones, com a llevadors del delmes, en el cas de Menorca, no apareixen dues vegades, van canviant, d'any en any, i tampoc coneixem les seves dedicacions professionals.

Per tant, amb la suma de les aportacions fetes entre les dues illes, el compte universal més important pel Capítol es el 1414, amb un total de 592 lliures 12 sous i 6 diners. així que, el delme del bestiar és un apartat important per les comptes eclesiàstiques de l'Edat Mitjana.

INGRESSOS DEL DELME DEL BESTIAR DE MALLORCA **(1409-1417)**

1409⁸⁵:

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i tota la illa de Mallorca	Honrats Jurats de la Ciutat	785 lb	392 lb 10 s

Al **1414**⁸⁶

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i tota la illa de Mallorca	Cisadors de carns: Antoni Umbert Antoni Corder Bernat Oliver Antoni Oliver	1000 lb	500 lb

1415⁸⁷

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i tota l'illa de Mallorca	Guillem Bremona Daniel mercaders Antoni Picaro d'Inca	1500 lb (entre el bisbe, capítol i prelats (=184 lb 12 s))	457 lb 14 s

1416⁸⁸

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i tota l'illa de Mallorca	Miquel Bennasser, cisador de carns	1000 lb (entre bisbe, capítol i prelats(=170 lb 5 s 2 d))	414 lb 14 s 5 d

⁸⁵ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 2

⁸⁶ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 2

⁸⁷ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 2

⁸⁸ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 1

1410⁸⁹:

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Bartomeu Sàlia carnisser Antoni Riera paraire Bartomeu Salort paraire Antoni Jordi teixidor	27 lb
TOTAL		27 lb
SERRA DE TRAMUNTANA		
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Joan Vich Pere Flexes Pere Torra, tots d' Andratx	7 lb 5 s
Esporles	Bartomeu Sàlia, carnisser	2 lb 10 s
Valldemossa	Pere Merola Tomàs Merola	2 lb 5 s
Sóller	No fou venut	
Pollença	Pere Sitges, habitador de Pollença	
Alcúdia	Gabriel Creixell	7 lb
TOTAL		33 lb
RAIGUER		
Alaró	Pere Perpinyà	6 lb 15 s
Sencelles	Bartomeu Gili Gabriel Vadell Bernat Julià	10 lb 5 s
Selva	Felip Aguiló Pere Roca	9 lb
Campanet i sa Pobla	Pere Ros Gabriel Bernat Pere Bernat tots de Sóller	11 lb 10 s
Robines	Felip Aguiló d'Inca	8 lb 5 s
Inca i Escorca	Pere Merola Tomàs Merola	16 lb 5 s
Santa Maria del Camí	Bernat Mestre de Sóller	8 lb 15 s
TOTAL		70 lb 15 s
PLA		
Muro i Santa Margalida	Anfós Gayart	16 lb
Sineu i Sant Joan	Bartomeu Gili	13 lb
Petra	Bartomeu Saurina, de Sineu Jaume Sgar Joan Poquet	10 lb 5 s
Porreres	Bartomeu Saurina Joan Ribes	9 lb
TOTAL		48 lb 5 s
LLEVANT-MIGJORN		
Arta	Guillem Sitges Arnau Company de Pollença Felip Bisoldo i sa muller Bernat Bauló Miquel Monja de Muro	30 lb 5 s
Manacor i Bellver	Arnau Verger i la seva esposa Antoni Verger Tomàs Nava	32 lb 10 s
Felanitx	Jaume Barbarà de Felanitx	11 lb
Santanyí	Esteve Massot Pasqual Ferran, tots dos de Santanyí Jaume Barbarà de Felanitx	12 lb 10 s
Campos	Bernat Julià carnisser	20 lb
TOTAL		106 lb 5 s
SUMA UNIVERSAL D'INGRESSOS BRUTS		265 lb 5 s

⁸⁹ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 2-13v

1411⁹⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Berenguer Voltes Antoni Humbert i els seus companys	57 lb 15 s
TOTAL		57 lb 15 s
SERRA DE TRAMUNTANA		
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Bartomeu Sàlia	7 lb 5 s
Esporles	Bartomeu Sàlia	2 lb 10 s
Valldemossa	Bartomeu Sàlia Antoni Riera, teixidor	2 lb 10 s
Sóller	Jaume Terròs Jaume Bisbal	9 lb 5 s
Bunyola	Bartomeu Sàlia Berenguer Castelló, fuster Bartomeu Sàlia, fuster	8 lb 5 s
Pollença	Anfós Gallart Pere Ferrer de Uyalfàs	20 lb 10 s
Alcúdia	Bernat Julià Anfós Gayart de Uyalfàs	9 lb
TOTAL		58 lb 15 s
RAIGUER		
Santa Maria	Simó Argalers, carnisser i la seva esposa Bernat Julià, carnisser	8 lb 15 s
Alaró	Pere Perpenya Francesc Frau de Robines	10 lb
Sencelles	Jaume Cigar de Sineu i la seva esposa	18 lb 15 s
Robines	Simó Argalers, carnisser i la seva esposa Bernat Julià, carnisser	9 lb 10 s
Inca i Escorca	Pere Roca i la seva esposa Joan Company Jaume Bertran Pere Romaní	18 lb 10 s
Selva	Bernat Julià Guillem Julià Joan Moga de Selva	12 lb 10 s
Campanet i sa Pobla	Bernat Julià Anfós Gayart de Uyalfàs	9 lb
TOTAL		92 lb 10 s
PLA		
Muro i Santa Margalida	Antoni Obrador de Petra Pasqual Rigolf de Muro Vicenç Quart de Pollença	24 lb 15 s
Sineu i Sant Joan	Arnau Oliver Ramon Gayà	25 lb
Petra	Arnau Oliver Ramon Gayà	25 lb
Porreres	Bernat Julià, carnisser Joan Julià, teixidor	13 lb
TOTAL		63 lb
LLEVANT-MIGJORN		
Artà	Berenguer Voltes Arnau Oliver Ramon Gayà	40 lb
Manacor i Bellver	Arnau Oliver Ramon Gayà	53 lb
Felanitx	Arnau Oliver Ramon Gayà	20 lb
Santanyí	Jaume Pericàs Joan Ribes	12 lb 10 s
Campos	Arnau Oliver Ramon Gayà	25 lb
TOTAL		150 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL INGRESSOS BRUTS		422 lb 10 s

⁹⁰ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 2-15v

1412⁹¹

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Bartomeu Sàlia Antoni Figuera i la dona Antònia, muller del Sàlia	38 lb
TOTAL		38 lb
SERA DE TRAMUNTANA		
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Bartomeu Sàlia, carnisser Antoni Sàlia, paraire Berenguer Castelló, fuster	6 lb 10 s
Esporles	Antoni Verger Joan Guiscafè, tots dos d'Artà Bartomeu Sàlia carnisser de Ciutat	2 lb
Valldemossa	Berenguer Reig, carnisser	2 lb 7 s
Sóller	Jaume Bertran de Valldemossa	7 lb 5 s
Bunyola	Joan Castelló carnisser La dona Fransoia muller del dit Bartomeu Conill braser	7 lb 10 s
Pollença	Pere Soler Tomàs Merola Bernat Llaneres Jaume Bertran de Valldemossa	21 lb 10 s
Alcúdia	Joan Rossinyol Joan Maura, tots dos d'Alcúdia	14 lb 5 s
TOTAL		60 lb 17 s 6 d
RAIGUER		
Santa Maria del Camí	Antoni Fullós Antoni Horrach, habitants d'aquí mateix	7 lb 15 s
Alaró	Guillem Pons Antoni Guitart d'Alaró	8 lb 10 s
Sencelles	Bartomeu Moragues, carnisser de Ciutat Pere Moragues, habitador d'Alaró i les seves mullers	10 lb
Robines	Francesc Frau Arnau Ferrer i la seva esposa, tots de Robines	10 lb
Inca i Escorca	Pere Roca i la seva muller Antoni Cerdà Jaume Bertran Jaume Font	15 lb
Selva	Pere Ros de Sóller Tomàs Marola de Valldemossa	10 lb
Campanet i sa Pobla	Jaume Vilar i els seus companys	21 lb
TOTAL		82 lb 5 s
PLÀ		
Muro i Santa Margalida	Jaume Vilar Felip Bisoldo Bernat Bisoldo Llorenç des Pou, tots de Muro	22 lb 15 s
Sineu i Sant Joan	Jaume Sgar i la seva muller Esteve Bonet, tots de Sineu	17 lb 10 s
Petra	No ha estat venut	
Porreres	Bartomeu Moragues, carnisser Joan Ferrer, paraire Bernat Nicolau d'Inca	7 lb 15 s
TOTAL		48 lb
LLEVANT-MIGJORN		
Artà	Bartomeu Sàlia, carnisser Pere Rotlan, pellisser Bartomeu Sàlia, teixidor Antoni Riera, paraire	40 lb 10 s
Manacor	Jaume Bell Lloc i la seva esposa, de Manacor Jaume Bell Lloc de Sóller	50 lb 10 s
Felanitx	Bernat Julià, carnisser, i la seva esposa Joan Julià	18 lb
Santanyí	Simon Argelers, carnisser Antoni Roca, orxaler Bartomeu Sàlia, teixidor Francesc Pomar, blanquer	7 lb 10 s
Campos	Joan Castelló, carnisser, i la seva muller Bartomeu Conill, braser	15 lb
TOTAL		131 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL D'INGRESSOS BRUTS		360 LB 12 S 6 D

⁹¹ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 2-15

1417⁹²

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat	Pere Perpenya Antoni Guitart	31 lb 5 s
TOTAL		31 lb 5 s
SERRA DE TRAMUNTANA		
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Pere Feixes Jaume Baltar	10 lb 5 s
Esporles	Pere Joan Pere de Vic	3 lb
Valldemossa	Pere Joan Bartomeu Sàlia Pere de Vic	8 lb 15 s
Sóller	Guillem Fontanet Joan Cerdà	8 lb 10 s
Bunyola	Bartomeu Moger Joan Rosselló	5 lb 15 s
Pollença	En Timoneda Joan Bertran	12 lb
Alcúdia	Mateu Lloret Guillem Cursach	8 lb 15 s
TOTAL		57 lb
RAIGUER		
Santa Maria del Camí	Ramon Dolçamóra Pere Frau	5 lb
Alaró	Antoni Cerdà	7 lb 10 s
Sencelles	Antoni Ferrers i la seva esposa, de Muro Guillem Riusec, teixidor Pere Huguet	7 lb 10 s
Robines	Pere Roca Guillem Horrach de Robines	7 lb 10 s
Inca i Escorca	Marti Mir Bartomeu Mir d'Inca	18 lb 15 s
Selva	Guillem Tartrà Pere Perexo	7 lb
Campanet i sa Pobla	Miquel Ribera i sa muller Bernat Font	10 lb
TOTAL		63 lb 5 s
PLÀ		
Muro i Santa Margalida	Antoni Sabater	17 lb 10 s
Sineu i Sant Joan	Joan Tey Mateu Vallfogó Bartomeu Forner, tots de Sineu	10 lb
Petra	Pere Reial i la seva esposa Pere Torner de Sineu	5 lb
Porreres	Françoi Ginard	2 lb 10 s 6 d
TOTAL		35 lb 6 d
LLEVANT-MIGJORN		
Artà	Antoni Obrador i la seva muller Arnau Canet, tots de Petra	18 lb 15 s
Manacor	Joan Tey Bartomeu Forner, tots de Sineu	17 lb 10 s
Felanitx	Salvador Llaneres	4 lb
Santanyí	Mateu Masset i Caterina, muller seva	2 lb 11 s 6 d
Campos	Antoni Riera En Ponç Valls, els dos de Porreres	4 lb
TOTAL		46 lb 11 s 6 d
SUMA UNIVERSAL D'INGRESSOS BRUTS		233 LB 7 S

⁹² ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 1-14

DESPESES ANUALS A SUFRAGAR PER LA PART DEL CAPÍTOL

ANY	CONCEPTE	COST
1409	No apareixen	
1410	Dia 10/1/1410, doni als portadors de lletres, els quals anaven per les parròquies de fora, que tothom que volgués comprar delmes del bestiar anessin a la plaça del pa, el diumenge següent ⁹³	11 s 3 d
1411	Dia 15/1/1411, pagui als portadors de lletres, qui anaven a les parròquies de fora, que tothom que volgués comprar delmes del bestiar fossen a la plaça del pa, lo diumenge següent ⁹⁴	11 s 3 d
1412	No apareixen	
1414	No apareixen	
1415	No apareixen	
1416	No apareixen	
1417	Dia 16/1/1417, pagui a un portador de lletres qui anà per les parròquies de defora, que tothom que volgués comprar delmes del bestiar fossen a la plaça del pa, diumenge ⁹⁵	11 s 3 d
	Doni a en Petro per metre els bancs i tapits ⁹⁶	4 d
		11 s 7 d
SUMA UNIVERSAL DE DESPESES		1 lb 14 s 1 d

⁹³ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 45

⁹⁴ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 50

⁹⁵ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 63

⁹⁶ íbidem

INGRESSOS DEL DELME DEL BESTIAR DE MENORCA (1409-1417)

ANY	CONCEPTE
1409 ⁹⁷	Venut amb els altres delmes
1410 ⁹⁸	Venut amb els altres delmes

1411⁹⁹

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Menorca	Venut el de tota l'illa	128 lb 7 s 6 d	64 lb 3 s 9 d

1412¹⁰⁰

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Tota l'illa de Menorca	Berenguer Mayol Pere Martí Pere Esquella Pere Torró	130 lb	65 lb
Cavalleria de n'Andreu Martorell	Andreu Martorell	2 lb	1 lb
TOTAL		132 lb	66 lb

1414¹⁰¹

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Tota l'illa de Menorca	Bernat Morell Francesc sa Pinya	185 lb 5 s	92 lb 12 s 6 d

1415¹⁰²

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME
Menorca amb les cavalleries	Venut amb les altres rendes

1416¹⁰³

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME
Menorca amb les cavalleries	Venut amb els altres delmes

1417¹⁰⁴

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Menorca		175 lb	87 lb 10 s

⁹⁷ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 15

⁹⁸ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 15

⁹⁹ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 17

¹⁰⁰ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 16v

¹⁰¹ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 17

¹⁰² ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 16v

¹⁰³ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 15v

¹⁰⁴ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 15v

**INGRESSOS BRUTS PER LA PART DEL CAPÍTOL DE CADA UNA DE LES SECCIONS DE
MALLORCA (1409-1417)**

ANY	CIUTAT	SERRA DE TRAMUNTANA	RAIGUER	PLA	LLEVANT-MIGJORN
1410	27 lb	33 lb	70 lb 15 s	48 lb 5 s	106 lb 5 s
1411	57 lb 15 s	58 lb 15 s	92 lb 10 s	63 lb	150 lb 10 s
1412	38 lb	60 lb 17 s 6 d	82 lb 5 s	48 lb	131 lb 10 s
1417	31 lb 5 s	57 lb	63 lb 5 s	35 lb	46 l 11 s 6 d

**INGRESSOS BRUTS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL DELME DEL BESTIAR DE
MALLORCA I MENORCA (1409-1417)**

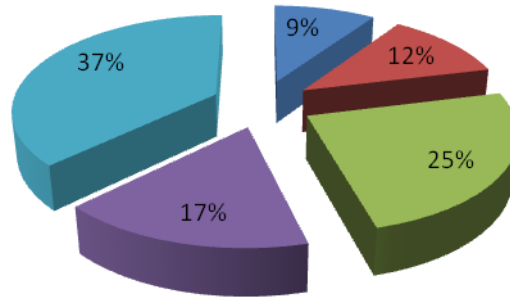
ANY	MALLORCA	MENORCA	SUMA UNIVERSAL
1409	392 lb 10 s		392 lb 10 s
1410	265 lb 5 s		265 lb 5 s
1411	422 lb 10 s	64 lb 3 s 9 d	486 lb 13 s 9 d
1412	360 lb 12 s 6 d	66 lb	426 lb 12 s 6 d
1414	500 lb	92 lb 12 s 6 d	592 lb 12 s 6 d
1415	457 lb 14 s		457 lb 14 s
1416	414 lb 14 s 5 d		414 lb 14 s 5 d
1417	233 lb 7 s	87 lb 10 s	320 lb 17 s

PERCENTATGES DELS INGRESSOS APORTATS

ANYS	Ciutat- Marratxí	Serra de Tramuntana	Raiguer	Pla	Llevant- Migjorn
1410	10'2 %	12'5 %	26'6 %	18 %	40 %
1411	13'6 %	14 %	22 %	15 %	35'6 %
1412	10'5 %	16'8 %	23 %	13'3 %	36'5 %
1417	13'3 %	24'5 %	27 %	15 %	20 %

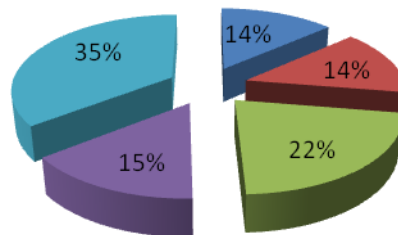
Bestiar 1410

■ Ciutat i Marratxi ■ Tramuntana ■ Raiguer ■ Pla ■ Meridional

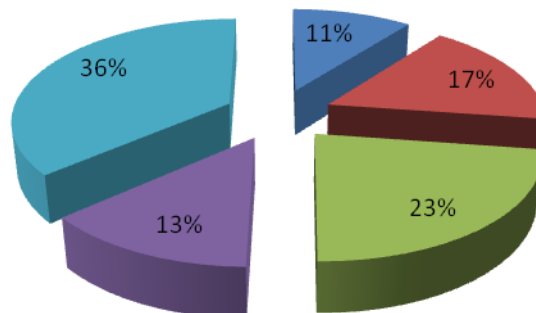
Bestiar 1411

■ Ciutat-Marratxí ■ Serra de Tramuntana ■ Raiguer ■ Pla ■ Llevant-Migjorn

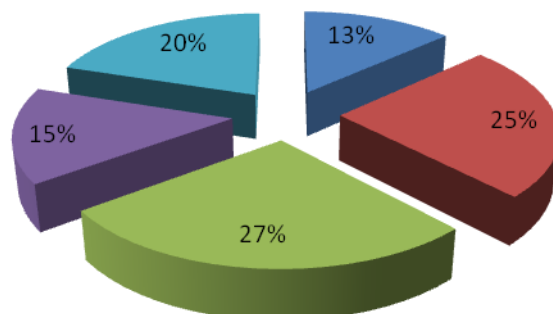
Bestiar 1412

■ Ciutat-Marratxí ■ Serra de Tramuntana ■ Raiguer ■ Pla ■ Llevant-Migjorn

Bestiar 1417

■ Ciutat-Marratxí ■ Serra de Tramuntana ■ Raiguer ■ Pla ■ Llevant-Migjorn

6. EL DELME DELS BLATS DE MALLORCA I MENORCA (1409-1417)

El delme dels blats gravava el 10% de la collita d'aquest cultiu, dins el qual s'englobava: forment, tosseta, ordi, mestall, xeixa, faves, ciurons, guixes i lleties. Es feia efectiu, en diners o en espècies, de manera anual, a l'Església, Rei o d'altres senyors feudals. El blat es delmava en batre, sobre l'era.

El cicle agrícola del cereal començava entre el mes de novembre i desembre amb la sembra, entre l'abril i el maig se segava per fer garva d'avena, en el mes de juny, quan floreix el gra i roman la palla, de la qual quedava el rostoll, que es destinava a les sitges, o bé, per donar menjar pel bestiar.

En els documents s'observa que els blats es venen conjuntament amb les llegums. Aquest comportament es deu a que al llarg de la Baixa Edat Mitjana, s'estableix la rotació triennial dels conreus, es a dir, la parcel·la es dividia en tres seccions: una de cereal, una per llegums i l'altra es deixava en guaret, en descans, per oxigenar la terra. Per tant, per això podríem dir que es venen de manera conjunta ja que el cicle vital de les llegums es gairebé el mateix que el dels blats

Per recaptar els ingressos que s'obtenia del tribut, hi havia tot un sistema perfectament desenvolupat. En primer lloc, el Capítol de la Seu feia el recompte d'allò obtingut. Posteriorment s'encomanava als portadors de lletres, en el cas dels blats, era Francesc Vallariola, que anessin a les parròquies de fora de Ciutat a fer la crida, de que tothom que volgues comprar delmes dels blats fossin a la plaça del Pa de Ciutat, i a partir, de 1414, a la plaça de Sant Andreu, el primer diumenge de maig.

L'impost es venia en el dit recinte en subhasta pública. Una vegada adquirit el dret, els llevadors del delme havia de deixar constància de la transacció signant una lletra, la qual romania en poder d'un notari.

Les recaptacions obtingudes se separaven, seguint les sèries documentals consultades¹⁰⁵, entre la part comuna, referent al Rei, Bisbe i Capítol, i l'altra, la part exclusiva del Capítol de la Seu.

Per poder-ho analitzar, s'han dividit dues estructures: Mallorca i Menorca. I en la primera, en cinc seccions: Pla de Ciutat-Marratxí, Serra de Tramuntana, Raiguer, Pla i Llevant-Migjorn.

La zona més important en quant a producció de blats és la del Pla, encapçalada per la seva capital, Sineu-Sant Joan. Aquesta parròquia en primera instància, presenta l'obtingut en l'anyada, que després el procurador del delme del blat de la zona, en aquest cas, Pere Mayrata i Bernat Pocoví, la vendran en la botiga o en la quartera de Sineu. Quedant així, especificats, quines són les aportacions en efectiu que fan.

¹⁰⁵ ACM, Mesa Capitular 2736-2743

Val dir que el Pla és la zona cerealista per excel·lència, gràcies a que les condicions del sòl són les adqueades pel conreu del cereal, sobretot, del blat.

Pero malgrat les produccions, segons Álvaro Santamaria¹⁰⁶, el gran problema de l'agricultura mallorquina en la primera meitat del segle XV, seguint la mateixa dinàmica del segle anterior, es el dèficit de cereals, la qual cosa obligava a realitzar importants importacions. El blat era la base de l'alimentació, per aquest motiu, s'havia d'aconseguir un cert nivell d'auroabasteixement. Era un tipus de cultiu que ocupava la major extensió de terra, però, efectivament, la seva producció era insuficient. Per aquest motiu, les institucions, manaven als batles de les poblacions marítimes agafar les barques carregades de blat, que navegaven per aigües litorals. Tal com s'observa, aquests parròquies eren, bàsicament, Alcúdia, Sóller, Santanyí, Campos i Felanitx.

La importació dels blats estrangers depenia de la possibilitat de procurar-se la *llicencia de treta*¹⁰⁷, la qual era un permís d'exportació de blats concedit pels governadors dels centres productors i que depenia de l'obtingut de la collita. Per tant, en anys de caristia, no es concedien dites llicències.

Si es podia aconseguir el permís, la importació es feia de tres maneres:

- 1) Per via d'assegurança, el Consell de la vila fixava una quantitat de diners per quartera de blat en concepte de prima d'importació.
- 2) Per via de compra, s'establia el preu de la quartera de forment. El qual oscil·lava d'entre 15 a 20 sous.
- 3) Per via d'ajuda de ventura, eren aquells partides de forment que arribaven a la parròquia per causes fortuïtes amb qualsevol mitjà de transport, sense existència de contracte previ.

Moltes vegades eren partides excedentàries dels delmes eclesiàstics. I aquests forments eren gestionats per l'administració. Se solia llogar una botiga, on es metien els blats. El lloguer de la qual costava 9 sous per mes. A Mallorca trobam dits graners a Sineu, sa Pobla, que era de Tomàs Lloret; la de Blai de Luca a Selva i la de Campanet pertanyent a Jaume Company. Se situen a les zones mes productives de l'illa. Era en la botiga on se guardaven els forments, i tenia doble finalitat, per una banda regular els preus, i per altra, per poder disposar de reserves de blats pel consum i existències per assegurar la sembra del pròxim any.

Així, el preu de la venda depenia del preu de cost i de les necessitats de cada moment.

La farina era el derivat mes important del blat, ja que era necessari per fer pa, arribant al punt que, fins i tot, el robo de la farina estava pent per les autoritats. El pa de blat o de xeixa era el preferit per la gent adinerada, la resta de la població consumia, si podia, pa de mestall.

¹⁰⁶ SANTAMARIA, A; *El reino de Mallorca en la primera mitad del siglo XV*, pag 123

¹⁰⁷ PÉREZ, PLÀCID: "Mercat del blats de la vila de Sóller (1466-1476)"; *Mayurqa*, nº 2, Ed. UIB, pg 147.

A partir del segle es comencen a construir els coneguts *forns del Rei* (forns den Puja), on les famílies hi portaven el pa per coure i es llogaven a canvi d'una renda anual. Les seves denominacions procedien de la capacitat, importància o temporada de la construcció. El de més de categoria era el forn major, l'altre, el forn nou, i el tercer, el forn petit.

Com s'ha dit, la zona més important en quant en aportacions al delme capitular es la part del **Pla**, mes concretament, Sineu i Sant Joan. Sempre tenint en compte que la collita anual es basculant, però el comportament és gairebé sempre el mateix.

Era a *Sineu* on es venia el delme dels blats, segurament per la situació cèntrica en l'illa, feia que les connexions entre la Serra i el sud fossin molt més fàcils. Fou centre redistribuidor de blats. Alhora és una de les parròquies que sempre apareix en els documents indicant quina ha estat la producció anual de forment, tosseta, ordi, faves, guixes, ciurons i lleties. El procurador dels blats des de 1409 fins al 1414 és Pere Mayrata i posteriorment, Bernat Pocoví, el qual s'encarregava de rebre la collita i després trasmetre-la al procurador general del Capítol, Guillem Seguí, qui posteriorment la venia a la quartera de la vila.

Val a dir que els preus dels cereals variaven d'un lloc a l'altre i d'una data a l'altra. En aquest sentit, el forment era més car durant el mes de desembre, en canvi, al mes de febrer demanda una quantia petita (16 sous la quartera), els preus de la tosseta oscil·laven d'entre 20 i 16 sous, a l'igual que l'ordi. En canvi, les llegums, en primera, que la seva producció era reduïda, els preus anaven fins a 10 diners per almud.

Però tota la collita es transportava del Pla fins a la Ciutat, la qual cosa tenia tota una sèrie de costos, que s'havien de sufragar per la part dels canonges. Així que, en primer lloc, el salari del procurador dels blats suposava 7 lliures i 10 sous; el lloguer de la botiga de Sineu on s'hi dipositaven tots els blats recollits, per un mes costava 9 sous. Dur els blats a la botiga, anaven d'un diner per quartera transportada. Portar de Sineu a Ciutat 2 sous per quartera, porgar les quarteres, 2 diners, mesurar-les, 1 diner, i vendre-les 2 diners per quartera.

Dintre de la mancomunitat del Pla, destaca el paper de la parròquia de *Petra*, que en els anys que ha aportat ingressos en efectiu, concretament, al 1409 i 1412, sumen quasi 600 lliures per la part capitular. La resta d'anys ingressa en espècies i la posterior venda d'aquestes, que són rebudes i procurades mossèn Ramon Nicolau.

Porreres segueix en la mateixa dinàmica que els anteriors. És un poble eminentment cerealícol i es pot observar amb les sumes aportades. Així d'entre 1409 i 1415, ingressa fins a 200 lliures, la resta d'anys ja es recapta la collita i es ven. I el seu procurador és el mateix que Petra, Ramon Nicolau.

Com a parròquia amb una certa entitat, és la de *Muro-Santa Margalida*, que només sabem la producció obtinguda al 1417, ja que en anys anteriors, es ven el tribut

dels blats amb la resta del delmes. El procurador de l'impost eclesiàstic, pel dit any, és Jaume Croquell.

En darrer lloc, es presenten dos "llogarets", que només ingressen per la part del Capítol: en primer lloc, *Rafal Magalaf*, en la parròquia de Montuïri, que apareix amb lliures al 1410 i 1412. I en segon lloc, tenim *Sant Martí de Mianes*, que al 1411 i 1412, ingressa amb les vendes de la collita, i el seu procurador és Arnau Sureda, i posteriorment, aporta de 19 a 15 lliures anuals.

Referent a la segona franja mallorquina més important en quant a producció cerealícola és el **Llevant-Migjorn**. La zona meridional de l'illa destacava en el seu paper desenvolupat en el delme del bestiar gràcies a les seves grans extensions de terra, destinades a les pastures d'animals. Per aquest motiu, també se resalta el seu protagonisme en el delme dels blats degut a que aquestes terres eren cultivades de farratges per a l'aliment del bestiar, així que es podria dir que l'agricultura de secà, concretament, es complementava amb la ramaderia.

La parròquia que encapçala en grup, en quant a ingressos capitular, es *Manacor-Bellver*, oscil·lant d'entre, gairebé, 200 i 120 lb, exceptuant en 1417, que en sabem la recollida de l'anyada, que és administrada i procurada per Antoni Morey, prevere. El segon terme és *Campos*, que ingressa de 105 a 68 lliures, menys al 1414, que la collita és administrada per Antoni Nicolau de Porreres. El segueix la parròquia de *Felanitx*, aportant de 55 a 140 lliures anuals, i ja al 1416 i 1417, se sap la producció obtinguda, la qual és regulada per Martí Gil. En darrer lloc, se presenta *Santanyi*, aportant als canonges de 110 a 15 lliures. La seva producció és la baixa respecte a la resta de municipis del sud de l'illa. El que sí s'ha de dir, que aquests pobles transportaven el producte, que es dirigia cap a Ciutat, per mar, on es descarregava a la Portella. Per tant, a l'ofertat s'hi sumaven els costos de transport, una vegada arribats a port, els productes augmentaven el seu preu d'origen.

Entre les serralades de Mallorca, es troba la comarca del **Raiguer**. El seu protagonisme en la producció i posterior venda del delme del blat és interessant. Les aportacions a les arques capitulars van de 750 a 51 lliures anuals. Aquí s'ha de destacar el paper jugat per la capital de la dita comarca, es a dir, *Inca-Selva-Campanet-sa Pobla*. De les vendes de l'impost, se sumen de 215 a 350 lliures, exceptuant els anys 1414 i 1417, en els quals se pot destriar el que s'ha obtingut de l'anyada, que posteriorment, tot el producte és administrar i procurat per Joan Provençal, qui se'n cuida de la venda dels cereals a la quartera. Seguint d'aprop a Inca, es presenta el grup format per *Robines-Alaró-Sencelles*. Aquest conjunt no sorprèn, ja que, per exemple el delme del vi i bestiar el venen plegats. Aporta uns ingressos totals que oscil·len d'entre 150 i 300 lliures, menys al 1417, que com en el cas anterior, es fa el recompte de la collita per a la seva venda. El llevador i administrador del delme del dit lloc es el procurador de la vila, Andreu Cirer. Dins la parròquia de Robines, s'ha de destacar la presència de la *cavalleria de na Bausana*, la qual només ingressa a la part del Capítol, amb unes sumes de 15 a 46 lliures. Per tant, el Raiguer, i més concretament, les parròquies que s'han

esmentat, a l'estar a la part més plana del Raiguer, s'hi destinaven terres pel correu dels blats. El municipi de menys importància dins aquest grup es *Santa Maria del Camí*, que suma a la part canonical de 53 a 8 lliures. Així, que són ben patents les diferències entre uns pobles i altres, malgrat es trobin en una mateixa coordenada geogràfica.

Observant els comportaments econòmics de cada una de les seccions en que s'ha dividit Mallorca, arriba la **Serra de Tramuntana**. Maldament sigui la zona oliverera per excel·lència de l'illa i fos la font d'ingressos més importants, també s'ha de destacar la presència de cultius de secà, i d'entre ells, el de cereals. En conjunt, els pobles situats a la part septentrional mallorquina, sumen un total de 120 a 300 lliures.

Així, encapçalant la llista de parròquies que ingressen més a la part del Capítol de la Seu, tenim *Alcúdia*. Segons Antoni Mas i Guillem Rosselló, des de mitjans del segle XIV hi va haver un descens de la recaptació del delme dels cereals i augmenta la del vi¹⁰⁸. És clar que la manca de cereals, tot i ser, el cultiu més abundós es una constant a Alcúdia. Els cereals tenien baixa productivitat, per tant, els indrets des d'on s'importava blat a Alcúdia son Sicília i algunes parròquies que produïen excedent de cereal (Pla i Llevant-Migjorn). Doncs, a manca de bé, el preu apuja, d'aquesta manera, el delme del blat alcudienc aporta als canonges de 90 a 153 lliures, menys en els anys 1416 i 1417, que segurament degueren arribar partides excedentàries i, en la posterioritat, es van transmetre a Ciutat per mar, per a la seva venda, i foren procurades per Arnau Castell.

En segon lloc, es presenta la parròquia de *Sóller*, la qual aporta tres parts de la recaptació total al Capítol. A l'igual que Alcúdia, al ser poble costaner, transportava tots cereals cap a Ciutat per mar, per ser venuts a la quartera. Les fluctuacions de preus oscil·len entre 25 i 70 lliures.

*Bunyola, Valldemossa, Esporles i les tres parròquies*¹⁰⁹ sumen de 30 a 6 lliures anuals a la part del Capítol.

En darrer lloc, pel que fa a les recaptacions del delme dels blats, es presenta la parella formada pel **Pla de Ciutat** i **Marratxí**. Fan unes aportacions que oscil·len de 45 a 150 lliures, malgrat Ciutat destaquí per la seva especialització hortícola, també existeix una producció de cereals.

Referint-nos a les despeses que suposava tot l'entramat de la producció i venda dels blats, sempre eren sufragades pels canonges de la Seu. Gravaven els portadors de lletres, les botigues on s'emmagatzemava el blat, el transport del blat cap a Ciutat, etc... i, alhora, variaven d'un any a l'altre depenent si hi havia més parròquies que venia el seu excedent.

¹⁰⁸ MAS, A. I ROSSELLÓ BORDOY, G. (1999): *Historia d'Alcúdia. De l'època islàmica a la Germania*, Ed. Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia, pg 221.

¹⁰⁹ Andratx, Calvià i Puigpunyent

Per tant, es pot observar com a Mallorca, maldament la terra no sigui la més òptima per poder-hi desenvolupar un conreu cerealístic, s'intenta des de les institucions fomentar el cultiu de blats. És destacable el protagonisme que assolí la part central de l'illa, com a nucli productor i redistribuidor de blat a la resta de Mallorca, encapçalat per Sineu. Els preus, als llargs dels anys estudiats, no experimenten fluctuacions brusques, sinó que es mantenen de manera lineal, sempre tenint en compte la producció obtinguda. Tenint una economia sanejada, amb un saldo positiu.

Menorca és una illa que necessita de blats, pateix caristia de producte. Aquest es trames d'Alcúdia cap a Ciutadella. Entre els anys 1409, 1410, 1415, 1416 i 1417 no es pot saber quina ha estat l'aportació de Menorca a la resta del delme del Regne. Les dates més importants són 1412 i 1414 que s'ingressen 150 i 200 lliures, respectivament. Els pobles que es presenten són el grup format per Ciutadella-Ferrerries-Mercadal, Maó i Alaior. Cal tenir en compte que l'illa de Menorca destacava per la seva especialització en bestiar. El qual era la principal font de riquesa. Aquest s'exportava cap a l'illa major per Alcúdia, des d'on s'importava el blat, tant preuat i desitjat.

Com a conclusió, des d'abans de l'Edat Mitjana, les Illes Balears ja vivien de la cultura del blat. El blat i el seus derivats són la base fonamental de l'alimentació. Així, els cereals esdevindran els punts més importants de l'economia mallorquina, i en aquest cas, de les finances capitulars.

INGRESSOS DEL 1409¹¹⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Joan Sopot Joan Pujades i sos companys	280 lb	140 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Puigpunyent i Calvià	Joan Ventanyol argenter Antoni Piquer mercader Alemany d'Espanya paraire Joan Desjovals Berenguer Ferrer paraire	44 lb	22 lb
Esporles	Jaume Macip i sa muller na Clara	40 lb	20 lb
Valldemossa	Pere Reynes de Valldemossa Pere Corney barber	57 lb	28 lb 10 s
Sóller	Bartomeu Soler Guillem Ribes Mossèn Antoni Font Mossèn Martí Arbona	91 lb	68 lb 5 s ¹¹¹
Bunyola	Guillem Castelló Tomàs Huguet Mateu Huguet, fill de Guillem Castelló	55 lb	27 lb 10 s
Alcúdia	Bernat Mestre Bartomeu d'Olives Gabriel Bernat Berenguer d'Olives, tots de Sóller	300 lb	150 lb
TOTAL		587 lb	316 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria	Guillem Loat Antoni Geronès Pere Horrach pus vell Antoni Fuyos	105 lb	52 lb 10 s
Robines, Alaró i Sencelles	Mateu Guitart Antoni Guitart Andreu Babiloni Jaume Desprats Macià Oliver Bartomeu Miralles	600 lb	300 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Antoni Fe barber Bartomeu Salzet paraire Bernat Bennasser mercader Julià Sallent ciutadà	700 lb	350 lb
Cavalleria de na Bausana que és a Robines	Andreu Ferrer i sa muller Martí Xanxo tauler i sa muller		46 lb
TOTAL		1.405 lb	748 lb 10 s
PLA			
Sineu i Sant Joan			234 lb
400 qr de forment	Joan Llobera Nicolau Rosell Pere Lledó Francesc Negrell Guillem Palma Joan de Prades Francesc Descalç Llorens Serralli Nicolau Tolza Deulossal Fabre Pere Çacosta Francesc Vallariola, tots ells canonges		180 lb
Blats e llegums			20 brc de faves

¹¹⁰ ACM, Mesa Capitular 2736, fol 2-14v, 30-31v, 32-33

¹¹¹ Tres parts son pel capítol

			3 bc 2 alm lleties 5 barc 1 alm ciurons
Petra	Antoni Vadell de Petra Joan Moll paraire de Ciutat Arnau Sureda Guillem Riera teixidor de Ciutat	790 lb	592 lb 10 s ¹¹²
Porreres	Julià Riera Antoni Riera Bartomeu Trobat Bartomeu Riera fill den Miquel Riera Bartomeu Riera fill d'Antoni Riera Nicolau Barch Tots de Porreres	384 lb	192 lb
TOTAL		1.174 lb	1.198 lb 10 s
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Jaume Sbert paraire Guillem Bramona mercader Pere Fuster baster Esteve Agost teixidor Guillem Viurevol paraire	310 lb	155 lb
Felanitx	Antoni Escarp Jaume Riera hostaler, tots dos de Felanitx Bernat Xemenó Berenguer Sunyer Guillem Forn sabater	230 lb	115 lb
Santanyí	Joan Mates Miquel Piquer, paraire Pere Salvador ciutadà	1 lb 10 s	15 s
Campos	Joan Rotlan paraire Pere Cortal teixidor Bernat Callar Guillemo Garau, paraire Antoni Riera teixidor	280 lb	140 lb
TOTAL		821 lb 10 s	410 lb 15 s
SUMA TOTAL INGRESSOS		4.267 lb 10 s	2.814 lb

¹¹² Tres parts del Capítol

Compte dels blats i llegums procurats per Pere Mayrata de Sineu i Sant Joan al 1409

CEREALS	QUANTITAT
Forment	225 qr 3 barc
Toseta	135 qr
Ordi	186 qr 3 barc
Faves	4 qr 2 barc 1 alm
Ciurons	1 barc 4 alm
Guixes	2 qr 4 alm
Llenties	1 barc ½ alm

Trameses fetes per Pere Mayrata de forment i toseta i venda d'ordi i llegums al 1409. Guillem Seguí rebé el forment, un total de 225 qr i 3 barcelles, les quals ven de la següent manera:

data	Quantitat de forment	Preu de la quartera	Ingressos
17/12/09 a 8/1/09	59 qr	19 s	56 lb 1 s
13/1/09 a 10/2/09	120 qr 3 barc	18 s	108 lb 9 s
12/2/09 a 15/2/09	17 qr	17 s	14 lb 17 s 6 d
17/2/09 a 18/2/09	14 qr 5 barc	16 s 6 d	12 lb 4 s 9 d
Doni a Mossèn Guillem Cros	1 qr		
Doni per minves i porgueres	12 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			191 lb 12 s 3 d

Rebudes de toseta de Sineu, que Guillem Seguí ha fet de Pere Mayrata per la part comuna, pertanyent al Capítol. Va rebre un total de 133 qr. Les dites quarteres es venen de la següent forma:

data	quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
20/2/09 a 8/3/09	101 qr	19 s	95 lb 19 s
11/3/09 a 20/3/09	27 qr 2 barc	18 s 6 d	25 lb 5 s 8 d
Entre minves i porgueres	4 qr 4 barc		
Vene en Pere Mayrata a Sineu	2 qr	17 s	1 lb 14 s
SUMA TOTAL			122 lb 18 s 8 d

Venda d'ordi a Sineu en la botiga de Sineu del delme de Sineu i Sant Joan

data	quantitat	Preu quartera	Ingressos
18/2/09 a 27/4/1410	179 qr	8 s	71 lb 12 s
Dona per porgueres	7 qr 3 barc		
SUMA TOTAL			71 lb 12 s

Tramesa de ciurons i llenties per en Pere Mayrata a mossèn Guillem Ferrer del delme de Sineu i Sant Joan de la part comuna, pertanyent al Capítol. Les quantitats adquirides per Guillem Ferrer són cedides a Bartomeu Prats. Són:

- 1 barcella 4 almuds i ½ de ciurons
- 1 barcella i ½ almud de llenties

Venda de faves i guixes

Concepte	quantitat	Preu quartera	Ingressos
Tramès lo dit Pere Mayrata a Inca	1 qr 3 barc de faves	10 s 4 d	15 s 9 d
Venda en la botiga de Sineu	2 qr 5 barc 1 alm de faves	12 s	31 s 3 d
Tramès Pere Mayrata a Inca per Francesc Esteve	2 qr 4 alm i ½ de guixes	10 s 4 d	21 s 8 d
SUMA TOTAL			68 s 8 d

DESPESES¹¹³

CONCEPTE	COST
Un hom qui aporta lletres per les parròquies de fora que tothom que volgués comprar del delmes dels blats que fos a Sineu	11 s 3 d
Lloguer de les bèsties en que cavalquen los corredors que anaren a Sineu	6 s
Missions fetes per Guillem Seguí de 225 qr 3 barcelles de forment <ul style="list-style-type: none"> - Costaren de port 60 qr a° 2 s per qr: 6 lb - De port 165 qr 3 barc a° 1 s 2 d per qr: 15 lb 3 s 5 d - Porgar¹¹⁴ i mesurar 213 qr a° 1 d per qr: 2 lb 13 s - Portar de la botiga a la quartera 204 qr a 1 d per qr: 1 lb 2 s 6 d - La botiga on s'entén el forment, el qual es jurcat a vendre 2 mesos i 15 jorns des del dia que la llogui fins el jorn que fou esplugat a vendre a° 9 s per mes: 1 lb 2 s 6 d 	26 lb 1 s 6 d
Missions de la venda de la tosseta <ul style="list-style-type: none"> - De port 133 qr a 22 d per qr: 12 lb 3 s 10 d - Porgar 128 qr a° 2 d per qr: 1 lb 1 s 4 d - Port de la botiga a la quartera 69 qr a° 1 d per qr: 5 s 9 d - Mesurar 129 qr a° 1 d per 10 s 8 d - Costa la botiga en que estén la dita tosseta per un mes: 9 s 	14 lb 8 s 11 d

Missions fetes per Pere Mayrata per lo delme del Sineu i Sant Joan per la part del Capítol	
Un hom amb una bèstia qui aplega los blats del delme de Sineu i Sant Joan	10 lb
La ¼ part d'un hom amb una bèstia qui lleva lo dit delme	2 lb 10 s
Besties a jornals com hi havia pressa que lloga	11 s 6 d
9 sitges d'empallar ¹¹⁵ a raó de 2 s per sitja, on son mesos tots los blats	18 s
Costa rostoll per empallar les dites sitges	18 s
Els blats del capítol, com les feu mesurar l'honrat mossèn Francesc Descaus i el procurador	2 lb
Per missió que feren Francesc Descaus per lo dit procurador amb llurs companys	1 lb 7 s
Lo forment de treure com lo mes en botiga, el trames en Ciutat el dit procurador	5 lb
La tosseta de treure i metre en botiga i la trames a Ciutat	15 s
L'ordi de treure i metre en botiga	16 s
L'ordi de porgar com lo vené	18 s
Per lo salari de Pere Mayrata	7 lb 10 s
Despès lo dissabte i lo diumenge que venem los delmes dels blats, en pa, vi i carn de moltó i una vedella	3 lb 6 d
TOTAL	35 lb 6 s

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL BLAT PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL 1409	
INGRESSOS BRUTS	3.203 lb 11 s 7 d
DESPESES	67 lb 12 s 9 d
INGRESSOS NETS FINALS	3.135 lb 18 s 10 d

¹¹³ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 24, 31, 32, 33-34

¹¹⁴ Netejar els cereals o llegums passant-los pel garbell, sobretot pel garbell petit que serveix per a treure'n la pols.

¹¹⁵ Empallar sitges: revestir de palla l'interior d'una sitja o graner perquè el gra no estigui en contacte immediat amb les parets de la sitja

INGRESSOS DEL 1410¹¹⁶

POBLE	LLEVADOR/S DEL	INGRESSOS PER LA PART	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Pla de Ciutat i Marratxí	Fransoi Castell Guillem Sadurní Pere Montsans Pere Fuster	280 lb	140 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Antoni Sallent verger Guillem Figuera Joan Cardona	40 lb	20 lb
Esporles	Jaume Prats mesurador de blats Antoni Guardiola teixidor	30 lb	15 lb
Valldemossa	Bartomeu Mager Joan Calafat	36 lb	18 lb
Sóller	Pere Conill hostaler de Mallorca Antoni Frontera Pere Frontera fill seu	40 lb	30 lb
Alcúdia	Bernat Mestre Bernat d'Olives Pere Bisbal tots de Sóller	218 lb	109 lb
SUMA TOTAL		2.326 lb	1.173 lb
RAIGUER			
Robines, Alaró i Sencelles	Bartomeu Botelles Andreu Ferrer Pere Far Antoni Mascaro	410 lb	205 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Guillemo Montpeller Antoni Salvat <i>pus vell</i> Jaume Estaràs Jaume Bonet	500 lb	250 lb
Santa Maria	Joan Andreu ciutadà Pere Pons d'Alaró	75 lb	37 lb 10 s
Cavalleria de na Bausana	Mossèn Mateu Cantarelles prevere Jaume Cantarelles de Robines		25 lb
SUMA TOTAL		985 lb	517 lb 10 s
PLA			
Sineu i Sant Joan	Pere Mairata		Forment= 262 qr 4 barc Tosseta= 202 qr 2 barc Faves= 3 qr 2 barc Ordi= 212 qr 3 barc Guixes= 2 qr 2 barc Ciurons= 2 barc 1 alm Llanties= 1 barc
Petra	No fou venut i foren procurats i rebuts per mossèn Antoni Morey		Forment= 184 qr 4 alm Tosseta = 8 qr 4 barc 4 alm Ordi= 117 qr 1 barc
Porreres	Pere Guerrer Jaume Albertí Antoni Salvat Pau Piquer Joan Guerrer Francesc Calvet Martí Guerrer, tots d'Inca	380 lb	190 lb
Rafal Magalaf de la parròquia de Montuïri	Andreu Martí	4 lb 10 s	2 lb 5 s
SUMA TOTAL		384 lb 10 s	192 lb 5 s

¹¹⁶ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 2-15, 17, 21-25

LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Antoni Bonafè barber Julià Saulet	275 lb	137 lb 10 s
Felanitx	Bernat Berga de Felanitx Gabriel Bernat Bernat Sans busquet Pere Rosell fuster Francesc Jordi, tots de Sòller	280 lb	140 lb
Santanyí	Pere Fuster Mateu Figuera Guillem Rigo	155 lb	77 lb 10 s
Campos	Pere Vicens teixidor Pere Fuster baster	222 lb 10 s	111 lb 5 s
SUMA TOTAL		932 lb 10 s	466 lb 5 s
INGRESSOS BRUTS FINALS		4.908 lb	2.681 lb 5 s

Compte dels blats, llegums de les parròquies de Sineu i Sant Joan de Sineu, de la part comuna, procurats i rebuts per Pere Mayrata en l'any 1410

CONCEPTE	QUANTITAT REBUDA
Forment	262 qr 4 barc
Tosseta	202 qr 2 barc
Ordi	212 qr 3 barc
Faves	3 qr 2 barc
Guixes	2 qr
Ciurons	2 barc 1 alm
Llenties	1 barc

Compte de de les 36 quarteres i 4 barcelles de forment, que Guillem Seguí ha rebut per la part comuna del delme de Sineu i Sant Joan, les quals ha trames Pere Mayrata en l'any 1410. Les quarteres foren venudes per Jaume Pellisser, mesurador de blats.

data	Quantitat venuda	Preu de la quartera	Ingressos
1 de juliol - 9 de juliol	19 qr	9 s	8 lb 11 s
23 de juliol	13 qr	7 s 6 d	4 lb 17 s 6 d
30 de juliol	2 qr	8 s	16 s
Doni per minves i porgueres	2 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			14 lb 4 s 6 d

Trameses fetes per Bernat Pocoví de tosseta de Sineu i Sant Joan de 1410. A repartir un total de 105 qr

- Mossèn Pere Çacosta = 10 qr
- Deulossal Fabre = 10 qr
- Francesc Ferrer = 10 qr
- Nicolau Rosell = 10 qr
- Pere Lledó = 10 qr
- Francesc Negrell = 10 qr
- Guillem Ferrer de la Palma = 10 qr
- Francesc des Caus = 10 qr
- Dalmau Jofre = 10 qr
- Llorens Serralli = 10 qr
- Procurador del Capítol, Guillem Seguí = 5 qr

Vendes fetes per Guillem Seguí de tosseta de Sineu i Sant Joan, que sumen 64 qr 3 barc. Les quals foren venudes per Jaume Pellisser.

data	Quantitat venuda	Preu de la quartera	Ingressos
6 de juny – 5 d'agost	37 qr 1 barc	12 s 6 d	23 lb 4 s 7 d
7 d'agost – 4 de setembre	22 qr	12 s	13 lb 4 s
Per minves i porgueres	5 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			36 lb 8 s 7 d

Compte dels blats, llegums de la parròquia de Petra de la part comuna, rebuts i procurats per Antoni Morey al 1410

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	184 qr 4 alm
Tosseta	80 qr 3 barc 4 alm
Ordi	117 qr 1 barc
Faves	3 barc 5 alm
Guixes	1 alm

Trameses de forment, fetes per mossèn Antoni Morey a Guillem Seguí, dels blats de Petra, un total de 188 qr de forment, les quals ven Jaume Pellisser de la següent manera:

data	Quantitats venudes	Preu quartera	Ingressos
19 de gener a 13 de maig	69 qr 3 barc	10 s	34 lb 15 s
16 de febrer a 2 de juliol	104 qr 1 barc	7 s 6 d	39 lb 1 s 3 d
Per minves i porgueres			
SUMA TOTAL			74 lb 16 s 3 d

Tramesa de tosseta feta per Antoni Morey a Guillem Seguí, per la part comuna, pertanyent a l'honrat Capítol al 1410. Amb un total de 80 qr, les quals son venudes per Jaume Pellisser, així com segueix:

data	quantitat	Preu quartera	Ingressos
24 d'abril a 8 de maig	74 qr 2 barc	12 s	44 lb 12 s
Per minves i porgar	5 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			44 lb 12 s

Tramesa d'ordi de mossèn Antoni Morey a Guillem Seguí de la parròquia de Petra: 117 qr i 1 barcella. Que ven Jaume Pellisser de la següent manera:

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
21 de gener a 25 de febrer	31 qr 3 barc	7 s 6 d	11 lb 16 s 3 d
Darrer dia de febrer a 21 de març	78 qr 2 barc	7 s	27 lb 8 s 4 d
Doni per porgar i minvar l'ordi	7 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			39 lb 4 s 7 d

DESPESES¹¹⁷

data	CONCEPTE	COSTOS
25 d'abril	Als portadors de lletres que anaven per les parròquies de fora a tothom que volgués comprar delmes dels blats fossen el primer diumenge de maig en la vila de Sineu	11 s 3 d
	De lloguer de 2 bèsties per 2 jorns a raó de 4 sous per jorn en les quals cavalca Llorenç Serrallí i lo macip com anem a vendre los delmes dels blats a Sineu cor la seva mula no era sana	16 s
	Per lloguer d'una bèstia en la qual cavalca un dels corredors que encantaren los dits delmes a Sineu	6 s
	A Joan Cardona per metre lo tapit, bancs com venem lo delme dels blats	12 d
	A Pere Mairata lo jorn que venem los delmes en Sineu, que fou dia 24 de maig entre vedella, moltó i altres viandes	3 lb 12 s 6 d
	Messions fetes per Guillem Seguí en la venda de forment	4 lb 9 s 8 d
	Messions fetes per Guillem Seguí en lo forment i tosseta de Sineu i Sant Joan	23 lb 6 s 3 d
	Messions fetes per Antoni Morey per la llevada dels blats, sitges i treure dels blats de les sitges, botiga per lo delme dels blats de Petra per la part comuna de 1410	7 lb 18 s 9 d
	Missions i despeses fetes per Guillem Seguí <ul style="list-style-type: none"> - 1 sac de llana per aplegar lo delme dels blats - Despenem 3 jorns següents que mesuram los blats, als sopars i als dinars - Los homes qui mesuraven los blats, a dinar de mati, barena, beure entre dia - 1 dona qui apella de menjar en los dits 3 jorns - 30 homes, això es 10 per cada jorn, a raó de 4 s per hom - La mula den Segual per 8 jorns a raó de 5 s per jorn - 25/1/1410 llogui una botiga d'Antoni Omar per 4 lb per 1 any per metre los blats - 2 estores cordades per obs de la botiga - Pegellar i adobar - De port de Petra fins a Ciutat, 188 qr de forment a raó de 2 s 6 d per qr - Porgar 174 qr de forment a° de 2 d per qr - Portar de la botiga a la quartera a° d'1 d per qr - Mesurar a° de 1 d per qr - Venedures a° de 2 d per qr - De port de Petra a Ciutat 80 qr de toseta a° de 2 s 6 d per qr - Porgar 74 qr a° de 2 d per qr - Port de la botiga a la quartera a° d'1 d per qr - Mesurar a° d'1 d per qr - Vendre a° de 2 d per qr - De port de Petra fins a Ciutat= 117 qr 1 barc d'ordi a° de 22 d per qr - Porgar = 109 qr a° de 2 d per qr - De portar a la botiga fins a la quartera a° d'1 d per qr - Mesurar a° d'1 d per qr - Vendre a° de 2 d per qr - De port de 2 barc 1 alm de ciurons i 1 barc de lleties de Sineu 	68 lb 8 s 6 d
	COSTOS FINALS	106 lb 3 s 1 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL DELME DELS BLATS DE 1410	
INGRESSOS BRUTS	2.890 lb 10 s 11 d
DESPESES	106 lb 3 s 1 d
INGRESSOS NETS	2.784 lb 7 s 10 d

¹¹⁷ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 21-23, 25v-26v, 43

INGRESSOS DEL 1411¹¹⁸

POBLES	LLEVADOR/S DEL	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Pla de Ciutat i Marratxí	Sadurní Especiaire Antoni Salvat Pere Tria Guillem Ribes	233 lb	116 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Mossèn Joan Marcer Francesc Mariner Bartomeu Espanyol	30 s	15 s
Esporles	Guillem Freixes Joan Bell <i>vehin</i>	18 lb	19 lb
Valldemossa	Ramon Mager Bartomeu Mager	20 lb 10 s	10 lb 5 s
Sóller	Antoni Frontera Mossèn Antoni Font	30 lb	15 lb
Bunyola	Guillem Moragues Bernat Moragues Ponç Moragues	24 lb	12 lb
Alcúdia	Bartomeu Espanyol Joan Espanyol	180 lb	90 lb
SUMA TOTAL		274 lb	137 lb
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Pons Antoni Déu-lo-feu Marti Xanxo	46 lb	23 lb
Robines, Alaró i Sencelles	Arnau Calafell Joan Mercer Joan Sunyer Bartomeu Sunyer Joan Espanyol	400 lb	200 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Bartomeu Espanyol Joan Espanyol Joan Mariner	430 lb	215 lb
Cavalleria de na Bausana	Esteve Fiol Andreu Cirer		15 lb 10 s
SUMA TOTAL		876 lb	453 lb 10 s
PLA			
Sineu i Sant Joan	Procurats per Pere Mayrata		Forment: 196 qr Tosseta: 92 qr 1 barc 2 alm Ordi: 152 qr Faves: 2 qr 1 barc 1 alm Ciurons: 5 alm Guixes: 3 barc Llanties: 0
Petra	Procurats per Antoni Morey		Forment: 116 qr 3 barc Tosseta: 50 qr Ordi: 80 qr 4 barc 3 alm Faves: 1 barc 3 alm
Sant Martí de Mianes			Forment: 19 qr 3 barc Tosseta: 2 qr 1 barc 3 alm Ordi: 10 qr 3 barc
Porreres	Bartomeu Espanyol Joan Espanyol Joan Sunyer	340 lb	170 lb
SUMA TOTAL		340 lb	170 lb + ingressos de les vendes dels dits blats
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Bartomeu Espanyol	230 lb	115 lb

¹¹⁸ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 2 – 16v, 19, 23-24v, 30-31

	Joan Espanyol		
Felanitx	Bartomeu Espanyol Joan Espanyol	200 lb	100 lb
Santanyí	Andreu Bremona Guillem Bremona Antoni Nadal Miquel Muntanyans	101 lb	50 lb 10 s
Campos	Bartomeu Espanyol Joan Espanyol	215 lb	107 lb 10 s
SUMA TOTAL		746 lb	373 lb
INGRESSOS BRUTS FINALS		2.484 lb 10 s	1.250 lb

Compte dels blats, llegums de Sineu i Sant Joan, procurats per Pere Mayrata al 1411, de la part comuna

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	196 qr
Tosseta	92 qr 1 barc 2 alm
Ordi	152 qr
Faves	2 qr 1 barc 1 alm
Guixes	3 barc
Ciurons	5 alm
Llenties	½ alm

Compte de blats i llegums de Petra, pertanyents a la part comuna, procurats i rebuts per Antoni Morey al 1411.

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	116 qr 3 barc
Tosseta	50 qr
Ordi	80 qr 3 barc 3 alm
Faves	1 barc 3 lm

Venda dels forments de Petra, els quals ven Guillem Seguí

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
9 a 29 d'abril	40 qr 1 barc 4 alm i ½	16 s	32 lb 4 s 8 d
18 a 28 de maig	13 qr 5 barc 1 alm i ½	23 s	15 lb 19 s 1 d
30 de maig a 28 de juny	18 qr 1 alm i ½	22 s	19 lb 16 s 11 d
6 a 16 de juliol	18 qr	22 s 6 d	20 lb 5 s
18 de juliol	4 qr 5 barc 1 alm i ½	22 s	5 lb 7 s 3 d
Dia dels morts	2 qr		
Doni per minves i porgueres i solatges de tot lo dit forment	13 qr 2 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			93 lb 12 s 11 d

Tramesa de tosseta de Petra feta per Antoni Morey a Guillem Seguí, per la part comuna, pertanyent al Capítol

Data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
8 a 17 d'abril	15 qr 2 barc	18 s	13 lb 16 s
19 de juny	1 qr 3 alm	24 s	1 lb 6 s
25 de juny a 4 de juliol	28 qr 3 alm	23 s	32 lb 5 s 11 d
SUMA TOTAL			47 lb 7 s 11 d

Tramesa d'ordi de Petra feta per Antoni Morey a Guillem Seguí

Data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
17 de novembre a 28 de gener	72 qr 2 barc 1 alm i 1/2	10 s	36 lb 3 s 9 d
Doni per minves i porgueres i crostes del graner	8 qr 2 barc 1 alm i 1/2		
SUMA TOTAL			36 lb 3 s 9 d

Compte dels blats de Sant Martí de Mianes de Petra, procurats i rebuts per Francesc Gibert

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	19 qr 3 barc
Tosseta	2 qr 1 barc 3 alm
Ordi	10 qr 3 barc

Tramesa de forment feta per mossèn Francesc Gibert i Antoni Morey a Guillem Seguí. La quantitat anterior es venuda per Guillem Seguí així com segueix:

Data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
19 a 29 d'abril	7 qr 3 barc	16 s	6 lb
30 de maig a 28 de juny	12 qr	22 s	13 lb 4 s
SUMA TOTAL			19 lb 4 s

Al mateix temps, Guillem Seguí va rebre 2 qr 1 barc 3 alm de tosseta de Sant Martí de Mianes, les quals ven:

data	quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
10 de juny a 7 de juliol	2 qr 1 barc 3 alm	23 s	2 lb 11 s 9 d

I d'ordi:

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
17 de novembre a 28 de gener	9 qr 3 barc	10 s	4 lb 15 s
Doni per minves	1 qr		
SUMA TOTAL			4 lb 15 s

DESPESES¹¹⁹

CONCEPTE	COST PER LA PART DEL CAPITOL
<p>Missions fetes per Antoni Morey per la llevada dels blats de sitges i treure blats de sitges i de port dels blats i altres messions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 sacs de llana per aplegar el delme dels blats de Petra = 16 s 6 d - Escurar, empallar i rostoll de 3 sitges en les quals montam lo forment i tosseta = 13 s 7 d - Per obs de les dites sitges a° de 3 s per sitja= 6 s - Lloguer de 3 sitges= 15 s - Aplegar tots los blats= 8 lb 15 s - Lloguer de 2 botigues en que matien los blats= 6 s 6 d - De port 116 qr 3 barc de forment de Petra fins a Ciutat a° de 2 s 6 d per qr= 14 lb 11 s 3 d - Treure de les 2 sitges tot lo forment, tosseta i portar en botiga= 2 lb 3 s 11 d - Porgar 103 qr de forment a° de 2 d per qr= 17 s 2 d - Portar les 103 qr de la botiga fins a la q°, a° de 1 d per qr= 8 s 7 d - Mesurar totes les dites qr a° de 1 d per qr= 8 s 7 d - Vendre 103 qr a° de 2 d per qr= 17 s 2 d - De port 50 qr de tosseta de Petra a Ciutat a° de 2 s 6 d per qr= 6 lb 5 s - Porgar 44 qr 3 barc de tosseta a° de 2 d per qr= 7 s 5 d - Port 40 qr de la botiga a la quartera a° 1 d per qr= 3 s 4 d - Mesurar 44 qr 3 barc a° de 1 d per qr= 3 s 8 d - Per venedures a° de 2 d per qr= 7 s 5 d - De port de Petra fins a Ciutat 80 qr 4 barc 3 alm d'ordi a° de 22 d= 7 lb 8 s - Escurar 2 granells de n'Alfonso, mestre i palla= 6 d - 2 estores = 11 s - Lloguer de 2 graners a° de 20 s per cada un= 10 s - Treure dels dits graners i tirar en botiga 80 qr 4 bar 3 alm d'ordi= 10 s 2 d - Porgar 72 qr a° de 2 d per qr= 12 s - Portar de la botiga fins a la quartera a° de 1 d per qr= 6 s - Mesurar a° d'1 d per qr= 6 s - Venedures a° de 2 d per qr= 12 s 	49 lb 10 s 9 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí dels blats de Sant Martí</p> <ul style="list-style-type: none"> - De port de Sant Martí a Ciutat 19 qr 3 barc de forment a° de 2 s 6 d per qr= 2 lb 8 s 9 d - Porgar a° de 2 d per qr= 3 s 3 d - De port de la botiga a la quartera a° d'1 d per qr= 1 s 7 d - Mesurar a° d'1 d per qr= 1 s 7 d - Venedures a de 2 d per qr= 3 s 3 d - De port de Sant Martí a Ciutat 2 qr 1 barc 3 alm de tosseta a° de 2 s 6 d per qr= 5 s 7 d - Porgar, portar a la quartera, de mesurar i de vendre = 5 s 7 d - De port de Sant Martí a Ciutat 10 qr 3 barc d'ordi a° de 22 d per qr= 19 s 3 d - Porgar 9 qr 3 barc d'ordi a° de 2 d per qr= 1 s 7 d - Port de la botiga a la quartera a° d'1 d per qr= 9 d - Mesurar= 9 d - Venedures a° de 2 d per qr= 1 s 7 d 	4 lb 13 s 6 d
<p>Missions fetes per Pere Mayrata en 1410 per llevar i procurar lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan per la part del Capítol</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un hom amb una bèstia qui tria lo delme= 10 lb - La ¼ part d'un hom amb una bèstia qui aplega lo delme= 2 lb 10 s - Los blats de la part del Capítol, de treure de les botigues, com s'aplegaven tots plegats o metre'ls en sitges= 1 lb 2 s - Bèsties de lloguer= 1 lb 6 d 	38 lb 7 s 5 d

¹¹⁹ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 25, 30-31v, 36, 48, 51

<ul style="list-style-type: none"> - 11 sitges d'empallar= 1 lb 2 s - Rostoll= 1 lb 2 s - 3 sitges i blats amb Bernat Pocoví entre empallar i rostoll per la meitat= 3 s - Pere Mayrata paga per 1410 a Francesc des Caus, Guillem Segui amb llurs companys vengueren a Sineu per mesurar los blats i feren messió de viandes en 2 jorns i mig per ço com hi entrevenç lo diumenge= 1lb 8 s - A dia 5 de maig, Pere Mayrata despès, com anem a vendre los delmes dels blats, en viandes als senyors de procuradors i els convidats en una vedella, pa, vi, civada i lleny, i altres coses necessàries i farratge per llurs besties= 3 lb 14 s 6 d - Ordi de treure de sitges i metre'l en botiga com lo vene= 15 s - Porgar ordi aº d'1 d per qr= 8 s 11 d - Lo forment i tosseta de Pere Mayrata per la part del Capítol= 7 lb 10 s 	
A 29 d'abril als portadors de lletres qui anaven a les parròquies de fora, a tothom que volgués comprar delmes dels blats, que fossen el primer diumenge de maig, en la vila de Sineu	11 s 3 d
Per lloguer d'una bèstia en la qual cavalca un dels corredors que encantaren los delmes a Sineu	6 s
Per lloguer d'un mul que cavalca l'escuder de mossèn Palma per 3 jorns a raó de 4 s per jorn	12 s
El dinar, entre pa, vi, peix, civada, ferradures per les mules de mossèn Palma, el dissabte que dinam a Sencelles	11 s 2 d
Lo dilluns després de dinar a Inca, mossèn Palma quan partí de Sineu que haguem venuts los delmes entre pa, vi i altres coses	4 s 8 d
COSTOS FINALS	94 lb 16 s 9 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL BLAT DE 1411 PER LA PART DEL CAPÍTOL	
INGRESSOS BRUTS	1.453 lb 15 s 4 d
COSTOS	94 lb 16 s 9 d
INGRESSOS NETS FINALS	1.358 lb 18 s 7 d

INGRESSOS DEL 1412¹²⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Francesc Castell Antoni Cafer Joan Pagès Guillem Sadurní Joan Soler Francesc Tapies	90 lb	45 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Guillem Ribes traginer Antoni Guardiola teixidor Joan Pasqual paraire	20 lb	10 lb
Esporles	Guillem Desportell ciutadà	17 lb	8 lb 10 s
Valldemossa	Bernat Oliver Jaume Villa pellissers	60 lb	30 lb
Sóller	Pere Pou Pere Penya Francesc Bisbal, tots de Soller	51 lb	38 lb 5 s
Bunyola	Pere Soler de Ciutat Pere Soler de Sóller	21 lb	10 lb 10 s
Alcúdia	Guillem Sitges Pere Siurana Bernat Totxo Francesc Aragonès tots de Pollença	295 lb	147 lb 10 s
SUMA TOTAL		554 lb	244 lb 15 s
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Pons Antoni Fuyos	16 lb	8 lb
Robines, Sencelles i Alaró	Miquel Venrell Gabriel Mayol Jaume Daya Pere Duran Antoni Ribes Antoni Frontera Bernat Rotlan Guillem Fontanet Pere Ròpia Bernat Caparó, tots de Sóller	291 lb	145 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Jaume Vila pellisser Pau Piquer d'Inca Garcia Ferrer Miquel Piquer paraire Pere Genesta Andreu Duran tintorer Antoni Bastard teixidor, tots de Ciutat Guillem Bonet d'Inca	721 lb	360 lb 10 s
Cavalleria de na Bausana	Bartomeu Botelles paraire		16 lb 10 s
SUMA TOTAL		1.028 lb	530 lb 10 s
PLA			
Sineu i Sant Joan	Rebut i procurats per Pere Mayrata		Forment: 66 qr 1 barc Tosseta: 26 qr Ordi: 135 qr Faves: 4 barc 3 alm Guixes: 4 barc 2 alm

¹²⁰ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 2-16, 18v, 19v-20v, 25, 27-28v, 30

			Ciurons: 3 alm Llenties no res
Petra	Pere Gerrer d'Inca Mossèn Berenguer Tagamanent cavaller Jaume Albertí d'Inca	705 lb	528 lb 15 s (3 parts pel Capítol)
Sant Martí de Mianes	Mossèn Antoni Morey prevère		Forment: 4qr 3 barc 4 alm Tosseta no hi ha hagut res Ordi: que era tot avena: 5 qr 5 barc 1 alm
Porreres	Jaume Sabet notari Salvador Sabet Antoni Busquet Pere Fuster	245 lb	122 lb
Rafal Magalaf	Mossèn Guillem Cros		18 s 6 d
SUMA TOTAL		950 lb	651 lb 13 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor	Jaume Muntaner de Bunyola Berenguer Busquet de Sencelles	386 lb	193 lb
Felanitx	Francesc Bisbal Pere Pou Pere Penya Pere Moscaroles	110 lb	55 lb
Santanyí	Pere Catlar	82 lb	41 lb
Campos	Pere Vicens Pere Salvador	136 lb	68 lb
SUMA TOTAL		614 lb	307 lb
SUMA INGRESSOS BRUTS		2.236 lb	1.778 lb 18 s 6 d

Compte dels blats i llegums de Sineu i Sant Joan per la part comuna i rebuts per Pere Mayrata

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	66 qr 1 barc
Tosseta	26 qr 5 alm
Ordi	135 qr
Faves	4 barc 3 alm
Guixes	4 barc 2 alm
Ciurons	3 alm

Vendes de llegums fetes per Pere Mayrata

Concepte	Preu quartera	Ingressos
4 barc 2 alm de guixes en la botiga de Sineu per febrer	8 d per almut	17 s 4 d
3 alm de ciurons	12 d per almut	3 s
SUMA TOTAL		1 lb 4 d

Trameses fetes per Pere Mayrata a Guillem Seguí de 135 qr d'ordi, les quals ven de la següent manera:

data	quantitat	Preu quartera	Ingressos
16 de novembre	8 qr 5 barc	15 s	6 lb 12 s 6 d
19 de novembre fins 3 de gener	88 qr	16 s	71 lb 1 s 4 d
10 al 16 de gener	29 qr	16 s	21 lb 15 s
Doni per minves i porgueres	8 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			99 lb 5 s 10 d

Trameses de forment fetes per Pere Mayrata als senyors canonges del delme de Sineu i Sant Joan, així com segueix:

- Mossèn Francesc Vallariola: 2 qr
- Misser Jaume des Mur: 16 qr
- Mossèn Pere Çacosta: 16 qr
- Mossèn Francesc Ferrer: 10 qr
- Misser Llorenç Serralli: 16 qr
- Mossèn Francesc des Caus: 3 barc
- Guillem Seguí: 3 qr 3 barc

Vendes de forment fetes per Pere Mayrata en la botiga de Sineu

Concepte	Preu quartera	Ingressos
2 qr 3 barc	25 s	3 lb 2 s 6 d
2 qr	30 s 6 d	3 lb 1 s
62 qr	15 s	46 lb 10 s
SUMA TOTAL		52 lb 13 s 6 d

Trameses fetes de tosseta per Pere Mayrata per la part comuna

- Mossèn Francesc Vallariola: 10 qr
- Francesc Ferrer: 5 qr
- Guillem Seguí: 10 qr 3 barc

Vendes de la dita tosseta per part de Guillem Seguí

Comprador	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Francesc des Caus	1 qr	37 s	1 lb 17 s
Pere Felotxa	4 qr	37 s	7 lb 8 s
Jurats de la Ciutat	5 qr 1 barc	37 s	9 lb 11 s 2 d
Per minves i porgueres	2 barc		
Per la fira de Sineu	4 barc		
SUMA TOTAL			17 lb 16 s 2 d

Rebuda dels blats de Sant Martí de Mianes, dels quals és rebedor Guillem Seguí, que són trameses per mossèn Antoni Morey, del delme del dit lloc, les quals es venen de la següent manera:

Quantitat	Quantitat a porgar	Preu quartera	Ingressos
4 qr 3 barc 4 alm de forment	4 qr 1 barc	21 s 6 d	4 lb 9 s 7 d
5 qr 5 barc 1 alm i mig d'ordi	5 qr 2 barc 1 alm	12 s 6 d	3 lb 7 s 2 d
SUMA TOTAL			7 lb 16 s 9 d

Compte dels blats i llegums del delme del blat de Sineu i Sant Joan de la part comuna, rebuts i procurats per Pere Mayrata, los quals eren romasos en poder de Pere Mayrata en 1411

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	196 qr
Tosseta	92 qr 1 barc 2 alm
Ordi	152 qr
Faves	2 qr 1 barc 1 alm
Guixes	2 qr

Pere Mayrata entrega a Guillem Seguí 122 qr de forment pertanyents al Capítol, les quals, el procurador del Capítol, ven així com segueix:

Data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
7 d'octubre a 5 de novembre	106 qr 3 barc	22 s	117 lb 3 s
12 de novembre	6 qr (eren del solatge de la sitja)	20 s	6 lb
15 de novembre	1 qr (era fort perdut de solatge)	20 s	1 lb 6 s 8 d
Doni per minves i porgueres	8 qr 1 barc		
SUMA TOTAL			124 lb 9 s 8 d

Vendes de forment fetes per Pere Mayrata, a dia 6 de gener:

Concepte	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Als jurats de Sineu i alguns singulars	70 qr	25 s	87 lb 10 s
Doni per porgueres	2 qr 2 barc		
Per lloguer de sitges	2 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			87 lb 10 s

Rebi Guillem Seguí de Pere Mayrata, 80 qr i 3 barc de tosseta, per la part comuna, pertanyents al Capítol, les quals ven així:

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
7 a 16 de novembre	27 qr 5 barc 3 alm	24 s	33 lb 10 s
28 de desembre a 4 de gener	34 qr 1 barc	28 s	47 lb 16 s 8 d
9 de gener	2 qr	29 s	2 lb 18 s
Partí entre los senyors canonges	6 qr 3 barc		
Dada	5 qr		
Doni per minves i porgueres	4 qr 5 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			84 lb 4 s 8 d

Venda de la tosseta per part de Pere Mayrata:

Data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
6 de gener	11 qr 3 barc	27 s	15 lb 10 s 6 d
Dona per porgueres	1 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			15 lb 10 s 6 d

Rebuda d'ordi de la part comuna, en total 40 qr, les quals romanien sota poder de Pere Mayrata, i pertanyen al Capítol, que ven Guillem Seguí de la següent manera:

Data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
27 de gener	9 qr	15 s	6 lb 15 s
31 de gener a 1 de febrer	20 qr 5 barc	14 s	14 lb 11 s 8 d
10 de febrer	3 qr ¹²¹	8 s	1 lb 4 s
Doni per minves e porgueres tot lo dit ordi	7 qr 1 barc		
SUMA TOTAL			22 lb 10 s 8 d

¹²¹ Aquest ordi fou triat de les porgueres era tot corcat, per això, es venut tan poc

Venda de l'ordi, feta per part de Pere Mayrata, en la botiga de Sineu:

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Gener	24 qr	10 s	12 lb
Febrer	21 qr	11 s	11 lb 11 s
Març	63 qr 3 barc	12 s	38 lb 2 s
Doni per porgueres	3 qr 3 barc		
SUMA TOTAL			61 lb 13 s

Vendes de llegums fetes per Pere Mayrata

Concepte	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Faves	2 qr 1 barc 1 alm	18 s	39 s 6 d
Guixes	3 barc	20 s	10 s
SUMA TOTAL			2 lb 9 s 6 d

DESPESES¹²²

CONCEPTE	COST
<p>Missions fetes per Pere Mayrata, procurador del Bisbe i del Capítol en Sineu del delme dels Blats de Sineu i Sant Joan per la part del Capítol</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplegar los dits blats per la quarta part de 3 homes amb 3 besties: 6 lb - 3 sitges i mitja entre rostoll i empallar: 13 s - Mesurar: 12 s - Despanerem en provisió, mossèn Francesc Vallariola, canonge, el procurador del Capítol amb llurs companyos tant com jurcaren a mesurar les dits blats i de les 4 canongies: 1 lb 4 s - Treure l'ordi de sitges i metre'l en botiga i trametre'l en Ciutat: 8 s - Lo forment de treure de sitges per trametre'l en Ciutat: 5 s - La tosseta de treure de sitja per trametre-la en Ciutat: 3 s - Dada lo salari de Pere Mayrata per sos treballs: 7 lb 10 s 	16 lb 15 s
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per los blats de Sineu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Port 126 qr d'ordi aº de 18 d per qr: 10 lb 2 s 6 d - Porgar 126 qr d'ordi aº de 2 d per qr: 1 lb 1 s - Portar de la botiga de la quartera aº 1 d per qr: 10 s 6 d - Mesurar aº 1 d per qr: 10 s 6 d - De venedures aº 2 d per qr: 1 lb 1 s - Porgar 10 qr de tosseta aº 2 d per qr: 1 s 8 d - De port de Sineu a Ciutat 2 qr de forment aº 2 s per qr: 4 s 	13 lb 11 s 2 d
<p>Missions del delme dels blats de Sant Martí de Mianes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Llevar los blats: 11 s 3 d - Portar 4 qr 3 bar 4 alm de forment aº de 2 s 6 d per qr: 11 s 6 d - Porgar i portar a la quartera, mesurar i venedures: 2 s - De port 5 qr 5 barc 1 alm i ½ aº de 22 d per qr: 10 s 9 d - Porgar, portar a la quartera, mesurar i venedures: 2 s 6 d 	1 lb 18 s
<p>Missions fetes per Pere Mayrata en 1411 per llevar i procurar lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan del dit any, per la part del Capítol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un hom amb una bèstia qui aplega los dits blats: 10 lb - La quarta part d'un hom i una bèstia qui aplega los dits blats: 2 lb 10 s - 8 sitges en que mes los dits blats d'empallar: 16 s - Rostoll per les dites sitges: 16 s - 6 estorins que compra per metre'ls en los sols de les sitges en que mes los dits blats: 9 s - Los dits blats de treure de botiga, com s'aplegaren tots plegats, d'una part i d'altra i metre'ls en sitges: 15 s - De porgar 70 qr de forment que veneu en la botiga de Sineu aº de 2 d per qr: 11 s 8 - Lo forment de treure de les sitge, metre'l en botiga i per trametre en Mallorca: 15 s 	25 lb 11 s 8 d

¹²² ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 21, 25, 29-29v, 43-44

<ul style="list-style-type: none"> - La tosseta de treure i metre en la botiga: 8 s - L'ordi de treure de sitges i metre'l en botiga per vendre i per trametre en Ciutat: 12 - Porgar 108 qr 3 barc d'ordi, les quals va vendre Pere Mayrata en la botiga de Sineu a° d'1 d per qr: 9 s - Per son salari de Pere Mayrata de procurar los dits blats: 7 lb 10 s 	
Missions fetes per Guillem Segui: <ul style="list-style-type: none"> - De port 122 qr de forment de Sineu a Ciutat a° de 2 s per qr: 12 lb 4 s - Porgar 114 qr de forment a° de 2 d per qr: 19 s - Portar de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 9 s 6 d - Mesurar: 9 s 6 d - Venedures a° 2 d per qr, que reben els mesuradors de la quartera i Joan Porgador: 19 s - Costaren de port 80 qr 3 barc de tosseta de Sineu a Ciutat a° de 2 s per qr: 8 lb 1 s - Porgar 75 qr 3 barc a° 2 d per qr: 12 s 7 d - Portar de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 6 s 3 d - Mesurar a° 1 d per qr: 6 s 3 d - Venedures a° 2 d per qr, qu reberen los mesuradors de la quartera i Joan Porgador: 12 s 7 d - Port 40 qr d'ordi de Sineu a Ciutat a° de 18 d per qr: 3 lb - Porgar 33 qr a° 2 d per qr: 5 s 6 d - Portar de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 2 s 9 d - Mesurar: 2 s 9 d - Venedures a° 2 d per qr, los quals reberen los mesuradors de la dita quartera i Joan Porgador: 5 s 6 d 	28 lb 6 s 2 d
A dia 27 d'abril, als portadors de lletres que anaren a les parròquies de fora la Ciutat a tothom que volgués comprar delmes dels blats que fossen el primer diumenge de maig a Sineu	11 s 3 d
Per lloguer d'una bestia en la qual cavalca un dels corredors que encantaren los dits delmes	6 s
2 besties en les quals cavalquen Francesc Vallariola i el seu escuder a° de 4 s per cada jorn per bestia i foren per 2 jorns	16 s
A Antoni Sallent per metre bancs i tapits a la plaça del pa	4 d
Pel dinar de dissabte i del dilluns com anem a vendre els blats, ens entornam, entre pa, vi, gallines i altres coses necessàries i dinam al rafalet anant i vinent	16 s
A Pere Mayrata lo jorn que venem els delmes dels blats a Sineu, el primer dia de maig de 1412, entre una vedella i altres coses	3 lb 6 s 6 d
De port 31 qr 1 barc de forment de la Bisbal a Ciutat a° de 2 s 6 d per qr	3 lb 17 s 11 d
Fin porgar de les 31 qr 1 barc de forment les quals romangueren netes 29 qr i 5 barc les quals doni segons que es mostra, costaren de porgar a° 2 d per qr	5 s
A 7 de novembre, a Joan Girart, per rao de 3 qr de forment que el Capítol li dona cada any per sos treballs d'encantar los delmes, les quals li ha pagat a° 22 s per qr	3 lb 6 s
A Pere Mayrata per missió de quan anem a mesurar los blats de Sineu	1 lb 4 s
COSTOS FINALS	100 lb 11 s

INGRESSOS FINALS NETS DEL DELME DELS BLATS PER LA PART DEL CAPÍTOL DE 1412

INGRESSOS BRUTS	1.781 lb 8 s
COSTOS	100 lb 11 s
INGRESSOS FINALS NETS	1.680 lb 17 s

INGRESSOS DE 1414¹²³

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Bernat Mestre Bartomeu Soler	300 lb	150 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Nicolau Calafat Ramon Mager Ramon Sabater Pere Sabater Llorenç Mercader, tots del Valldemossa	47 lb	23 lb 10 s
Esporles	Jaume Negre Pere Ferran Bartomeu Mager	32 lb	16 lb
Valldemossa	Nicolau Calafat Arnau Mestre Pere Sabater	50 lb	25 lb
Sóller	Antoni Font Antoni Frontera Jaume Tries Bartomeu Frontera	67 lb	50 lb 5 s
Bunyola	Bartomeu Soler Antoni Domènec	38 lb	19 lb
Alcúdia	Guillem Sitges Bernat Totxo de Pollença Antoni Morell d'Alcúdia	305 lb	152 lb 10 s
SUMA TOTAL		539 lb	286 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Pons Bernat Mascaró	60 lb	30 lb
Robines, Sencelles i Alaró	Antoni Mascaró Bartomeu Bastard Pere Far de Robines	500 lb	250 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Procurats i rebuts per Joan Provençal		Forment: 105 qr 5 barc Tosseta: 23 qr 3 alm Ordi: 153 qr 1 barc 3 alm Faves: 6 qr 1 barc Guixes: 5 alm Llenties: 2 alm Ciurons: 1 alm
Cavalleria de na Bausana	Antoni Ramonell		15 lb 1 s
SUMA TOTAL		560 lb	295 lb 1 s
PLA			
Sineu i Sant Joan	Procurats per Pere Mayrata per la part comuna		Forment: 163 qr 3 barc Tosseta: 140 qr 1 barc Ordi: 195 qr 3 barc Faves: 6 qr 1 barc Llenties: 1 barc Ciurons: 2 alm Guixes: 3 barc 1 alm
Petra	Rebuts i procurats per Francesc Gibert		Forment: 126 qr Xexa: 77 qr 3 barc Ordi: 130 qr 3 barc Faves: 1 qr 3 barc 4 alm Llenties: 1 alm Guixes: 1 alm
Sant Martí de Mianes	Arnau Sureda	25 lb	18 lb 15 s
Porreres	Rebuts i procurats per mossèn Ramon Nicolau		Forment: 150 qr 4 barc 3 alm Xexa: 36 qr Ordi: 209 qr

¹²³ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 2-16v, 24-24v, 27-29, 35v, 37, 41v-42, 44-45

			Faves: 3 qr 3 barc Guixes: 3 alm Llenties: 2 alm
SUMA TOTAL		25 lb	18 lb 5 s
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Pere Guerrer Joan Guerrer Marti Guerrer	330 lb	165 lb
Felanitx	Pere Vicenç i sa muller	235 lb	117 lb 10 s
Santanyí	Joan de Saler Bartomeu Sala de Ciutat Bartomeu d'Olives de Sóller Pere Pons de Santa Maria	220 lb	110 lb
Campos	Llevats i procurats per Antoni Nicolau de Porreres		Forment: 152 qr Ordi: 164 qr 5 barc Faves: 1 qr
SUMA TOTAL		785 lb	392 lb 10 s
SUMA TOTAL INGRESSOS BRUTS		2.209 lb	1.141 lb 1 s

Compte dels blats, llegums d'Inca, Selva, Campanet i d'Uyalfas per la part de l'honorat Capítol, procurats i rebuts per mossèn Joan Provençal al 1414

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	205 qr 5 barc
Tosseta	23 qr 3 alm
Ordi	153 qr 1 barc 3 alm
Faves	6 qr 1 barc
Guixes	5 alm
Llenties	2 alm
Ciurons	1 alm

Vendes fetes per Joan Provençal dels blats i llegums d'Inca, en la mateixa parròquia

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
8 de gener a 8 de febrer	201 qr 3 barc	17 s	85 lb 12 s 9 d
	51 qr 3 barc	18 s	33 lb 3 s 6 d
Abril	36 qr	20 s	18 lb
	64 qr 4 barc	18 s	29 lb 2 s
Maig	48 qr 5 barc	18 s	21 lb 19 s 6 d
Doni per minves	8 qr 1 barc		
SUMA TOTAL			187 lb 17 s 9 d

Venda de tosseta d'Inca, feta per Joan Provençal

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Maig	43 qr 3 barc	20 s	21 lb 15 s
Dona per minves	2 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			21 lb 15 s

Venda de l'ordi d'Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs, feta per Joan Provençal

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
	24 qr	6 s	3 lb 18 s
12 de febrer al març	275 qr 3 barc	6 s	41 lb 6 s 6 d
Per minves	7 qr		
SUMA TOTAL			45 lb 4 s 6 d

Venda de llegums del dit lloc

Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
12 qr 2 barc de faves	12 s	3 lb 14 s
1 barc 4 alm de guixes	10 d per almud	4 s 2 d
5 alm de lleties	10 d per almud	2 s 1 d
3 alm de ciurons	12 d per almud	1 s 6 d
SUMA TOTAL		4 lb 1 s 9 d

Compte dels blats i llegums de Sineu i Sant Joan per la part comuna, rebuts i procurats per Pere Mayrata en 1414

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	163 qr 3 barc
Tosseta	140 qr 1 barc
Ordi	195 qr 3 barc
Faves	6 qr 1 barc
Lleties	1 barc
Ciurons	2 alm
Guixes	3 barc 1 alm

Vendes de llegums i forment de Sineu i Sant Joan, fetes per Pere Mayrata

Lloc de venda	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
Inca	6 qr 1 barc de faves	4 d per almud	3 lb 5 s
	3 barc de guixes	8 d una partida	
		9 d una altra partida	14 s
En la botiga de Sineu	2 qr de forment	17 s	1 lb 14 s
	2 qr de tosseta	21 qr	2 lb 2 s
Per vendre en la fira de Sineu	1 qr de tosseta		10 s 6 d
En la botiga de Sineu	3 qr d'ordi	17 s	1 lb 1 s
SUMA TOTAL			9 lb 6 s 6 d

Trameses fetes de Pere Mayrata a Guillem Seguí, les quals prenen 165 qr 3 barc de forment, les quals ha venut i donat així:

data	Comprador	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
6 de març		2 qr 4 barc 3 alm	21 s	2 lb 17 s 9 d
2 a 8 de juliol		22 qr	20 s	32 lb
9 de juliol a 7 d'agost		104 qr 3 barc	18 s	94 lb 1 s
	Llorenç Serrallí	3 barc	18 s	9 d
	Llorenç Serrallí	2 qr 3 barc	13 s	1 lb 12 s 6 d
	Pere Domingo per manament del Capítol, les quals dona per anar al fossar en pa pastat	2 qr		
	Joan Riera pels seus treballs	12 qr		
Per minves i porgueres		9 qr 1 barc 3 alm		
SUMA TOTAL				131 lb 10 s 3 d

Trameses de tosseta fetes per Pere Mayrata a Guillem Seguí, les quals va vendre a la quartera així com segueix

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
22 de maig a 15 de juny	119 qr 4 barc	23 s	137 lb 12 s 4 d
21 de juny	17 qr 4 barc	22 s	19 lb 8 s 8 d
Doni per minves i porgueres	6 qr 5 barc		
SUMA TOTAL			155 lb 1 s

Trameses d'ordi fetes per Pere Mayrata a Guillem Seguí, que va vendre a la quartera així

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
21 de maig a 3 de juny	51 qr 1 barc	8 s 6 d	21 lb 14 s 11 d
5 a 29 de juny	127 qr 4 barc	10 s	63 lb 16 s 8 d
SUMA TOTAL			84 lb 10 s 19 d

Compte dels blats i llegums de Petra per la part comuna, rebuts i procurats per Francesc Gibert al 1414

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	126 qr
Tosseta	77 qr 3 barc
Ordi	130 qr
Faves	1 qr 3 barc 4 alm
Llenties	1 alm
Guixes	1 alm

Va rebre Guillem Seguí de part de Francesc Gibert, prevere collidor i llevador dels delmes dels blats de Petra, 126 qr de forment, les quals va vendre de la següent manera en la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
11 d'octubre a 14 de febrer	74 qr 4 barc 4 alm	19 s	71 lb 9 d
12 a 27 de febrer	43 qr 1 barc 2 alm	20 s	43 lb 4 s 5 d
Doni per minves, porgueres i solatges de sitges	8 qr		
SUMA TOTAL			114 lb 5 s 2 d

També va rebre 76 qr 3 barc de tosseta, que va vendre així com segueix

data	quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
11 d'octubre	2 qr 1 barc 2 alm	22 s	2 lb 8 s 10 d
12 a 22 d'octubre	2 qr	21 s	2 lb 3 s
12 de novembre a 28 de desembre	69 qr 5 barc	21 s	72 lb 6 d
Doni per minves i porgueres	4 qr 2 barc 4 alm		
SUMA TOTAL			76 lb 12 s 4 d

Venda de 130 qr 3 barc d'ordi de Petra, feta per Guillem Seguí

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
4 a 7 d'octubre	5 qr 4 barc	6 s 6 d	1 lb 16 s 10 d
30 d'octubre a 21 de febrer	57 qr 4 barc 2 alm	7 s	20 lb 4 s
21 de febrer a 4 de març	56 qr 3 barc	6 s 6 d	18 lb 7 s 3 d
Se perdé en lo graner de n'Alfonso	2 qr 2 barc		
Doni per minves i porgueres	8 qr 1 barc 4 alm		
SUMA TOTAL			49 lb 8 s 1 d

Compte dels blats i llegums de Campos, procurats i llevats per Antoni Nicolau de Porreres, per la part del Capítol del 1414

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	152 qr
Ordi	164 qr 5 barc
Faves	1 qr

Guillem Seguí va rebre, d'Antoni Nicolau, 152 qr de forment per la part del Capítol, de Campos, les quals va vendre així com segueix

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
11 a 29 de gener	137 qr 4 barc	18 s	123 lb 18 s
Doni a Antoni Cellent per sos treballs com anà a Campos per rebre los blats del delme de Campos i trametre'ls a Ciutat	1 qr		
Doni per minves i porgueres	13 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			123 lb 18 s

Antoni Nicolau entrega 164 qr 5 barc d'ordi de Campos per la part del Capítol, a Guillem Seguí, el qual va vendre de la següent manera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
16 de novembre a 29 de desembre	155 qr 1 barc	7 s	53 lb 6 s
Doni per minves i porgueres	9 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			53 lb 6 s

Compte dels blats i llegums de Porreres, procurats i llevats per mossèn Ramon Nicolau, per la part del Capítol

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	150 qr 4 barc 3 alm
Tosseta	36 qr
Ordi	209 qr
Faves	3 qr 3 barc
Guixes	2 alm
Llenties	3 alm

Rebé Guillem Seguí de Ramon Nicolau 153 qr 1 barc 3 alm de forment de Porreres de la part del Capítol, que va vendre de la següent manera

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
11 a 15 de març	32 qr 2 barc	20 s	32 lb 6 s 8 d
23 de març a 6 d'abril	106 qr 1 barc	21 s	111 lb 9 s 6 d
Doni i pagui a Guillem Cros, prevere beneficiat a Montuïri, cada any el Capítol li dona de cens per l'alqueria de la Bisbal	6 qr		
Doni per minves i porgueres	8 qr		
SUMA TOTAL			143 lb 16 s 2 d

Venda de 36 qr de tosseta de Porreres

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
11 de març	6 qr 3 barc	23 s	8 lb 12 s 6 d
14 a 24 de març	26 qr 3 barc 3 alm	22 s 6 d	29 lb 18 s 1 d
Doni per minves i porgueres	1 qr		
SUMA TOTAL			38 lb 10 s 7 d

Venda de 209 qr d'ordi de Porreres que va vendre en Guillem Seguí

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
8 a 12 de març	20 qr	7 s 6 d	7 lb 10 s
21 de març a 6 d'abril	70 qr 3 barc	7 s	24 lb 13 s 6 d
19 d'abril	5 qr	9 s	2 lb 5 s
20 a 29 d'abril	16 qr	8 s 6 d	6 lb 16 s
30 d'abril a 17 de maig	76 qr 5 barc	8 s	30 lb 14 s 8 d
Vené Ramon Nicolau a D. Joan Prades	4 qr	6 s	1 lb 6 s
Doni per minves i porgueres	16 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			73 lb 5 s 6 d

DESPESES¹²⁴ PER LA PART DEL CAPÍTOL DE 1414

CONCEPTE	COST
<p>Missions fetes per Joan Provençal en 1414 per llevar i procurar lo delme dels blats d'Inca, Selva, Campanet i d'Uyalfàs per la part del Capítol</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 homes amb tres bèsties per llevar lo delme dels blats de les parròquies dessus dites a° 8 lb cada un: 12 lb - Un home i 1 bèstia qui lleva lo delme dels blats d'Uyalfàs, els aplega: 2 lb 10 s - 2 homes qui llevaven i aplegaven lo delme dels blats de Selva i de Campanet: 2 lb 10 s - Rostoll per empallar totes les sitges en que foren mesos los blats damunt dits: 16 s 9 d - Empallar totes les sitges en les quals foren mesos los blats: 13 s 6 d - A Pere Plomer, corredor de la Cort, per encantar lo delme dels blats, los quals no foren venuts: 1 s - Una senalla de palma per obs de la botiga d'Uyalfàs: 8 d - La botiga de Tomàs Lloret d'Uyalfàs per metre los damunt dits blats: 10 s - Lloguer de la botiga den Blai de Luca de Selva per metre los blats: 7 s 6 d - Lloguer d'una botiga den Jaume Company de Campanet per metre los blats: 5 s - Lloguer de 14 sitges en les quals foren mesos tots los blats a° 5 s cada una: 1 lb 15 s - De port de Ciutat a Inca, mitja quartera 1 barc, sacs per servitud de blats: 2 s - Guix per adobar la botiga d'Inca dels blats amb lo port: 2 s 7 d - 2 estores d'espert amb lo port per servitud dels damunt dits blats: 9 s 6 d - Tots los damunt dits blats, forment, tosseta, ordi de treure de sitges i aportar a la botiga: 3 lb 5 s 6 d - Tots los damunt dits blats de garbellar: 1 lb 15 s 6 d - Per son salari de Joan Provençal, de procurar i administrar tots los damunt dits blats: 5 lb - 10 sacs que trames a Inca per llevar lo delme dels blats a° 9 s per peça: 2 lb 5 s¹²⁵ - ½ qr 1 barc que tramís a Inca a mossèn Joan Provençal: 1 lb - 5 pales de fust que tramís al dit Joan Provençal a° 14 d per peça: 2 s 	38 lb 1 d

¹²⁴ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 25v, 29v-30, 37v, 42v-43, 45v-46, 57

¹²⁵ Missions fetes per Guillem Seguí

<ul style="list-style-type: none"> 11 d - 3 quilmes¹²⁶ per aplegar les llegums dessus dits que tramís a Inca a mossèn Joan Provençal: 4 s 6 d - Tots los blats de mesurar i tornar-los en sitges amb la messió de 2 jorns que hi estiguem: 2 lb 3 s 2 d 	
<p>Missions fetes per Pere Mayrata en 1414 per llevar, procurar lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan per la part del Capítol</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9 sitges en les quals mes tots los dits blats d'empallar i son 2 s per sitja: 18 s - Rostoll per empallar les dites sitges: 18 s - Tots los dits blats de treure-los de botigues, on s'aplegaren tots, metre'ls en sitges: 15 s - Un home i una bestia qui aplega los blats dessus dits: 10 lb - Besties com hi havia pressa de llevar los damunt dits blats: 8 s 6 d - Treure l'ordi de sitges i metre'l en botiga com lo tramès en Ciutat: 10 s - Lo forment de treure de sitges i metre'l en botiga com lo tramès a Ciutat: 12 s - Pel salari de Pere Mayrata: 7 lb 10 s 	22 lb 3 s 6 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí al 1414 dels blats de Sineu i Sant Joan</p> <ul style="list-style-type: none"> - De port 163 qr de forment de Sineu a Ciutat a° 2 s per qr: 16 lb 6 s - Porgar 156 qr de forment a° 2 d per qr: 1 lb 6 s - De port de la botiga a la quartera 153 qr a° 1 d per qr: 12 s 9 d - Mesurar a° 1 d per qr: 12 s 9 d - Venedures a° 2 d per qr: 1 lb 5 s 6 d - De port de Sineu a Ciutat 143 qr 1 barc de tosseta a° 2 s per qr: 14 lb 8 s 4 d - Porgar 137 qr de tosseta a° 2 d per qr: 1 lb 2 s 10 d - De port de la botiga a la quartera a 1 d per qr: 11 s 5 d - Mesurar: 11 s 5 d - Venedures a° 2 d per qr: 1 lb 2 s 10 d - De port de Sineu a Ciutat 192 qr 3 barc d'ordi a° 18 d per qr: 14 lb 8 s 9 d - Porgar 179 qr d'ordi a° 2d per qr: 1 lb 9 s 10 d - De port de la botiga fins a la quartera a° 1 d per qr: 14 s 11 d - Mesurar: 14 s 11 d - Venedures a° 2 d per qr: 1 lb 9 s 10 d 	56 lb 12 s 1 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per llevada dels blats de Petra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 sacs de llana a° 9 s per peça: 13 s 6 d - Pagui a Francesc Gibert per llevar i procurar lo delme de tots los blats de Petra de la part comuna: 8 lb 15 s - A Francesc Gibert per la botiga com aplega tots los damunt dits blats: 10 s - De port de Petra a Ciutat tot lo forment a° de 2 s 4 d per qr: 14 lb 14 s - De port de Petra a Ciutat tota la tosseta a° 2 s 4 d per qr: 9 lb 10 d - De port de Petra a Ciutat l'ordi a° 22 d per qr: 11 lb 19 s 3 d - De port de la botiga a la quartera 118 qr de forment a° 1 d per qr: 9 s 10 d - Porgar a° 2 d per qr: 19 s 8 d - Mesurar a° 1 d per qr: 9 s 10 d - Venedures a° 2 d per qr: 19 s 8 d - Sitges, graners, estores, rostoll, canyes, estaques, empallar amb lo lloguer, treure los blats de les dites sitges, graner, portar-los en botiga i altres missions menudes: 5 lb 3 s 3 d - De port de la botiga a la quartera 73 qr de tosseta a° 1 d per qr: 6 s 1 d - Porgar-la a° 2 d per qr: 12 s 2 d - Mesurar a° 1 d per qr: 6 s 1 d - Venedures a° 2 d per qr: 12 s 2 d - Portar de la botiga a la quartera, porgar, mesurar i vendre 120 qr d'ordi a° 6 d per qr: 3 lb 	58 lb 11 s 4 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per llevada de Campos</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 sacs de doblena i 2 de terna: 1 lb 9 s 6 d 	48 lb 5 s 11 d

¹²⁶ Taleca o sac llarguer que serveix per a tenir i transportar cereal

<ul style="list-style-type: none"> - De lloguer, empallar 10 sitges de Campos en les quals foren mesos tots los dits blats, a° 8 s per sitja: 2 lb - 10 estorins per obs de les dites sitges a° 20 d per peça: 8 s 4 d - De port de Campos fins mar 152 qr de forment i 1 qr de solatge a° 8 d: 5 lb 2 s 2 d - De port de Campos a la mar 168 qr 4 barc d'ordi i 1 qr de solatge a° 6 d: 4 lb 4 s 10 d - Tots los damunt dits blats de treure de les sitges de Campos com los tiràvem a la mar: 14 s 7 d - Costaren de nolit de Campos fina a la portella 152 qr de forment a° 6 d: 3 lb 16 s - Descarregar, mesurar i canalles amb aquell descarregaven: 13 s 8 d - De port de la portella a la quartera per metre'l en sitges a 2 d: 1 lb 5 s 4 d - Costaren de nolit de Campos fins a la portella 165 qr d'ordi a° 5 d: 3 lb 8 s 6 d - Descarregar i mesurar-lo: 10 s 6 d - De port de la portella a la quartera per metre'l en sitges: 1 lb 5 s - De nolit, de port del moll fins a la casa del procurador, mig sac de solatge de forment i mig sac de solatge d'ordi, els quals mescli amb les porgueres: 1 s 2 d - Blats, faves d'aplegar i de procurar: 10 lb - Lloguer de 3 sitges en que es meteren los dits blats a° 10 s per sitja: 1 lb 10 s - Empallar 3 sitges: 15 s - Rostoll, canyes, estaques per les dites sitges: 12 s - Tot lo dit forment i tot l'ordi de treure de les sitges i aportar-lo en botiga: 2 lb 17 s - Porgar 138 qr de forment a° 2 d: 1 lb 3 s - De port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures 137 qr: 2 lb 5 s 8 d - Porgar, port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures 155 qr d'ordi: 3 lb 17 s 6 d 	
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats de Porreres de 1414</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 sacs de llana de doblena i 2 sacs de la de terna: 1 lb 10 s - Tots los blats del delme de Porreres i de llevada: 10 lb - A mossèn Ramon Nicolau per sos treballs de procurar tots los dessús dits blats: 2 lb 10 s - Lloguer i empallar amb lo rostoll en que meteren tots los blats en 10 sitges: 2 lb 7 s 6 d - 11 estorins los quals foren mesos en les dites sitges a° 20 d per peça: 9 s 2 d - Tots los dits blats de mesurar, tornar-los en sitges amb la messió de 2 jorns que feu mossèn Padriga i Guillem Seguí: 2 lb 4 s 6 d - De port de Porreres a Ciutat, 36 qr de tosseta a° 22 d per qr:: 3 lb 6 s - De port de Porreres a Ciutat, 153 qr 1 barc 3 alm de forment a° 22 d per qr: 14 lb 11 d - De port de Porreres a Ciutat, 205 qr d'ordi a° 18 d per qr: 15 lb 7 s 6 d - De port de Porreres a Ciutat, 3 qr 3 barc de faves: 8 s 5 d - Porgar 145 qr de forment a° 2 d per qr: 1 lb 4 s 2 d - De port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 139 qr de forment: 2 lb 6 s 4 d - Porgar, de port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 34 qr de tosseta: 17 s - Porgar, de port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 188 qr d'ordi: 4 lb 14 s 	61 lb 7 s 6 d
A 26 d'abril, als portadors de lletres que anaven a les parròquies de fora la Ciutat a tothom que volgués comprar delmes dels blats fossen lo segon dia de maig a la plaça de Sant Andreu	11 s 3 d
29 lletres les quals tramis a cadascuna de les parròquies de fora que publiquessin en les troncs i fessin crides per tothom qui volgués comprar los delmes dels blats que fossen a la plaça de Sant Andreu a Ciutat	5 s
A Petro Verger per metre los bancs i tapits a la plaça de Sant Andreu com venem los delmes	8 d
A 23 de juny, pagui a Nicolau de Marí per raó d'una botiga que li llogui per un metre los blats dels Capítol	3 lb 10 s
COSTOS FINALS	289 lb 7 s 4 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL BLAT PER LA PART DEL CAPITOL DE L'ANY 1414

INGRESSOS BRUTS FINALS	2.453 lb 10 s 2 d
COSTOS TOTALS	289 lb 7 s 4 d
INGRESSOS NETS TOTALS	2.164 lb 2 s 10 d

INGRESSOS CAPITULARS DE L'ANY 1415¹²⁷

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Huguet Llops Antoni Messaguay	166 lb	83 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Les 3 parròquies	Joan Simoní Pere Torres Pere de Vic	26 lb	13 lb
Esporles	Guillem Desportell	11 lb	5 lb 10 s
Valldemossa	Ramon Desplà Nicolau Calafat	35 lb 10 s	17 lb 15 s
Sóller	Antoni Font prevere Jaume Arbona fill de Jaume Arbona Antoni Ribes	33 lb	24 lb 15 s
Bunyola	Bartomeu Soler Gabriel Arbona	27 lb	13 lb 10 s
Alcúdia	Pere Ròpia Antoni Frontera Bartomeu Escurs Bartomeu Frontera Bernat Rotlan Francesc Ros Jaume Tria	230 lb	115 lb
SUMA TOTAL		362 lb	199 lb 10 s
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Ponts Bernat Mascaró Francesc Mascaró Guillem Caselles	74 lb	37 lb
Robines, Alaró i Sencelles	Bartomeu Miralles Berenguer Terrassa Ponset Osona Andreu Ferrer	400 lb	200 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Miquel Mateu Leonard Ferrer Andreu Ferrer	550 lb	275 lb
Cavalleria de na Bausana	Miquel Bestard Miquel Bestard i llurs mullers		33 lb
SUMA TOTAL		1.024 lb	545 lb
PLA			
Sineu i Sant Joan	Procurats per Bernat Pocoví		Forment: 117 qr Tosseta: 189 qr 5 barc 3 alm Ordi: 151 qr 5 abrc Faves: 1 qr 3 barc Guixes: 4 barc 3 alm Llenties: 1 alm Ciurons: 2 alm

¹²⁷ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 2-16, 17v-19, 25v-27

Petra	Rebuts i procurats per mossèn Francesc Gibert		Forment: 116 qr 3 barc Tosseta: 58 qr 3 barc Ordi: 95 qr
Sant Martí de Mianes	Andreu Sureda	20 lb	15 lb
Porreres	Andreu Riera Ponç Valls Bartomeu Trobat Julià Riera	320 lb	160 lb
SUMA TOTAL		340 lb	175 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Joan Guerrer Miquel Gomila Andreu Sansó Bartomeu Campllonch Bernat Nadal Joan Sala	305 lb	152 lb 10 s
Felanitx	Pere Vicens i sa muller Bernat Sala	150 lb	75 lb
Santanyí	Jaume Sbert Gabriel Riera Guillem Reial	88 lb	44 lb
Campos	Francesc Bru Antoni Mut <i>pus jove</i> Miquel des Puig notari	210 lb	105 lb
SUMA TOTAL		753 lb	376 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL		2.645 lb	1.379 lb

Compte dels blats i llegums de Sineu i Sant Joan per la part comuna rebuts i procurats per Bernat Pocoví al 1415

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	117 qr
Toseta	139 qr 5 barc
Ordi	151 qr 5 barc
Faves	1 qr 3 barc
Guixes	4 barc 3 alm
Ciurons	2 alm
Llenties	1 alm

Vendes de l'ordi i llegums del dit lloc, fetes per Bernat Pocoví, en la vela de Sineu

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
18 d'octubre a 8 de gener	82 qr 3 barc	10 s	41 lb 5 s
13 de gener a 13 de febrer	62 qr 3 barc	11 s	34 lb 7 s 6 d
	4 barc 3 alm de guixes	8 d per almud	18 s
	2 alm de ciurons	12 d per almud	2 s
	1 alm de llenties	12 d per almud	12 d
SUMA TOTAL			77 lb 3 s 6 d

Trameses fetes per Bernat Pocoví i vendes fetes per Guillem Seguí del delme dels blats de Sineu i Sant Joan per la part comuna al 1415. Les tramet a:

- Mossèn Pere Felotxa: 13 qr 3 barc de forment
- Mossèn Francesc Vallariola: 18 qr 3 barc de forment
- Mossèn Nicolau Rosell: 6 qr 3 barc de forment
- Mossèn Joan sa Plana: 20 qr de forment
- Misser Llorenç Serrallí: 15 qr de forment
- Guillem Seguí: 14 qr 3 barc de forment
- Joan Riera notari: 12 qr de forment
- Guillem Seguí: 20 qr, les quals va vendre així com segueix:

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
31 de gener a 17 de febrer	13 qr	23 s	14 lb 19 s
	4 qr 5 barc 3 alm	22 s	5 lb 8 s 2 d
Doni a en Miró per sos treballs	1 qr		
Per minves i porgueres	1 qr 3 alm		
SUMA TOTAL			20 lb 7 s 2 d

Trameses fetes de tosseta per Bernat Pocoví a Guillem Seguí i les seves vendes a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
18 de maig a 8 de juny	149 qr 4 barc	20 s	149 lb 13 s 4 d
Doni per minves i porgueres	7 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			149 lb 13 s 4 d

Compte de los blats i llegums de Petra per la part comuna, procurats i rebuts per Francesc Gibert al 1415

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	116 qr 3 barc
Toseta	58 qr 3 barc
Ordi	95 qr

Rebi, Guillem Seguí, de Francesc Gibert 116 qr 3 barc de forment, pertanyents al Capítol, les ha venut així en la quartera

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
28 de desembre a 4 de gener	17 qr 1 barc	19 s	16 lb 6 s 2 d
23 a 26 de gener	32 qr 1 barc 3 alm	20 s	32 lb 5 s
26 de febrer	17 qr	21 s	17 lb 17 s
3 a 13 de març	41 qr 3 barc	20 s 6 d	42 lb 10 s
Doni per minves i porgueres	8 qr 3 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			108 lb 18 s 2 d

Venda de la tosseta de Petra per part de Guillem Seguí

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
31 de gener	12 qr 2 barc	21 s	12 lb 19 s
14 de març	30 qr	21 s	33 lb
2 d'abril	4 qr	21 s	4 lb 6 s
7 d'abril	8 qr 2 barc	21 s	8 lb 15 s
Doni per minves i porgueres	3 qr 5 barc		
SUMA TOTAL			59 lb 10 s

Venda de l'ordi de Petra

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
8 a 25 de novembre	44 qr 3 barc	10 s	22 lb 5 s
3 de gener a 11 de febrer	44 qr 1 barc	12 s	26 lb 10 s
Doni per minves i porgueres	6 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			48 lb 15 s

DESPESES¹²⁸ DEL DELME DEL BLAT DE 1415 PER LA PART DEL CAPÍTOL

CONCEPTE	COST
Messions fetes per Bernat Pocoví per llevar i procurar lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan <ul style="list-style-type: none"> - 1 home i ½ i 1 bestia i mitja per llevar lo delme dels blats: 7 lb 10 s - Llevar los homes amb les besties que llogaven com havia pressa: 30 s - Empallar 7 sitges i mitja a° 2 s per sitja: 15 s - Treure lo forment de les sitges i metre'l en botiga: 11 s - Ordi de treure de sitges i metre'l en botiga: 12 s - Porgar 145 qr d'ordi: 12 s 6 d - Tosseta de treure de sitges i metre'l en botiga: 12 s 6 d - Lo salari den Bernat Pocoví 	20 lb 8 s
Messions fetes per Guillem Seguí del delme dels blats de Sineu i Sant Joan <ul style="list-style-type: none"> - De port 20 qr de forment fins a la Ciutat a° 2 s per qr: 9 lb - Porgar 18 qr de forment a° 2 d per qr: 3 s 2 d - De port de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 1 s 6 d - Costaren de mesurar a° 1 d per qr: 1 s 6 d - Venedures a° 2 d per qr: 3 s 6 d - De port de Sineu a Ciutat 157 qr de tosseta a° 2 s per qr: 15 lb 14 s - Porgar 150 qr a° 2 d per qr: 1 lb 5 s - De port de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 12 s 6 d - Mesurar a° 1 d per qr: 12 s 6 d - Venedures a° 2 d per qr: 1 lb 5 s 	21 lb 18 s 6 d
Messions fetes per Guillem Seguí per llevada de tots los blats de Petra <ul style="list-style-type: none"> - A Francesc Gibert per llevar tots los blats: 8 lb 15 s - A Francesc Gibert per lloguer d'una botiga en la qual s'aplegaren tots los blats per la part del Capítol: 10 s - Lloguer de les sitges en que mis tots los dessús dits blats: 1 lb 4 s - Rostoll per empallar totes les dites sitges: 11 s 8 d - Costaren les dites sitges d'empallar: 13 s 4 d - Canyes i estaques i joncs per obs de les sitges: 2 s - De port de Petra a Ciutat 116 qr 3 barc de forment a° 2 s per qr: 13 lb 11 s 10 d - Treure les dites quarteres de forment de les sitges i portar-les en botiga: 1 lb 6 s - Porgar 108 qr de forment a° 2 d per qr: 18 s - De port de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 9 s - Mesurar i venedures a° 3 d per qr: 1 lb 7 s - De port de Petra a Ciutat 95 qr d'ordi i metre en sitges a° 22 d per qr: 8 lb 14 s 2 d - Treure les 95 qr de les sitges i metre en botiga: 1 lb 2 d - Porgar 89 qr d'ordi a° 2 d per qr, portar-les de la botiga a la quartera a° 1 d per qr, mesurar i venedures a° 3 d per qr: 2 lb 4 s 6 d - De port de Petra a Ciutat 59 qr 3 barc de tosseta a° 2 s 4 d per qr: 6 lb 16 s 6 d - Treure dita tosseta de sitja i portar-la en botiga: 11 s 2 d - Porgar 54 qr 3 barc a° 2 d per qr: 9 s 1 d - De port de la quartera a la botiga a° 1 d per qr: 4 s 6 d - Mesurar i venedures a° 3 d per qr: 13 s 7 d 	50 lb 1 s 6 d
A 25 d'abril, als portadors de lletres qui anaven a les parròquies de fora de la Ciutat, que tothom qui volgués comprar delmes dels blats que fossem lo primer diumenge de maig a Sineu	11 s 3 d
Per lloguer d'una bèstia en la qual cavalca un dels corredors que encantaven los delmes a Sineu	6 s
A en Petro Verger per metre los bancs i tapits a la plaça del Pa per tenir dos encants dels dits delmes	8 d
A Pere Mayrata que ha despès com feu les vendes dels blats de Sineu lo primer diumenge de maig entre una vedella, pa, vi i altres coses necessàries	3 lb
Messions fetes per Bernat Pocoví en l'obra de l'alberg de Sineu del Capítol <ul style="list-style-type: none"> - 6 somades descord per fer lo sòtil de la despena: 1 lb 10 s - 4 qr de calç a 18 d per qr: 6 s - 4 somades de grava: 2 s - 5 qr de guix: 2 lb 10 s - 2 somades de canyes per l'obra: 8 s - 13 lb d'almanguena¹²⁹: 4 s 4 d 	19 lb 2 s 6 d

¹²⁸ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 19v, 20-20v, 27v-28v, 44, 47v-48

-	Lo mestre que feu l'obra: 15 s	
-	Obra del menjador: 1 lb 5 s	
-	3 qr 4 barc de guix i lo port: 1 lb 16 s 8 d	
-	12 lb d'almanguena: 4 s	
-	Mestre que feu obra al menjador: 7 s	
-	Per mon salari de Guillem Segui de 13 jorns: 5 lb 17 s	
-	2 llibres de retiment de comptes i un escrits de deutes: 1 lb 2 s 6 d	
-	Escriure los presents 2 llibres damunt dits: 2 lb 15 s	
COSTOS TOTALS		115 lb 15 s 9 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DELS BLATS PER LA PART DEL CAPÍTOL DEL 1415

INGRESSOS BRUTS	1.843 lb 7 s 4 d
COSTOS	115 lb 15 s 9 d
INGRESSOS NETS FINALS	1.727 lb 11 s 7 d

¹²⁹ Peròxid de ferro aluminós; mescla natural d'alúmina i terra amb òxid vermell de ferro; cast. *almagre*, *almazarrón*.

INGRESSOS 1416¹³⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Gabriel Montblanc hostaler Bartomeu Vallespir d'Inca	211 lb	105 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Pere Mates Antoni Creus de Bunyola Antoni Fuyós	36 lb	18 lb
Valldemossa	Ramon Despla Ramon Mag	37 lb	18 lb 10 s
Sóller	Francesc Jordi Francesc Bisbal Joan Piquer	75 lb	61 lb 5 s
Bunyola	Guillem Castelló Bernat Moragues	45 lb	22 lb 10 s
Alcúdia	Rebuts i procurats per Arnau Castell		Forment: 192 qr Tosseta: 2 qr Ordi: 57 qr Mestall: 6 qr 3 barc Faves: 6 qr 5 barc 3 alm Guixes: 1 barc 1 alm Llenties: 3 alm Ciurons: 2 alm
SUMA TOTAL		193 lb	120 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Mates Guillem Armengol Bernat Mascaró Guillem Caselles Nicolau Fontcoberta	80 lb	40 lb
Robines, Sencelles i Alaró	Bartomeu Miralles Guillem Ponts Pere Ponts Antoni Guitard Nadal Joan Guillem Palou	530 lb	265 lb
Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs	Miquel Mateu Bartomeu Vallespir Leonard Ferrer Guillem Montpeller, tots d'Inca Andreu Ferrer de Robines	612 lb	306 lb
Cavalleria de na Bausana	Antoni Esteve sabater i sa muller Arnau Fiol de Robines		14 lb 10 s
SUMA TOTAL		1.222 lb	625 lb 10 s
PLA			
Sineu i Sant Joan	Rebuts i procurats per Bernat Pocoví		Forment: 150 qr 1 barc 3 alm Tosseta: 209 qr Ordi: 206 qr 5 barc 3 alm Faves: 2 qr 2 barc 1 alm Guixes: 1 qr 1 barc 3 alm Ciurons: 1 barc 1 alm Llenties: 2 alm
Petra	Rebuts i procurats per Francesc Gibert prevere		Forment: 176 qr Tosseta: 67 qr Ordi: 127 qr 3 barc Faves: 2 barc 1 alm
Sant Martí de Mianes	Arnau Sureda	20 lb	15 lb

¹³⁰ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 1-15, 16v-18, 24-25v, 30-30v, 32v-33v, 35-36

Porreres	Rebuts i procurats per mossèn Ramon Nicolau		Forment: 187 qr Tosseta: 51 qr Ordi: 237 qr 3 barc Faves: 1 qr 5 alm Guixes: 4 alm
SUMA TOTAL		20 lb	15 lb
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Arnau Sureda	360 lb	180 lb
Felanitx	Rebuts i procurats per Marti Gil		Forment: 109 qr Ordi: 99 qr 4 barc 3 alm Faves: 2 barc
Santanyí	Jaume Ballester	175 lb	87 lb 10 s
Campos	Pere Valls i sa mare i sa muller	236 lb	118 lb
SUMA TOTAL		771 lb	385 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL		2.417 lb	1.251 lb 15 s

Compte dels blats i llegums de Sineu i Sant Joan per la part comuna, rebuts i procurats per Bernat Pocoví al 1416

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	150 qr 1 barc 3 alm
Tosseta	209 qr
Ordi	206 qr 5 barc 3 alm
Faves	2 qr 2 barc 1 alm
Guixes	1 qr 1 barc 3 alm
Ciurons	1 barc 1 alm
Llenties	2 alm

Vendes de l'ordi fetes per Bernat Pocoví

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
5 de desembre a 1 de març	90 qr	7 s 6 d	33 lb 15 s
4 de març a 1 de juny	81 qr 5 barc	7 s	28 lb 12 s 10 d
Doni per minves i porgueres	4 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			62 lb 7 s 10 d

Trameses d'ordi fetes per Bernat Pocoví a Guillem Seguí del delme de Sineu i Sant Joan, que ven a la quartera així com segueix

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
12 a 22 de maig	28 qr 2 barc	8 s	11 lb 6 s 8 d
Doni per minves i porgueres	1 qr		
SUMA TOTAL			11 lb 6 s 8 d

Vendes de llegums fetes per Bernat Pocoví

Quantitat	Preu quartera	Ingressos
2 qr 1 barc 3 alm de faves	18 s	2 lb 6 d
1 qr 1 barc 3 alm de guixes	18 s	1 lb 2 s 6 d
SUMA TOTAL		3 lb 3 s

Compte dels blats i llegums de Petra per la part comuna, rebuts i procurats per mossèn Francesc Gibert al 1416

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	176 qr
Toseta	67 qr
Ordi	127 qr 3 barc
Faves	2 barc 1 alm

Venda de forment del dit lloc, feta per Guillem Seguí, a la quartera

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
19 a 30 de desembre	18 qr 1 barc	13 s	11 lb 16 s 2 d
15 de gener a 24 de febrer	78 qr	13 s	50 lb 14 s
30 d'abril a 6 de maig	3 qr 2 barc	11 s	1 lb 16 s 8 d
8 a 15 de maig	23 qr 2 barc	10 s	11 lb 13 s 4 d
22 de maig a 7 de juny	23 qr 2 barc	12 s	14 lb
8 a 17 de juny	18 qr	11 s	9 lb 18 s
Doni per minves i porgueres	11 qr		
SUMA TOTAL			99 lb 18 s 2 d

Venda de la tosseta a la quartera

data	Quantitat	Preu de la quartera	Ingressos
15 d'octubre a 6 de març	20 qr	16 s	16 lb
19 de març a 12 de maig	43 qr 2 barc	15 s	32 lb 10 s
Doni per minves i porgueres	3 qr		
SUMA TOTAL			48 lb 10 s

Venda de l'ordi de Petra feta per Guillem Seguí a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
20 d'octubre a 13 de desembre	31 qr	8 s	12 lb 12 s
2 a 20 de gener	40 qr 3 barc	8 s	17 lb 4 s 3 d
30 de gener a 18 de febrer	47 qr 1 barc	8 s	18 lb 17 s 4 d
Doni per minves i porgueres	8 qr 2 barc		
	2 barc 1 alm i ½ de faves	8 d per almud	9 s
SUMA TOTAL			49 lb 2 s 7 d

Compte del delme dels blats de la parròquia d'Alcúdia, rebuts i procurats per Arnau Castell al 1416

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	192 qr 1 barc
Tosseta	2 qr
Mestall	6 qr 3 barc
Ordi	57 qr
Faves	6 qr 5 barc 3 alm
Guixes	1 barc 1 alm
Llenties	3 alm
Ciurons	2 alm

Venda del forment i la tosseta del dit lloc feta per Guillem Seguí a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
20 de 28 d'octubre	4 qr 4 barc	14 s	3 lb 5 s 4 d
31 d'octubre a 18 de novembre	79 qr 5 barc	13 s 6 d	53 lb 17 s 10 d
24 de novembre a 4 de desembre	67 qr	14 s	46 lb 18 s
15 a 22 de desembre	26 qr 2 barc	14 s	17 lb 2 s 4 d
Doni per minves i porgueres	14 qr		
	2 qr de toseta	16 s	1 lb 9 s 4 d
SUMA TOTAL			122 lb 12 s 10 d

Venda de l'ordi

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
12 de 20 d'octubre	53 qr 2 barc	8 s	21 lb 6 s 8 d
Doni per minves i porgueres	3 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			21 lb 6 s 8 d

Venda de mestall

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
13 d'octubre	4 qr 3 barc	10 s	2 lb 5 s
16 d'octubre	1 qr 5 barc	8 s	14 s 8 d
Doni per minves i porgueres	1 barc		
SUMA TOTAL			2 lb 19 s 8 d

Venda de faves i guixes

Faves	2 barc 3 alm	4 s	10 s
Guixes	1 barc i 1 alm i ½	8 d per almud	5 s
SUMA TOTAL			15 s

Compte dels blats de la parròquia de Felanitx, per la part del Capítol, rebuts i procurats per Martí Gil al 1416

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	109 qr 1 barc 3 alm
Ordi	99 qr 4 barc 3 alm
Faves	2 barc

Venda del forment del dit lloc

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
22 de febrer a 4 de març	34 qr	13 s	22 lb 2 s
6 a 22 de març	64 qr 1 barc	12	28 lb 10 s
16 de març	5 qr 2 barc	11 s	2 lb 18 s 8 d
Doni per minves i porgueres	5 qr 4 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			53 lb

Venda de l'ordi i faves d'Alcúdia

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
23 de febrer a 4 de març	96 qr 3 barc	8 s	38 lb 12 s
Doni per minves i porgueres	3 qr 1 barc 3 alm		
	2 barc de faves	4 s	8 s
SUMA TOTAL			39 lb

Compte dels delme dels blats de Porreres per la part del Capítol, rebuts i procurats per mossèn Ramon Nicolau al 1416

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	187 qr
Tosseta	51 qr
Ordi	237 qr 3 barc
Faves	1 qr 5 alm
Guixes	3 alm

Venda del forment

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
2 a 8 de gener	21 qr 1 barc	14 s	14 lb 16 s 4 d
Doni per minves i porgueres	1 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			14 lb 16 s 4 d

Venda de la tosseta

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
12 de maig a 28 de juny	51 qr 1 barc 3 alm	15 s	38 lb 8 s 9 d
Doni per minves i porgueres	2 qr 4 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			38 lb 8 s 9 d

Venda de l'ordi i llegums

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
19 de setembre a 6 de maig	220 qr 4 barc	8 s	88 lb 5 s 4 d
Doni per minves i porgueres	18 qr 2 barc		
	1 qr 5 alm de faves	4 s per barc	1 lb 6 s
	4 alm i ½ de guixes	8 d per alm	3 s
SUMA TOTAL			89 lb 14 s 4 d

DESPESES¹³¹

CONCEPTE	COST
Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan <ul style="list-style-type: none"> - De port de Sineu a Ciutat 30 qr d'ordi a° 18 d per qr: 2 lb 5 s - Porgar 28 qr 3 barc d'ordi a° 2 d per qr: 4 s 9 d - De port de la botiga a la quartera a° 1 d per qr: 2 s 4 d - Mesurar: 2 s 4 d - Venedures a° 2 d per qr: 4 s 9 d 	2 lb 18 s 2 d
Missions fetes per Bernat Pocoví per llevar i procurar lo delme dels blats de Sineu i Sant Joan <ul style="list-style-type: none"> - Un hom més una bèstia per aplegar i llevar lo delme dels blats: 10 lb - Un hom més una bèstia per un mes qui estira los blats: 1 lb 5 s - Lloga d'homes i bèsties qui tiraven dits delmes com hi havia pressa: 5 s - 10 sitges d'empallar a° 2 s per sitja: 1 lb - Rostoll per ops de les dites sitges: 1 lb - 5 estorins per ops del sol de les dites sitges a° 20 d per sitja: 8 s - 4 d - Tot l'ordi de treure de sitges i metre'l en botiga com lo venia: 14 s - Porgar 170 qr d'ordi: 13 s 4 d - Dada a Bernat Pocoví per son salari: 7 lb 10 s 	25 lb 14 s 10 d
Missions fetes per Guillem Seguí de la llevada de blats, sitges, rostoll, port dels blats de Petra i treure de sitges i portar en botiga i altres missions menudes <ul style="list-style-type: none"> - Sacs per llevar los dits blats: 12 s - Llevar los blats: 8 lb 15 s - Una botiga en Petra on metien tots los blats: 10 s - 3 sitges de Ciutat on foren mesos tots los blats: 1 lb 6 s 8 d - Rostoll, canyes i joncs i estaques: 15 s 4 d - Empallar les dites 3 sitges on mis tots los blats: 16 s 4 d - De port de Petra a Ciutat tot el forment a° 2 s 4 d per qr: 20 lb 10 s 8 d - De port de Petra a Ciutat tota la tosseta a° 2 s 4 d per qr: 7 lb 16 s 4 d - De port de Petra a Ciutat tot l'ordi a° 22 d per qr: 11 lb 13 s 9 d - Tots los dits blats treure de sitges i portar-los en botiga: 3 lb 10 d - Port de 2 barc 1 alm i mig de faves de Petra a Ciutat: 1 s 3 d - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 164 qr de forment: 4 lb 2 s - Porgar, portar de la botiga en la quartera, mesurar i venedures de 63 qr de tosseta: 1 lb 11 s 6 d - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 118 qr d'ordi: 2 lb 19 s 6 d 	64 lb 11 s 2 d
Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats d'Alcúdia <ul style="list-style-type: none"> - 2 sacs de llana per llevar lo dit delme dels blats: 18 s - Llevar los blats i llegums: 10 s - Adobar els graners: 3 s 10 d - Lloguer de 2 sitges en que mis tots los dits blats: 1 lb - Empallar i rostoll: 1 lb 10 s - Tots los blats de portar, anar a carregar i moltes altres missions: 4 lb 16 s 9 d - 1 altra sitja en que mis forment, empallar i rostoll: 1 lb 1 s 4 d - De molit, forment, tosseta, mestall, faves i altres llegums menudes a° 12 d per qr: 13 lb 5 s - Tots los dits blats i llegums de carregar al moll: 1 lb 1 s - Mesurar i partir los dits blats: 5 s 3 d - 1 hom per 3 jorns qui reben tots los dits blats per Guillem Seguí en la botiga a° 2 s per jorn: 6 s - Estores i senalles: 3 s 10 d - Abeuratge de mati: 2 s - Tots los blats, tosseta, forment, tots llegums de port del moll a la quartera: 2 lb 12 s 	42 lb 17 s 9 d

¹³¹ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 18v-19v, 26-26v, 31v-32, 34-34v, 36v, 48v, 52

<ul style="list-style-type: none"> - De port del moll a la quartera tot l'ordi aº de 2 d per qr: 11 s 10 d - De treure de sitja i portar-les en botiga: 10 s 6 d - Treure de sitges i portar-les en botiga el forment: 1 lb 13 s 10 d - Porgar, port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures aº 6 d per qr: 5 lb 15 s 6 d 	
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per llevada, sacs, sitges, rostoll i tirar a carregador, nolit i descarregar i altres missions menudes</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 sacs per llevar los dits blats: 18 s - Llevar tots los dits blats: 7 lb - 8 sitges de llogar i rostoll de Felanitx: 17 - Doni a mossèn Bernat Pineda per messiò que feu ell i la bèstia en 7 jorn com anà a Felanitx per treure los dits blats de sitges i treure'ls en Ciutat per mar: 17 s 6 d - De port de Felanitx al carregador de la mar 110 qr de forment aº de 12 per qr: 5 lb 10 s - De port de Felanitx a la mar 100 qr d'ordi a 10 d per qr: 4 lb 3 s 4 d - Costaren de treure 8 sitges de forment i ordi per dinar de mati i berenar en aquells qui el treien i per abeure a aquells qui el rebien al carregador de la mar i altres missions menudes: 1 lb 15 s 5 d - De nolit tot lo forment: 3 lb 13 s - De nolit tot l'ordi: 2 lb 10 s - Tots los dits blats de descarregar i mesurar, estores i senalles i abeuratge: 7 s 5 d - De port del moll a la quartera del forment i l'ordi: 2 lb 8 s 2 d - Un hom qui estreç a la botiga 2 jorns per rebre los blats: 4 s - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar i vendre l'ordi i el forment: 5 lb 	35 lb 3 s 10 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme del blat de Porreres</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 sacs de llana: 1 lb 7 s - 3 estorins per obs del sol de les sitges: 3 s 3 d - A Ramon Nicolau per llevar lo delme de Porreres: 10 lb - A Ramon Nicolau per procurar i administrar tots los delmes: 2 lb 10 s - De port de Porreres a Ciutat 239 qr d'ordi: 16 lb 5 s 2 d - Porgar 220 qr 3 barc, port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures: 5 lb 10 s 3 d - De port de Porreres a Ciutat 22 qr 3 barc de forment aº 2 s per qr: 2 lb 5 s - Porgar 21 qr de forment, portar de la botiga a la quartera, mesurar i vendre: 10 s 6 d - De port de Porreres a Ciutat 54 qr de tosseta. Porgar, dur de la botiga a la quartera, mesurar i vendre: 1 lb 5 s 6 d 	44 lb 15 s 8 d
A dia 28 de juny als portadors de lletres que anares a les parròquies de fora de la Ciutat, que tothom que volgués comprar delmes dels blats fossen en la vela de Sineu el primer diumenge de maig	11 s 3 d
Per una bèstia en que cavalca un dels corredors qui encanta los delmes a Sineu	6 s
<p>Missions fetes extraordinàries per en Bernat Pocoví en la vila de Sineu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Costa la messiò que feu en Bernat en la vila de Sineu lo jorn quan venem los delmes entre lo dissabte, diumenge i dilluns, entre una vedella, pa i vi i altres moltes coses necessàries: 3 lb 5 s - Costaren 18 somades discard aº 5 s per somades, qui entraren en lo sostre de la botiga i en lo embat del dit sostre i en l'andador del menjador de l'alberg: 4 lb 10 s - Costaren 12 qr 5 barc de guix aº de 10 s per qr: 6 lb 8 s 4 d - Costaren 4 trossos de feles ops del embat: 6 s - Al fuster qui mes les dites feles: 2 s - Costaren claus que mes los dit pucui en lo dit embat e en les portes de les finestres: 6 s - En Busquet guixer per sis jorns per fer l'obra: 1 lb 10 s - 1 manobra per 6 jornals: 18 s - 20 lb d'alanguena: 5 s - 1 fuster per adobar les portes de les finestres per un jorn: 5 s - 3 galfons per ops de les dues finestres: 2 s - 1 pany amb una clau per ops de la botiga de Sineu: 5 s - Salari de Bernat Pocoví: 6 lb 6 s 	28 lb 5 s 10 d

-	2 llibres de ratiments de comptes: 1 lb 2 s 6 d	
-	D'escruiure los presents dos llibres: 2 lb 15 s	
COSTOS FINALS		254 lb 4 s 6 d

INGRESSOS NETS FINALS DEL DELME DEL BLAT PER LA PART DEL CAPÍTOL AL 1416

INGRESSOS BRUTS	1.908 lb 16 s 10 d
COSTOS FINALS	254 lb 4 s 6 d
INGRESSOS NETS FINALS	1.654 lb 12 s 4 d

INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL DEL 1417¹³²

POBLES	LLEVADOR/S DEL	INGRESSOS PER LA	INGRESSOS PER LA
DELME	PART COMUNA	PART DEL CAPITOL	
Ciutat i Marratxí	Gabriel Montblanc hostaler Bartomeu Vallespir d'Inca	300 lb	150 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvia i Puigpunyent	Pere Fuster baster	33 lb	16 lb 10 s
Esportles	Pere Mateu	25 lb	12 lb 10 s
Valldemossa	Ramon Marger Nicolau Calafat	42 lb	21 lb
Sóller	Jaume Alou Marti Morey de Sóller	67 lb	50 lb 5 s
Bunyola	Gabriel Gual baster convers Marti Nassut Bernat Huguet de Bunyola	42 lb	21 lb
Alcúdia	Rebuts i procurats per Arnau Castell		Forment: 111 qr 1 barc 3 alm Ordi: 43 qr 3 barc Faves: 20 qr Guixes: 2 barc 2 alm Llenties: 1 barc 4 alm Ciurons: 1 alm
SUMA TOTAL		209 lb	121 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria	Pere Mates Antoni Loat Antoni Laurador Pere Mascaró	56 lb	28 lb
Robines, Alaró i Sencelles	Andreu Cirer Antoni Cirer		Forment: 227 qr Tosseta: 18 qr Ordi: 118 qr 3 barc Faves: 2 qr 3 barc Llenties: 5 alm Guixes: 1 barc
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Rebuts i procurats per Joan Proençal		Forment: 258 qr 5 barc Tosseta: 23 qr Ordi: 107 qr Faves: 4 qr 3 alm Guixes: 2 barc 3 alm Llenties: 1 barc 3 alm
Cavalleria de na Bausana	Berenguer Bru Guillem Osona		23 lb 1 s
SUMA TOTAL		56 lb	51 lb 1 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Mossèn Jaume Croquell		Forment: 160 qr Ordi: 72 qr 3 barc Faves: 1 qr 5 barc Guixes: 1 alm Ciurons: 1 alm
Sineu i Sant Joan	Procurats per Bernat Pucuví		Forment: 117 qr Tosseta: 176 qr Ordi: 135 qr Faves: 3 qr 1 barc 3 alm Guixes: 1 qr 1 barc 4 alm Llenties: 1 barc 2 alm Ciurons: 1 barc 1 alm
Petra	Procurador mossèn		Forment: 128 qr 5 barc 4

¹³² ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 1-15, 17-18v, 23-24v, 29-30, 31-32v, 34v-35, 36v-37v, 39-40, 49-49v, 52.

	Francesc Gibert		alm Tosseta: 62 qr 2 barc 2 alm Ordi: 97 qr Faves: 5 barc Guixes: 3 alm
Sant Martí de Mianes	Arnau Sureda	19 lb	14 lb 5 s
Porreres	Procurats i rebuts per mossèn Ramon Nicolau prevere		Forment: 145 qr Xexa blanca: 51 qr Ordi: 180 qr Faves: 3 qr Guixes: 4 alm Llenties: 3 alm
SUMA TOTAL		19 lb	14 lb 5 s
LLEVANT I MIGJORN			
Manacor	Procurats per Anoni Morey prevere		Forment: 175 qr Tosseta: 10 qr Ordi: 110 qr Faves: 2 qr Guixes: 1 barc 1 alm Llenties: 1 alm
Felanitx	Rebuts i procurats per Martí Gil		Forment: 95 qr Ordi: 85 qr Faves: 1 qr
Santanyi	Jaume Albertí	190 lb	95 lb
Campos	Francesc Bru Jaume Salom Jaume Güells Miquel Güells Bartomeu Ponts Antoni Carbonell tots de Lluçmajor	200 lb	100 lb
SUMA TOTAL		390 lb	195 lb
SUMA UNIVERSAL		893 lb	531 lb 11 s

Compte dels blats i llegums de les parròquies de Sineu i de Sant Joan per la part comuna, rebuts i procurats per Bernat Pucuví en 1417

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	117 qr
Toseta	176 qr
Ordi	135 qr
Faves	3 qr 1 barc 3 alm
Guixes	1 qr 1 barc 4 alm
Ciurons	1 barc 1 alm
Llenties	1 barc 2 alm

Venda del forment de Sineu i Sant Joan per Guillem Seguí, a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
13 d'abril a 8 de maig	91 qr	13 s	59 lb 3 s
28 de juliol a 4 d'agost	17 qr 1 barc	14 s	12 lb 4 d
Doni per minves i porgueres	9 qr 5 barc		
SUMA TOTAL			71 lb 3 s 4 d

Tramesa feta per Bernat Pocoví a alguns senyors canonges

- A mossèn Vidal de Blaxia: 4 qr de forment
- A misser Llorenç Serralli: 6 qr de forment

Les dites 10 qr, Guillem Seguí les va vendre a^o de 8 s la quartera: 4 lb

Venda de la tosseta del dit lloc, feta pel procurador del Capítol, en la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
21 d'abril a 2 de maig	31 qr	16 s	24 lb 16 s
6 a 12 maig	52 qr 5 barc	15 s	39 lb 12 s 6 d
13 a 31 de maig	95 qr 5 barc	16 s	72 lb 13 s 4 d
Doni per minves i porgueres	9 qr 5 barc		
SUMA TOTAL			137 lb 1 s 10 d

Venda de l'ordi feta per Bernat Pocoví

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
5 de març a 30 d'abril	70 qr	8 s	14 lb
30 d'abril a tot juny	72 qr	7 s	12 lb
SUMA TOTAL			26 lb

Venda de llegums per lo dit Bernat Pocoví

Lloc de venda	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
	4 barc 3 alm de faves	15 s	11 s 3 d
Vela d'Inca	1 qr 3 barc de faves		11 s 3 d
Botiga de Sineu	1 qr de faves		9 s
Botiga de Sineu	1 qr 1 barc 2 alm de guixes	15 s	19 s 6 d
SUMA TOTAL			51 lb

Compte dels blats i llegums de la parròquia de Petra, rebuts i procurats per mossèn Francesc Gibert, en l'any 1417

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	128 qr 5 barc 4 alm
Tosseta	62 lb 2 barc 2 alm
Ordi	97 qr
Faves	5 barc
Guixes	3 alm

Venda del forment del dit lloc per Guillem Seguí, en la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
24 de novembre a 29 de desembre	74 qr 4 barc 2 alm	12 s	44 lb 16 s 8 d
4 a 8 de gener	3 qr 5 barc 2 alm	13 s	2 lb 10 s 6 d
10 a 15 de gener	15 qr 4 barc	12 s	9 lb 8 s
18 a 26 de gener	13 qr 2 barc	13 s	8 lb 13 s 4 d
27 a 31 de gener	7 qr 2 barc	12 s	4 lb 11 s 8 d
1 a 4 de febrer	5 qr 2 alm	12 s	3 lb 8 d
Do per minves i porgueres	8 qr 5 barc		
SUMA TOTAL			73 lb 10 d

Venda de la tosseta

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
4 a 26 de novembre	3 qr 3 barc	16 s	2 lb 16 s
9 de desembre a 10 de gener	55 qr 2 barc 2 alm	15 s	41 lb 10 s 10 d
Doni per minves i porgueres	3 qr 3 barc		
SUMA TOTAL			44 lb 6 s 10 d

Venda de l'ordi en la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
25 de gener a 26 de març	89 qr 1 barc 3 alm	8 s	35 lb 14 s
Doni per minves i porgueres	7 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			35 lb 14 s

Venda de llegums

Quantitat	Preu almud	Ingressos
5 barc de faves	4 d	10 s
3 alm de guixes	4 d	1s
SUMA TOTAL		11 s

Compte del delme dels blats de la parròquia de Robines, Alaró i de Sencelles de l'any 1417, procurats i rebuts per Andreu Cirer i Antoni Cirer

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	227 qr
Tosseta	18 qr
Ordi	118 qr 3 barc
Faves	2 qr 3 barc
Llenties	5 alm
Guixes	1 barc

Venda del forment del dit lloc, feta per Guillem Seguí a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
25 a 29 de novembre	10 qr 3 barc 3 alm	12 s	6 lb 7 s
19 a 23 de maig	48 qr	13 s	31 lb 4 s
3 d'agost a 1 de setembre	90 qr 3 barc	11 s	49 lb 15 s 6 d
Doni per minves e porgueres	11 qr 1 barc		
SIUMA TOTAL			87 lb 6 s 6 d

Venda de la tosseta

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
4 a 10 de maig	16 qr 5 barc	15 s	12 lb 12 s 6 d
Do per minves i porgueres	1 qr 1 barc		
SUMA TOTAL			12 lb 12 s 6 d

Venda de l'ordi a Robines per Andreu i Antoni Cirer

data	Quantitat	Preu quartera	ingressos
13 d'abril	72 qr	8 s	14 lb 8 s
13 d'abril	75 qr	8 s	15 lb
21 de juny	20 qr	8 s	4 lb
21 de juny	70 qr	7 s	12 lb 5 s
SUMA TOTAL			46 lb 1 s

Compte del delme dels blats d'Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs, per la part de l'honrat Capítol, rebuts i procurats per mossèn Joan Proençal en l'any 1417

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	259 qr 5 barc
Toseta	23 qr
Ordi	107 qr
Faves	4 qr 3 alm
Guixes	2 barc 3 alm
Llenties	1 barc 3 alm

Venda del formenta a la quartera

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
1 a 25 de juliol 1418	101 qr 1 barc	12 s	60 lb 15 s
Do per minves e porgueres	7 qr 3 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			60 lb 15 s

Venda de la tosseta del dit lloc

Data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
20 de juliol a 29 d'agost	21 qr 4 barc 3 alm	15 s	16 lb 6 s 3 d
Do per minves e porgueres	1 qr 1 barc		
SUMA TOTAL			16 lb 6 s 3 d

Venda del forment feta per Joan Proençal en la vela d'Inca, des del 4 al 13 de març del 1418

Quantitat	Preu quartera	Ingressos
1 qr 4 barc 3 alm	9 s	15 s 9 d
149 qr 4 barc	10 s	74 lb 16 s 8 d
SUMA TOTAL		75 lb 12 s 5 d

Venda de l'ordi

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
24 de gener a 26 de març	102 qr 1 barc	8 s	40 lb 17 s 4 d
	1 qr	7 s	7 s
Dona per minves e porgueres			41 lb 4 s 4 d
SUMA TOTAL			41 lb 4 s 4 d

Venda de llegums

Quantitat	Preu quartera	Ingressos
4 qr 3 alm de faves	12 s	2 lb 9 s
2 barc 3 alm de guixes	3 s per barcella	7 s 6 d
1 barc 3 alm de llenties	5 s per barcella	7 s 6 d
SUMA TOTAL		3 lb 4 s

Compte del delme dels blats de la parròquia d'Alcúdia, rebuts i procurats per Arnau Castell

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	111 qr 1 barc 3 alm
Ordi	43 qr 3 barc
Faves	20 qr
Guixes	2 barc 2 alm
Llenties	1 barc 4 alm
Ciurons	1 alm

Venda del forment del dit lloc

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
2 a 10 de gener	12 qr 2 barc	13 s	8 lb 4 d
11 a 27 de gener	91 qr 1 barc	12 s	54 lb 14 s
Do per minves i porgueres	7 qr 4 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			62 lb 14 s 4 d

Venda d'ordi

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
24 de novembre a 10 de desembre	40 qr 1 barc	9 s	28 lb 1 s 6 d
Do per minves i porgueres	3 qr 2 barc		
SUMA TOTAL			18 lb 1 s 6 d

Venda de llegums

Quantitat	Preu de l'almud	Ingressos
2 barc 2 alm de guixes	4 d	4 s 8 d
SUMA TOTAL		4 s 8 d

Compte de les rendes de Muro i de Santa Margalida, açò és delme dels blats, vi, hortalissa i censal, per la part de l'honrat Capítol, de les quals ha estat administrador mossèn Jaume Croquell

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	160 qr
Ordi	72 qr 3 barc
Faves	1 qr 5 barc
Guixes	4 alm
Ciurons	1 alm

Venda del dit forment

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
26 de novembre a 11 de juny	25 qr 3 alm	12 s	15 lb 1 s
16 a 19 juny	7 qr 3 barc	12 s	4 lb 13 s 9 d
20 a 29 de juny	11 qr	12 s	6 lb 12 s
Doni per minves i porgueres	3 qr 2 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			26 lb 6 s 9 d

Venda de llegums

Quantitat	Preu almud	Ingressos
1 qr 5 barc de faves	4 d	1 lb 2 s
4 alm de guixes	4 d	1 s 4 d
SUMA TOTAL		1 lb 3 s 4 d

Venda d'ordi feta per Jaume Croquell en la vela de Muro

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
15 de maig a 10 d'agost	69 qr 4 alm i ½	8 s	27 lb 13 s
Dona per minves i porgueres	3 qr 2 barc 1 alm		
SUMA TOTAL			27 lb 13 s

Compte del delme dels blats de la parròquia de Porreres, per la part de l'honrat Capítol, rebuts i procurats per mossèn Ramon Nicolau

CONCEPTE	QUANTITAT
Forment	145 qr
Tosseta	51 qr
Ordi	180 qr
Faves	3 qr
Guixes	4 alm
Llenties	3 alm

Venda de forment del dit lloc

Data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
2 a 10 de maig	40 qr	12 s	25 lb 6 s 3 d
Do per minves i porgueres	3 qr 3 barc		
SUMA TOTAL			25 lb 6 s 3 d

Venda de la tosseta

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
11 a 20 de gener	14 qr 1 barc 3 alm	15 s	10 lb 13 s 4 d
Do per minves i porgueres	4 barc 3 alm		
SUMA TOTAL			10 lb 13 s 4 d

Venda de l'ordi

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
16 a 20 d'abril	14 qr 5 barc	8 s	5 lb 18 s 8 d
22 d'abril a 20 de maig	136 qr 3 barc	7 s	47 lb 15 s 6 d
Doni per minves i porgueres	13 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			54 lb 14 s 2 d

Venda de llegums

Quantitat	Preu almud	Ingressos
3 qr de faves	4 d	1 lb 16 s
4 alm de guixes	4 d	1 s 4 d
SUMA TOTAL		1 lb 17 s 4 d

Compte dels blats del delme de Sineu i Sant Joan, per la part comuna, pertanyents a la part de l'honrat Capítol, los quals romanen en poder de Bernat Pocoví. Els quals va vendre Guillem Seguí, així com segueix

Venda de la toseta

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
1 a 5 de febrer	20 qr	13 s 6 d	1 lb 10 s
6 a 12 de febrer	79 qr 3 barc	13 s	51 lb 13 s 6 d
15 a 19 de febrer	30 qr 3 barc	14 s	21 lb 7 s
20 a darrer dia de febrer	72 qr 5 barc	13 s 6 d	49 lb 3 s 3 d
1 a 8 de març	6 qr	13 s	3 lb 18 s
Do per minves i porgueres	12 qr 3 barc		
SUMA TOTAL			139 lb 11 s 9 d

Venda del forment

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
7 de febrer a 5 de març	84 qr 3 barc	12 s	50 lb 14 s
11 a 20 de març	25 qr 1 barc	13 s	16 lb 7 s 2 d
20 de març a 20 d'abril	31 qr 1 barc	12 s	18 lb 14 s
Doni per minves i porgueres	11 qr 4 barc		
SUMA TOTAL			85 lb 15 s 2 d

Compte d'aquelles 164 qr 3 barc de forment, les quals romangueren en poder de mossèn Ramon Nicolau prevere, per la part de l'honrat Capítol, en l'any 1416, les quals en Guillem Seguí ha rebut i venut a la quartera així com segueix

data	Quantitat	Preu quartera	Ingressos
15 a 17 de març	14 qr	14 s	9 lb 16 s
19 de març	16 qr	13 s	10 lb 8 s
22 de març a 5 d'abril	122 qr 2 barc	12 s	73 lb 8 s
SUMA TOTAL			93 lb 12 s

DESPESES¹³³ PER LA PART DEL CAPÍTOL

CONCEPTE	COST
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per los delmes de Sineu i Sant Joan</p> <ul style="list-style-type: none"> - De port de Sineu fins a Ciutat 118 qr de forment a° 2 s per qr: 11 lb 16 s - De port 184 qr 3 barc de tosseta de Sineu fins en Ciutat a° 2 s per qr: 18 lb 9 s - De port 2 barc 3 alm de llegums de Sineu fins a Ciutat: 10 d - De porgar 108 qr 1 barc de forment de portar a la botiga a la quartera, mesurar i de venedures a° 6 d per qr: 2 lb 14 s - De porgar, de port de la botiga fins a la quartera, de mesurar i de venedures 174 qr 4 barc: 4 lb 7 s 3 d - Un hom amb una bestia per llevar lo delme dels blats de Sineu i de Sant Joan: 10 lb - Les sitges d'empallar i on foren mesoso tots los dits blats: 16 s - Rostoll per empallar les sitges: 17 s - Besties de lloguer amb hi havia pressa: 5 s - 3 estorins: 5 s - Lo forment de treure i metre en botiga: 10 s - La tosseta de treure i metre en botiga: 15 s - De treure 72 qr d'ordi i metre'l en botiga: 8 s - Costaren de porgar l'ordi: 6 s - Salari de Bernat Pocovi: 7 lb 10 s 	58 lb 19 s 1 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per llevar tots los blats, sitges, rostoll, empellar, port i treure'ls de sitges i portar-los en botiga i altres missions menudes</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 sac i mig de llana: 13 s 9 d - Llevar tots los blats: 8 lb 15 s - 1 botiga en Petra on metien tots blats: 10 s - 3 sitges de Ciutat on foren mesos tots los blats: 1 lb 8 s - Rostoll per empallar les sitges: 15 s - Empallar 3 sitges on mis tots los blats: 19 s 6 d - De port de Petra fins a Ciutat 128 qr 5 barc 4 alm a° 2 s 4 d per qr: 15 lb 10 d - De port de Petra fins a Ciutat 62 qr 3 barc de tosseta a° 2 s 4 d per qr: 7 lb 5 s 10 d - De port de Petra fins a Ciutat 97 qr d'ordi a° de 22 d per qr: 8 lb 17 s 10 d - Tots los damunt dits blats de treure de sitges i portar-los en botiga: 2 lb 13 s 4 d - De port 5 barc de faves i 3 alm de guixes de Petra a Ciutat: 2 s 9 d - Porgar, portar de la botiga a la quartera, de mesurar i venedures a° 6 d per qr: 3 lb - De porgar, de port de la botiga a la quartera, de mesurar i venedures 58 qr 5 barc de tosesta a° 6 d per qr: 1 lb 9 s 4 d - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar i venedures 89 qr 1 barc 3 alm d'ordi a° 6 d per qr: 2 lb 4 s 6 d 	53 lb 15 s 8 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats de Robines, Alaró i Sencelles així com segueix</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 sacs de llana: 1 lb 16 s - 2 estorins de vuit pams cada un: 20 s 8 d - 3 estorins de 23 palms cada un: 15 s - 3 estorins de 10 palms cada un: 10 s - Llevar tots lo delme dels blats damunts dits: 18 lb - Costaren de port de Robines a Ciutat 62 qr 2 bar de forment. 5 lb 2 s - De port de Beniali fins a Ciutat: 98 qr de forment a° 15 d per qr: 6 lb 2 s 6 d - De port de Robines fins a Ciutat 18 qr de tosseta a° 18 d per qr: 1 lb 7 s - Porgar, de port de la botiga fins a la quartera, de mesurar e venedures 149 qr de forment a° 6 d per qr: 3 lb 14 s 6 d - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar e venedures 16 	40 lb 5 s 5 d

¹³³ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 19, 25, 30v, 33-33v, 35-35v, 38, 40v, 50, 53, 61v, 64.

<p>qr 5 barc de tosseta a° 6 d per qr: 8 s 4 d</p> <p>Missions fetes en Robines per Andreu Cirer i Antoni Cirer així com segueix</p> <ul style="list-style-type: none"> - Costaren de treure de sitja 118 qr i mitja d'ordi de Robines: 8 s - Costaren de porgar a° de 2 d per qr: 19 s 9 d - Costaren de port 45 qr de Beniali fins a Robines a° 4 d per qr: 15 s - De treure de sitja 18 qr de tosseta: 1 s 6 d - De treure de sitges 160 qr de forment: 8 s 	
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats d'Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 sacs i mig de llana per llevar lo delme dels blats de les dites parròquies: 2 lb 1 s 3 d - 1 quelma que tramís a Inca: 1 s 9 d - 12 estorins que tramís a Inca per ops de les sitges: 10 s 4 d - Llevar lo delme de les dites parròquies: 20 lb 8 d - 2 estores per la botiga d'Inca: 7 s 6 d - 3 botigues de Selva, Campanet i Uyalfàs: 16 s - 2 garbells per guerbellar forment i ordi: 2 s - De pegellar la mitja quartera d'Inca: 4 d - De treure 4 sitges d'ordi d'Inca i portar-les en botiga: 17 s 1 d - De guerbellar tots l'ordi venut per mossèn Joan Proençal en Inca: 17 s 4 d - De treure i portar en botiga tot lo forment i tosseta de 10 sitges: 2 lb 5 s 10 d - Costa tot lo forment de porgar d'Inca, venut per Joan Proençal 299 qr: 1 lb 4 s 11 d - Costaren tots los dessús dits blats de mesurar: 12 s 6 d - Pagui per lo salari de mossèn Joan Proençal per procurar i administrar lo delme del blats de les dites parròquies: 7 lb 10 s 	37 lb 7 s 6 d
<p>Port de blats d'Inca</p> <ul style="list-style-type: none"> - De port d'Inca fins a Ciutat 109 qr de forment a ° 20 per qr: 9 lb 1 s 8 d - De port d'Inca fins a Ciutat 23 qr de tosseta a° de 20 d per qr: 1 lb 18 s 4 d - De porgar, de port de la botiga fins a la quartera, mesurar i venedures 101 qr de forment a° 6 d per qr: 2 lb 10 s 6 d - Porgar i port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures 21 qr 4 barc 3 alm de tosseta a° 6 d per qr: 10 s 9 d 	14 lb 1 s 3 d
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per lo delme dels blats de la parròquia d'Alcúdia</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 sacs de llana que trametem a Alcúdia: 13 s 6 d - 3 estores d'espert: 20 s - Costaren de port fins a Ciutat: 2 s - Tots los blats, faves i altres llegums d'aplegar : 6 lb - Tots los blats damunt dits, faves i altres llegums de portar a mar i carregar en barca i altres messions menudes. 2 lb 16 s 8 d - Costaren de nolit tots los damunt blats, faves i altres llegums: 8 lb 15 s 9 d - Descarregar tots los dits blats amb lloguer de senalles: 11 s 8 d - Mesurar i partir los damunt dits blats, faves i llegums:: 6 s 3 d - De port tots los dits blats i llegums de la portella fins a la quartera: 1 lb 9 s 4 d - De treure tot lo dit ordi de sitja i portar-lo en botiga: 10 s 4 d - Tot lo dit forment de treure de sitja i portar-los en botiga: 1 lb 4 s 4 d - 2 sitges de lloguer en les quals foren mesos tot lo dit forment i ordi: 16 s - Costaren d'empallar ambdues dites sitges: 10 s 6 d - Costa rostoll per empallar: 7 s 6 d - Costaren 103 qr 3 barc de forment de porgar, de port de la botiga fins a la quartera, mesurar e venedures: 2 lb 11 s 9 d - Costaren 40 qr 1 barc d'ordi de porgar, portar de la botiga a la quartera, de mesurar i venedures: 1 lb 	28 lb 6 s 7 d
<p>Messiosn fetes per Guillem Seguí per les rendes de Muro</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 sacs de llana que tramís a Muro per llevar los dits blats: 18 s - 3 estorins que tramís a Muro per ops de les sitges: 4 s - 2 quelmes que tramís a Muro per llevar los llegums: 3 s 6 d - Llevar tots los dits blats de les rendes de Muro: 15 lb 	33 lb 19 s 2 d

<ul style="list-style-type: none"> - De lloguer 5 sitges de Muro de lloguer i d'empallar amb lo rostoll on foren mesos los damunt dits blats: 1 lb 17 s 6 d - 1 sitja de Muro d'ordi de treure: 8 s 9 d - Porgar l'ordi: 11 s 6 d - 1 botiga en que fo mes l'ordi: 10 s - 1 cistella en que treien los dits blats: 4 d - A mossèn Jaume Croquell per sos treballs: 7 lb 10 s - De port de Muro a Ciutat 47 qr de forment. 5 lb 12 s 2 s - De port de Muro fins a Ciutat 2 qr de llegums: 5 s 8 d - Porgar 43 qr 3 barc de forment, de port de la botiga fins a la quartera i venedures a 6 d per qr: 1 lb 1 s 9 d 	
<p>Missions fetes per Guillem Seguí del delme dels blats de Porreres</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 sacs de llana que tramis a Porreres: 1 lb 2 s 6 d - 4 estorins que tramis a Porreres: 3 s - Pagui a Ramon Nicolau per llevar lo delme dels blats de Porreres: 10 lb - A Ramon Nicolau per sos treballs de procurar i administrar tots los dits blats: 2 lb 10 s - De port de Porreres fins a Ciutat 15 qr de tosseta a° 2 s per qr: 1 lb 10 s - Costaren de port de Porreres fins a la Ciutat 44 qr de forment a° 22 d per qr: 4 lb 8 d - De port de Porreres fins a Ciutat 165 qr d'ordi a° 18 d per qr: 12 lb 7 s 6 d - Porgar 14 qr 1 barc 3 alm de tosseta de portar de la botiga a la quartera, mesurar: 7 s - Costaren de porgar, port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de 40 qr 3 barc de forment: 1 lb 3 s - Porgar 151 qr 2 barc d'ordi, de port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures: 3 lb 15 s 6 d 	36 lb 16 s 5 d
<p>Missions fetes per Bernat Pocoví i Guillem Seguí per tots los blats de Sineu i Sant Joan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Treure de sitja i metre'ls en botiga 221 qr de tosseta: 1 lb - Treure de sitges i metre'ls en botiga 152 qr de forment: 15 s - De port de Sineu fins a Ciutat 221 qr 3 barc de tosseta: 22 lb 3 s - De port de Sineu fins a Ciutat 152 qr 3 barc de forment: 15 lb 5 s - Porgar, port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de tota la tosseta: 5 lb 4 s 6 d - Porgar, de port de la botiga a la quartera, mesurar i venedures de forment: 3 lb 10 s 6 d 	47 lb 18 s
<p>Missions fetes per Guillem Seguí per 164 qr i 3 barc de forment</p> <ul style="list-style-type: none"> - De port de Porreres a Ciutat 156 qr a° 22 d per qr: 14 lb 6 s - De port de Porreres a Ciutat 9 qr 3 barc a° 2 s: 17 s - Porgar, portar de la botiga a la quartera, mesurar i vendre 152 qr 2 barc a° 6 d per qr: 3 lb 16 s 	18 lb 19 s
A 30 d'abril, pagui als portadors de lletres qui anaren per les parròquies de fora la Ciutat que tothom qui volguís comprar delmes del blats que fossen a la vela de Sineu lo primer diumenge de maig	11 s 3 d
Una bèstia amb que cavalca un dels corredors qui encantaren los delmes a Sineu	6 s
A en Pedro per metre bancs i tapits	4 d
Costaren de port de Santa Margalida de Muro fins a Ciutat 31 qr 1 barc de forment a° 2 s 6 d per qr	3 lb 17 s 11 d
De port de Sineu fins a Ciutat 85 qr de toseta	8 lb 10 s
La messio feta per Bernat Pucuví en Sineu com vané los delmes dels blats en Sineu, ço es una vedella, vi i altres coses necessàries	3 lb 5 s
Costaren de porgar 39 qr 4 barc de forment de la Bisbal a° 2 d per qr	4 s 11 d
Costaren de port 32 sacs de porgueres a° 4 d per sac	10 s 8 d
SUMA TOTAL	387 lb 14 s 2 d

EL DELME DEL BLAT DE MENORCA (1409-1417)

El delme del blat de Menorca de l'any 1409¹³⁴, 1410¹³⁵, 1415¹³⁶, 1416¹³⁷ i 1417 es ven amb el altres delmes, per tant no es pot saber quins són els ingressos aportats per aquesta secció a les arque capitulars.

Els ingressos del **1411**¹³⁸

Llevador	Quantitat	Preu quartera	Ingressos per la part comuna	Ingressos per la part del Capítol
Mossèn Guillem Serra	18 qr 5 barc 5 alm	15 s	19 lb 4 s 7 d	7 lb 2 s 4 d

1412¹³⁹

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutadella, Mercadal i Ferreries		105 lb	52 lb 10 s
Alaior	Antoni Ministrol paraire Francesc Montagut de Maó	66 lb 10 s	33 lb 5 s
Maó	Miquel Anglès Ferrer Anglès	130 lb 1 s	65 lb 6 d
SUMA TOTAL		301 lb 11 s	150 lb 15 s 6 d

1414¹⁴⁰

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutadella, Ferreries, Mercadal amb les cavalleries	Pere Pinya Bernat Oliver en Malver	192 lb 5 s	96 lb 2 s 6 d
Alaior	Bernat Ferrer Pere Falquet Joan Oliver	85 lb 10 s	42 lb 15 s
Maó	Pere Serra notari Joan de Marí notari	156 lb 15 s	78 lb 7 s 6 d
SUMA TOTAL		434 lb 10 s	217 lb 5 s

¹³⁴ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 15

¹³⁵ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 15v

¹³⁶ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 16v

¹³⁷ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 18

¹³⁸ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 17

¹³⁹ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 16v

¹⁴⁰ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 17

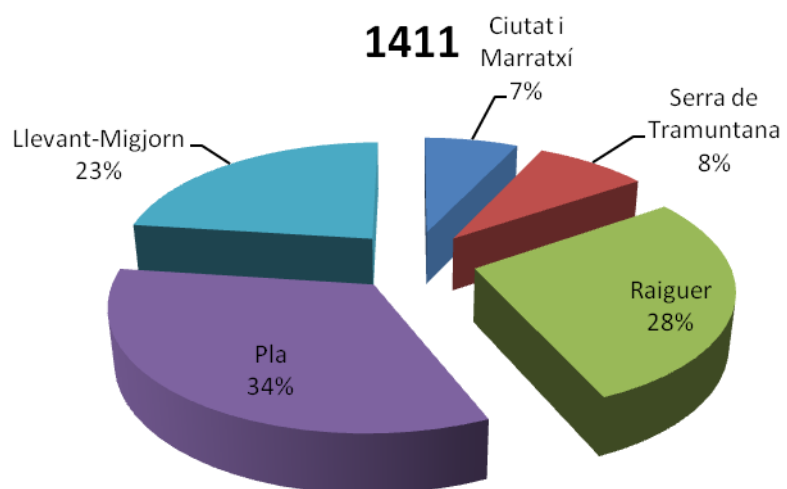
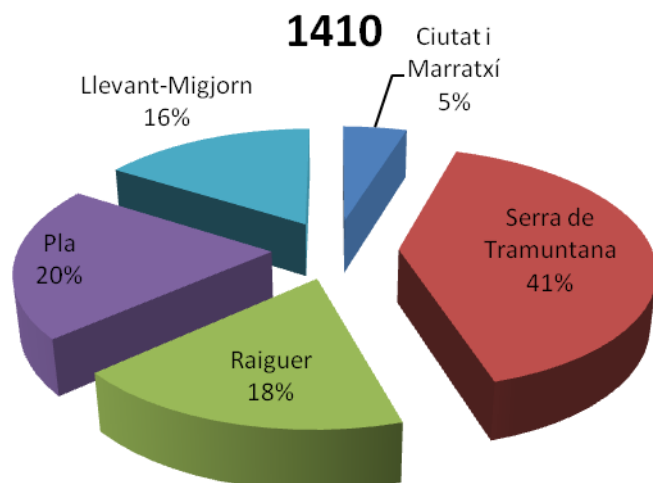
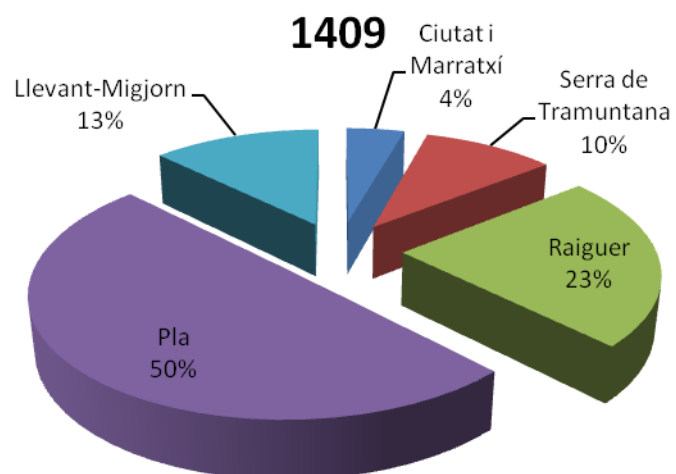
INGRESSOS TOTALS DEL DELME DELS BLATS			
ANYS	MALLORCA	MENORCA	INGRESSOS TOTALS
1409	3.212 lb 1 s 7 d		3.212 lb 1 s 7 d
1410	2.890 lb 10 s 11 d		2.890 lb 10 s 11 d
1411	1.623 lb 11 s 2 d	7 lb 2 s 4 d	1.630 lb 13 s 2 d
1412	2.244 lb 3 s 3 d	150 lb 15 s 6 d	2.394 lb 18 s 9 d
1414	2.432 lb 15 s 11 d	217 lb 5 s	2.650 lb 11 d
1415	1.839 lb 7 s 2 d		1.839 lb 7 s 2 d
1416	1.908 lb 16 s 10 d		1.908 lb 16 s 10 d
1417	1.748 lb 7 s 5 d		1.748 lb 7 s 5 d

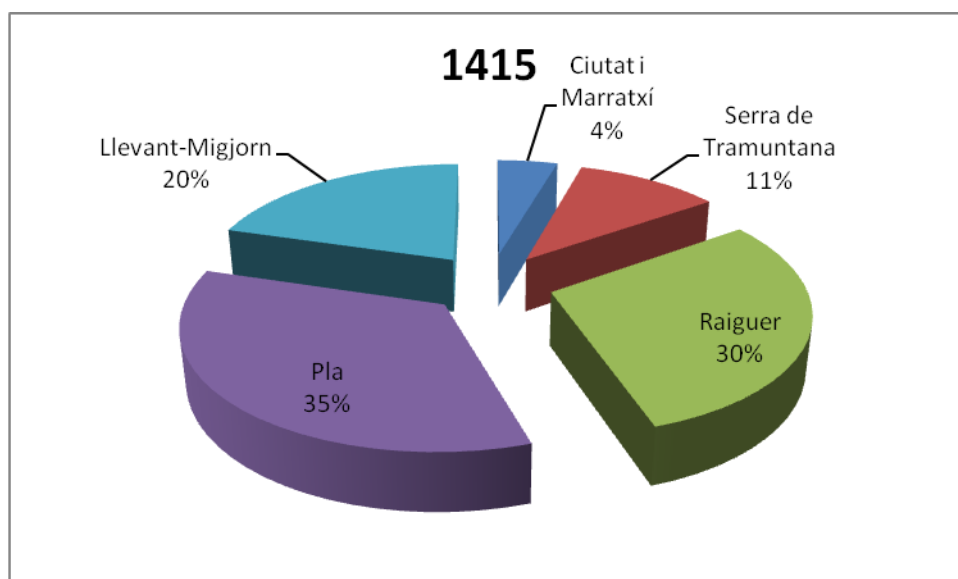
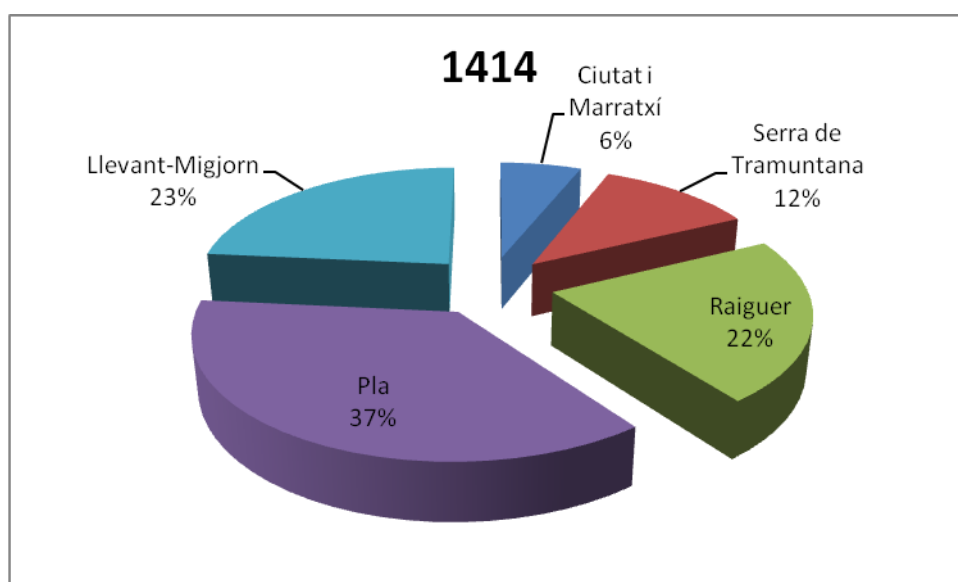
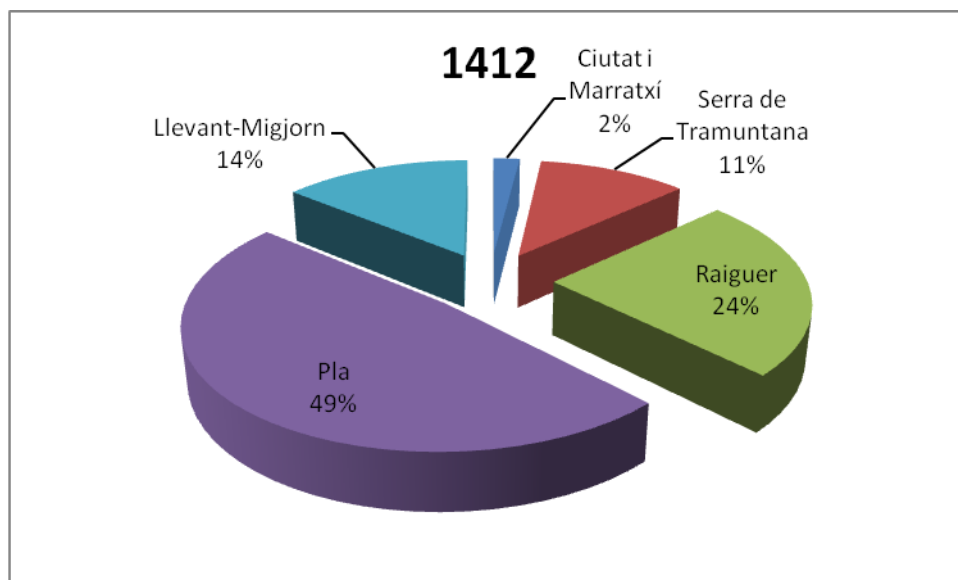
INGRESSOS DEL DELME DELS BLATS MALLORCA					
ANYS	CIUTAT I MARRATXI	SERRA DE TRAMUNTANA	RAIGUER	PLA	LLEVANT-MIGJORN
1409	140 lb	316 lb 5 s	748 lb 10 s	1.597 lb 1 s 7 d	410 lb 5 s
1410	140 lb	1.173 lb	517 lb 10 s	593 lb 15 s 11 d	466 lb 5 s
1411	116 lb 10 s	137 lb	453 lb 10 s	543 lb 11 s 2 d	373 lb
1412	45 lb	244 lb 15 s	530 lb 10 s	1.053 lb 18 s 3 d	307 lb
1414	150 lb	286 lb 5 s	532 lb 5 s	894 lb 11 s 11 d	569 lb 14 s
1415	83 lb	199 lb 10 s	545 lb	635 lb 7 s 2 d	376 lb 10 s
1416	105 lb 10 s	267 lb 19 s 2 d	625 lb 10 s	432 lb 7 s 8 d	477 lb 10 s
1417	150 lb	202 lb 5 s 6 d	389 lb 3 s	811 lb 18 s 11 d	195 lb

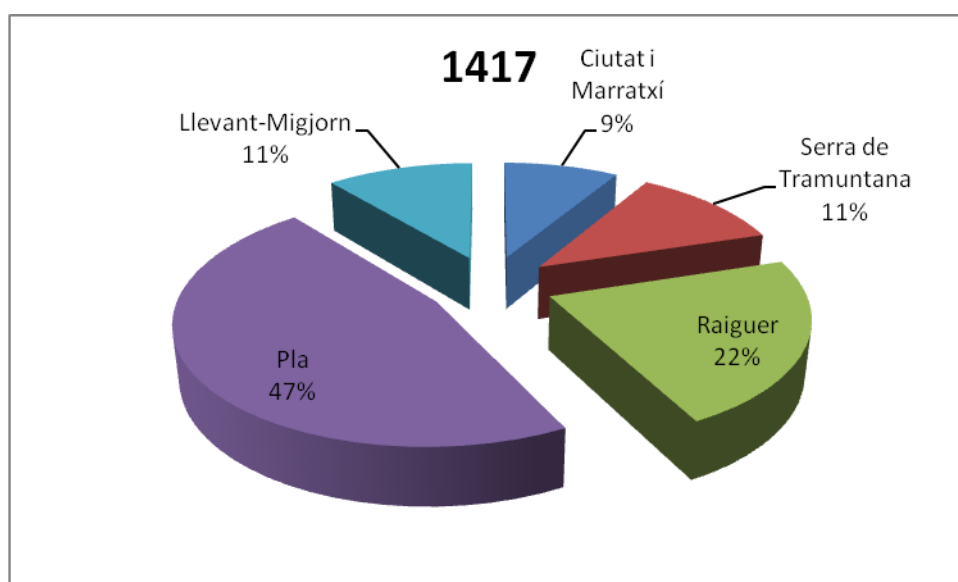
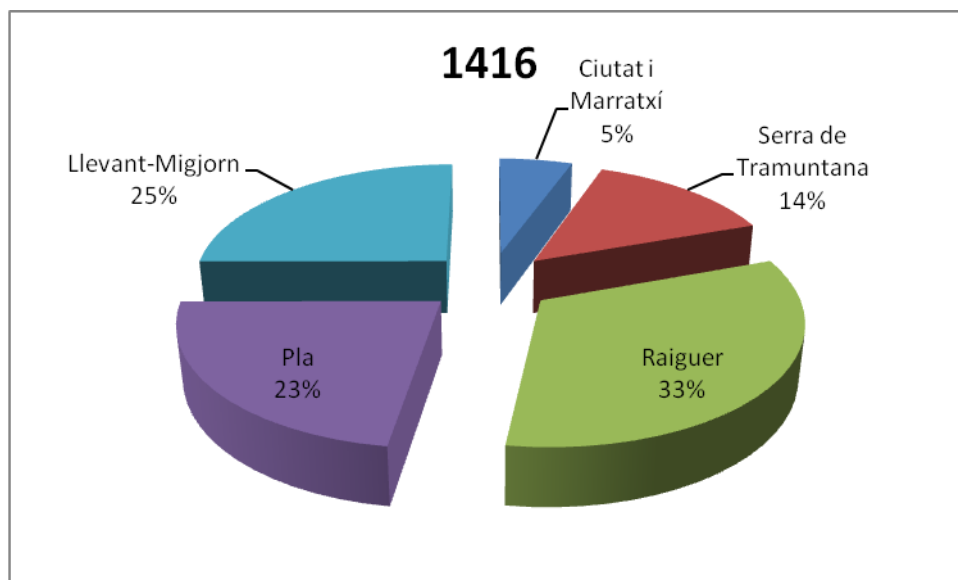
INGRESSOS DE LES VENDES DE LES QUARTERES DE BLATS DE MALLORCA										
anys	Sineu i Sant Joan	Petra	Porreres	Felanitx	Sant Martí de Mianes	Inca	Campos	Muro i Santa Margalida	Alcúdia	Robines
1409	389 lb 11 s 7									
1410	50 lb 13 s 1 d	158 lb 12 s 10 d								
1411	170 lb 15 s 10	177 lb 4 s 7			26 lb 10 s 9 d					
1412	395 lb 8 s				7 lb 16 s 9 d					
1414	380 lb 9 s 4 d	240 lb 5 s 4	255 lb 12 s 3			237 lb 4 s	177 lb 4 s			
1415	245 lb 4 s	215 lb 3 s 2								
1416	76 lb 17 s 6 d	197 lb 10 s 9	142 lb 19 s 5	92 lb					147 lb 14 s 2	
1417	510 lb 12 s 1	153 lb 12 s 8	92 lb 11 s 1			197 lb 2 s		55 lb 3 s 1	80 lb 20 s 6 d	145 lb 20 s

ANYS	Ciutat i Marratxí	Serra de Tramuntana	Raiguer	Pla	Llevant-Migjorn
1409	4,4 %	10 %	23,3 %	50 %	12,7 %
1410	4,8 %	40,5 %	18 %	20,5 %	16 %
1411	7 %	8,4 %	27,8 %	33,3 %	22,8 %
1412	1,8 %	10,2 %	22,1 %	44 %	12,8 %
1414	5,6 %	10,7 %	20 %	33,7 %	21,5 %
1415	4,5 %	10,8 %	29,6 %	34,5 %	20,4 %
1416	5,5 %	14 %	32,7 %	22,6 %	25 %
1417	8,6 %	11,5 %	22,2 %	46,4 %	11 %

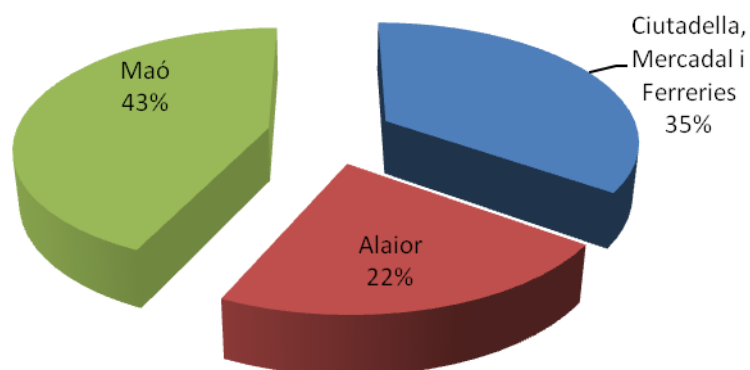
anys	Ciudadella, Mercadal i Ferreries	Alaior	Maó
1412	34,8 %	22 %	43,1 %
1414	44,2 %	19,5 %	36 %

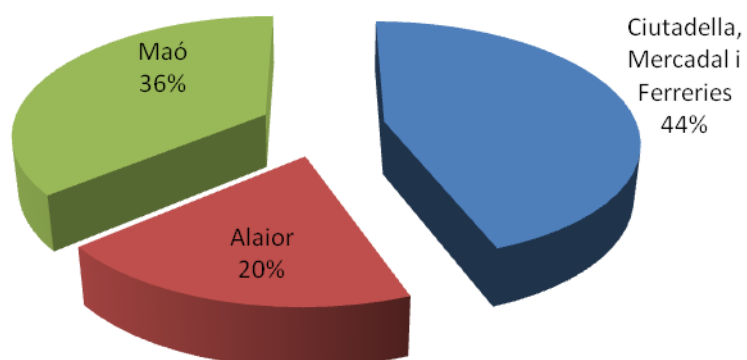

Bestiar Menorca 1412

1414

7. EL DELME DE L'OLI

(1409-1417)

El cultiu de l'olivera, l'elaboració i el consum de l'oli d'oliva tenen una gran tradició a Mallorca, al contrari que la balear menor. Des de l'Antiguitat clàssica ja hi ha testimonien que s'hi havia desenvolupat el cultiu de l'olivera a Mallorca procedent de la Península. Posteriorment, els romans varen desenvolupar aquest conreu i els musulmans en milloraren els procediments d'extracció.

En el segle XIII ja s'exportava oli mallorquí cap al nord d'Àfrica. Cap a mitjans de la centúria del XV, per tant en les dates en les quals enquadrem el nostre treball, trobem testimonis que evidencien que ja s'havia dibuixat tota una xarxa comercial entorn al preuat producte, alhora que el punt de partida era el port de Sóller. D'aquí que la parròquia sigui el màxim exponent en quant a producció com en venda de l'oli, i el principal aportador del delme que gravava el suc d'aquest fruit.

El cultiu de l'olivera s'aferma a principi del segle XVI, quan es produeixen avanços tant en el cultiu com en la producció i, en els segles posteriors, l'oli es consolida com un producte de riquesa.

Per altra banda, l'olivera és un cultiu molt estès en la part septentrional de l'illa, i a més, s'adapta perfectament al medi on es cultiva o creix de manera salvatge (ullastre), alhora que pot aguantar temperatures que van de 0° a, gairebé, 40 °C.

La recollida del fruit i l'elaboració de l'oli eren tasques molt feixugues, les quals tenien un calendari ben estipulat. Les feines que requereix l'arbre en època hivernal són: adobar, cultivar, conrear o trasplantar, posteriorment, entre gener i març, exsecallar, i per febrer, després de la collita, llaurar la terra. En primavera, s'empelten. Durant l'estiu, s'han de llaurar. I és en la tardor quan es recull el fruit, i conseqüentment, després, torna a començar el calendari agrícola de l'olivera.

Per altra banda, feta aquesta introducció, s'ha de dir que el delme del l'oli gravava el 10% de la collita. La tributació es pagava a l'Església, al Rei i d'altres nobles. Es feia efectiu en diners o en espècie.

Com la resta de delmes, la recaptació es duia a terme de la mateixa manera. En aquest sentit, els canonges encomanaven als portadors de lletres que anessin als pobles de l'illa a encantar la crida del delme. Avisaven a totes aquelles persones que volguessin comprar l'impost, anessin a la venda, en lloc i data determinades.

Es venia en subhasta pública, i en el cas del delme de l'oli, es feia a la plaça del Pa de Bunyola, en la diada de Sant Mateu (21 de setembre). Per confirmar l'adquisició, el llevador del delme havia de signar una lletra davant notari, que romania sota el seu poder.

Els ingressos obtinguts se separaven, a l'igual que la resta dels impostos eclesiàstics, entre la part comuna, és a dir, la part del Rei, Bisbe i Capítol. I l'altra, la part pròpia dels canonges de la Seu.

En el cas que ens ocupa no hem separat entre Mallorca i Menorca, per mos de què en la darrera, el cultiu de l'olivera és inexistent.

Des del primer moment en què es consulta la documentació¹⁴¹, ja es deixa entreveure que hi ha una zona especialitzada en el monocultiu de l'oli. Aquesta és la part septentrional de l'illa i en les valls dels voltants. En canvi, en la planúria i sud de Mallorca no es troba el cultiu. Per aquest motiu, així com en els altres delmes analitzats s'ha dividit l'illa en cinc parts; en el delme de l'oli s'ha separat en tres: Ciutat-Marratxí, Serra de Tramuntana i Raiguer.

L'evolució dels ingressos de l'oli de Mallorca per la part capitular entre 1409 i 1417 són els següents.

Al llarg dels anys, la zona més important és el poble de Sóller, seguit d'aprop per Bunyola.

Sóller, al 1409, 1410 i 1414, són les dates en què les sumes arriben fins a 200 lliures, fins i tot a 700 lliures, al 1417. La resta d'anys aporta entre 20 i 45 lliures anuals.

Referint a Bunyola, els efectius són importants, de 20 a 185 lliures. Les fluctuacions són accentuades. Ningun dels dos pobles tenen un comportament regular en quant a aportacions d'ingressos.

La resta dels pobles de la Serra Nord, com Valldemossa ingressa de 20 a 35 lliures anuals. En canvia, Andratx, Calvià i Puigpunyent, i Esporles, ho fan amb 5 fins a 20 lliures.

La suma més quantiosa és el 1417 amb un total de 675 lliures capitulars, per contra, la pitjor anyada és al 1412 amb uns ingressos de 37 lliures i 5 sous.

La segona franja de Mallorca en quant en importància respecte al delme de l'oli és el Raiguer. La comarca, en estar situada entre la muntanya i el pla, té tota una sèrie de propietats que fan factible el desenvolupament del cultiu de l'olivera, sobre tot en aquells pobles que estan més pròxims a la serra, com són els casos d'Alaró, el qual, juntament amb l'aportació de Robines, i Sencelles, fan que els ingressos de les arque capitulars siguin considerables, a l'igual que ho fan el grup d'Inca-Selva-Campanet-sa Pobla.

L'any de sumes més quantioses pels canonges d'aquesta zona és el 1414 amb un total de 166 lliures; en canvi, el de menys guanys és el 1417, amb només 9 lliures.

La parròquia de major protagonisme, referint-se en aportació d'efectius, es troba a cavall entre el grup encapçalat per Inca i el d'Alaró-Robines-Sencelles. Entre ells se sumes de 90 a 15 lliures anuals.

Santa Maria del Camí, només, ingressa com a màxim 20 lliures. És el municipi que participa amb menys guanys. Les oliveres, allà, són més intermitents que en els altres dos casos.

Gràcies al 1417, podem saber, més o manco, les recol·leccions anuals que es recaptaven en el poble d'Alaró i d'Inca. En el primer cas, 1.842 quarteres. I pel conjunt d'Inca, unes 2.454 qr. Per tant, aquestes quantitats devien esser les que cada any s'extreien per vendre en la subhasta del delme.

La darrera secció de Mallorca que s'ha analitzat és la de Ciutat-Marratxí. Aporta de 25 a 2 lliures anuals al Capítol de la Seu. Els ingressos són bastant irregulars d'un any a l'altre. Les fluctuacions són pronunciades. Per exemple, al 1410 s'aporten 25 lliures, i en canvi, al 1411, només 3 lliures. Ciutat i Marratxí tenen un comportament a la baixa. El cultiu de l'olivera és minso. En dites parròquies destaca el cultiu de l'horta, els cultius de reguiu, així que la resta de conreus no tenen una presència considerable.

¹⁴¹ ACM, Mesa Capitular, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743

Respecte a les despeses que suposa la venda del tribut, les oscil·lacions es troben d'entre 2 i 1 lliura. Aquestes han de ser sufragades per la part del Capítol, i els fa efectives el seu procurador general, Guillem Ferrer i Guillem Seguí.

Els conceptes solen esser sempre els mateixos: encarregar als portadors de lletres que van a fer la crida del delme per la parròquies de Mallorca, té un cost de 6 sous i 3 diners; el lloguer d'una bèstia per cavalcar, 1 sou. Aquestes despeses són fixes cada any, el que succeeix, a vegades, aquestes augmenten si s'hi suma el cost del dinar de Sant Mateu o per acomodar la plaça de Bunyola per vendre el delme, etc.

Per altra banda, la majoria dels compradors del delme de l'oli es dediquen a l'ofici de paraire o mercader. Val a dir, que els mercaders són importants distribuïdors de l'oli mallorquí a la resta de la Mediterrània. Però també trobem alguns religiosos, alguns dels quals són rectors de parròquia, com per exemple, mossèn Bernat Muntaner, rector de Bunyola o mossèn Pere Rotlan, rector d'Andratx.

Inclús s'ha pogut conèixer quin va ser el procurador de la vila de Robines d'entre 1409 i 1417, Andreu Cirer.

A l'igual que els oficis es repeteixen, també ho fan les persones que compren el delme. Entre elles destaquen, per Ciutat i Marratxí, Pere Montsans, Jaume Porcell i Julià Soler. En la part septentrional de l'illa tenim a Pere Torres, mossèn Antoni Estany, Bartomeu Mager, mossèn Antoni Font, Bartomeu Sala i Tomàs Seva de Sóller. En el Raiguer apareixen Nadal Joan, Antoni Fuyós, Macià Oliver d'Alaró i Montserrat Reig.

Amb tot, podem concloure que el delme de l'oli, any rere any, és una part important de les finances capitulars, gràcies a les entrades d'aquest sector.

Malgrat el cultiu de l'olivera sigui inexistent en la zona, s'ha de fer esment a **Menorca**. L'illa té unes característiques diferenciades respecte a l'illa major de les Balears. Menorca, al pas del temps i degut al seu relleu pla, s'ha anat especialitzant amb una activitat agrària diferent a Mallorca. La seva producció esta fonamentada en el desenvolupament del bestiar i conseqüentment en la sembra de cereal, sobretot de farratges, per a l'aliment dels ramats. De tal manera que els sòls menorquins no són òptims per poder sembrar aquest tipus de conreu que es troba situat en cotes altes de les muntanyes, a mes, podem dir que Menorca estimula el cultiu de cereal per mos que aquest es pot desenvolupar a temperatures extremes, tant de fred com de calor, gelades, pluges, fortes vents de Tramuntana.

Així que, en l'estudi no s'han pogut recollir dades sobre el delme de l'oli de Menorca ja que no ens apareix aquest tribut en la documentació consultada.

ANY 1409¹⁴²

INGRESSOS BRUTS

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Pere Montsans	5 lb	2 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Pere Torre Pere Jover Bernat Sampol, tots ells d'Andratx	8 lb	4 lb
Esporles	Mossèn Antoni Astany	8 lb	4 lb
Valldemossa	Bartomeu Mòger	35 lb	17 lb 10 s
Sóller	Tomàs Seve de Sóller	175 lb	87 lb 10 s
Bunyola	Pere Campins Guillem Omar	145 lb	67 lb 10 s
TOTAL		371 lb	185 lb 1 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Antoni Fuyos	5 lb	2 lb 10 s
Alaró i Robines	Joan Cama	60 lb	30 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Joan Cama Pere Far Andreu Ferrer	50 lb	25 lb
TOTAL		115 lb	57 lb 1 s
SUMA UNIVERSAL		481 lb	244 lb 11 s 6 d

despeses¹⁴³

CONCEPTE	DESPESA
Pagar a un home que aporta una lletra per l'illa, que tothom que vulgui comprar delme de l'oli, vagi a Bunyola el dia de Sant Mateu	6 s 3 d
Per llogar una bèstia on cavalca el corredor	1 s
A Joan Cardona, per la despesa que feu a Bunyola, pels procuradors	1 lb 16 s 6 d
SUMA FINAL DELS COSTOS	2 lb 3 s 9 d

INGRESSOS NETS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	244 lb 11 s 6 d
DESPESES	2 lb 3 s 9 d
INGRESSOS NETS	242 lb 7 s 9 d

¹⁴² ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 2-9

¹⁴³ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 24

ANY 1410¹⁴⁴

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Julià Soler i en Montsans	50 lb	25 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Esporles	Antoni Estany Antoni Mascaró	68 lb	34 lb
Valldemossa	Jaume Corts	91 lb	35 lb 10 s
Sóller	Bartomeu Sala Antoni Umbert Pere Conill Berenguer d'Olives	400 lb	200 lb
TOTAL		559 lb	269 lb 10 s
RAIGUER			
Alaró	Bernat Bennàsser Antoni Domènec Pere Sunyer	132 lb	66 lb
Santa Maria del Camí	Antoni Fuyós Ramon Cerdà	15 lb	7 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Montserrat Reig Bernat Palestrí Gabriel Reig Nicolau Martí i sa muller	181 lb	90 lb 10 s
TOTAL		328 lb	164 lb
Ingressos finals bruts		937 lliures	368 lb 10 s

Despeses¹⁴⁵

CONCEPTE	DESPESA
Costa la messiò del dinar de Bunyola, lo jorn de Sant Mateu, quan venem los delmes de l'oli, que donà n'Alfonso Quiles als procuradors del senyor Mateu de Loscos	1 lb 9 s 10 d
Doni a un portador de lletres, el qual aporta una lletra a les parròquies del Raiguer, que tothom que vulgui comprar delmes de l'oli, fos lo jorn de Sant Mateu a Bunyola	6 s 3 d
Doni al corredor qui encanta los dits delmes, per la bèstia en què cavalca	1 s
Doni a en Sallent, verguer, per metre lo tapit i bancs a la plaça del pa, on s'encanten els delmes, que eren romasos a vendre lo primer diumenge après Sant Mateu	4 d

INGRESSOS NETS FINALS PER LA DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	368 lb 10 s
DESPESES	1 lb 17 s 5 d
BALANÇ FINAL	336 lb 12 s 7 d

¹⁴⁴ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 2-8

¹⁴⁵ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 44v

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Jaume Porcell	7 lb 10 s	3 lb 15 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Mossèn Joan Marcer	8 lb 10 s	4 lb 4 s
Esporles	No fou venut		
Valldemossa	Ramon des Pla Pere Ferran	12 lb	6 lb
Sóller	Guillem Deià Pere Perpenya Mossèn Antoni Font	35 lb	17 lb 10 s
Bunyola	Bernat Rubert Arnau Calafell de Sineu	45 lb	22 lb 10 sol
TOTAL		100 lb 10 s	50 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Ramon Sunyer Macià Oliver	8 lb	4 lb
Alaró i Robines	Nadal Joan Guillem Pere Joan des Brull Tots ells mercaders	65 lb	27 lb 10 s
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Montserrat Reig Jaume Mateu Guillem Falques d’Inca Llorenç Gallur de Selva	45 lb	23 lb
TOTAL		110 lb	55 lb
INGRESSOS BRUTS		218 lb	109 lb

¹⁴⁶ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 2-6

Despeses¹⁴⁷.

CONCEPTE	COST
El dia 22 de setembre de 1411 doni a en Petro, del senyor Mateu de Loscos, per la messió del dinar de Bunyola lo jorn de Sant Mateu, quan venem los delmes dels olis	19 s 8 d
Doni als portadors de lletres que anaven a les parròquies de defora, que tothom que volgués comprar delmes dels olis, fossin el dia de Sant Mateu a Bunyola	6 s 3 d
Doni al corredor qui encanta los delmes per raó d'una bèstia en que cavalca	1 s
A en Petro per metre los bancs i tapits en la plaça del pa quan venem los delmes	4 d
DESPESES TOTALS	1 lb 7 s 3 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	109 lb
DESPESES	1 lb 7 s 3 d
SUMA UNIVERSAL	107 lb 12 s 7 d

¹⁴⁷ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 49v

ANY 1412¹⁴⁸

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Jaume Porcell	3 lb	1 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Joan Basset	3 lb 10 s	1 lb 15 s
Esporles	Pere Bach	6 lb	3 lb
Valldemossa	Bartomeu Moger	7 lb	3 lb 10 s
Sóller	Mossèn Antoni Font prevere Guillemó Costurer	25 lb	12 lb 10 s
Bunyola	Mossèn Bernat Muntaner, rector de Bunyola Arnau Borràs	33 lb	16 lb 10 s
TOTAL		74 lb 10 s	37 lb 5 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Antoni Fuyós Llorenç Genovart	6 lb 15 s	3 lb 7 s 6 d
Alaró, Robines i Sencelles	Nadal Joan Antoni Guitart	23 lb	11 lb 10 s
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Antoni Morgat Salvador Vicens Joan Reig paraire d'Inca	35 lb	17 lb 10 s
TOTAL		64 lb 15 s	32 lb 7 s 6 d
INGRESSOS BRUTS		142 lb 5 s	71 lb 2 s 6 d

Despeses¹⁴⁹

CONCEPTE	COST
A dia 20/9/1412, pagui als portadors de lletres qui anaven a les parròquies de defora, a tothom que volgués comprar delmes dels olis fos lo jorn de Sant Mateu a Bunyola	6 s 3 d
A un portador de lletres per una bèstia en que cavalca el corredor que anava a encantar los dits delmes a Bunyola	1 s
A dia 23/9/1412, a Antoni Sallent per la messió del dinar de Bunyola que feu lo jorn de Sant Mateu, quan venem los delmes dels olis	1 lb 3 d
A en Sallent per metre los bancs i tapits a la plaça del Pa	4 d
DESPESES TOTALS	1 lb 10 s 6 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	71 lb 2 s 6 d
DESPESES	1 lb 10 s 6 d
SUMA UNIVERSAL	70 lb 12 s

De la data **1413** no en tenim cap referent documental, pel que fa als delmes, tal vegada, el lligall s'ha perdut, ja que si se consulten els *Llibres d'Albarans*, ens apareixen les referències als llibres de Mesa Capitular.

¹⁴⁸ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 2-7

¹⁴⁹ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 43v

ANY 1414¹⁵⁰

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DELME	INGRESSOS DE LA PART COMUNA	INGRESSOS DE LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Julià Soler Vicenç Ribes	21 lb	10 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Agustí de Mora	41 lb	20 lb 10 s
Esporles	Joan Miró	22 lb	11 lb
Valldemossa	Ramon des Pla	34 lb	17 lb
Sóller	Antoni Font Tomàs Seva	351 lb	175 lb 10 s
Bunyola	Bartomeu Sala Miquel Bennàsser Bartomeu Muntanyans	162 lb	81 lb
TOTAL		610 lb	305 lb
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Pere Pons Antoni Déu-lo-feu	10 lb	5 lb
Robines, Alaró i Sencelles	Arnau Barberà	56 lb	28 lb
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Vicenç Ribes paraire Pere Marçal	166 lb	83 lb
TOTAL		332 lb	166 lb
INGRESSOS BRUTS ANUALS		963 lb	481 lb 10 s

Despeses¹⁵¹

CONCEPTE	COSTOS
Pagui a en Petro Verger per metre los bancs i tapits en la plaça del Pa, quan venen los damunt dits olis	4 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS	481 lb 10 s
DESPESES	4 d
SUMA UNIVERSAL	481 lb 9 s 8 d

¹⁵⁰ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 2-7

¹⁵¹ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 57v

ANY 1415¹⁵²

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSEOS DE LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Julia Soler	8 lb	4 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Puigpunyent i Calvià	Joan Simoní Pere Torres	25 lb	12 lb 10 s
Esporles	Pere Mateu	25 lb	12 lb 10 s
Valldemossa	Ramon des Pla Nicolau Calafat Ramon Mager	41 lb	20 lb 10 s
Sóller	Jaume Alou Jaume Arbona Pere Guerau Guillem Mayol Mossèn Antoni Font	88 lb	44 lb
Bunyola	Guerau Palou Nicolau Andreu, amer Pere Montagut Julia Guestó, teixidor de llana Jaume Gruat guixer Gabriel Palau Antoni Nicolau, teixidors Joan de Térmens tots de Ciutat	280 lb	140 lb
TOTAL		459 lb	229 lb 10 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Pere Messeguer	13 lb	6 lb 10 s
Alaró, Robines i Sencelles	Pere Messeguer Gabriel Bover	75 lb	37 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs	Mateu Alberti Bernat Albertí, paraire	80 lb	40 lb
TOTAL		168 lb	84 lb
INGRESSOS ANUALS BRUTS		635 lb	317 lb 10 s

Costos¹⁵³

CONCEPTE	COST PER LA PART DEL CAPÍTOL
A dia 23 de setembre de 1415, doni als portadors de lletres qui encantaven los delmes, qui vulguin comprar los delmes d'olis han d'anar a Bunyola en dia de Sant Mateu	5 s 9 d
Doni a Alfonso de Pedrola per la messió del dinar de Bunyola	26 s 11 d
Costa una bèstia en que cavalca lo corredor	1 s
Doni a Petro Verger per metre los bancs i tapits a la plaça del Pa	4 d
DESPESES FINALS	1 lb 14 s

INGRESSOS FINALS NETS PER LAPART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS ANUALS BRUTS	317 lb 10 s
DESPESES ANUALS	1 lb 14 s
SUMA UNIVERSAL	315 lb 16 s

¹⁵² ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 2-7

¹⁵³ ACM, Mesa Capitular, 2741, fol 45

ANY 1416 ¹⁵⁴

INGRESSOS BRUTS

POBLE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Julia Soler	2 lb 5 s	1 lb 2 s 6 d
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Jaume Porcell Ramon Mager	10 lb	5 lb
Esporles	Guillem des Portell	12 lb	6 lb
Valldemossa	Pere Ferran Llorenç Mercader	11 lb 5 s	5 lb 12 s 6 d
Sóller	Antoni Font prevère	39 lb	19 lb 10 s
Bunyola	Bernat Huguet Nicolau Bennàsser	36 lb	18 lb
TOTAL		108 lb 5 s	54 lb 2 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Macià Oliver d'Alaró	4 lb 10 s	2 lb 5 s
Alaró, Robines i Sencelles	Antoni Penyaflor	42 lb	21 lb
Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs	Jaume Albertí, d'Inca Bernat Rubert	90 lb	45 lb
TOTAL		136 lb 10 s	68 lb 5 s
INGRESSOS BRUTS ANUALS FINALS		247 lb	123 lb 10 s

Despeses ¹⁵⁵

CONCEPTE	COST
A dia 20/9/1416 doni als portadors de lletres per encantar los delmes dels olis que anessin a Bunyola el dia de Sant Mateu	5 s 8 d
Doni al corredor que encanta los dits delmes per la bèstia en que cavalca	1 s
Doni a en Petro per metre los bancs i tapits a la plaça del Pa	4 d
Doni a Alfonso de Pedrolo per la messió que feu a Bunyola el dinar	1 lb 2 s 5 d
DESPESES FINALS ANUALS	1 lb 9 s 5 d

INGRESSOS FINALS NETS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS ANUALS	123 lb 10 s
DESPESES FINALS ANUALS	1 lb 9 s 5 d
SUMA UNIVERSAL	122 lb 7 d

¹⁵⁴ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 2-7

¹⁵⁵ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 49

ANY 1417¹⁵⁶

INGRESSOS BRUTS

POBLES	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Pere Soler mercader	50 lb	25 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Gabriel Gual mossèn Pere Rotlan, rector d'Andratx Pere Fuster baster	65 lb	32 lb 10 s
Esporles	Bernat sa Verdera, donzell	35 lb	17 lb 10 s
Valldemossa	Gabriel Gual Ramon Mager	135 lb	67 lb
Sóller	Mossèn Antoni Font Lluís sa Vela	650 lb	325 lb
Bunyola	Vicenç Ribes e sa muller Guillem Castelló Andreu Callar	601 lb	300 lb 10 s
TOTAL		1.351 lb	675 lb 10 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Antoni Fuyós	18 lb	9 lb
Alaró, Robines i Sencelles	No fou venut Ha estat llevador Antoni Cirer de Robines	1.842 quartans d'oli es retrà compte al 1418	
Inca, Selva, Campanet i Uyalfàs	Bartomeu Seguí	2.454 quartans entre el Bisbe i el Capítol	
TOTAL		18 lb	9 lb
INGRESSOS BRUTS ANUALS FINALS		1.419 lb	709 lb 10 s

Costos¹⁵⁷

CONCEPTE	COSTOS
A 18 de setembre, pagui als portadors de lletres, qui anaren per les parròquies de fora de Ciutat, que tothom que volgués comprar delmes dels olis que fossen lo jorn de Sant Mateu en la vela de Bunyola	5 s 9 d
Pagui per lloguer d'una bèstia en que cavalca lo corredor qui encanta los dits delmes per la part del Capítol	1 s
Costa lo dinar per la part del Capítol lo jorn de Sant Mateu com venem los dits delmes	1 lb 11 d
Pagui per metre los bancs i tapits a la plaça del Pa	4 d

INGRESSOS NETS FINALS PER LA PART DEL CAPÍTOL

INGRESSOS BRUTS ANUALS	709 lb
DESPESES	1 lb 8 s
INGRESSOS NETS FINALS	707 lb 12 s

¹⁵⁶ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 1

¹⁵⁷ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 62

TAULES FINALS

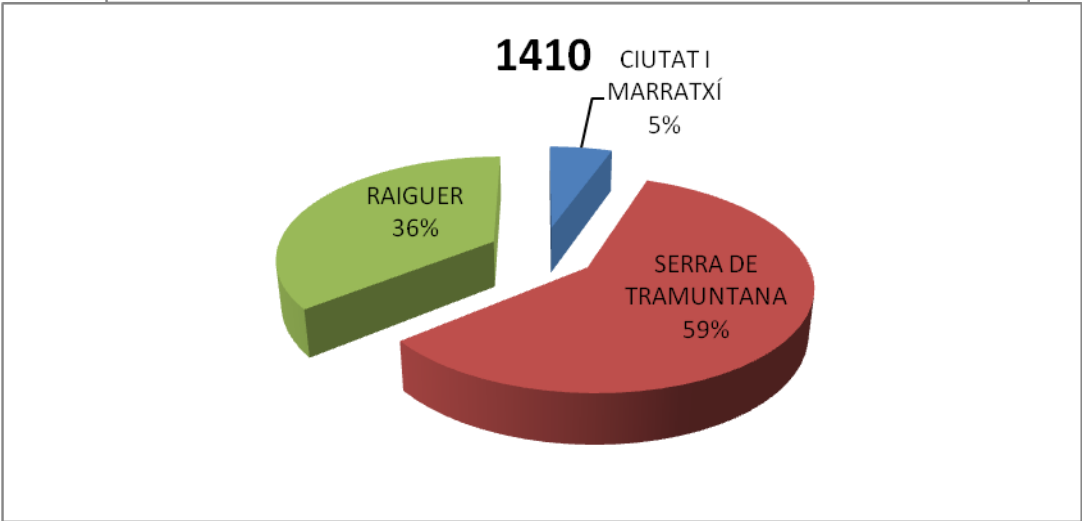
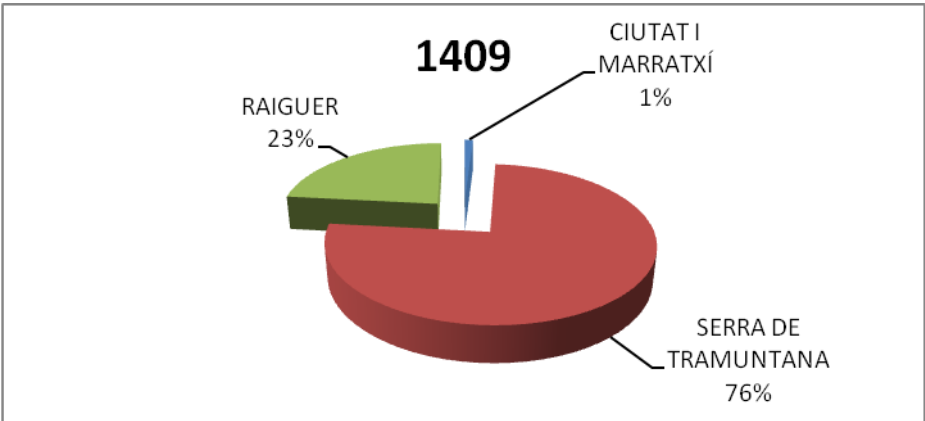
INGRESSOS BRUTS ANUALS PER LA PART DEL CAPÍTOL			
ANY	CIUTAT I MARRATXÍ	SERRA DE TRAMUNTANA	RAIGUER
1409	2 lb 10 s	185 lb 1 s 6 d	57 lb 1 s
1410	25 lb	179 lb 10 s	164 lb
1411	3 lb 15 s	50 lb 5 s	55 lb
1412	1 lb 10 s	37 lb 5 s	32 lb 7 s 6 d
1414	10 lb 10 s	305 lb	166 lb
1415	4 lb	229 lb 10 s	84 lb
1416	1 lb 2 s 6 d	54 lb 2 s 6 d	68 lb 5 s
1417	25 lb	675 lb	9 lb

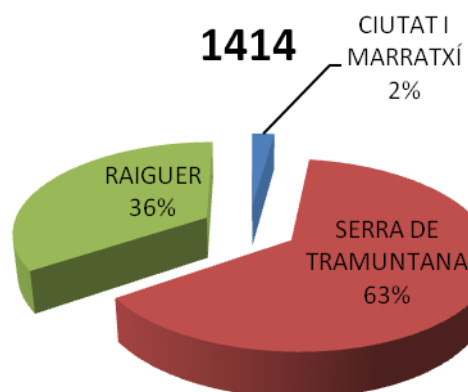
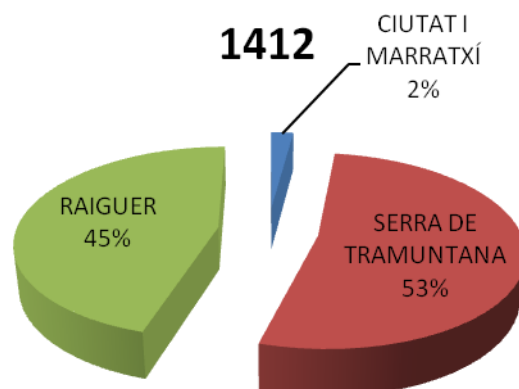
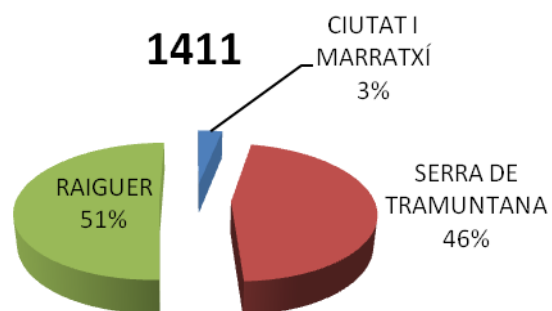
DESPESES	
ANY	QUANTITAT
1409	2 lb 3 s 9 d
1410	1 lb 17 s 5 d
1411	1 lb 7 s 3 d
1412	1 lb 10 s 6 d
1414	4 d
1415	1 lb 14 s
1416	1 lb 9 s 5 d
1417	1 lb 8 s

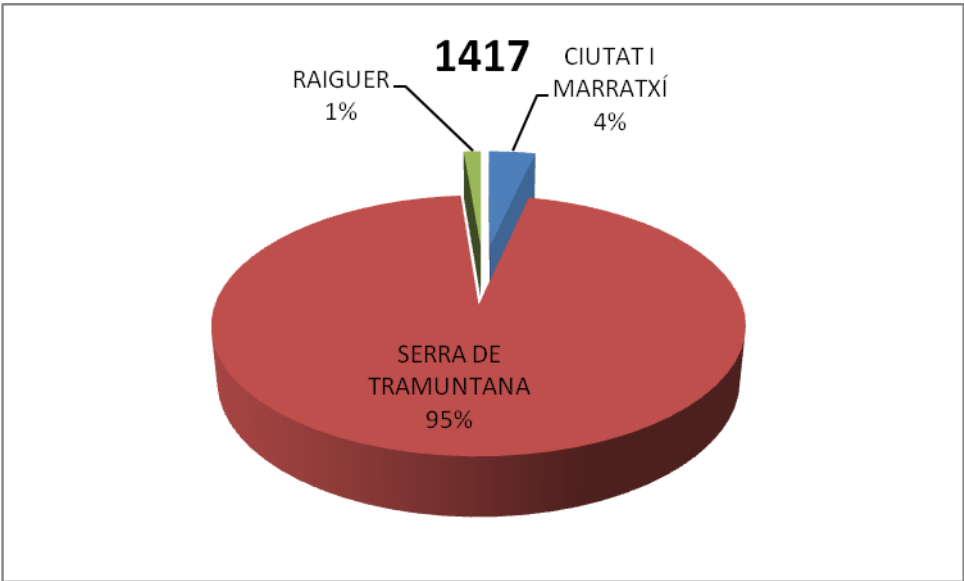
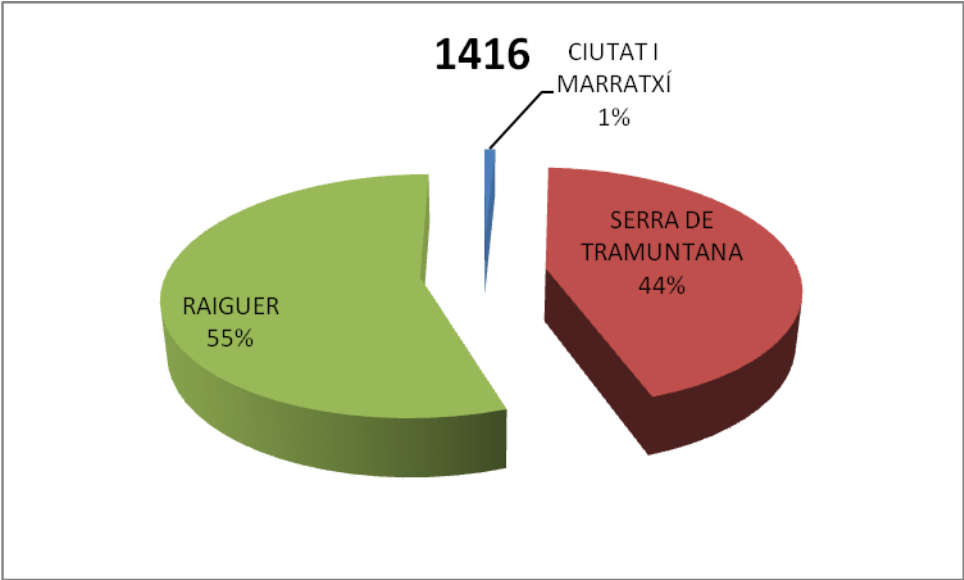
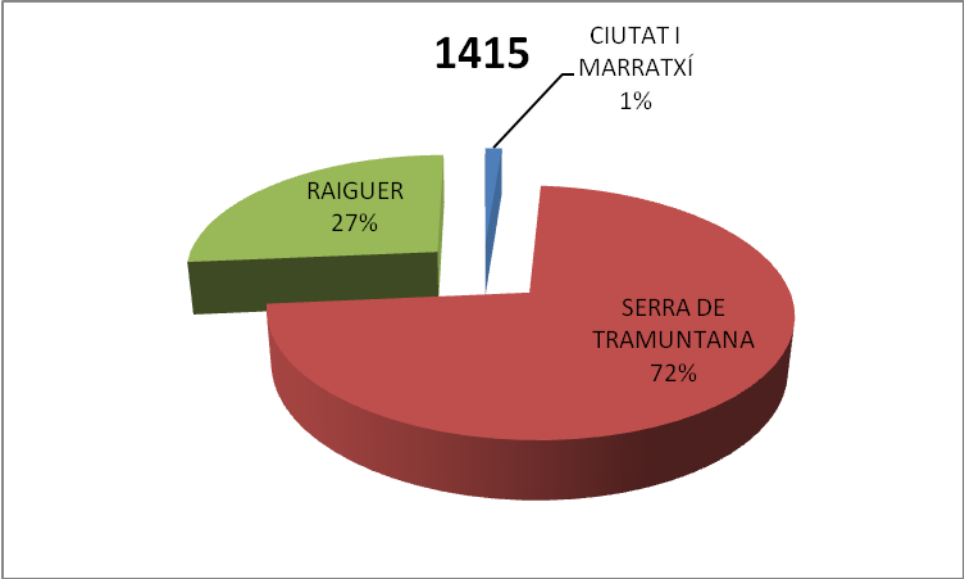
SUMA UNIVERSAL ANUAL	
ANY	INGRESSOS NETS
1409	242 lb 7 s 9 d
1410	366 lb 12 s 7 d
1411	107 lb 12 s 7 d
1412	70 lb 12 s
1414	481 lb 9 s 8 d
1415	315 lb 16 s
1416	122 lb 7 d
1417	709 lb 10 s

PERCENTATGES DELS INGRESSOS DE MALLORCA

ANYS	CIUTAT I MARRATXÍ	SERRA DE TRAMUNTANA	RAIGUER
1409	1 %	75'7 %	23'3 %
1410	6'8 %	73 %	44'5 %
1411	3'2 %	46 %	50'4 %
1412	2'1 %	52 %	45 %
1414	2'2 %	63'3 %	34'5 %
1415	1'25 %	72'3 %	26'4 %
1416	0'8 %	43'7 %	55 %
1417	3'5 %	95'2 %	1'3 %

8. EL DELME DE L'HORTALISSA DE MALLORCA I MENORCA

(1409-1417)

El delme de l'hortalissa gravava el 10% de la collita dels dits cultius. Es feia efectiu de forma anual en diners o en espècies. Es pagava a l'Església, al Rei o d'altres senyors feudals.

Per poder obtenir els ingressos del delmes, hi havia tot un sistema desenvolupat. En primer lloc, el Capítol feia el recompte de l'anyada. Després s'encomanaven als portadors del lletres, els quals anaven a encantar per les parròquies foranes per avisar a les persones que volguessin adquirir els drets, fossin a la venda, en població i data determinades.

En el cas del delme de l'hortalissa de Mallorca, aquest es venia el darrer diumenge de gener a la plaça del Pa de Ciutat. El tribut es trametia en subhasta pública i els seus compradors-llevadors havien de deixar constància de la transacció signant una lletra, la qual quedava en poder d'un notari.

Les recaptacions obtingudes se separaven, segons les sèries documentals consultades¹⁵⁸, entre la part comuna, formada pel Rei, Bisbe i Capítol. I l'altra part era, nomes, la pròpia dels canonges.

En referència als ingressos, s'ha de dir que aquests no tenen tanta d'importància respecte a la resta de productes delmables. La seva aportació a les finances eclesiàstiques és minsa. I alhora no ens apareixen les despeses que havien de sufragar els canonges per vendre el delme. Per tant, tot el que és són ingressos nets.

Per poder-lo estudiar, hem dividit en dues estructures: Mallorca i Menorca. I en la primera, hem fraccionat l'illa en cinc seccions. Són: Ciutat-Marratxí, Serra de Tramuntana, el Raiguer, Pla i el Llevant-Migjorn.

La zona més productiva és la de Ciutat-Marratxí, ingressant a les arques capitulars de forma anual d'entre 45 i 26 lliures. Aquest comportament és degut a la seva situació geogràfica. En trobar-se en un lloc equidistant entre el Pla i la Serra, confluïxen els conreus de seca, al nord, i els de regui, a l'est, disposant, alhora, d'aigua abundant procedent de la font de la Vila i de na Bastera¹⁵⁹. Amb tot, implica gaudir un clima reguardat dels temporals gràcies a les serralades septentrionals, i dels hiverns freds. Al mateix temps, durant l'època estival, es troba exposada a les brises refrescant de la mar. Per tant, la Ciutat juntament amb Marratxí eren un lloc idoni per poder desenvolupar l'agricultura.

¹⁵⁸ ACM, Mesa Capitular, 2736-2743

¹⁵⁹ BARCELÓ, B. (1968): *Les Illes Balears*, Ed. Taber, Barcelona.

A més, la terra on se situa és propícia al conreu de l'hortalissa, per més que és un sòl conegut, col·loquialment, com de *call vermell*. La terra rossa és un sòl argilós, d'un color vermell viu, que se sol formar en països de clima àrid, en els quals s'alterna una estació seca amb una humida, com és el cas del clima mediterrani.

En quant a les aportacions obtingudes pels canonges de la Seu, a Ciutat, li segueix la part del Raiguer. Aquesta ingressa, en tot el seu conjunt, de 20 a 15 lliures anuals. Encapçalant la llista es troba al grup d'Inca, Selva, Campanet i sa Pobla, sent el que aporta més, respecte a la resta de pobles de la comarca, els quals ingressen d'entre 2 i 5 lliures.

Per tant, i ja es veurà en capítols posteriors, l'hortalissa és un tipus de cultiu a la baixa en la zona. En ella destaquen, bàsicament, i en primer lloc, la vinya, seguit pel conreu dels cereals, entre ells, el blat. Això es deu a que la terra té molta més calç, nitrats i còdols, per la qual cosa, la sembra hortícola és difícil.

En el tercer lloc, tenim la zona central de Mallorca. El Pla destaca ja que per la seva estructura plana, les tasques del camp s'hi poden desenvolupar molt millor, a més, com a conseqüència de la varietat climàtica que es té en les contrades, com per exemple, les boires són gairebé inexistents, no hi ha tantes oscil·lacions de les temperatures, les plantes poden créixer adequadament, ja que no hi ha fortes gelades, i no es cremen. Estam davant un microclima més temperat. També s'hi ha de sumar que la terra es troba més ben oxigenada degut a que pot retenir més aigua, cosa que afavoreix a que el ritme del creixement de l'hortalissa sigui important.

Respecte als ingressos aportats, són gairebé els mateixos que el Raiguer. D'entre 17 i 8 lliures capitulars. El conjunt, Muro i Santa Margalida, no sumen ninguna quantitat, venen el tribut amb els altres delmes. La parròquia que té major protagonisme és Petra, seguida per Sineu, i en darrer terme, Porreres.

Dir que Sineu, és important pel delme del blat, ja que era on es venia el tribut, i a partir d'aquí es repartia a la resta de l'illa.

La Serra de Tramuntana. En ella s'hi troba uns sòls amb molta calç i pedres. És difícil desenvolupar un conreu de regiuu, com el que demanden les hortalisses. Aporta de 10 a 5 lliures. El municipi que aporta més lliures és Alcúdia, el qual aporta de 7 a 9 lliures. La diferència respecte als altres pobles de la serra és ampla, ja que aquests, Esporles, Bunyola, Valldemossa, Sóller, Andratx, Calvià i Puigpunyent, només ingressen 2 lliures anuals, i si ho fan, perquè alguns anys, no aporten cap quantitat.

La part meridional de Mallorca on la terra és molt més argilosa, és difícil desenvolupar-hi una horticultura forta. Per contra, el cereal és el triple de productiu. Les sumes aportades a les arque canòniques són 7 a 9 lliures. Bastant baixes respecte a les altres zones de Mallorca. Cada un dels pobles que se situen en el Llevant i Migjorn aporten, per tant, de 2 a tres lliures anuals.

En general, l'any més important pel Capítol de la Seu, referent al delme de l'hortalissa de Mallorca és el 1415, amb unes quantitats de 91 lliures amb 12 sous i 6 diners. És una suma petita, però la més important del tribut dels anys estudiats.

Per altra banda, els principals llevadors-compradors de l'impost de l'hortalissa d'entre 1409 i 1417 són sempre els mateixos. Com a més representatius tenim a Pere Riera, Pere Molines, Pere Juyol, Andreu Morató, Bernat Oliver, Francesc Riuclar, Bartomeu Perpenya, Jaume ses Oliveres, Blai de Santa Pau, Joan Bertran, Pere Coll, Bernat Rosselló i Joan Mateu i Bartomeu Orvay.

Tots ells desenvolupen l'ofici de paraire o sabater. Segurament devien comprar el delme de l'hortalissa per assegurar-se un doblers extres al jornal de paraire o sabater, a més d'aprofitar per tenir aliment. Als dits artesans, els seguien els teixidors, pellissers, pentinadors, argenters i ferrers. Com es pot observar, són professions relacionades amb les pells i les teles. A cada delme, hi destaca un ofici, per exemple en el del bestiar apareixen molts carnisers. Però és curiós veure, com els llevadors, algunes vegades, no tenen res a veure amb el delme en qüestió pel que fa a la seva dedicació laboral.

Pel que respecte a l'illa de **Menorca**, en esser una illa més rocallosa que Mallorca i al no tenir protecció envers les adversitats climàtiques, el cultiu de l'hortalissa és difícil d'establir. En aquesta zona, l'important, en quant a conreus, és el cultiu del cereal.

En molts d'anys, el delme de l'hortalissa no apareix reflectit en els comptes canònics. Si ho fan, només aporten una suma total de 4 a 2 lliures anuals. Els únics nuclis poblacionals que ingressen són Ciutadella i Maó. Aquest darrer és el més important.

La data de majors beneficis aportats per l'illa menor a les finances eclesiàstiques és el 1417.

En conclusió, i sumant els ingressos de cada una de les illes de la diòcesi de Mallorca al delme de l'hortalissa, l'any amb més guanys és el 1415.

INGRESSOS DEL DELME DE L'HORTALISSA DE MALLORCA

1409¹⁶⁰.

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Antoni Joan	67 lb	33 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Antoni Albanell Macià Bauló, els dos paraires Joan Bolax, pescador	2 lb	1 lb
Esporles	Mateu Riuciar Jaume Terrades, paraires Jaume Capdebou	2 lb	1 lb
Valldemossa	Joan Casa Nicolau Mateu, paraires Antoni Serra, teixidor	2 lb	1 lb
Sóller	Guillem Figueres, sabater Francesc Boto, sastre En Ferrando	2 lb	1 lb
Bunyola	Tomàs Mascort Antoni Servera, sabater Jaume Mestre, pellisser	2 lb	1 lb
Alcúdia	Francesc Sureda, procurador	7 lb	3 lb 10 s
Pollença	Es ven amb els altres delmes		
TOTAL		17 lb	8 lb 10 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Mossèn Pere ses Oliveres	1 lb	10 s
Alaró	Bernat Oliver, notari Joan Sora	1 lb	10 s
Robines	Jaume ses Oliveres Antoni Esteve	4 lb 16 s	2 lb 8 s
Sencelles	Leonard Ferrer Miquel Ferrer, d'Inca Bernat Aymerich	30 sol	15 s
Inca, Campanet, Selva e sa Pobla	Miquel Mateu i els seus companys	25 lb	12 lb 10 s
TOTAL		33 lb	16 lb 10 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Antoni Andreu Guillem Ferrer Joan Teixidor Pere Sard	12 lb 10 s	6 lb 5 s
Petra	Antoni Bach Bernat Macià del mateix poble	16 lb	8 lb
Porrires	Mossèn Corbera i els seus companys	3 lb	1 lb 10 s
TOTAL		31 lb 10 s	15 lb 5 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Artà	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Antoni Reixac	30 s	15 s
Felanitx	Antoni Canet Arnau Ferrer	20 s	10 s
Santanyí	Berenguer Voltes, paraire Antoni Ferrer Gabriel Caranyana	30 s	15 s
Campos	Andreu Torrent Julià Huguet Jaume Borva, tots ells paraires	30 s	15 s
TOTAL		5 lb 5 s	2 lb 12 s 6 d
SUMA UNIVERSAL D'INGRESSOS		154 lb 1 s	75 lb 19 s

¹⁶⁰ ACM, Mesa Capitular, 2736

POBLES	LLEVADOR/S DEL	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Blai de Santa Pau Bartomeu Perpenya	52 lb 10 s	26 lb 5 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Mateu Riuclar Jaume Planes Pere Vidal	2 lb	1 lb
Esporles	No fou venut		
Valldemossa	No fou venut		
Sóller	No fou venut		
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Jaume Martí	8 lb	4 lb
TOTAL		10 lb	5 lb
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Pere Larona, corder Pere Jordi, baster	2 lb	1 lb
Alaró	Bernat Oliver	1 lb	10 s
Sencelles	Miquel Ferrer, paraire d'Inca	1 lb 10 s	15 s
Robines	Berenguer Bru	3 lb	1 lb 10 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Bernat Sans Joan Vilaprim Pere Nicolau	24 lb 17 s	12 lb 8 s
TOTAL		32 lb 7 s	16 lb 3 s 6 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Pere Cirer Pere Sard Guillem Maria Tots de Sineu	9 lb 14 s	4 lb 17 s
Petra	Jaume Joan, sabater de Ciutat Mossèn Salvador Caselles, prevère	16 lb	8 lb
Porreres	Pere Riera Simon Cabrer	3 lb 19 s	19 s 6 d
TOTAL		29 lb 13 s	14 lb 16 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Jaume Selva	2 lb	1 lb
Felanitx	Gabriel Ballester Joan Sagrera Bartomeu Villar	2 lb 6 d	1 lb 3 d
Santanyí	Joan Gil Pedro Maixella, tots dos mercaders Pere Creus, sabater	30 s	15 s
Campos	Jaume Salzet Jaume Vell Bartomeu Salzet, tots d'Inca	2 lb	1 lb
TOTAL		7 lb 10 s 6 d	3 lb 15 s 3 d
SUMA UNIVERSAL DELS INGRESSOS		132 lb 6 d	66 lb 3 d

¹⁶¹ ACM, Mesa Capitular, 2737

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Blai de Santa Pau Bartomeu Perpenya	47 lb 10 s	23 lb 15 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx, Calvià i Puigpunyent	Francesc Riuclar Antoni Canós Joan Matar	30 s	15 s
Esporles	Joan Feudó, pentiner Nicolau de Mertoran, sabater Jaume Jofre, teixidor	2 lb	1 lb
Valldemossa	Gabriel Andreu, fuster Bernat Oller, pellisser Nicolau Cristià, barber	2 lb	1 lb
Sóller	Jaume Planes Esteve Alou, tots dos paraïres Antoni Alou, sastre	2 lb	1 lb
Bunyola	Tomàs Mascort Jaume Mestre Bartomeu Deulossal	2 lb	1 lb
Alcúdia	Martí Castell	5 lb 5 s	2 lb 12 s 6 d
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		14 lb 15 s	7 lb 7 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	No fou venut		
Alaró	Martí Oliver	2 lb 10 s	1 lb 5 s
Sencelles	Macià Oliver d'Alaró Miquel Domingo, paraire	1 lb 10 s	15 s
Robines	Jaume ses Oliveres, fill de Jaume ses Oliveres Guillem Vidal	2 lb 19 s	1 lb 9 s 6 d
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Andreu Domènec, sabater Jaume Gual, paraire Antoni Llorenç Guillem Font	22 lb 3 s	11 lb 1 s 6 d
TOTAL		28 lb 19 s	14 lb 9 s 6 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Joan Torelló Arnau Verger	10 lb 7 s	5 lb 3 s 6 d
Petra	Bernat Galmés i la seva muller	13 lb 10 s	6 lb 5 s
Porreres	Gabriel Rosselló	2 lb 11 s 6 d	1 lb 5 s 18 d
TOTAL		16 lb 8 s 6 d	8 lb 4 s 3 d
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor i Bellver	Pere Nadal	18 lb 6 d	19 sol 3 d
Felanitx	No fou venut		
Artà	Venut amb els altres delmes		
Santanyí	Joan Simoní Simon Julià n'Espert	1 lb 10 s	15 s
Campos	Bernat Valls i els seus companys	1 lb 8 s	14 sol
TOTAL		4 lb 16 s 6 d	2 lb 8 s 3 d
SUMA UNIVERSAL D'INGRESSOS		143 lb 10 s	56 lb 4 s 6 d

¹⁶² ACM Mesa Capitular 2738

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Blai de Santa Pau, teixidor, i la seva esposa	57 lb	38 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx	Mateu Algorfa Bartomeu Ferrer Jaume Coll, tots d'Inca	30 s	15 s
Calvià	Jaume Corral, guixer Domingo Balaguer Joan Roger, guixer	30 s	15 s
Puigpunyent	Joan Beltran <i>pus veyll</i> Bartomeu Palou Jaume Bertran	30 s	15 s
Esporles	Guillem Ribera, teixidor d'Alcúdia Guillem Servia, paraire Cristòfol Servia, baster de Ciutat	2 lb 10 s	1 lb 5 s
Valldemossa	Lluc Guirart, guixer Antoni Font Pere Noguera, tots de Ciutat	3 lb	1 lb 10 s
Sóller	Joan Bertran <i>pus veyll</i> Marti Castell Joan Bertran <i>pus jove</i> , tots d'Alcúdia Guillem Bertran, especiaire de Ciutat	2 lb	1 lb
Bunyola	Tomàs Mascort Jaume Mestre	2 lb	1 lb
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Alcúdia	Joan Maura	12 lb	6 lb
TOTAL		26 lb	13 lb
RAIGUER			
Santa Maria	Miquel Pons, sabater Joan Dalmau, barber Nicolau Llinàs, braser	2 lb	1 lb
Sencelles	Bernat Ros Pere Domingo Arnau Servia, tots ells sabaters d'Inca	2 lb	1 lb
Robines	Francesc Arnau Arnau Ferrer Bartomeu Villalonga, tots d'Alcúdia	2 lb	1 lb
Alaró	Gabriel Roses Guillem Ull Estret Marti Castell d'Alcúdia	2 lb 15 s	1 lb 7 s 6 d
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Miquel Mateu i els seus companys	22 lb 5 s	11 lb 2 s 6 d
TOTAL		31 lb 10 s	15 lb 15 s 6 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Montserrat Sabater i els seus companys	10 lb 2 s	5 lb 1 s
Petra	Jaume Joan, sabater de Ciutat Bernat Galmés i la seva esposa Antoni Sabet, sastre Jaume Montblanc, paraire	12 lb 10 s	6 lb 10 s
Porrires	Guillem Cursach Jaume Torres Pedro Reguerau, tots d'Alcúdia	2 lb	1 lb
TOTAL		24 lb 12 s	12 lb 6 s
LLEVANT-MIGJORN			
Manacor	Francesc Riuciar Antelm Carros Gabriel Mari, paraire	2 lb	1 lb
Felanitx	Jaume Turmeda Bernat Mas, paraire Joan Bell Vehin	2 lb	1 lb
Santanyí	En Garcia, pentiner Bonanat Cardell Francesc Serra, paraire	2 lb	1 lb
Campos	Joan Faudó, pentinador Marti Ull Estret Pere Gugullada d'Alcúdia	2 lb	1 lb
Artà	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		8 lb	4 lb
SUMA UNIVERSAL		147 lb 2 s	83 lb 11 s 6 d

Del **1413** no disposem de documentació per tant no podem saber els recomptes del delme de l'hortalissa per aquest any.

¹⁶³ ACM, Mesa Capitular, 2739

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA COMUNA PART	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Blai de Santa Pau i la seva muller	77 lb	38 lb 10 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx	Lluc Girart, guixer	30 s	15 s
Puigpunyent	Andreu Morató, pellisser Pere Mayol Bartomeu Orvay	30 s	15 s
Calvià	No fou venut		
Esporles	No fou venut		
Valldemossa	No fou venut		
Bunyola	No fou venut		
Sóller	Jaume Sabater Bernat Colom Antoni Font	2 lb	1 lb
Alcúdia	Pere Batle i la seva esposa	4 lb 27 s	2 lb 13 s 6 d
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		9 lb 17 s	4 lb 18 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Antoni Llaurador de la mateixa parròquia	2 lb 10 s	1 lb 5 s
Alaró	Bartomeu Miralles	2 lb 10 s	1 lb 5 s
Sencelles	Francesc Jordi, argenter Bernat Rosselló Antoni Tarragó d'Inca	2 lb	1 lb
Robines	Pere Coll Salvador Cirer Antoni Corró, ferrers d'Inca	3 lb 15 s	1 lb 17 s 6 d
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Bartomeu Forns Montserrat Saura Joan Gil	24 lb 5 s	12 lb 2 s 6 d
TOTAL		35 lb	17 lb 10 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Bartomeu Forner Joan Mateu Pere Montserrat	10 lb 8 s	5 lb 4 s
Petra	Jaume Joan, sabater de Ciutat Vicenç d'Olives	16 lb 10 s	8 lb 5 s
Porreres	Nicolau Duran	2 lb 10 s	1 lb 5 s
TOTAL		29 lb 8 s	14 lb 14 s
LLEVANT-MIGJORN			
Artà	Venut amb els altres delmes		
Santanyí	No fou venut		
Campos	No fou venut		
Manacor	Jaume Ballester	30 s	15 s
Felanitx	Bernat Massot	20 s	10 s
TOTAL		2 lb 10 s	1 lb 5 s
SUMA UNIVERSAL		153 lb 15 s	76 lb 17 s 6 d

¹⁶⁴ ACM, Mesa Capitular, 2740

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Guillem Huguet Guillem Jordi	90 lb	45 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx	Jaume Rovira Simon Rovira Joan Rovira	1 lb 10 s	15 s
Calvià	Joan Dalmau, barber Pau Terres, blanquer Miquel Ponts	1 lb 10 s	15 s
Puigpunyent	Jaume Torres Jaume Virgili Guillem Barrera	1 lb 10 s	15 s
Esporles	Guillem Cerdó Blai Cerdó	1 lb 10 s	15 s
Bunyola	Antoni Busquet Domingo Mayol Arnau Oliver	1 lb 10 s	15 s
Valldemossa	No fou venut		
Sóller	Berenguer Busquet Gabriel Gironès, tots dos teixidors Marti Genesta	2 lb 10 s	
Alcúdia	Jaume Caldes Joan Ferrer Antoni Tomàs Guillem Ull Estret Marti Castell	5 lb 10 s	2 lb 15 s
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		15 lb 10 s	7 lb 15 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí	Julià Tomàs Guillemó Seret, sastre Bernat Moya	1 lb 10 s	15 s
Alaró	Pere Reynés Guillem Parets Guillem Ponts	2 lb 14 s	1 lb 17 s
Sencelles	Bernat Rosselló Pere Coll d'Inca Ferrer Jordi, argenter	2 lb	1 lb
Robines	Salvador Cirer Antoni Corró, tots dos ferrers Ferrer Vila Priu	4 lb	2 lb
Inca, Campanet, Selva i sa Pobla	Joan Ramis Bonanat Balill	29 lb 15 s	14 lb 17 s 6 d
TOTAL		39 lb 19 s	19 lb 19 s 6 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	En Carbonell Tey Joan Cerola Guillemo Rosselló	13 lb 12 s	6 lb 11 s
Petra	Antoni Rigolf Antoni Marí Bartomeu Galmés	16 lb 9 s	8 lb 4 s 6 d
Porreres	Antoni Riera Marti Arbona Antoni Rosselló	3 lb	1 lb 15 s
TOTAL		33 lb 1 s	16 lb 10 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Artà	Venut amb els altres		
Manacor	Bernat Sabater de Manacor	1 lb 10 s	15 s
Felanitx	No fou venut		
Santanyí	Pere Pericàs Pere Molines Pere Genestar	1 lb 15 s	18 s 6 d
Campos	Antoni Tallades Galceran Saulet i el seu fill Gabriel Bruguera	2 lb	1 lb
TOTAL		4 lb 15 s	2 lb 7 s 6 d
SUMA UNIVERSAL		183 lb 5 s	91 lb 12 s 6 d

¹⁶⁵ ACM, Mesa Capitular, 2741

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Guillemó Jordi Bartomeu Jordi	86 lb 10 s	43 lb 5 s
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx	Antoni Roig, sabater Jaume Roig, teixidor Joan Quortall, blanquer	2 lb	1 lb
Valldemossa	Salvador March Lluc Girart Joan Costa, aquests dos darrers guixers	2 lb	1 lb
Sóller	Honorat Costa, cirurgià Feliu Sabater, paraire Gabriel de Deu	2 lb	1 lb
Bunyola	Antoni Barber Mateu Jordi, espaser Pere Juyol, paraire	2 lb	1 lb
Calvià	Martí Roig Gabriel Tria Macià Tria	1 lb 10 s	15 s
Puigpunyent	Jaume Rovira, paraire Pere Fàbregues, mercader Simon Rovira, barber	1 lb 10 s	15 s
Esporles	Francesc Mateu, barber Mateu Domènec, paraire	1 lb 10 s	15 s
Alcúdia	Antoni de Comelles d'Alcúdia	7 lb 4 s	3 lb 12 s
Escorca	Venut amb els altres delmes		
Pollença	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		19 lb 14 s	9 lb 17 s
RAIGUER			
Santa Maria del Camí		2 lb 15 s	1 lb 7 s 6 d
Alaró	Jaume Planes, sabater Antoni Dúu lo feu	2 lb 5 s	1 lb 2 s 6 d
Sencelles	Bernat Rosselló Montserrat Saura d'Inca Francesc Jordi, argenter	2 lb	1 lb
Robines	Antoni Far Bernat Bestard Antoni Semur de Robines	2 lb 19 s 6 d	1 lb 9 s 9 d
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Andreu Domènec	27 lb 2 s	13 lb 11 s
TOTAL		34 lb 1 s 6 d	17 lb 1 s
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Joan Mateu Puig Joan Cerola Joan Reial, notari Joan Ros <i>pus jove</i>	13 lb 8 s	6 lb 14 s
Petra	Bartomeu Comes i la seva esposa	13 lb	6 lb 10 s
Porreres	Antoni Rosselló de Porreres	5 lb	2 lb 10 s
TOTAL		31 lb 19 s	15 lb 19 s 6 d
LLEVANT-MIGJORN			
Artà	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Gabriel Marçal, notari Llorenç Marçal, paraire Joan Marçal, teixidor	1 lb 10 s	15 s
Felanitx	Antoni sa Font, sastre Joan Font, sabater Antoni Font de Sóller	2 lb	1 lb
Santanyí	Nicolau Mateu, paraire Bartomeu Orvay Salvador de Mutxo, sabaters	2 lb	1 lb
Campos	Bartomeu Ferrer Jaume Planes Martí Cercedol, paraïres	2 lb	1 lb
TOTAL		7 lb 10 s	3 lb 15 s
SUMA UNIVERSAL		179 lb 14 s 6 d	89 lb 17 s 6 d

¹⁶⁶ ACM, Mesa Capitular, 2742

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Antoni Llopis Nicolau Ferrer	76 lb	38 lb
SERRA DE TRAMUNTANA			
Andratx	Pere Mayol Miquel Colom, tots dos de Sóller	2 lb	1 lb
Esporles	Lluc Girart Salvador March, guixers	2 lb	1 lb
Sóller	Joan Rovira Antoni Roca, paraïres	2 lb	1 lb
Bunyola	Domingo Pedrolo, sabater Gabriel Pomer, assaonador Guillem Montserrat, sastre	2 lb	1 lb
Calvià	Andreu Morató, pellisser Pere Pericas, sabater	1 lb 10 s	15 s
Puigpunyent	Pere Molines Joan Molines Antoni Janer, tots sabaters	1 lb 10 s	15 s
Valldemossa	Pere Juyol, paraire Joan Puigdor Guillem Servia, barbers	3 lb	1 lb 10 s
Alcúdia	Pere Seguí d'Alcúdia	8 lb 3 s	4 lb 1 s 6 d
Pollença	Venut amb els altres delmes		
Escorca	Venut amb els altres delmes		
TOTAL		22 lb 3 s	11 lb 1 s 6 d
RAIGUER			
Santa Maria	Antoni Font, sastre Ramon Banys, paraire	2 lb	1 lb
Alaró	Bernat Oliver, notari Pere Moranta Bernat Oliver, paraïres	2 lb 5 s	1 lb 2 s 6 d
Sencelles	Francesc Jordi, argenter Pere Coll Bernat Rosselló	2 lb 10 s	1 lb 5 s
Robines	Guillem Vidal Antoni Vidal Berenguer Esteva	2 lb 18 s	1 lb 9 s
Inca, Selva, Campanet i sa Pobla	Andreu Domènec Ramon Martorell, sabaters Arnau Prats, pentinador	18 lb 17 s	9 lb 8 s 6 d
TOTAL		28 lb 15 s	14 lb 7 s 6 d
PLA			
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes		
Sineu i Sant Joan	Pere Genovard Bartomeu Bertran Antoni Bertran	13 lb 12 s	6 lb 16 s
Petra	Nicolau Borreda Guillem Bach	16 lb 14 s	8 lb 7 s
Porreres	Pere Riera	4 lb	2 lb
TOTAL		34 lb 6 s	17 lb 3 s
LLEVANT-MIGJORN			
Arta	Venut amb els altres delmes		
Manacor i Bellver	Jaume Salva	2 lb	1 lb
Felanitx	Guillem Baixos Antoni Campos, sabaters	2 lb	1 lb
Santanyí	Antoni Bisbal Lluc Bisbal Pere Tries, tots tres de Sóller	2 lb	1 lb
Campos	Jaume Planes Pere Bru Bartomeu Ferrer, paraïres	2 lb	1 lb
TOTAL		8 lb	4 lb
SUMA UNIVERSAL		169 lb 4 s	84 lb 12 s

¹⁶⁷ ACM, Mesa Capitular, 2743

INGRESSOS DEL DELME DE L'HORTALISSA DE MENORCA

Veiem com a l'any **1409**¹⁶⁸ el delme de l'hortalissa no apareix especificat. Pel **1410**¹⁶⁹ es ven amb els altres tributs eclesiàstics.

Al **1411**¹⁷⁰ només podem computar els següents ingressos:

POBLES	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	2 lb 5 s	1 lb 2 s 6 d
Maó	3 lb 6 d	1 lb 10 s 6 d
SUMA UNIVERSAL	5 lb 11 s	2 lb 13 s

Pel **1412**¹⁷¹ se'ns presenten les mateixes parròquies que l'any anterior, juntament amb els llevadors del delme de l'hortalissa de cada una.

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	Nicolau Llobet	3 lb 1 s 6 d	1 lb 10 s 6 d
Maó	en Riu de Canyes	2 lb 15 s	1 lb 7 s 6 d
SUMA UNIVERSAL		5 lb 16 s 6 d	2 lb 18 s

Al **1414**¹⁷² apareix:

POBLE	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Maó	Tomàs Sastre	4 lb 15 s 6 d	2 lb 7 s 6 d

Els anys següents, **1415**¹⁷³ i **1416**¹⁷⁴ els delmes es venen conjuntament, no hi ha seccions, entre uns i altres, per tant no sabem quina és l'aportació del delme de l'hortalissa per aquestes dates.

En darrer lloc tenim per analitzar l'any **1417**¹⁷⁵.

POBLES	LLEVADOR/S DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutadella	Joan Borràs Pere Llobet	3 lb 6 s 6 d	1 lb 3 s 3 d
Maó	Joan Serra	6 lb 18 s	3 lb 9 s
SUMA UNIVERSAL		10 lb 4 s 6 d	4 lb 12 s 3 d

¹⁶⁸ ACM, Mesa Capitular, 2736

¹⁶⁹ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 15

¹⁷⁰ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 17

¹⁷¹ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 16v

¹⁷² ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 17

¹⁷³ ACM, Mesa Capitular, 2741

¹⁷⁴ ACM, Mesa Capitular, 2742

¹⁷⁵ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 15v

**INGRESSOS ANUALS DE MALLORCA PER COMARQUES DE LA PART DEL
CAPÍTOL**

CIUTAT I MARRATXÍ

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	33 lb 10 s
1410	26 lb 5 s
1411	23 lb 15 s
1412	28 lb 10 s
1414	38 lb 10 s
1415	45 lb
1416	43 lb 5 s
1417	38 lb

SERRA DE TRAMUNTANA

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	8 lb 10 s
1410	5 lb
1411	7 lb 7 s 6 d
1412	13 lb
1414	4 lb 18 s 6 d
1415	7 lb 15 s
1416	9 lb 17 s
1417	11 lb 1 s 6 d

RAIGUER

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	16 lb 3 s
1410	16 lb 3 s 6 d
1411	14 lb 9 s 6 d
1412	15 lb 15 s 6 d
1414	17 lb 10 s
1415	19 lb 19 s 6 d
1416	17 lb 1 s
1417	14 lb 7 s 6 d

PLA

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	15 lb 5 s 6 d
1410	14 lb 16 s 6 d
1411	8 lb 4 s 3 d
1412	12 lb 6 s
1414	14 lb 14 s
1415	16 lb 10 s 6 d
1416	15 lb 19 s 6 d
1417	17 lb 3 s

LLEVANT-MIGJORN

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	2 lb 12 s 6 d
1410	3 lb 15 s 3 d
1411	2 lb 8 s 3 d
1412	4 lb
1414	1 lb 5 s
1415	2 lb 7 s 6 d
1416	3 lb 15 s
1417	4 s

INGRESSOS FINALS ANUALS DE MENORCA (1409-1417)

ANY	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
1409	
1410	
1411	2 lb 13 s
1412	2 lb 13 s 3 d
1414	2 lb 7 s 6 d
1415	
1416	
1417	5 lb 2 s 6 d

INGRESSOS FINALS ANUALS DEL DELME DE L'HORTALISSA DE MALLORCA I MENORCA PER LA PART DEL CAPÍTOL (1409-1417)

ANY	MALLORCA	MENORCA	SUMA UNIVERSAL
1409	75 lb 19 s		75 lb 19 s
1410	66 lb 3 d		66 lb 3 d
1411	56 lb 4 s 6 d	2 lb 13 s	58 lb 17 s 6 d
1412	83 lb 11 s 6 d	2 lb 18 s	86 lb 9 s 6 d
1414	76 lb 17 s 6 d	2 lb 7 s 6 d	79 lb 5 s
1415	91 lb 12 s 6 d		91 lb 12 s 6 d
1416	89 lb 17 s 6 d		89 lb 17 s 6 d
1417	84 lb 12 s	4 lb 12 s 3 d	89 lb 4 s 3 d

PERCENTATGES DELS INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL

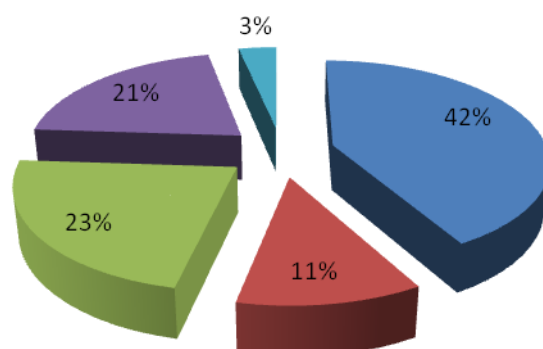
ANYS	Ciutat i Marratxí	Serra de Tramuntana	Raiguer	Pla	Llevant-Migjorn
1409	40 %	11 %	21'7 %	19'7 %	3'2 %
1410	39'3 %	7'5 %	24'2 %	22%	5'3 %
1411	42 %	12'5 %	26 %	14'3 %	4'4 %
1412	46'1 %	15'5 %	18'5 %	14'3 %	4'8 %
1414	50'3 %	6'5 %	23 %	19 %	1'3 %
1415	49 %	8'2 %	22 %	18 %	2'2 %
1416	48 %	10'6 %	19 %	18 %	4 %
1417	45 %	13 %	16'5 %	20 %	4'7 %

PERCENTATGES DELS INGRESSOS DE MENORCA

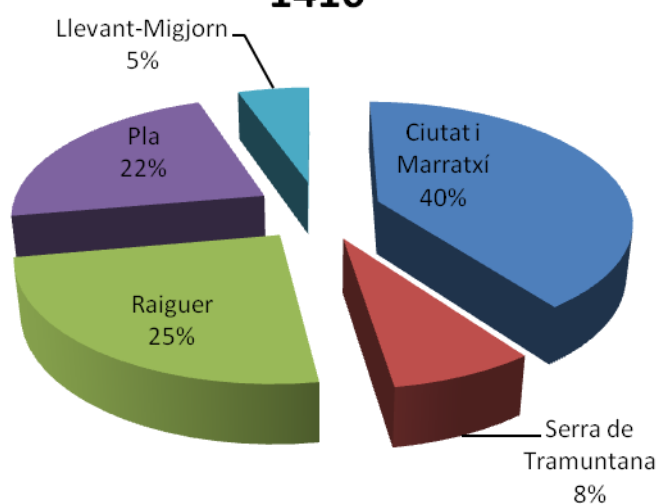
ANYS	Ciutadella	Maó
1411	50 %	50 %
1412	50 %	50 %
1417	25 %	75 %

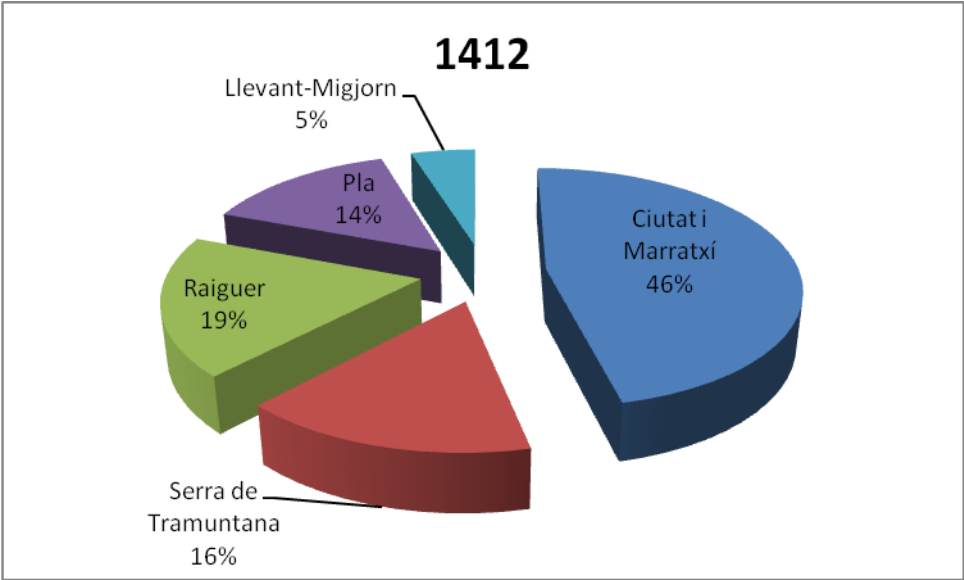
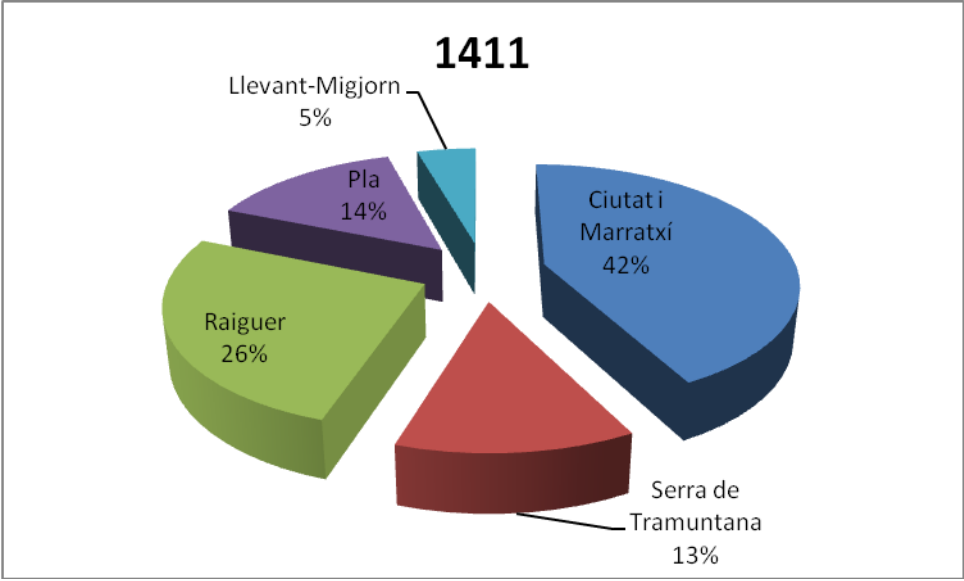
Hortalissa 1409

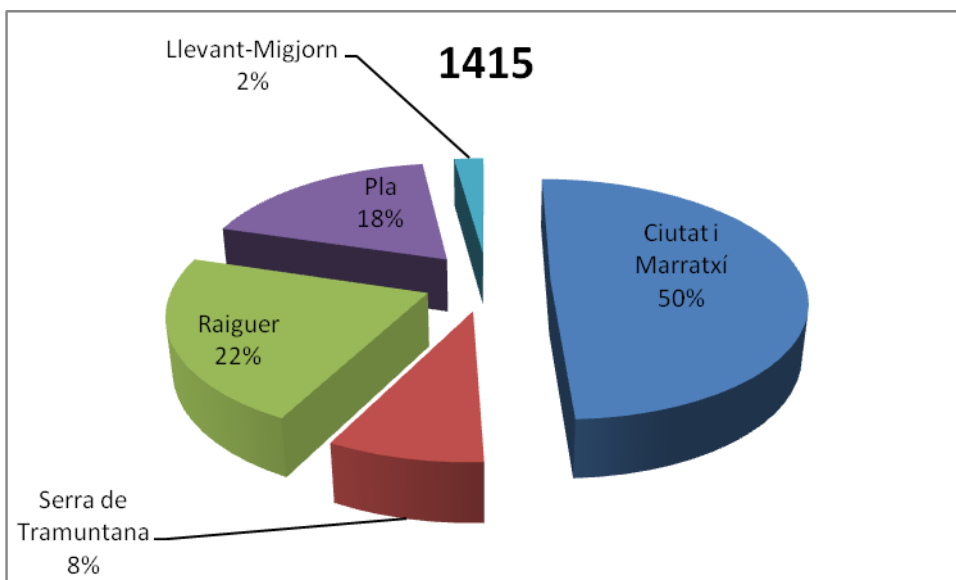
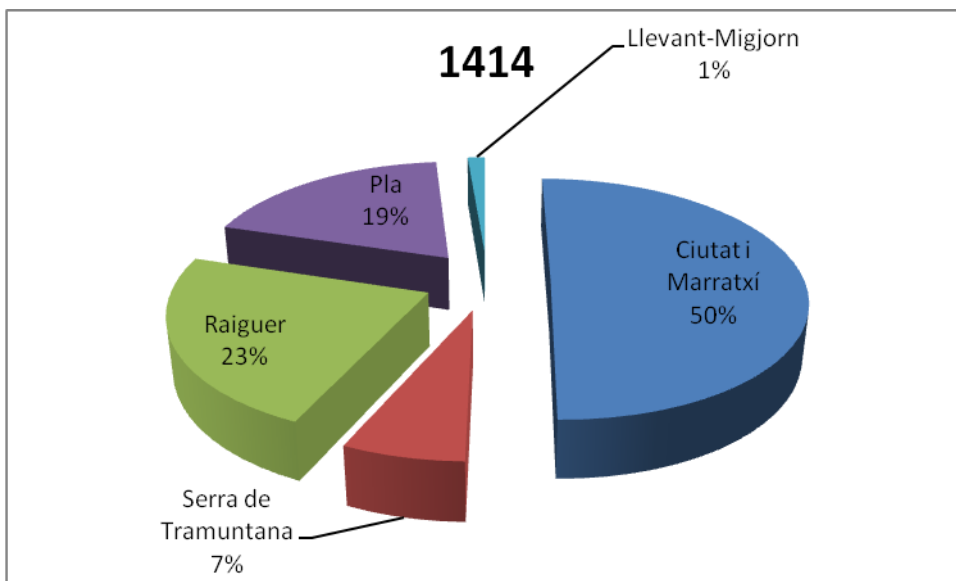
■ Ciutat i Marratxí ■ Serra de Tramuntana ■ Raiguer ■ Pla ■ Llevant-Migjorn

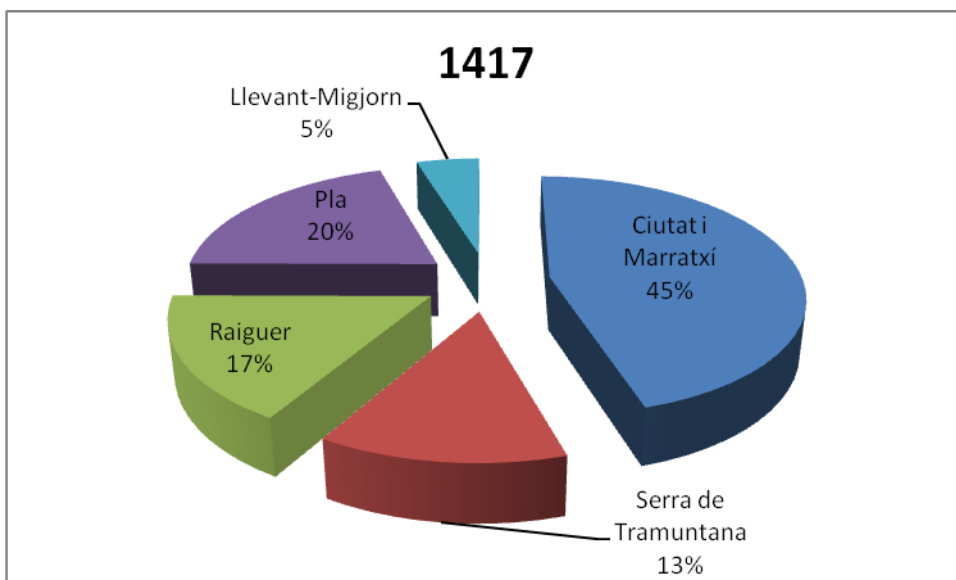
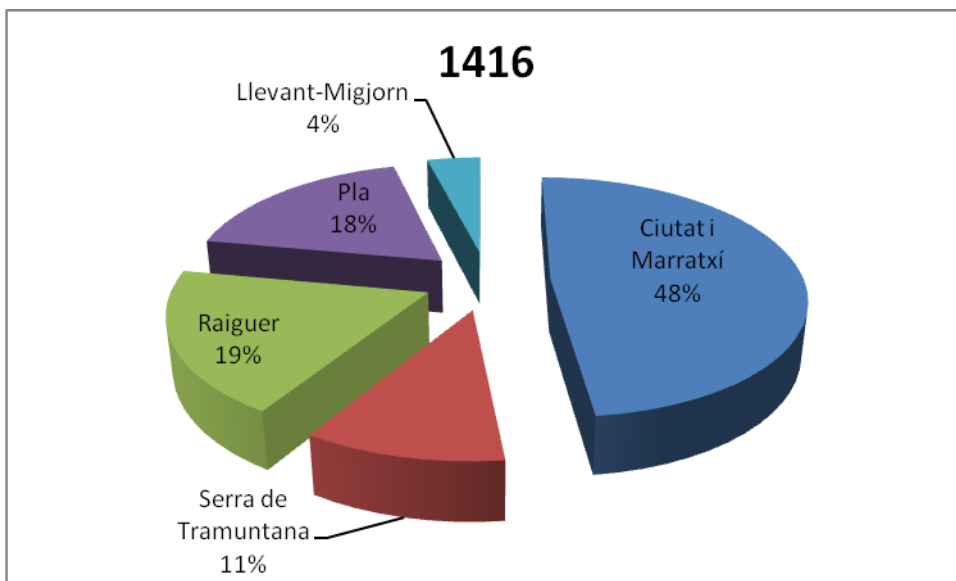

1410

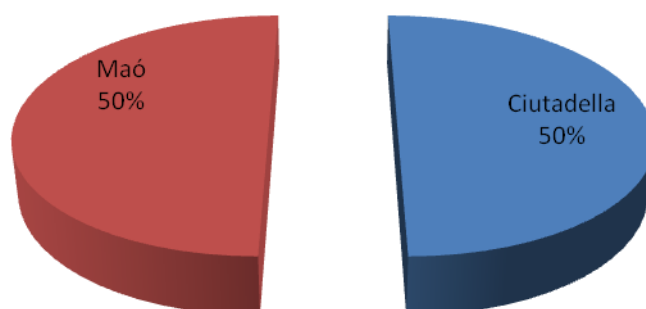

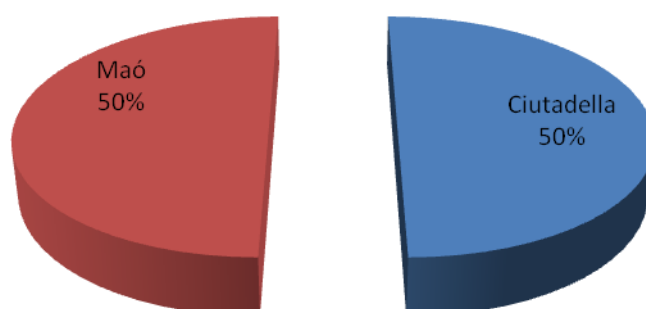

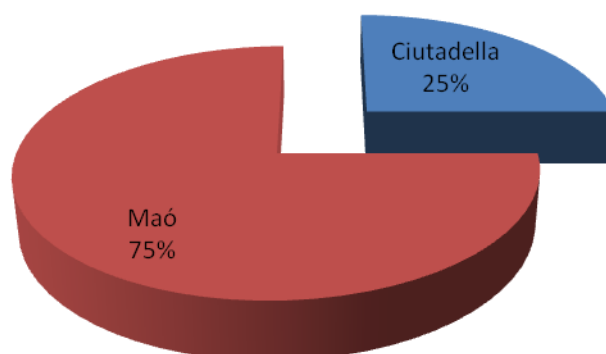
Hortalissa Menorca 1411

Hortalissa Menorca 1412

1417

9. ELS CENSALS DE MALLORCA (1409-1417)

El censal era un altre dels impostos cobrats per l'Església de Mallorca, a l'igual que la resta de delmes, es pagava de forma anual, en espècies (quarteres de blat) o en diners.

No era redimit per totes les parròquies de Mallorca, sinó unes d'estipulades pel pacte entre l'Església i el Rei. La quantitat era sempre la mateixa, no variava d'any en any.

Normalment, la quantitat a ingressar era íntegrament pel Capítol, exceptuant alguns casos, que igual que els delmes, es repartia entre la part comuna i la capitular.

Val dir que dins el conjunt del censal hi trobem gravats: els molins d'Alaró, l'Albufera, Sant Martí de Mianes i el vuitè. La data de pagament, podia ser per Nadal, el dia de Pasqua, o també per la diada de Sant Pere i Sant Feliu, depenent del producte que gravaven.

Dins l'apartat censalista, no apareixen despeses a sufragar per la part del Capítol, les entrades que arriben són, totes, netes.

Els anys analitzats són de 1409 fins al 1417.

INGRESSOS DE 1409¹⁷⁶

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADORS DEL DELME	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPITOL
Ciutat i Marratxí	Diners, forment, ordi, cera, palma, gallines, canyes i un quintar i mig de farina	Mossèn Bernat Valls		70 lb
Esporles				36 lb 8 s 9 d
Sóller		Mossèn Antoni Font		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró	Els molins d'Alaró			2 lb 2 s
Robines		Andreu Cirer		3 lb 17 s 6 d
Inca		Leonard Ferrer		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		No hi ha llevador		3 lb 15 s
Pollença		Mossèn Pere Batle		2 lb 4 s
Alcúdia	Censal de l'Albufera	Francesc Castell		10 lb
Petra	Delme de Sant Martí de Mianes	Arnau Sureda	20 lb	15 lb
Rafal Magalaf	Delme	Andreu Martí	5 lb	2 lb 10 s
Cavalleria de na Bausana situada a Robines	Censal de 1409	Andreu Cirer		47 lb 7 s
	5 qr de forment que fan de vuitè a diversos beneficiats	Mossèn Andreu Padriga = 1 qr Pere Tauta = 1 qr Mossèn Bernat Morell = 1 qr 1 barcella 1 almud Pere Litra = 1 qr 2 barcelles 3 almuds Aniversaris de Sant Jaume = 2 barcelles		2 lb 9 s 9 d
Cens d'en Bernat Llorens de Santa Margalida	37 qr 1 barcella de forment			
SUMA UNIVERSAL DEL CENSAL de Mallorca DE 1409			25 lb	232 lb 18 s 3 d + 37 qr 1 barcella de forment

En referència al comportament econòmic del censal de Menorca, aquest és el mateix que el de l'illa major del Regne, vegem-ho:

Menorca¹⁷⁷		Mossèn Guillem Serra, procurador del Capítol i lo procurador del senyor Bisbe	600 lb	300 lb
------------------------------	--	---	--------	--------

INGRESSOS FINALS NETS

	INGRESSOS PART DEL CAPÍTOL
MALLORCA	232 lb 18 s 3 d
MENORCA	300 lb
SUMA UNIVERSAL	532 lb 18 s 3 d i 37 qr 1 barc de forment

¹⁷⁶ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 2-14v

¹⁷⁷ ACM, Mesa Capitular, 2736, fol 15

CENSAL DE 1410¹⁷⁸

POBLACIÓ	LLEVADOR/S	PART COMUNA	PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí	Bernat Valls prevere	60 lb	30 lb
Esporles	No hi ha llevador		36 lb 8 s 6 d
Sóller	Antoni Font		24 lb 4 s
Selva i Escorca	Mossèn Pere Domingo prevere		3 lb 15 s
Pollença	Mossèn Guillem Batle prevere		2 lb 4 s
Campanet i sa Pobla	Mossèn Pere Croquell prevere		1 lb 10 s 6 d
Robines	Andreu Cirer		3 lb 17 s 7 d
Inca	Mossèn Joan Provençal		6 lb 16 s 3 d
Santa Maria del Camí	No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alcúdia	Francesc Castell Miquel Rovira		10 lb
Muro i Santa Margalida	es venut amb els altres delmes		
Petra	Arnau Sureda	28 lb	21 lb
Artà	Venut amb els altres delmes		
Cavalleria de na Bausana la qual és troba en la parròquia de Robines	Llevador i procurador és Andreu Cirer		47 lb 17 s
SUMA UNIVERSAL		68 lb	193 lb 6 s 10 d

¹⁷⁸ ACM, Mesa Capitular, 2737, fol 2-12

CENSAL DE 1411¹⁷⁹

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS PART COMUNA	INGRESSOS PART DEL CAPÍTOL
Ciutat i Marratxí		Mossèn Bernat Valls prevere		60 lb
Esporles		No hi ha llevador		36 lb 8 s 9 d
Sóller		Mossèn Antoni Font		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró	3 quarteres a raó de 8 s per qr	Andreu Cirer procurador de Robines		1 lb 4 s
	4 qr de forment aº de 12 s per quartera			1 lb 16 s
Robines		Andreu Cirer		3 lb 17 s 6 d
Inca		Mossèn Joan Proensal		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		Pere Domingo		3 lb 15 s
Pollença	4 parells de gallines			12 s
		Mossèn Guillem Batle		2 lb 4 s
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Francesc Castell Miquel Rovira		10 lb
Artà		Venut amb altres delmes		
Rafal Magalaf		Bartomeu Manera	1 lb 12 s	16 s
Cavalleria de na Bausana		Andreu Cirer		47 lb 17 s
	1 lluïisme d'una vinya= 15 s 1 fadiga d'una vinya= 5 s			1 lb
SUMA UNIVERSAL			1 lb 12 s	206 lb 15 s

¹⁷⁹ ACM, Mesa Capitular, 2738, fol 2-16v

CENSAL DE 1412¹⁸⁰

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS DE LA PART COMUNA	INGRESSOS DE LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat		Mossèn Bernat Valls		60 lb
Esporles		No hi ha llevador		36 lb 8 s 9 d
Sóller		Antoni Font prevere		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró		Andreu Cirer, procurador de Robines		3 quarteres de forment
Robines		Andreu Cirer		3 lb 17 s 7 d
	2 parells de gallines a raó de 5 sous per parell		10 sol	
Inca		Mossèn Joan Proença		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		Guillem Seguí		3 lb 15 s
Pollença		Mossèn Guillem Batle prevere		2 lb 4 s
Pollença	4 parells de gallines a raó de 4 sous i 8 diners per parell		18 sol 8 d	
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell prevere		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Francesc Castell Simon Corney		10 lb
Muro i Santa Margalida	Es venut amb els altres delmes			
Sant Martí de Mianes	Alqueria d'en Jaume Morata son per 3 anyades a raó de 4 sous i 3 diners per any			12 s 9 d
	Mitja quartera d'ordi den Torrandell de Petra			5 s
	Mitja quartera d'ordi que cada dona en Torrandell de Petra			6 s
Artà	Venut amb els altres delmes			
Rafal Magalaf	1 quartera de forment a raó de 22 sous la quartera		22 s	11 s
	1 quartera 3 barcelles d'avena broxa a raó de 10 sous per quartera		15 s	7 s 6 d
Cavalleria de na Bausana		Andreu Cirer		47 lb 17 s
	Fadiga ¹⁸¹ d'una vinya den Benaula, propera a l'església vella de Robines			28 s
	Lluisme ¹⁸² de la dita vinya			13 lb 15 s
	Fadiga de la vinya apel·lada "la tanca den Benaula" propera a l'alberg de la rectoria de Robines			20 lb
	Lluisme de la dita vinya			32 lb 10 s
SUMA UNIVERSAL			2 lb 15 s 8 d	258 lb 7 s 4 d+ 3 quarteres de forment

¹⁸⁰ ACM, Mesa Capitular, 2739, fol 2-16

¹⁸¹ Dret feudal que els senyors cobraven de les finques urbanes que els vassalls venien o empenyoraven.

¹⁸² Dret que cal pagar al senyor del domini directe quan s'alienen les terres o possessions que d'ell es tenen a cens.

CENSAL DE 1414¹⁸³

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat		Bernat Valls prevere		60 lb
Esporles		No hi ha llevador		36 lb 8 s 9 d
Sóller		Antoni Font prevere		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró		Andreu Cirer de Robines		3 quarteres de forment
Robines		Andreu Cirer		3 lb 17 s 7 d
		Andreu Cirer		2 parells de gallines
Inca		Joan Provençal		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		Guillemó Seguí		3 lb 15 s
Pollença				2 lb 4 s
				2 parells de gallines
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell prevere		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Francesc Castell Simon Corney		10 lb
Muro i Santa Margalida	Venut amb altres delmes			
	Una partida de l'alqueria de la Bisbal, que paga de cens el dia de Sant Pere i Sant Feliu, cada any Bernat Llorenç			3 quarteres 1 barcella de forment
	Una altra partida de la Bisbal	Joan Gil		25 quarteres de forment
Sant Martí de Mianes	Paga Jaume Navata de Petra per la seva alqueria			4 s 3 d
	Cens den Torrandell de Petra			1/2 quartera d'ordi
Artà	Venut amb altres delmes			
Rafal Magalaf		Jaume Muntanyans	2 lb 2 s	1 lb 1 s
Cavalleria de na Bausana		Andreu Cirer		47 lb 17 s
	Vuitè de cada any als aniversaris de la Seu			1 lb 2 s 3 d
	Vuitè que mossèn Esteve Prats, beneficiat en Sineu, fa cada any al capítol			11 s 9 d
	Lluisme d'una peça de terra que fou den Ferrer Pasqual, la qual és comprada per Pere Terrassa, traginer		4 lb 8 s	1 lb 9 s 4 d
SUMA UNIVERSAL			6 lb 10 s	206 lb 15 s 8 d + 31 quarteres i 1 barcella de forment + 1/2 quartera d'ordi + 4 parells de gallines

¹⁸³ ACM, Mesa Capitular, 2740, fol 2-16v

CENSAL DE 1415¹⁸⁴

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat		Mossèn Bernat Valls prevere		60 lb
Esporles		No hi ha llevador		36 lb 8 s 9 d
Sóller		Antoni Font prevere		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró		Andreu Cirer		3 quarteres de forment
	9 quintars de forment a raó de 18 sous per quintar			8 lb 2 s
Robines		Andreu Cirer		3 lb 17 s 8 d
Inca		Mossèn Joan Proença		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		Guillem Seguí		3 lb 15 s
Pollença		Pere Cerdà		2 lb 4 s
				2 parells de gallines
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell prevere		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Antoni Castell Simon Corney		10 lb
Muro i Santa Margalida		Venut amb els altres delmes		
	Una partida de la Bisbal per Bernat Llorenç per Sant Pere I Sant Feliu			37 qr 1 barcella de forment
	Una partida de la Bisbal per Joan Gil per Sant Pere I Sant Feliu			25 qr de forment
Sineu i Sant Joan		Joan Tey ¹		1 s 9 d
Petra		Jaume Navata de Petra		4 s 3 d
Artà		Venut amb els altres delmes		
Rafal Magalaf		Bartomeu Manera barber	1 lb 5 s	12 s 6 d
Cavalleria de na Bausana		Andreu Cirer		47 lb 17 s
	Vuitè de cada any als aniversaris de la Seu per certa renda que prenen de dita cavalleria			1 lb 2 s 3 d
	Vuitè cada any de mossèn Esteve Prats, beneficiat de Sineu			11 s 9 d
	Vuitè cada any que fan els aniversaris de Santa Creu de cens de 38 anys, que paguen a raó de 36 sous per any, els quals prenen sobre la cavalleria			4 lb 5 sol
	Vuitè que fa Guillem Cor, beneficiat a Sant Miquel, de cens de 12 anys			7 lb 10 s
				3 parells i ½ de gallines
				38 s
SUMA UNIVERSAL			1 lb 5 s	228 lb 14 s 8 d + 65 qr i 1 barcella de forment + 5 parells i ½ de gallines

¹⁸⁴ ACM, Mesa Capitular, 2741

CENSAL DE 1416¹⁸⁵

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat		Mossèn Joan Sastre prevere		60 lb
Esportes		No hi ha llevador		36 lb 8 s 9 d
Sóller		Antoni Font prevere		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró		Andreu Cirer de Robines		3 qr de forment
Robines		Andreu Cirer de Robines		3 lb 17 s 7 d
Inca		Mossèn Joan Proençal		6 lb 16 s
Selva		Bernat Carrela de la Bisbal		3 lb 15 s
Pollença		Pere Cerdà		2 lb 4 s
				2 parells de gallines
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Antoni Perera Simon Corney	10 lb	
Muro i Santa Margalida	Venut amb els altres delmes			
	Alqueria de la Bisbal per Bernat Llorens			37 qr 1 barcella de forment
	Partida de l'alqueria de la Bisbal den Joan Gil			15 qr de forment
Artà	Venut amb els altres delmes			
Rafal Magalaf		Andreu Martí sastre convers i la seva muller, Clara	5 lb 15 sol	2 lb 17 s 6 d
Cavalleria de na Bausana		Andreu Cirer de Robines		47 lb 17 s
	Vuitè que cada any donen els aniversaris de la Seu per una renda en la dita cavalleria			1 lb 2 s 3 d
	Vuitè que mossèn Esteve Prats, beneficiat en Sineu, fa de cens cada any en la dita cavalleria			11 s 9 d
	Vuitè dels aniversaris de Santa Creu que prenen sobre un cens de la dita cavalleria que paguen el dia de Sant Pere i Sant Feliu			4 s 6 d
	mossèn Guillem Tor beneficiat a Sant Miquel			12 s 6 d
	Andreu Cirer per raó de 3 parells de gallines i ½ que el capítol pren sobre la dita cavalleria cada any de cens			1 lb 18 s
	1415-1416, cada any 3 parell i ½ de gallines que Capítol pren			7 parells de gallines
SUMA UNIVERSAL			15 lb 15 s	199 lb 13 s 4 d + 55 qr 1 barcella de forment + 9 parells de gallines

¹⁸⁵ ACM, Mesa Capitular, 2742, fol 2-15

CENSAL DE 1417¹⁸⁶

Com hem pogut veure, any per any, les sumes aportades a les arques capitulars per l'apartat del censal de Mallorca, entre 1409 i 1417, són gairebé les mateixes, és a dir, ens trobem entre unes quantitats, com ja hem dit, entre 190 i 250 lliures, juntament amb quarteres de forment, ordi i una sèrie de parells de gallines

POBLACIÓ	CONCEPTE	LLEVADOR/S	INGRESSOS PER LA PART COMUNA	INGRESSOS PER LA PART DEL CAPÍTOL
Ciutat		Mossèn Joan Sastre prevere		60 lb
Esporles		No hi ha llevador		
Sóller		Mossèn Antoni Font		24 lb 4 s
Santa Maria del Camí		No hi ha llevador		5 lb 14 s
Alaró		Andreu Cirer de Robines		3 qr de forment
Robines		Andreu Cirer de Robines		3 lb 17 s 7 d
		Les dones de les Jonqueres fan cada any a la festa de Nadal		1 lb 6 s 8 d
Inca		Joan Proensal prevere		6 lb 16 s 3 d
Selva i Escorca		Bernat Catela de la Bisbal		3 lb 15 s
Pollença		Pere Cerdà		2 lb 4 s
				2 parells de gallines
Campanet i sa Pobla		Mossèn Pere Croquell		1 lb 10 s 6 d
Alcúdia		Antoni Perera Simon Corney		10 lb
Muro i Santa Margalida	Cens de l'alqueria de la Bisbal que Bernat Llorenç fa per Sant Pere i Sant Feliu			37 qr i 1 barcella i forment
	Una partida de la Bisbal de Joan Gil per Sant Pere i Sant Feliu			25 qr de forment
Sineu i Sant Joan	Cens per Sant Joan de Joan Tey de Sineu			1 sol 9 d
Petra	Cens anual de Jaume Navata de Petra			4 sol 3 d
	Cens de Torrandell de Petra per Sant Pere			½ qr d'ordi
Rafal Magalaf		Jaume Martí Jaume Joncar conversos	5 lb	2 lb 10 s
Cavalleria de na Bausana		Antoni Cirer de Robines		47 lb 17 s
	Mossèn Guillem Tor, beneficiat a Sant Miquel, sobre la dita cavalleria			12 s 6 d
	Vuitè de cada any dels aniversaris de la Seu			1 lb 2 s 3 d
	Vuitè que mossèn Esteve Prats, beneficiat a Sineu, per un cens que pren en la dita cavalleria			11 s 9 d
	Vuitè dels aniversaris de Santa Creu per raó de 36 sous que prenen de cens sobre la dita cavalleria			4 sol 6 d
	El Capítol pren sobre alguns estadants de la cavalleria			3 parells i ½ de gallines
SUMA UNIVERSAL			5 lb	172 lb 12 s + 65 qr de forment + ½ qr d'ordi + 5 parells ½ de gallines

¹⁸⁶ ACM, Mesa Capitular, 2743, fol 1-15

SUMES ANUALS FINALS (1409-1417)

INGRESSOS TOTALS PER LA PART DEL CAPÍTOL			
anys	Diners	Forment	Gallines
1409	232 lb 18 s 3 d	37 qr 1 barc	
1410	193 lb 6 s 10 d		
1411	206 lb 15 s		
1412	258 lb 7 s 4 d	3 qr	
1414	206 lb 15 s 8 d	31 qr 1 barc + ½ qr d'ordi	4 parells
1415	228 lb 14 s 8 d	65 qr 1 barc	5 parells i ½
1416	119 lb 13 s 4 d	55 qr 1 barc	9 parells
1417	172 lb 12 s	65 qr 1 barc + ½ qr d'ordi	5 parells i ½

ⁱ El fa efectiu el dia de Sant Joan, 24 de juny

10. CONCLUSIONS FINALS

El Capítol de la Seu era una corporació formada pels canonges que tenien cura de la litúrgia, la pastoral i la gestió de la Catedral. Segons el *dret canònic*ⁱ, els canonges son membres nats del *sínodo diocesà*ⁱ. * Actualment els estatuts del Capítol Catedral de Mallorca preveuen que els canonges siguin un nombre màxim de setze i un mínim de deu.

Com a institució, pròpiament dit, tenia la seva estructura financera, per tant gaudia d'entrades efectives en les seves arque. D'aquests ingressos destacaven els delmes. Els quals gravaven els productes mes importants per a l'agricultura balear: blats, vinya, oli, bestiar i hortalissa.

Allò recaptat de la tributació es dividia entre part comuna, que era la pertanyent al Rei, el Bisbe i el Capítol, i la part capitular, que era la reservada als canonges, la qual corresponia a la meitat del recaptat.

Per a la venda, hi havia un sistema dibuixat, és a dir, es feia el recompte de la collita obtinguda, s'encomanava als portadors de lletres que anessin per les parròquies foranes a encantar el delme, les persones que volien adquirir el dret, havien d'anar a la població i data estipulades. Posteriorment, en la venda, el llevador del delme havia de deixar constància de la seva comprar, signant una lletra davant notari. Així els llevadors, quedaven com a administradors de l'impost. Molts d'ells es repetien en determinades poblacions, per exemple, el llevador del delme del bestiar de Santa Maria del Camí, Bartomeu Sàlia, es el mateix que de Ciutat i Marratxí. També, algunes vegades, els dits encarregats, gaudien d'un càrrec polític de la parròquia on adquirien el tribut, com Andreu Cirer, procurador de Robines.

Gràcies a l'estudi del delme es pot concloure que a Mallorca i Menorca hi ha una especialització agrícola important. I alhora, que també son zones amb mancances de productes. Així, al llarg de l'estudi, es pot concloure que el delme més important, en quant en aportació d'ingressos per la part del Capítol de la Seu, és l'impost sobre el blat. Centrat en el Pla, encapçalat per la seva capital, Sineu-Sant Joan, que esdevenia com a principal productor-redistribuidor del bé; a l'igual que la part meridional de Mallorca. Ja que gràcies a la seva especialització en bestiar, les terres eren destinades al conreu de farratges per a l'aliments dels animals.

Malgrat tot, segons la bibliografia, aquest blat produït era insuficient per poder fer front a la demanda, i per això, s'havia d'importar des de Sicília, Catalunya, sud de França, nord d'Àfrica i de Menorca, doncs, nomes pel fet d'haver-lo d'importar, sumant els costos de transport i venda, ja duplicaven el seu preu.

Val a dir que, Menorca era una zona especialitzada en el conreu de blats i de cria bestiar, a l'igual que la part de Llevant i Migjorn de Mallorca. Un aspecte va lligat a l'altre, en aquest sentit, se sembren blats, per poder tenir aliment per a les persones, però per altra, també per alimentar als bestiar que pasturen per les seves terres.

El segon delme en importància, en quant als ingressos aportats, és el del vi. La màxima producció queda concentrada a la zona del Raiguer de Mallorca, al capdavant de la qual es troba Inca. En aquesta franja s'hi instaura tota una xarxa de cellers per poder vendre el brou dels raims. És, també, significant que per la part de la Serra de Tramuntana, Alcúdia, gràcies a que no paga l'impost del sisè del vi, canvia la seva producció tradicional de cereals per la vinya, i per aquest motiu aporta molt més ingressos a les finances capitulars.

Referint-se a Menorca, el delme del vi es ven amb els altres delmes i, per tant, no se'n poden saber les quantitats aportades. Algunes vegades, cal importar-lo d'Alcúdia a canvi de cereals o bestiar.

En tercer lloc, apareix del delme del bestiar, el qual té un protagonisme de primera magnitud a la zona de Llevant, com ja s'ha dit anteriorment, degut a què el territori gaudeix de grans extensions de terres conreades de farratges per a pastures del bestiar. Aquest bestiar ve representat per ovelles i cabres, seguit pel boví, propi de Menorca, la qual és la més important en producció de bestiar, i proveïdora del producte a l'illa major balear. Molts dels llevadors del delme son cisadors de carns, o carnisers. És curiós com Pollença esdevé com una de les parròquies més importants de la Serra, pel que fa al bestiar, que seria com a conseqüència de l'establiment de grans possessions amb extenses extensions de terres, que s'especialitzaren en la producció de bestiar.

Seguint de ben a prop a l'impost del bestiar, es presenta el delme de l'oli, el qual ve representat, únicament, per la part septentrional de Mallorca, que és la més pròspera en producció d'oli, per aquest motiu, no és d'estranyar que el cultiu de l'olivera sigui homogeni en tota la Serra de Tramuntana, amb els seus màxims exponents com, Sóller i Bunyola, els principals aportadors d'ingressos a la part capitular. Ja que només es conreava l'olivera en la Serra, Ciutat i el Raiguer, en la resta de Mallorca, aquest cultiu és inexistent com a Menorca. Així, malgrat es produeixi en unes determinades zones, indica que el producte oleolìca era important arreu de la Mediterrània.

En darrer terme, es presenta el tribut de l'hortalissa, concentrat en el Pla de Ciutat i els seus voltants, gràcies a la presència de corrents d'aigua (font de la vila), fonamentals pel cultiu. A Menorca, la zones que aporten ingressos en aquesta secció són Ciutadella i Maó.

Pero si s'estudien els delmes en tot el seu conjunt, també cal tenir com a referent l'any de majors ingressos per la part dels canonges, el qual es ben significatiu, amb unes entrades de 9.517 lliures, l'any 1409. Tenint en compte, que el principal aportador de

capital es el delme dels blats. La resta de temporades, les entrades capitulars oscil·len entre 3.400 i 5.000 lliures.

Així doncs, es pot observar com Mallorca i Menorca són dues illes especialitzades agrícolament, i alhora, gràcies a la producció, les finances capitulars són unes finances amb un saldo positiu, malgrat hi hagi despeses, les quals mai es presenten superiors a les entrades, per tant, els guanys són importants per el Capítol de la Seu.

11. BIBLIOGRAFIA

- **ALBERTÍ, J. i ROSSELLÓ, R.** (1996): *Història d'Esporles (segles XII-XVI)*, Col. Llibres de la Nostra Terra, 24, Ed. Lleonard Muntaner, Palma.
- **ALCOVER, A. i MOLL, F.** (1862-1932): *Diccionari Català-Valencià-Balear*, Ed. Moll, Palma.
- **ALOMAR ESTEVE, G. i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1989): *Història de Muro*, volum II, Ed. Ajuntament de Muro, Muro.
- **ALZINA, JAUME et alii** (1982): *Història de Mallorca*, Col. Els Treballs i els Dies, volum I, Ed. Moll, Palma.
- **ARXIDUC LLUIS SALVADOR:** *Las Islas Baleares*.
- **BARCELÓ PONS, B.** (1959): "El desarrollo del cultivo de la vid en Mallorca", Boletín de la Cámara de Comercio, Industria y Navegación de Mallorca, volum 624, Palma, p. 83-90.
- **BERENGUER, E.** (coord) (2004): *Història de les Illes Balears. L'època foral i la seva evolució (1230-1715)*, dirigit per Miquel Deyà, Ed. Edicions 62, volum 2, Barcelona
- **CALDENTY BRUNET, J., GRIMALT, F i ORDINAS, A.** (2005): "El paisatge vitícola actual i històric de Mallorca a través de la toponímia", *XVIII Jornada d'Antroponímia i Toponímia*, Ed. UIB, Palma, p. 63-70.
- **CAMPANER, À.** (1984): *Cronicon Mayoricense. Noticias y relaciones históricas de Mallorca desde 1229 á 1800*, Ed. Ajuntament de Palma, Palma, 3ª edició.
- **CAPÓ VILLALONGA, J.** (1985): *Història de Lloseta*, volum I, Ed. CIM, Palma.
- **CASASNOVAS, M.A.** (1998): *Història de les Illes Balears*, Col. Els Treballs i els dies, 44, Ed. Moll, Palma.
- (2005): *Història de Menorca*, Ed. Moll, Palma.
- **CATEURA BENNÀSSER, P.** (coord) (2006): *Comprar, vendre i pagar al rei. Els impostos indirectes del Regne de Mallorca (segles XIV-XV)*, Ed. El Tall, Palma.
- **CHAPHAM, J.H. i POWER, E.** : *Historia econòmica de Europa. La vida agrària en la Edad Media*, volum I, Ed. Revista de Derecho Privado, Madrid.
- **CIURANA GÁLGERAN, J.** (1991): *Els vins de Catalunya*, Ed. Generalitat de Catalunya, Barcelona, 4ª edició.
- **CONRADO DE VILLALONGA, J.F.** (1991): *La procuracion real en el Reino de Mallorca*, Ed. CIM, Palma.
- **DANÚS, M.** (1990): *La vila de Santanyí i el seu terme. Estudi històric (1391-1479)*, Ed. Moll, Palma.

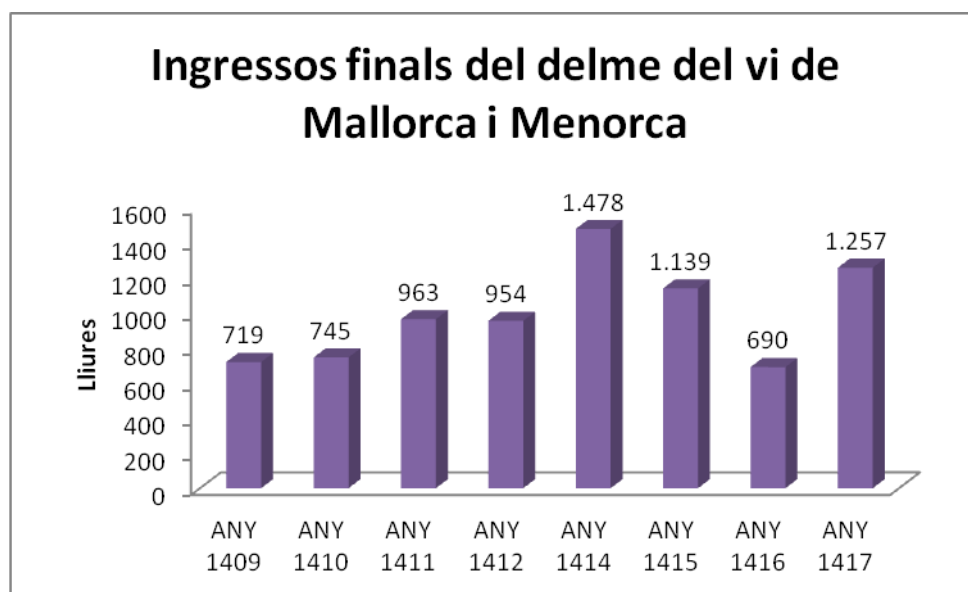
-
- **DEYÀ BAUZÀ, M.:** “El conreu de la vinya a meitat del segle XVI a Alcúdia: l'impacte dels privilegis de 1556”, *IV Jornades d'Estudis Locals d'Alcúdia*, Ed. Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia.
 - **ESCUDEU, M.** (1996): “Delme i producció agrària (1380-1412), *III Jornades d'Estudis Locals d'Inca*, Ed. Ajuntament d'Inca, Inca.
 - **FATJÓ GÓMEZ, P.** (2001): “La contabilidad de una institución eclesiástica desde la perspectiva del historiador económico”, *IX Congreso de la Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas*, Barcelona.
 - **FERRER FLÓREZ, M.** (1974): *Población y propiedad en la cordillera septentrional de Mallorca*, Ed. Diputación Provincial de Baleares, volum I i II, Palma.
 - **GRIMALT, F.** (1997): *El vi a Mallorca*, Ed. Documenta Balear, Palma.
 - **JOVER, G.** (1993): *Crisi feudal i canvi econòmic. Mallorca, segles XIV-XV*, Tesi doctoral, UAB, Barcelona.
 - **JOVER, G. i SOTO, R.:** “Els dominis feudals a la Mallorca Baixmedieval (segles XIII-XVI); *Revista d'Història Medieval*, 8.
 - **JUAN VIDAL, J.** (1989): “Los diezmos en la diócesis de Mallorca en el siglo XVI”, *Mayurqa*, 22, Ed. UIB, Palma, p. 811-824.
(1996): *El sistema de gobierno en el Reino de Mallorca (siglos XV-XVII)*, Col. El Tall del Temps Major, 1, Ed. El Tall, Palma.
 - **KIRCHNER, H. I SOTO, RICARD** (2006): “Les tècniques agràries andalusines i les transformacions posteriors a la conquesta catalana a les Illes Balears”; *Història de la Ciència a les Illes Balears*; vol. 1, Barcelona.
 - **LLABRÉS, J. i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1998): *Inca en la història (1229-1349)*, Ed. Ajuntament d'Inca, Inca.
 - **LÓPEZ BONET, F.** (1981-1984): “Sant Martí d'Alanzell d'avvers 1400. Contribució a l'estudi evolutiu de domini senyorial mallorquí”; *Mayurqa*, 20, Ed. UIB, Palma.
 - (1986): *El diezmo en el reino de Mallorca y en la estructura económica de la Procuración Real : 1315-1396*; Tesi Doctoral; UIB, Palma.
 - (1983): “L'estudi del delme recautat per la procuració reial de Mallorca en el segle XIV i el seu interès respecte a l'aproximació de la cojuntura agrària”; *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, 39, Palma.
 - (1989): “Dominis seculars, patrimoni eclesiàstic i rendes decimals a la Mallorca cristiana”; *Mayurqa*, 2.
 - “La estructuración de los patrimonios señoriales : el diezmo (1230-1276)”; *Història de les Illes Balears*, volum 6, Palma.
 - (2005): “Fiscalitat i producció agrària : la percepció del delme a Mallorca”; *Comprar, vendre i pagar al rei : els impostos indirectes al Regne de Mallorca: segles XIV-XV*; Ed El Tall, Palma.
 - (2008): “Para una historia fiscal de la Mallorca cristiana (siglos XIII-XIV)”; *Anuario de Estudios Medievales*, 38.
-

-
- **MALDONADO, J i RAMOS, A.** (ed) (2000): *Encuentro de historiadores de la vitivinicultura espanyola*, Ed. Ayuntamiento del Puerto de Santa Maria, Cadiz.
 - **MARCH, J.F. i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1981): *Història de Santa Margalida. De la prehistòria al segle XVI*, Ed. Ajuntament de Santa Margalida, volum I, Mallorca.
 - **MAS FORNERS, A; ROSSELLÓ BORDOY, G. i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1999): *Historia d'Alcúdia. De l'època islàmica a la Germania*, Ed. Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia.
 - **MASCARÓ PASSARIUS** (coord) (1978): *Història de Mallorca*, Ed. Vicens Colom, volum III, Palma.
 - **MAYOL LLOMPART, A.**: “Menorca (1343-1412)”, *Historia de las Islas Baleares*, volum 8, Palma.
(2005): *El comerç marítim entre Alcúdia i Ciutadella en la baixa Edat Mitjana : 1300-1526*, Ed. Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia.
(2000): “El vi en el sistema tributari de Mallorca (segles XIV-XV)”; *Mayurqa*, 26, Ed UIB, Palma.
(2000): *Finances i fiscalitat medievals : ingrés i despesa dels municipis francs de Mallorca : Alcúdia, Muro i Pollença 1350-1460*, Memòria d'Investigació, UIB, Palma.
 - **MIRALLES TRIAY, G.** (1998): *Historia de la villa de Campanet*, Ed. CIM-Ajuntament de Campanet, Palma, 2ª ed.
 - **MULET, B., ROSSELLÓ VAQUER, R. i SALOM, J.M.** (1994): *La Capitaliat de Sineu (segles XIII-XIV) i La Crisi de la Vila de Sineu*, volum I-II, Ed. Ajuntament de Sineu, Sineu.
 - **MULET, A., FORCEU, M.L., BERNA, A.** (1989): *Caracterización químico-física de los mostos y vinos mallorquines*, Col. Projectes nº1, Ed. UIB-Govern Balear, Palma
 - **MUNAR OLIVER, G i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1977): *Historia de Porreres*, Ed. Ajuntament de Porreres, volum II, Mallorca.
 - **MUNTANER BUJOSA, J. i ARGENTE SÁNCHEZ, J.F.** (1980): *Introducción a la historia de Valldemossa*, Ed. Ajuntament de Valldemossa-La Caixa, volum I, Palma.
 - **MUNTANER MARIANO, LL.** (1982): “Dependència econòmica i reproducció estructural de l'endeutament públic a l'illa de Mallorca (segles XIV-XIX)”, *Randa*, 12, Ed. Curial, Barcelona.
 - **PASTOR SUREDA, B.** (1979-1980): “Situación de la viña en Baleares al finalizar el siglo XIX”, *Fontes Rerum Balearium*, volum 3, Palma.
 - **PÉREZ, P.** (1982): “Evolució dels censals de la Universitat de Sóller : 1685-1760”, *Estudis Baleàrics*, volum 7, Ed. Institut d'Estudis Baleàrics, Palma.
(1985-1987): “El mercat de blats en la villa de Solter (1466-1476)”, *Mayurqa*, 21, Ed. UIB, Palma.
 - **PIFERRER, P. i QUADRADO, J.M.** (1969): *Islas Baleares*. Col. Ediciones de Ayer, Palma.
-

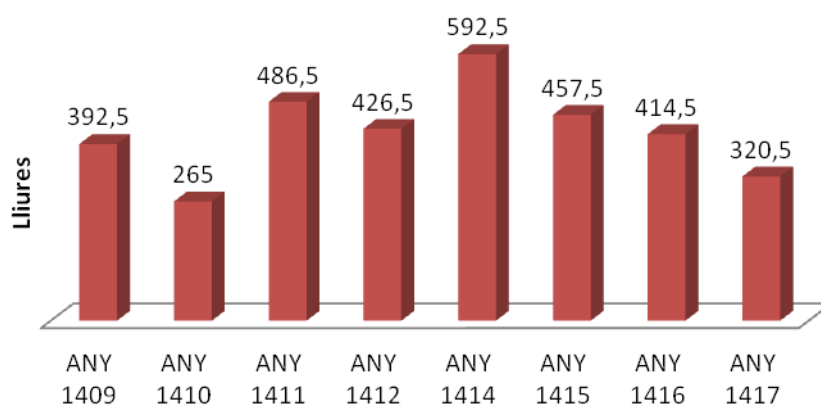
-
- **QUADRARO, J.M.** (1850): *Historia de la Conquista de Mallorca. Crónicas inéditas de Marsilio y de Desclot*, Palma.
 - **RALLO GARCÍA, J.** (2003): *Reestructuració i reconversió de la vinya*, Ed. Conselleria d'Agricultura i Pesca, Palma.
 - **ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1979): *Història de Manacor*, s. XV, Ed. Sa Nostra-Ajuntament de Manacor, Mallorca.
(1997): *Història d'Inca (1350-1516)*, Col. Llibres de la Nostra Terra, 27, Ed. Lleonard Muntaner, Palma.
 - **ROSSELLO VAQUER, R. i VAQUER BENNÀSSER, O.** (1993): *Història de Sencelles i Costitx (1229-1600)*, Ed. Govern Balear, Palma.
 - **ROSSELLÓ, R. i ALBERTÍ, J.** (2003): *Història de Selva*, Ed. Ajuntament de Selva, Selva.
 - **ROSSELLÓ, R. i SEGURA, J.** (1996): *Història de Puigpunyent (segles XIII-XVI)*, Col. Llibres de la Nostra Terra, 21, Ed. Lleonard Muntaner. Palma.
 - **SANTAMARIA, A.** (1971): *El valle de Sóller y Mallorca en el siglo XVI*, Ed. Ajuntament de Sóller, Sóller.
 - (2003): *Historia de una marginación. La participación del Reino de Mallorca en el Interregno de la Corona de Aragón*, Ed. IEB-GIM, Palma.
 - **SASTRE MOLL, J** (1986): "Economía y sociedad en el reino de Mallorca. Primer tercio del siglo XIV", *Trabajos del Museo de Mallorca*, nº 40, Palma.
 - (2005): "Els cellers reials en el Regne de Mallorca (1310-1343). El celler reial de Porreres", *I Jornades d'Estudis Locals de Porreres*, Ajuntament de Porreres, Col. Patrimoni de Porreres, nº 9, Felanitx.
 - (2007): *La Seu de Mallorca (1390-1430). La prelatua del bisbe Lluís de Prades i Arenós*, Ed. CIM, Palma.
 - **SASTRE PORTELLA, F.** (1981-1984): "El pariatge de Menorca de 1301", *Mayurqa*, 20, Ed. UIB, Palma.
 - **SOLDEVILA I TEMPORAL, X** (2000): *La viticultura y el comercio del vino en la Cataluña del siglo XIV*.
 - **UNWIN, T.** (2001): *El vino y la viña : geografía histórica de la viticultura y el comercio del vino*, Ed. Tusquets, Barcelona.
 - **VENTANYOL SUAÚ, P.** (1982): *Història d'Alcúdia*, volum I, Ed. Ajuntament d'Alcúdia, Alcúdia.
 - **VVAA** (1986): *Jornades sobre la viticultura de la conca mediterrània*, Ed. Universitat Rovira i Virgili, Tarragona.
 - **VVAA** (2006): *I Jornades d'Estudis Locals de Sóller*, Ed. El Moixet Demagog, Palma.
 - **VVAA** (2008): *II Jornades d'Estudis Locals de Sóller*, Ed. El Moixet Demagog, Palma.
 - **XAMENA FIOL, P. i ROSSELLÓ VAQUER, R.** (1976): *Història de Felanitx. De la prehistòria al segle XVI*, Ed. Gràfiques Miramar, volum I, Palma.
-

12. APÈNDIX

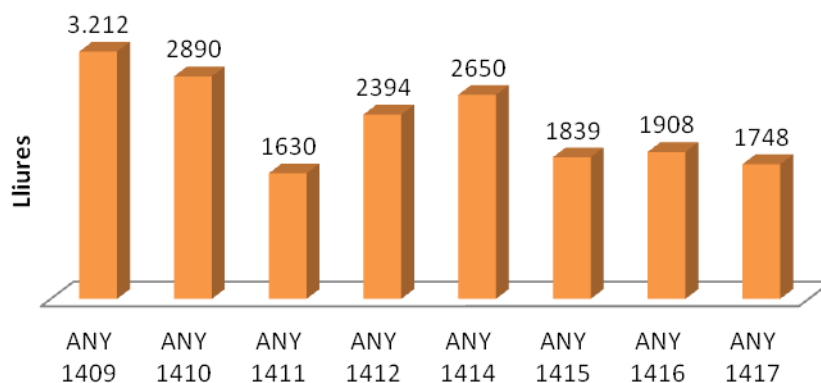
INGRESSOS FINALS DELS DELMES DE MALLORCA I MENORCA (1409-1417)							
anys	BLATS	VI	OLI	HORTALIS SA	BESTIAR	CENSAL	SUMA UNIVERSAL ANUAL
1409	3.212 lb 1 s 7 d	719 lb 3 d	242 lb 7 s 9 d	75 lb 19 s	392 lb 10 s	232 lb 18 s 3 d	9.516 lb 16 s 10 d
1410	2.890 lb 10 s 11 d	745 lb 8 s 4 d	366 lb 12 s 7	66 lb 3 d	265 lb 5 s	193 lb 6 s 10 d	4.527 lb 3 s 11 d
1411	1.630 lb 13 s 2 d	963 lb 4 s 3 d	107 lb 12 s 7	58 lb 17 s 6	486 lb 13 s 9	206 lb 15 s	3.453 lb 16 s 3 d
1412	2.394 lb 18 s 9 d	954 lb 16 s 9	70 lb 12 s	86 lb 9 s 6 d	426 lb 12 s 6	258 lb 7 s 4 d	4.191 lb 16 s 10 d
1414	2.650 lb 11 d	1.458 lb 7 s 3	481 lb 9 s 8 d	79 lb 5 s	592 lb 12 s 6	206 lb 15 s 8 d	5.468 lb 11 s
1415	1.839 lb 7 s 2 d	1.139 lb 7 s 10	315 lb 16 s	91 lb 12 s 6	457 lb 14 s	228 lb 14 s 8 d	4.072 lb 12 s 2 d
1416	1.908 lb 16 s 10 d	690 lb 15 s 1	122 lb 7 d	89 lb 17 s 6	414 lb 14 s 5	119 lb 13 s 4 d	3.345 lb 17 s 9 d
1417	1.748 lb 7 s 5 d	1.257 lb 14 s 2	709 lb 10 s	89 lb 4 s 3 d	320 lb 17 s	172 lb 12 s	4.298 lb 4 s 10 d

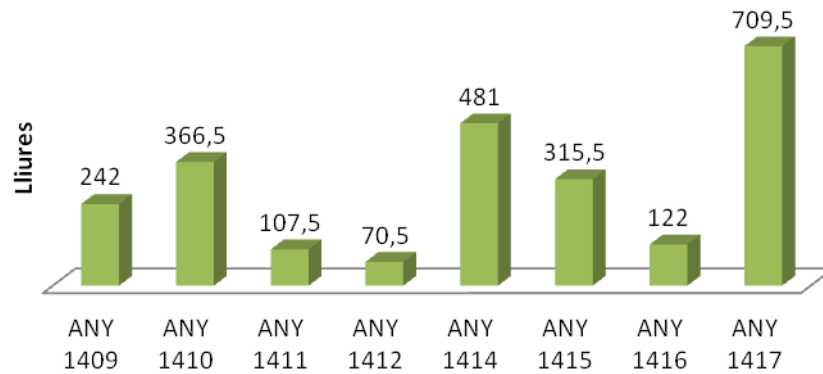
Ingressos finals del delme del bestiar de Mallorca i Menorca

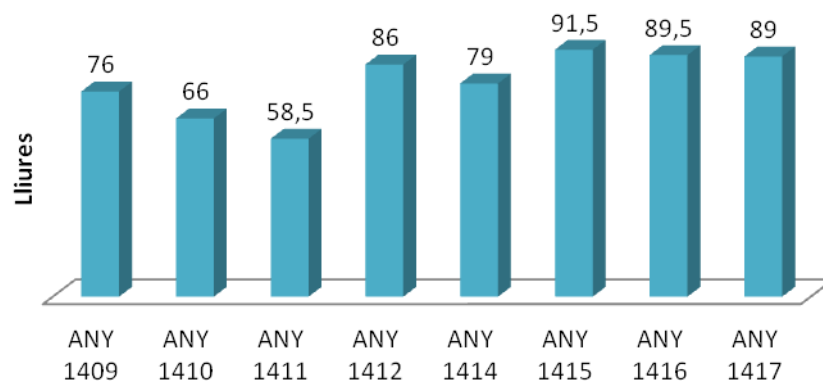
Ingressos finals del delme dels blats de Mallorca i Menorca

Ingressos finals del delme de l'oli de Mallorca

Ingressos finals del delme de l'hortalissa de Mallorca i Menorca

**INGRESSOS FINALS DELS DELMES DE MALLORCA I
MENORCA (1409-1417)**

